

सुवाक्य संदेश

“पियार मात्र
श्रावण पर
रहेता नथी,

तेआ ता
मागुआ नां
मजमां रहे छे.”

संपादक:

अर्जुनबाई क्रिश्चियन

000A

SHIP

OFF: PHIA

42ND BAL AVE.

CHELTENHAM, PA 19012-2103

96

17BG82

**GUJARATI CHRISTIAN FELLOWSHIP
OF PHILADELPHIA
425 CENTRAL AVE.
CHELTENHAM, PA 19012-2103**

17805

GUARANTI CHRISTIAN FELLOWSHIP
OF PHILADELPHIA
428 CENTRAL AVE
CHELTENHAM, PA 19012-2103

સુવાક્ય સંદેશ

*

૨૦૧૧ : ૨૦૧૨

કાગળ : ૫૨૫૫

: સાંપાદક :

અનુનભાઈ કિશ્ચિયન

: સંપાદક :

૧૯૪૪ સુવાક્ય સંદેશી મહામંડળ
(સુવાક્ય સંદેશી સંસ્થા સુવાક્ય સંદેશી)

સુવાક્ય સંદેશી

૨૦૦૦૨૬ - સુવાક્ય સંદેશી સંસ્થા

ગુજરાત ખ્રિસ્તી સાહિત્ય મંડળ
[ગુજરાત ટ્રાક્ટ એન્ડ બુક સોસાયટી]

સાહિત્ય સેવાસદન

એલસાઇબ, અમદાવાદ - ૩૮૦૦૦૬

૨૦૦૦૨૬ - સુવાક્ય સંદેશી સંસ્થા

ફોન નં. ૪૪૫૨૮૧

૨૧૪૬૦૬ : ૧૧૧

પ્રથમ આવૃત્તિ : સપ્ટેમ્બર : ૧૯૮૮

*

નંબર : ૧૧૦૦

મૂલ્ય : રૂપિયા આઠ

* :

ગુજરાતી સાહિત્ય મંડળ

: પ્રકાશક :

ગુજરાત ખ્રિસ્તી સાહિત્ય મંડળ

(ગુજરાત ટ્રાક્ટ એન્ડ બુક સોસાયટી)

સાહિત્ય સેવાસદન

એલિસબ્રિજ, અમદાવાદ - ૩૮૦૦૦૬

ગુજરાતી સાહિત્ય મંડળ

સાહિત્ય સેવાસદન

મુદ્રક :

૨૦૦૦૨૬ - કાન્તિલાલ મ. મિસ્ત્રી

આદિત્ય મુદ્રણાલય, રાયખડ, અમદાવાદ - ૩૮૦૦૦૧

ફોન : ૩૯૨૫૧૨

આવકાર

શ્રી અર્જુનભાઈ જી. ક્રિશ્ચિયન માત્ર એક નિષ્કાવાન વાચક, વિચારક અને લેખક જ નથી. તે એક અચ્છ સંગ્રહક પણ છે જ. તેથી જ 'ઉપલી મેડી'ના રજતજયંતિ સમારોહ પ્રસંગે તેમના જ 'સાહિત્ય-ખબના' માંથી અમે એક ઉપયોગી પ્રકાશન બહાર પાડી શક્યા હતા. આવું જ એક મૂલ્યવાન પ્રકાશન છે 'સુવાક્ય સંદેશ.' આ ક્રીસ્તવટ અને સૂઝભર્યા સંપાદન માટે શ્રી અર્જુનભાઈ આપણા સૌના અભિનંદનના અધિકારી બન છે.

જુદી જુદી ચિંતનકણિકાઓ, અને વિચારમૌકિકો એકઠા કરવાં એ એક વાત છે, પણ તેને જુદા જુદા સમુચિત વિભાગોમાં વિભાજિત કરવાં તે બીજી વાત છે. આ બંને બાબતોમાં શ્રી અર્જુનભાઈના કાળજી ભર્યા સંપાદનને કારણે ઈશ્વરપિતા ઈશ્વરપુત્ર, ઈશ્વરનાં વચનો ખ્રિસ્તી મંડળી, ભક્તિસભા અને ખ્રિસ્તી સદ્ગુણો જેવા અનેક વિષયો ઉપર વાંચવા અને દીર્ઘ સમય સુધી વાગોળવાં ગમે તેવાં સુંદર સુવાક્યો આ પુસ્તકમાં એક સોતેરી બિજાતની જેમ ઠેરઠેર પથગયેલાં છે. મને ખાતરી છે કે આ પુસ્તકના બધા વાચકોને માટે ઘણું બધું જીવનો-પયોગી પાથેય આ ગ્રંથમાં મળી રહેશે. ટ્રાકટ સોસાયટી આ મૂલ્યવાન પ્રકાશનમાં મદદગાર થવા બદલ ગૌરવ અનુભવે છે.

ભગવતપ્રસાદ ચૌહાણ

દાન આપનારની નામાવલી

૧. આલ્ફ્રેડભાઈ બે. જમીનદાર	૧૫૧-૦૦
૨. આલ્ફ્રેડભાઈ માર્કસભાઈ	૨૦-૦૦
૩. નિર્મળાબહેન જોશુઆભાઈ	૧૫-૦૦
૪. ડેવિડભાઈ એસ. ગોહિલ	૫-૦૦
૫. મોતીલાલ ગ્રેમચંદભાઈ	૫-૦૦
૬. વિહ્યમભાઈ જી કેરાવાલા	૫-૦૦
૭. નાથાનભાઈ ડી. ગુર્જર	૫-૦૦
૮. માર્કકલ સાહેબ (મણ્ડીનગર)	૫-૦૦
૯. સિન્ડ્રેલા ચિમેર્યાહ	૫૦૦-૦૦ (યુ. એસ. એ.)
૧૦. ચિમેર્યાહ અર્બુનભાઈ	૧૨૬૬-૦૦ (યુ. એસ. એ.)
૧૧. બેલીફભાઈ અર્બુનભાઈ	૨૦૦૦-૦૦ (યુ. એસ. એ.)
	૪૦-૦-૦૦

નોંધ : રૂપિયા ચાર હજાર અને સાત "સુવાકષ સંદશ"ની છપામણીમાં દાન પેટે વાપરવામાં આવ્યા છે.

૧. લુદાયાબહેન એડવીનભાઈ (યુ. એસ. એ.) રૂ. ૧૦૦૦-૦૦ આ દાન "પ્રભુના દુઃખ-સહન સત્તાહ"ની છપામણી પેટે અગાઉ વાપર્યા હતા.

અર્બુનભાઈ જી. ક્રિશ્ચિયન

પ્રસ્તાવના

સુને ૧૯૮૩ના એપ્રિલ માસની આખરે અમે ખેડલાહ અલીયન્સ મંડળીની સેવામાંથી નિવૃત્ત થઈ ગાંધીનગર રહેવા ગયાં. ત્યાં મને ધણો સમય મળવાનો હતો. જેથી મેં નિશ્ચય કર્યો, કે તે સમયનો ઉપયોગ મારે સાહિત્યના લેખન અંગે કરવો. વળા મારી પાસે ઉપલી મેડીઓનો સંગ્રહ મોજૂદ હતો, તેના દૈનિક વાચનમાં આવતાં સુવાક્યો તરફ મારું મન ધણું જ આકર્ષાયું. તેથી મને વિચાર આવ્યો, કે તે બધાને વિષયવાર એકત્ર કરીને એક પુસ્તકરૂપે પ્રસિદ્ધ કર્યું હોય તો તે સમાજને કેટલું બધું ઉપયોગી થઈ પડે! તેથી મેં તેમને લખવાની શરૂઆત કરી તો માત્ર ચાર જ વર્ષનાં એટલે ૧૯૫૫થી ૧૯૫૮નાં જ સુવાક્યોનો હસ્તલેખ એકસો પચાસ પૃષ્ઠનો થઈ ગયો, તેથી મેં આગળ સંશોધન કરવાનું બંધ કર્યું, અરે, હા, હજી તો એનો ખીજો અમૂલ્ય ખજાનો ત્યાંનો ત્યાં-એવો ને એવો જ મોજૂદ પડ્યો છે. આ બધાં સુવાક્યો વિશ્વભરના આપણા સુપ્રસિદ્ધ લેખકોનો માત્ર ગુજરાતી અનુવાદ જ છે. મેં તેમાં એક શબ્દનો પણ ફેરફાર કર્યો નથી, તે જેવાં હતાં તેવાં જ રજૂ કર્યાં છે, તે વાચકવર્ગને સુવિદિત થાય.

ખીજું, વાચકવર્ગને યાદ હશે, કે ઉપલી મેડીની “રજત જ્યંતિ પ્રસંગે” મારા એ જ સંગ્રહને આધારે મહે. રવ. જ્યારાનંદ સાહેબે ધણી બધી જહેમત ભઠાવીને “દૈનિક ઘરોને” નામનું એક

પ્રુપ જ મનનીય પુસ્તક તૈયાર કર્યું હતું, જેનો ઉપયોગ આજે પણ
 ઘણાં બધાં ખ્રિસ્તી ઘરોમાં તેમની સાંજની પ્રાર્થનાસભામાં કરે છે,
 એમ એ કેટલું બધું હિતાવહ થઈ પડ્યું છે! તેવી જ રીતે ઉપલી
 મેડીનું સુવાક્ય સંગ્રહનું આ ખીળું પુસ્તક “ સુવાક્ય સંદેશ ”
 પણ ઘણું જ ઉપયોગી નીવડશે, એવી મારી આશા છે. વળી મારું
 માનવું છે, કે આપણા ગુજરાતી સાહિત્યમાં આવું ખીળું એકે પુસ્તક
 પ્રસિદ્ધ થયેલું નથી, એ દૃષ્ટિએ જોતાં પણ તે પોતાનું આગવું-
 અનોખું સ્થાન પ્રાપ્ત કરશે, એવી મારી દૃઢ ખાતરી છે.

ખીળું, વળી હું ખાતરીથી માનું છું, કે આ પુસ્તક સાધારણમાં
 સાધારણ ખ્રિસ્તી વ્યક્તિથી માંડીને, આપણા સમાજના શ્રેષ્ઠ ધડતરને
 માટે જેઓ રાત ને દિવસ અવિરત પ્રયત્ન કરે છે, એવાં-સન્ડેસ્કુલના
 શિક્ષક લાઈબ્રેરો, યુવકયુવતી મંડળોના સંચાલકો ને બોધકો, ઉપદેશકો
 ને સુવાર્તિકો તેમજ મંડળીઓના સર્વ પાળકોને તે માર્ગદર્શનરૂપ અને
 પ્રેરણાદાયી નીવડશે, એવી મારી આશા છે.

ખીળું, આ પુસ્તકની પ્રસિદ્ધિમાં ઘણા બધા વિલંબ થવાથી
 મેં પોતે ૧૯૮૬ના આપણા પ્રભુના કૃપમય અઠવાડિયાના પ્રસંગે
 “ પ્રભુના દુઃખ-સહન સ્વેતાહ વિષે ” એક નાની પુસ્તિકા
 પ્રસિદ્ધ કરી હતી, તેને વેચાણમાં તેમજ ખરીદવામાં જેઓએ મને
 સહકાર આપ્યો છે, તે બધાંનો અત્રે યાદ કરીને અંતઃકરણપૂર્વક
 આભાર માનું છું. વળી તે સમયે મારી જ્ઞાન સંબંધીની નમ્ર અપીલ
 ધ્યાન લઈ જેઓએ જ્ઞાન આપ્યાં હતાં, તેઓની નામાવલી આભાર સહિત
 રજૂ કરું છું, પ્રભુ બાપ એવાં જ્ઞાનવીરોને પુષ્કળ આશીર્વાદ આપે
 એવી મારી નમ્ર પ્રાર્થના છે હવે આ વખતે આ મોટું પુસ્તક પ્રસિદ્ધ
 કરવાની સંપૂર્ણ જવાબદારી ટ્રાક્ટ સોસાયટીની કમિટિએ લઈને મારી
 પ્રત્યે જે ભલમનસાઈ દર્શાવી છે, તે બદલ કૌમટિના બધા સભ્યોનો
 અંતઃકરણપૂર્વક આભાર માનું છું.

છેલ્લે, ઈશ્વરપિતાને મારી નમ્ર પ્રાર્થના છે, કે મારા આ નાનકડા પ્રયત્નની મારફતે પ્રસિદ્ધ થતા “ સુવાક્ય સંદેશ ” ને યુજ્જરાતમાંનાં તેમ જ વિશ્વભરમાં વ્યાપી રહેલાં ખ્રિસ્તી લાઘ્યબહેનોને તેના વાચનદ્વારા ધણા આત્મિક લાભ પ્રાપ્ત થાય, એવી મારી પ્રાર્થના છે, તે ઈશ્વરપિતા પૂર્ણ કરો, આમેન.

શ્રી. પપ, પવિત્રકુંજ સોસાયટી,
અમરાઈવાડી, અમદાવાદ-૩૮૦ ૦૨૬

શ્રી. ખ્રિસ્તમાં નમ્ર સેવક,
અબ્દુલભાઈ જી. ક્રિશ્ચિયન
(નિવૃત્ત પાળક)

બેલલાહ અલાયન્સ ચર્ચ, મણીનગર
અમદાવાદ-૩૮૦ ૦૦૮

અભિપ્રાય

“ આપે મોકલાવેલી “ સુવાક્ય સંદેશ ” ની સરસ લેટ શ્રી. લુથરભાઈની મારફતે મને મળી છે, તે બદલ આપને હાર્દિક આભાર માનું છું. આપે સારી મહેનત કરીને આ તારવણી કાઢી છે, તે બદલ આપને ખૂબ ખૂબ ધન્યવાદ આપું છું. તેના મનનીય વાચનથી ઘણાં આત્મામાં ઉત્તેજન મળશે, એવી મારી આશા છે.”

સેમ્યુઅલ કે. ત્રાજકર

*

“ તમારા તરફથી મોકલેલ “ ઉપલી મેડી-સુવાક્ય સંદેશ ” ની ચોપડીઓ તથા પત્ર મળ્યો, તે બદલ આભાર ! “ આત્મિક જીવનના ઉત્તેજન માટે તમે ઘણો સારો પ્રયત્ન કર્યો છે.”

એલામભાઈ પી. ક્રિશ્ચિયન, ઘોલમ

૧. ઈશ્વર પિતા વિષે	૧
૨. ઈશ્વર સ્તવન	૯
૩. ઈશ્વરની કૃપા વિષે	૧૬
૪. ઈશ્વરની ઇચ્છા	૧૮
૫. ઈશ્વર અને કુદરત	૨૩
૬. ઈશ્વરનું પરાક્રમ	૨૭
૭. ઈશ્વરની માફી અને તારણ	૨૭
૮. ઈશ્વરના રાજ્ય વિષે	૩૨
૯. પ્રભુ ઈસુના જન્મ વિષે	૪૫
૧૦. પ્રભુ ઈસુ ખ્રિસ્ત વિષે	૬૩
૧૧. દુઃખ સહન સપ્તાહ	૭૭
૧૨. પવિત્ર આત્મા વિષે	૯૩
૧૩. બાઇબલ વિષે	૯૯
૧૪. મંડળી	૧૨૪
૧૫. કૌટુંબિક બાબતો	૧૪૨
૧૬. પ્રાર્થના વિષે	૧૫૩
૧૭. આભારસ્તુતિ વિષે	૧૬૫
૧૮. ખ્રિસ્તી સહગુણો	૧૬૯
૧૯. ખ્રિસ્તી જીવનને સ્પર્શતી બાબતો	૧૯૧
૨૦. પાપ અને પ્રાચલિત	૧૯૪
૨૧. જાનવા જન્મ વિષે	૨૯૮
૨૨. શિષ્યપણા વિષે	૨૦૦
૨૩. ખ્રિસ્તી સાક્ષી	૨૦૩
૨૪. સ્વાર્પણ વિષે	૨૦૮
૨૫. ખ્રિસ્તી સેવકો અને સેના	૨૧૯
૨૬. પાડોશીવર્મ ખળવવો	૨૩૪
૨૭. વર્ષના અંતે	૨૩૮

૧. ઈશ્વર પિતા વિષે

૧ ઈશ્વરનો સહાયક પ્રેમ

૧. પ્રેરિત પાઉલના વિચાર પ્રમાણે પ્રેમનો કોમળ માર્ગ એ સર્વ કરતાં ઉત્તમ છે.
૨. જીવનના જોખમકારક માર્ગ પર ઈશ્વરનો પ્રેમ આપણી સાથે ચાલે છે.
૩. ઈશ્વરનો સહાયક પ્રેમ મને નિભાવી રાખે છે.
૪. ઈશ્વરના પ્રેમને કારણે આપણે આશ્વાવાદી પ્રાણી બન્યાં છીએ.
૫. પ્રેમનો માર્ગ કદાપિ લાંબો જણાય, પણ તે માત્ર તે જ માર્ગ છે.
૬. પ્રેમની ગતિ કદાપિ ધીમી ગણાય, અને તે કદાપિ નિષ્ફળ જતી પણ જણાય. ઈસુ, પાઉલ અને ખીન્ન હબ્સરોના સંબંધમાં એમ જ બન્યું, પણ શું પ્રેમ ખરેખર નિષ્ફળ જાય છે? ઇતિહાસ સાક્ષી પૂરે છે, જે પૂરતો સમય આપવામાં આવે તો તે જરૂર સફળ થશે.
૭. ઈસુ ખ્રિસ્ત અને ખીન્નઓમાં પ્રગટ થયેલો આમહી પ્રેમ આપણને તેવા બનાવવાને આજે કારણભૂત બને છે, પંથ કદાપિ લાંબો જણાય, પણ માત્ર તે જ એક માર્ગ છે.
૮. માનવ જીવનને જકડી રાખનાર મુખ્ય પથ્થર કયો? તે તો ઈશ્વરમાં અડગ વિશ્વાસ છે.
૯. વિશ્વાસ જીવનદિશા સૂચક સમજ અને અબ્યંતરની શાંતિ બક્ષે છે.

૧૦. માણસ જ્યારે એના ધૂંટણો ઉપર હોય છે, ત્યારે તે સૌથી ઊંચો જણાય છે.

૧૧. ઈશ્વરનો કામા આપનાર અને સહાયક પ્રેમ તે તો એક બક્ષિસ છે.

૧૨. જ્યારે માણસ ઈશ્વરની સાથે સમાધાન કરે છે, ત્યારે ઈશ્વર તેને સાર્વકાળિક મૂલ્યનું અવેરાત પણ આપે છે.

૨. ઈશ્વરનો પિતાતૂલ્ય પ્રેમ

૧. ખરેખર, ઈશ્વર તે એંસી વર્ષની વૃદ્ધાની સાથે હતો. તેના પિતાતૂલ્ય પ્રેમ વડે તે તેને આશ્વાસન આપતો હતો, આપણને પણ તે તેટલો જ સમીપ લાગી શકે છે. આપણે એકલા જીવવાની ને મરવાની જરૂર નથી.

૨. બધી જાતના માણસો - પછી તેઓ તવંગર હોય કે ગરીબ, જ્ઞાની હોય કે મૂર્ખ, સુખી હોય કે દુઃખી, કંજૂસ હોય કે ઉદાર, અજ્ઞાણ કે જાણીતા, પ્રમાણિક કે અનારાંકિત-બધા જ તેના પ્રેમમાં સમેટાએલા છે.

૩. કેટલીક વાર દુન્યવી મિત્રોનો પ્રેમ ઝોછા થઈ જાય, પરંતુ આપણા પિતાનો પ્રેમ તે તો અક્ષર રહે છે.

૪. ઈશ્વર સાથેનો ગાઢો પરિચય તે ગરજને સમયે સહારો અને આશ્વાસન માટેનો ખાતરીપૂર્વકનો ઝરો છે.

૫. તેની અન્યથા જેવી કૃતિઓ આપણને કહે તે તેણે બનાવી. સૂરજ, ચંદ્ર અને તારાઓ અને ખીજી હરેક સુંદર વસ્તુઓ જે આપણે જોઈએ છીએ, તે સર્વશક્તિમાન ઈશ્વરે બનાવી છે. વળી તે આપણને આહે છે.

૬. દેવ પાપીને આહે છે, પણ તેનાં પાપ તેને કંટાળા આપે છે,

૭. દેવ સાથે તેનો પ્રેમ જો આપણને ઘેર, તે આજનો દિવસ ગૌરવી નીવડે.
૮. આપણાં જીવનોમાં જે અશુદ્ધિ છે, તે કાઢી નાખવાને અને આપણામાં જે દૈવી સોનું રહેલું છે, તે તેના રાજ્યને માટે ઉપયોગમાં લેવાને તે સમર્થ છે.
૯. ઈશ્વરનો થોડો અંશ મારા આત્મામાં વસે છે, તે આજે હું યાદ રાખીશ.

૩. પ્રેમ રાખનાર પિતા

૧. ડૉ. એ. ઈ. બેંકર કહે છે, “ જે લોકોને મનાવી શકતા નથી, તેમને માટે ઈશ્વરનું પરાક્રમ કંઈ જ કારગત નીવડતું નથી.”
૨. આપણી માન્યતાઓને ટેબલના ખાનામાં કે તિજોરીમાં બાંધીને મૂકી દઈ એ, પછી તેમનો ઉપયોગ શી રીતે થઈ શકે? આપણા પ્રભુપિતાની લલાઈ અને સત્યમાં વિશ્વાસ રાખીને તે પ્રમાણેનું ઉમદા જીવન આપણે જીવવું જોઈ એ.
૩. તેની સતત જાગૃત સંભાળ નીચે બધું છોડી દઈને આપણે જાંઘી જઈ શકીએ છીએ, અને સવારે જ્યારે જાગીએ, ત્યારે આપણને માલૂમ પડે છે, કે આપણા વિચારો હજી તેનામાં જ રમી રહ્યા હોય છે.
૪. દુઃખના કે સુખના, માંદગી કે તંદુરસ્તીના, વિપત્તિ કે સંપત્તિના, જીવનના સર્વ અનુભવોમાં તે ભાગીદાર બને, તે માટે તે હમેશાં તેનાં બાળકો સાથે સતત સંગત રાખે છે.
૫. ઈશ્વરના કુટુંબમાં જેઓ એક સમૂહરૂપે છે, તેઓની આસપાસ દૈવી પ્રકાશ વીંટળાયેલો છે.

૬. આપણે જાણીએ છીએ કે જ્યારે આપણે ખ્રિસ્તને સ્વીકારીએ છીએ ત્યારે દત્તકપુત્રપણનો આત્મા પામીએ છીએ.

૪. ઈશ્વરનો પ્રેમ અને સંભાળ

૧. મારી પાસે જે કંઈ છે, વધારે કે થોડું, તે માટે હું ઈશ્વરનો આભારી છું, અને હું તેને અર્થે વાપરવા માગું છું.
૨. હું ઈશ્વરનો આભાર માનું છું, કે તેના પ્રેમ અને કાળજીની બહાર હું કદી પણ ધસડાઈ શકતો નથી,
૩. આસપાસના સંબંધમાં આવતાં આપણને ખબર પડે છે, કે માણસોનો મોટો ભાગ ખીક અને શંકામાં જીવે છે, આપણુ ખ્રિસ્તીઓ પણ આ મૂંઝવણમાંથી મુક્ત નથી.
૪. મારી ચિંતાનું કારણ શું એ છે, કે ઈશ્વરના પ્રેમ ને કાળજીમાં મારો વિશ્વાસ નથી ?
૫. ઈશ્વર તેના પ્રેમના દોર વડે આપણાં હૃદય, આત્મા અને મનને પોતા તરફ ખેંચે છે. જે આત્મા તેણે મોકલેલા સાધનનો સ્વીકાર કરે છે, તેને ધન્ય છે, કારણ કે તે વડે જ તે ઊંચે ચઢે છે.
૬. હું જીવનભર પ્રેમને માટું ધ્યેય બનાવીશ.
૭. હું સમજી શકું, તે કરતાં ઘણું વધારે ખ્રિસ્તે મારે માટે કયું છે.
૮. સર્વ પ્રકારની ખીક ખરાબમાં ખરાબ પ્રકારનું હેર છે. વખત જતાં તે માણસને મારી નાખે છે. નક્કી તે શરીરને નુકસાન કરે છે, વળી તે આત્માને હાનિ પહોંચાડે છે.
૯. જ્યારે ખીક માટું પ્યારણું ખટખટાવે, ત્યારે હું વિશ્વાસને તે ખોલવા માટે મોકલીશ, અને ખીક નાસી જશે.
૧૦. ઈશ્વરની બક્ષિસો મેળવવા માટે જે લાયકાતની જરૂર રહેતી હોત, તે કોઈને કશું મળી શકે નહિ.

૧૧. ખ્રિસ્ત, ઈશ્વરે આપણને આપેલી પ્રેમની સર્વોત્તમ અક્ષિસ છે.

૫. ઈશ્વર દરેક મનુષ્ય ઉપર પ્રેમ રાખે છે.

૧. આજ, આવતી કાલ અને સર્વકાળ માટે સૌથી મહાન સમાચાર હોય, તો તે આ છે કે, ઈશ્વર સર્વત્ર દરેક મનુષ્ય ઉપર પ્રેમ રાખે છે.

૨. આપણે ગમે તેટલી અધમ દશાએ પહોંચ્યા હોઈએ, વળી સર્વોત્તમ વાનાંથી ગમે તેટલે દૂર ભટકી ગયાં હોઈએ, તોપણ આપણે કદી એટલી બધી અધમ દશાએ પહોંચ્યાં નથી, કે એટલે દૂર ભટકી ગયાં નથી, કે તે આપણો ઉદ્ધાર કરી ના શકે.

૩. ખ્રિસ્તમાં દેવનો ઉદ્ધારક પ્યાર સર્વ માનવજાતને માટે સર્વોત્તમ સમાચાર છે.

૪. આ પુષ્કળ પ્રમાણમાં સત્ય છે, કે જે આપણે માણસો આગળ વધસ્તંભે જડાયેલા ખ્રિસ્તને ઊંચો કરીશું, તો જેઓ પોતાને તેને આધીન કરે છે, અને તેની ઇચ્છા પૂરી કરવા તનતોડ પ્રયત્ન કરે છે, તેઓ સર્વને તે તેના પ્રેમની સંગતમાં ખેંચી લાવશે.

૫. માણસમાં જે સાડું છે, તે જ પ્રેમ જીએ છે; પ્રેમ સુંદરતા પ્રગટ કરનાર છે. ઈસુ ખ્રિસ્તને બધાં માણસો માટે મરવાનું કારણ આજ છે.

૬. દેવનો પ્રેમ દરેક દિશાએ પ્રકાશે છે, અને દેવની તથા આપણી વચ્ચે પ્રકાશનો ઘેરી માર્ગ પાથરે છે. દુનિયાના દરેક માણસને ઈશ્વર પોતાનો પ્રેમ અક્ષિસરૂપે આપી રહ્યો છે.

૬. ઈશ્વરીપ્રેમ માનવજાતની ગરજો પૂરી પાડે છે.

૧. ઈશ્વર વિના આત્મા અતૃપ્ત રહે છે. માટે જ તેણે “ મારી પાસે આવો,” વળી “ મારામાં રહો”, એમ કહ્યું છે.
૨. ઉત્થાન પામેલા પ્રભુમાં શિષ્યોને જે સંપત્તિ મળવાની હતી, તેને લીધે તેઓએ અડચણો અને મુસીબતોને ગણકારી નહિ. વળી જે સંપત્તિ પાઉલની અને ખીન્ન પ્રેરિતોની હતી, તે આપણી પણ છે.
૩. આપણે વિશ્વાસથી પ્રભુ તરફ ફરીએ, કે તરત જ પોતાના પ્રેમમાં તે આપણી જરૂરિયાતોને જ પૂરી કરે છે; એટલું જ નહિ, પરંતુ જેઓ આપણી પાસે મદદ માગવા સાડુ આવે છે, તે બધાંને જોઈતી મદદ આપવા સાડુ પ્રેમનો અખૂટ ભંડાર પણ પૂરા પાડે છે.
૪. વધસ્તંભની વાટ મારફતે દેવનો પ્રેમ માણસની ગરજ પૂરી પાડે છે, અને કેવળ વધસ્તંભદારે જ આપણે પ્રજા પ્રજા વચ્ચે, કુટુંબ કુટુંબ વચ્ચે, અને ખીન્ન માણસો વચ્ચે વધુ મૂલ્યવાન સંબંધ રાખવા શક્તિમાન બની શકીએ છીએ.
૫. પ્રભુ હમણાં સુધી બોલાવ્યા કરે છે, શું હું તેનું ન સાંભળું ?
૬. જે આપણે પ્રભુની વાણી સાંભળી શકીએ, તે આપણી આત્મિક તંદુરસ્તી પુનઃપ્રાપ્ત કરી શકીએ.
૭. ચિંતા, આપણી ખ્રિસ્તી કાર્યશક્તિનો નાશ કરે છે. આની દબાવતાવતાં પ્રભુ ઈસુએ કહ્યું, “ મારી પાસે આવો.”
૮. પ્રીતિ તો ભયને સાડુ ઈશ્વરી ધલાવે છે.

૭. ઈશ્વર માટે સન્માન

૧. મહાન ખ્રિસ્તી પર્વો-જેવાં કે નાતાલ, ઈસ્ટર, સ્વર્ગારોહણનો દિવસ, અને પચાસમાનો દિવસ, તે જે ખીનાઓ આપણા તારનારના જીવનમાં ખની, અને જે લવિબ્યવાણીઓ તથા વચનો પૂરાં થયાં, તે વિષે આપણને યાદ દેવડાવે છે.
૨. ખીજી કોઈપણ વસ્તુ કરતાં આજે આપણને ઈશ્વરનાં અદ્ભુત કાર્યોનો વિચાર કરવા, દરરોજ શાંત કલાક મળે, તેની વધુ જરૂર છે. ઈશ્વરનું સાંભળવા, તેનું મનન કરવા, દેવળમાં હાજરી આપવા, પ્રાર્થના કરવા, અને તેનું સન્માન કરવા, આપણને વધારે શાંતતાની જરૂર છે.
૩. ઈશ્વર, આપણા ઉત્પન્નકર્તા માટે સન્માન એનો અર્થ લખિત. જ્યારે ઉત્પન્ન કરેલી વસ્તુઓની લખિત એટલે મૂર્તિપૂજા.
૪. તે તમારી અને મારી કાળજી કરે છે, એ સત્ય એટલું મહાન છે, કે તે વડે ઈશ્વરપિતા માટે આપણું, સન્માન ખરે વધવું જોઈએ.
૫. આજે મારે કોઈને એ ખતાવી આપવું છે, કે દેવ તેની ચિંતા કરે છે.
૬. જિંદગીની ચઢતી પડતીમાં ઈશ્વર આપણી સાથે રહેશે, અને અંતે ધણા આનંદ સાથે તે આપણને તેની હજૂરમાં લઈ લેશે.
૭. આપણો આધાર દેવ છે, અને તેના પર જ ભરોસો રાખવો જોઈએ, એ જાણવામાં શાંતિનું રહસ્ય સમાયેલું છે.
૮. જ્યારે આપણે ઈશ્વર સાથે સુલેહશાંતિમાં છીએ, ત્યારે આપણે પોતા સાથે તેમ જ ખીજા સાથે પણ સુલેહશાંતિમાં હોઈએ છીએ.

૯. મારે માટે ઈશ્વરનો પ્રેમ અને ઈશ્વર માટેનો મારો પ્રેમ, આ બંને સાથે રહીને સ્વર્ગનું દાર ખોલે છે.
૧૦. જે માણસો ઈશ્વરને માન આપે છે, તેઓને ભરપૂર જીવન પ્રાપ્ત થયેલું હોય છે, જ્ઞેન વેસ્લીની સાક્ષી-“ ઈશ્વર આપણી સાથે છે.” આજ સર્વોત્તમ બાબત છે.
૧૧. ખ્રિસ્ત સાથે ચાલતાં આપણને એમ લાગે, કે તે તો આપણાથી ઘણું દૂર છે, પરંતુ આપણે તેની સાથે ચાલવાનું જરી રાખીશું તો તે જરૂર આપણી નજદીક આવશે. એમૌસ જનારા શિષ્યોના સંબંધમાં જેમ બન્યું તેમ.
૧૨. જેઓ ઈશ્વરને માન આપે છે, તેઓને પુષ્કળ જીવન મળે છે.

૮. દેવના મહિમા વિષે અધૂરાં

૧. આપણે હંમેશા એવું ન ધારવું, કે ફલાણો માણસ “યૂના” છે. તે આપણા માર્ગમાં અંતરાયરૂપ બને છે. અથવા આપણી પ્રગતિને મુશ્કેલ તથા ભયગ્રસ્ત બનાવી દે છે. કોઈ કોઈ વાર આપણે પોતે “યૂનાઓ” હોઈએ છીએ. અને આપણા જાતિભાઈઓની પ્રગતિને હકમાં ફેરવીએ છીએ, અને એમની સલામતી જોખમમાં મૂકીએ છીએ.
૨. જિંદગીના કટોકટીના પ્રસંગોએ આપણે આપણા પોતાના આત્મિક જીવનના પુરવઠા પર આધાર રાખવાનો છે.
૩. ચારિત્ર્ય, એક વ્યક્તિ ખીજી વ્યક્તિને તૈયાર માલની પેઠે આપી શકે નહિ, એને વ્યક્તિગત રીતે જ ખીલવવું જોઈએ.
૪. આપણે પણ આપણી જિંદગીરૂપી પુસ્તકનાં પાનાં ફેરવીએ, જો એમ કરીશું, તો અનેક કિંમતી આશીર્વાદો જેવા વગર આપણે રહીશું નહિ, જેવા કે, આરોગ્ય, શારીરિક બળ, શરીર અને મનની કાર્યશક્તિઓ, મિત્રો અને મંડળી.

૫. આપણે ખ્રિસ્તમાં નવી ઉત્પત્તિ બનીએ છીએ, ત્યારે આપણે દેવના મહિમા ખાતર જીવીએ છીએ.
૬. ઈશ્વરે આપણને બક્ષેલા આશીર્વાદોનો ઉપયોગ-ખ્રિસ્ત અને તેના રાજ્ય માટેનો આપણો ઉત્સાહ જાહેર કરે છે.
૭. જ્યારે આપણા અધકારમાં ખ્રિસ્ત પ્રકાશે છે, ત્યારે બદલાણુ શરૂ થાય છે, અને આ ગૌરવ ઉત્તરોત્તર વધતું જાય છે. આ ગૌરવતું જગમસ્થાન આપણામાં નથી, તે બહારથી પ્રકાશે છે.

*

૨. ઈશ્વર સ્તવન

૧. આવો ને ભજો

૧. સંગતનો પાયો પ્રાર્થના છે.
૨. ઈશ્વર આપણી સાથે આવી શકે અને આવશે, એવું માનવું તેનું નામ જ લરોસો.
૩. ખ્રિસ્તની સાથે હું વિશ્વાસ અને લરોસાથી જીવન સામે ટક્કર ઝીલીશ.
૪. શિષ્ટ વિચારો, પ્રેરક આદર્શો અને નિરોગી માનસિક વલણો ઉત્પન્ન કરવા માટે આપણાં મનો અને હૃદયોને કાંઈ વિશેષ ધ્યાનથી અગત્ય છે. આત્મિક ખોરાક વગર આપણે વિવેકપૂર્વક વિચારી શકતાં નથી, અને મન તેની ગંભીરતા ગુમાવી બેસે છે.

૫. આપણા વિશ્વાસને મજબૂત કરે, આપણા પ્રેમની વૃદ્ધિ અને આપણી જિંદગી વધારે જીવાળ બનાવે, તેવા આત્મિક આહાર, કિંવા પોપણની માગણીનો સમાવેશ આપણી પ્રાર્થનામાં થવો જોઈએ.
૬. દિનપ્રતિદિન જીવનની રોટલીનું પોપણ મળવાથી આપણાં જીવનો આત્માનાં ફળ પ્રગટ કરશે.
૭. પ્રસંગોપાત આપણે આપણી આત્મ-પરીક્ષા કરવી જોઈએ, અને આત્મિક ટીપ તૈયાર કરવી જોઈએ.
૮. આપણાં પાપોને કારણે આપણને વારંવાર, ઈશ્વર પાસે જવાની જરૂર છે. અને ઈશ્વરના આત્મા દ્વારા આપણા મિથ્યા-ભિમાન, પૂર્વગ્રહ અને સર્વ પ્રકારનાં પાપથી શુદ્ધ થવાની જરૂર છે.

૨. ભજનદ્વારા વ્યક્ત થતો પ્રેમ

૧. જ્યારે આપણે ઈશ્વરને ચાહીએ છીએ, અને આત્માથી અને સત્યતાથી તેનું ભજન કરીએ છીએ ત્યારે ઈશ્વર તેની ઇચ્છા પ્રમાણે આપણને વાપરે છે.
૨. સ્કોટલેન્ડના એક ધર્મસેવકે એક વખતે આમ કહ્યું, “ માણસ જ્યારે પ્રભુમંદિરમાં પગ મૂકે છે, ત્યારે તે તેની સર્વોચ્ચ કક્ષાએ પહોંચી શકે છે”. આપણે પ્રભુને ભજવા માટે, તેનાં વખાણુ કરવાને, અને તેની ભલાઈ માટે, તેનો આભાર માનવાને માટે દેવળે જઈએ છીએ.
૩. યુગોથી સ્ત્રીઓ અને પુરૂષો માટે પ્રભુભક્તિ ફળદાયી નીવડી છે. મંડળી અને તેમાં થતી ભજનસેવા પ્રત્યેનું વિશ્વાસુપણું એ આપણા પોતાના માટે અને દુનિયા માટે એક મહાન બાબત છે.

૪. ભક્તિ કે ભજન એ મનુષ્યના આત્માનો પ્રાણ છે, અને તેનો સૌથી અમૂલ્ય હક્ક છે.
૫. દેવળ એ કંઈ તાલીમ કે શક્તિનું પ્રદર્શન કરવાનું સ્થાન નથી, એ ભજનસેવાનું સ્થાન છે, વળી સંગત પ્રાપ્ત કરવાનું સ્થાન છે.
૬. આખી દુનિયાને પ્રકાશ આપનાર સૂરજ હું ભલે ન હોઉં, પણ આકાશને સુંદર બનાવવામાં મદદ કરનાર તારો તો હું થઈ શકું છું.
૭. પ્રાર્થના એ પિતા સાથે સંબંધ બળવી રાખવાનું સાધન છે, કે જે વડે આપણે આપણી જરૂરિયાતની હરેક પણ તેની મદદ શોધી શકીએ છીએ.
૮. આપણને પણ ઈશ્વરની નજીક રહેવાની જરૂરિયાત સમજવી જોઈએ, કારણ કે પ્રાર્થના વગર આપણે ખરા ખ્રિસ્તીઓ બની શકતા નથી.

૩. બહાર ભજનસેવાનાં મૂલ્યો

૧. દેવનું ભજન તે એક એવા માર્ગ છે, કે જે અર્થ અને હેતુથી ભરપૂર એવા એક સમૃદ્ધ જીવન તરફ આપણને જાંચે તથા આગળ ને આગળ લઈ જાય છે.
૨. ભજન માટેના વહેલા કલાકો જીવનમાં પલટો લાવી દે છે, અડચણો દૂર કરે છે, અને કાળજી અને ભરોસાનું વાતાવરણ ઉપસ્થિત કરે છે.
૩. ભક્તિના અનુભવોમાં આપણને આપણાં પાપોની ક્ષમા પ્રાપ્ત થયેલી માલૂમ પડે છે.

૪. હૃદયરૂપી મારી વેદી પર આરાધનારૂપી આગ હું નવેસર પ્રદીપ્ત કરીશ.
૫. નાનાં બાળકોને આત્મિક ગરજ હોય છે, અને પ્રાર્થનાથી મળતી આત્મિક મદદ આપણા ધારવા કરતાં પણ તેઓ વિશેષ સારી રીતે ગ્રહણ કરે છે. બાળકો જ્યારે હાજર હોય છે, ત્યારે શું આપણા પ્રાર્થનાસંઘોમાંથી આપણે તેમને ટાળી કાઢીએ છીએ ?
૬. દુનિયાની અવકૃપા જે માટે આપણે વારંવાર ફરિયાદ કરીએ છીએ, તે તો આપણી જ ખરાબ ચિત્તવૃત્તિનું પ્રતિબિંબ હોય છે. જે આપણામાં થોડો જ વધારે સમભાવ (પ્રસન્નતા) હોત, તો ઘેર તેમ જ પ્રજાજીવનની સપાટીએ વિશેષ સારી પરિસ્થિતિઓનો ઉદ્ભવ થાત નહિ !
૭. આંતરિક પ્રસન્નતા, જે આપણામાં ખ્રિસ્ત મારફતે જ આવે છે, તે વડે આપણાં જીવનોનું જાહેર પ્રદર્શન કાચૂમાં લઈ શકાય છે.
૮. જ્યાં સુધી દોરવણી અને સહાયને માટે હાથ લંબાવવામાં આવતા નથી, ત્યાં સુધી આપણે અંધકારમાં અને ખીકમાં જ જીવન વ્યતિત કરીએ છીએ.
૯. આપણે ખ્રિસ્તના છીએ, અને ખ્રિસ્ત આપણો છે, એવા સુરક્ષિતપણાનું જ્ઞાન જ્યાં સુધી આપણને થતું નથી; ત્યાં સુધી એકબીજાને મદદ કરવાની વૃત્તિ, તે તો ખરેખર, એક મહાન હક્ક છે, કે જે આપણે ખ્રિસ્તીઓ જ ભોગવીએ છીએ.
૧૦. ઈશ્વરને શોધવા માટે, તેને મળવા માટે, બધા દરજ્જાના અને મોલાના માણસો સાડુ સામાન્ય રીતે એક જ માર્ગ હતો, એટલે કે પગે ચાલીને જવાનો.
૧૧. આભારી અંતરકરણરૂપી બત્તીઓ જે રાજપુશીથી લોકો ઈશ્વર પાસે ન લાવે, તો આપણા મંદિરને પ્રકાશિત કરવા

માટે, બીજું કંઈ સાધન નથી, આપણાં ધર, ધંધારોજગારનાં આપણાં સ્થળો, આપણી પ્રજા, આપણી દુનિયા-આ બધાંને દેવના પ્રેમ અને ધીરજ; તેની દયા અને જ્ઞાન વડે પ્રદીપ્ત કરી શકાય છે. શરત એ છે, કે પ્રેમરૂપી આપણા સળગતા ઘીના લઈને આપણે તેનું લજન કરવા પ્રભુમંદિરમાં જઈએ.

૪. દેવળમાં હાજરીદ્વારા અપાતી સાક્ષી

૧. “જેઓ સિયોનના માર્ગો ધ્યાનમાં રાખે છે,”-જૂના કરારમાં આ એક અતિ લબ્ધ્ય પંક્તિ છે, જેઓ ઈશ્વર પર પ્રેમ રાખે છે, તેઓને માટે માર્ગ સુદ્ધાં તેના ધર તરફ પ્રયાણ કરવા સારુ એક પ્રતીક બને છે.
૨. જેઓને દેવળમાં જવાનું ગમે છે, તેઓને માટે માર્ગો પણ પવિત્ર બને છે.
૩. જે માર્ગ આજે ઈશ્વર તરફ દોરી જાય છે, તે માર્ગ હું લઈશ.
૪. દેવળ કોઈને બચાવી શકતું નથી, પરંતુ તે માર્ગ તો બતાવી શકે છે, અને વધારે સારી રીતે ઈશ્વરને ઓળખવામાં તથા આપણાં જીવનો માટે તેની ઇચ્છા જાણવામાં આપણને સહાયરૂપ નીવડે છે. જ્યવંત જીવન ગાળવા માટે દેવના ખ્રિસ્તની સાથે ધારો સંબંધ હોવાની આવશ્યકતા દરેક માટે હોવી જોઈએ.
૫. આપણે કયા પક્ષમાં છીએ, તે જાહેર કરવા માટે દેવળમાં જવું એ એક પ્રકારની ગુપ્ત સાક્ષી છે, જેઓએ મંડળીના સલાસદ-પણાની પ્રતિજ્ઞા લીધેલી છે, તેઓને માટે તે એક હક્ક અને ફરજ છે.
૬. બધા રવિવારે તમે દેવળમાં હતા? નિયમિત દેવળમાં જવાનો નિર્ણય તમારા હક્કમાં એક રૂઢાપણ લાવેલું પગલું કહેવાશે.

૭. મંડળાએ મારે માટે પોતાથી બનતું ક્યું છે, તો હું પણ મંડળાને માટે મારાથી બનશે તે કરીશ.
૮. ઈશ્વરને માટે રવિવાર તેમણે અલગ કર્યો, ત્યારે દુન્યવી આનંદ પણ તેમને પ્રાપ્ત થયો.
૯. તેમણે દેવળને વિશ્વાસુ રહેવાનું શોધ્યું, અને દેવળમાં નિયમિત જવા માટે તેમને તંદુરસ્તી આપવામાં આવી.
૧૦. મારી મંડળામાં વિશ્વાસીઓના ઐક્ય માટે પ્રત્યેક દિવસે હું કાંઈ પ્રયત્ન કરું છું.
૧૧. પોતાના મંદિરને માટે મંડળાના સલાસદો આત્માનું ઐક્ય અને ધર્મથી મળતો આનંદ જળવવાને માટે ધણા આતુર હતા.

૫. તું કેવળ એકલા દેવનું ભજન કર

૧. ખીજા વિશ્વયુદ્ધ વખતે ઇંગ્લેંડની મંડળાઓના આગેવાનોએ “ટાઇમ્સ” નામના દૈનિક સમાચાર પત્રમાં એક પત્ર છપાવ્યો હતો. એમાં આ વાક્ય હતું. “દુનિયા પર અત્યારે જે અનિષ્ટ વાતાવરણ છે, એનું કારણ રાષ્ટ્રો અને લોકો દેવના નિયમનું પાલન કરતા નથી એ છે.” એમાંનો એક નિયમ એ છે, કે દેવને સર્વોત્તમ કબૂલ રાખવો. આ દેવની દુનિયા છે,
૨. “દેવ એક છે.” એ સૂત્રમાં જૂનો કરાર એનું સર્વોચ્ચ શિક્ષણ આપી દે છે, એ વાક્યમાં મહાન પ્રક્ટીકરણ છે. દેવો ને પ્રભુઓ અસંખ્ય છે જ નહિ.
૩. ખ્રિસ્તીઓ માટે પરસ્પર વિરોધી વફાદારીઓ હોઈ શકે જ નહિ. દેવ પ્રત્યેની આપણી વફાદારી ખીજા સર્વ બાબતો પ્રત્યેની, હા, આપણે પોતા પ્રત્યેની વફાદારીમાં પ્રથમ સ્થાને છે. આપણે દેવ અને પોતાની સેવા સાથે સાથે કરી શકતાં જ નથી.

૪. હું દેવની સાર્વભૌમ સત્તા સ્વીકારું છું.
૫. ઈસુના અનુયાયી બનવું. એટલે બધું તજી દઈને ખ્રિસ્તની પાછળ ચાલવું એની મતલબ એ છે, કે આપણું સર્વસ્વ પ્રભુને સોંપવું આપણે સમય, આપણાં તાલંતો, આપણાં નાણાં-શું એ બધાં એનાં નથી ?
૬. શું આપણાં ગાયન, શબ્દો, કૃત્યો અથવા જ્ઞાન દેવનો મહિમા વધારે છે ? શું આપણા કારભારીપણામાં કંઈ આત્મભોગ છે ? કે પછી આપણે ખ્રિસ્તને વધેલું-બચેલું આપીએ છીએ ? આપણા જ્ઞાનની ખરી કસોટી જ્ઞાન આપ્યા પછી આપણી પાસે કેટલું વધે છે-બચે છે તે છે.
૭. સ્વર્પણમાં કોઈ ચીજ આપણે અનામત રાખી શકીએ નહિ, આપણે સાંગોપાંગ ખ્રિસ્તી બનવાનું છે.
૮. ખ્રિસ્તના શિષ્ય થવું; એ જ ખ્રિસ્તી ધર્મનો પાયો અને ભંચાર્થ છે.
૯. ખ્રિસ્તી માણસની પ્રાથમિક વફાદારી ખ્રિસ્ત પ્રત્યે છે.
૧૦. એક જૂના પાળકનો દીકરો હેરદડ વિલ્યમ્સ કદી નહિ થઈ ગયેલો એવો અસાધારણ ભાષાઓનો નિષ્ણાત હતો...તે આત્મિક પોષણ માટે નિયમિતપણે ભજનસેવામાં જતો હતો. ભજનદ્વારા તે દેવની પવિત્રતાની મદદથી પ્રેરકબુદ્ધિને સચેત બનાવી શકતો હતો. દેવની સુંદરતાથી પોતાની દીર્ઘશક્તિ અને કલ્પનાશક્તિને શુદ્ધ બનાવી શકતો હતો. પ્રેમ પ્રત્યે પોતાનું હૃદય ઉઘાડતો હતો; પોતાની ધ્રુવજાને દેવના ધરાદાઓને આધીનતામાં લાવતો હતો,
૧૧. ભક્તિ એટલે દેવના પ્રેમ તથા ધરાદાને મન તથા હૃદયનું અર્પણ.

૧૨. દેવે આપણને એનું સર્વસ્વ આપ્યું છે, આપણે પોતાને પાપી રાખીએ નહિ.

*

૩. ઈશ્વરની દયા વિષે

૧. ઈશ્વર અમારી પ્રત્યે માયાળુ થા

૧. અયુષે અંતે શક વગર જાણ્યું કે ઈશ્વર કદી પરાજિત થતો નથી. અયુષે એ પણ શોધી કાઢ્યું, કે ઈશ્વરમાં પોતાના વિશ્વાસને કારણે જ ઈશ્વરે તેના ભલા માટે આ દુઃખોનો ઉપયોગ કર્યો હતો.
૨. જો આપણે વિશ્વાસથી ઈશ્વરની મદદ શોધીએ તો આપણી ભૂલોમાંથી પણ ઈશ્વર કંઈક સાડું કરી શકે છે. આપણા ભગ્ન હૃદયના બધા જ કકડાઓ જો ઈશ્વરને સોંપવામાં આવે, તો તેમાંથી તે જો નીપજવી શકે છે, તે આશ્ચર્યજનક છે !
૩. આપણે દરરોજ કોઈ પરકાર, પરીક્ષણ, જોખમ કે પરાજયનો સામનો કરવો પડે છે. “ ઈશ્વરનો હાથ ” આપણને ફરજ અને સેવાનો માર્ગ ચીંધે છે, અને દરેક અંતરાય પર જીત મેળવવામાં તે આપણને ફરજ અને સેવાનો માર્ગ ચીંધે છે, અને દરેક અંતરાય પર જીત મેળવવામાં તે આપણને મદદ કરે છે, એવું ભાન થવું, એ કેવું સુખદ છે !
૪. ઈશ્વર જો કૃપા કરવામાં મહાન છે, તેણે પોતાના દીકરાની મારફતે માણસજાતના ઉદ્ધારની કિંમત ચૂકવી આપી. મનુષ્યોના આત્મા પરનો પાપનો બોજ તે ઊંચકી લે છે.

૨. દેવની દયા

૧. પ્રભુ પાસે છે, તે જાણવું એ સારું છે. ઈસુએ આપણને આતરી આપી છે કે તમારા માથાનો પ્રત્યેક વાળ ગણેલો છે.
૨. ગેલીલીઓએ એક સમયે કહ્યું, કે સૂર્ય જેની આસપાસ બધા ગ્રહો ફરે છે, અને તેના ઉપર બધાનો આધાર છે, તે જાણે કે, તેને ખીજું કંઈ કામ ના હોય, તેમ દ્રાક્ષાની લૂમને પકવે છે. (તેને પકવવાની ચિંતા રાખે છે.)
૩. આ વાત પણ એટલી જ સત્ય છે, કે જે ઈશ્વરે સૂર્ય અને ચંદ્રની ગતિ ઉત્પન્ન કરી, તેને જાણે કંઈ કામ ના હોય, તેમ તે આપણા જેવાં અધમ પ્રાણી આગળ પોતાને પ્રગટ કરીને તેના અનુભવ કરાવે છે.
૪. આપણા પ્રભુને જે જે નામ આપવામાં આવ્યા છે, તેમાંનું એક નામ “ઈમાનુએલ” “દેવ આપણી સાથે” એ છે, તે આપણને અનાથ નહિ મૂકી દે, એવું એનું વચન છે.
૫. યહોવાહ દેવ ઈસ્રાએલી દળની સાથે હતો, અને તેના આશીર્વાદિત પવિત્રાત્માની મારફતે તે આજે પણ આપણી સાથે છે. તેની દયા સર્વકાળ સુધી ટકનારી છે.
૬. મારા પ્રત્યેની પ્રભુની દયા અને લલાઈને લીધે હું પ્રભુમાં હરખાઉં છું.
૭. “જે પ્રભુ મારા આખા આયુષ્યભર મારી સાથે રહ્યો છે, તે જ પ્રભુ અંતઃકાળના સમય સુધી મારી સાથે રહેશે.” (એક વૃદ્ધ પિતાનો નિર્ભય જવાબ).
૮. માફી, સાબપણું, ઉદ્ધાર, રક્ષણ અને કૌવત વિના આપણે પ્રભુ પાસેથી ખીજા શાની અપેક્ષા રાખીએ ?

૯. આપણાંમાંના ઘણાંને યાદ આવતું હશે કે જ્યારે જ્યારે આપણે આકાશ તરફ નજર કરીએ છીએ, ત્યારે વાદળાંમાં પ્રભુની ખોજનો પ્રયત્ન કરીએ છીએ.
૧૦. જે જે વસ્તુઓને આપણે આંખથી જોઈએ, તેવી જ રીતે પવન અને અવાજ પણ સત્ય વાનાં છે.
૧૧. ઘણી વખત કોઈ ઘરમાં ખ્રિસ્તનો પ્રકાશ પ્રકાશે છે, ત્યારે ઘરના કોઈ એક માણસને તેની ગરમીનો અનુભવ થાય છે, જ્યારે બીજાં તો છાયામાં જ રહે છે.
૧૨. દેવે પુષ્કળતાથી આપ્યું, અને ખ્રિસ્તે મક્ત આપ્યું; તો આપણે ખ્રિસ્તીઓ તરીકે ખુશીથી આપવું જ જોઈએ.

*

૪. ઈશ્વરની ઇચ્છા

૧. આપણી ઇચ્છાઓ ને ઈશ્વરની ઇચ્છા

૧. જીવનનાં નાનાં નાનાં કામમાં ઈશ્વરની ઇચ્છા પ્રમાણે કરવાથી આપણે તેના પરનો પ્રેમ બતાવી શકીએ છીએ, ભલે, આપણે નાની બત્તીઓ તરીકે અજવાળું આપીએ. પણ આપણે તેને માટે પ્રકાશી શકીએ છીએ.
૨. કામ નાનું હોય કે મોટું, પણ તે ઈશ્વરની ઇચ્છા પ્રમાણે છે કે નહીં, તે જ અગત્યની બાબત છે.

૩. ડવાઈટ એલ. મુડીએ તેની આશીર્વાદિત ધર્મસેવાની શરૂઆતમાં હેનરી વાલીના મુખે પ્રભુનું તેકું સાંભળ્યું. વાલીએ તેને કહ્યું, “ધર્મરતે સંપૂર્ણપણે સોંપાઈ ગયેલા માણસ વડે ધર્મર હજી શું કરી શકે, એ હજી દુનિયાએ જ્ઞેયું નથી.”
૪. આપણે ગુરુ અત્યારે પણ સંપૂર્ણપણે સોંપાઈ ગયેલા માણસોને જોલાવે છે. ધર્મસેવક તરીકે મિશનરી ક્ષેત્રને માટે, સાબ્યાશાળાના શિક્ષકો તરીકે, અને ખ્રિસ્તી યુવકોના આગેવાનો તરીકે આજે તેમની જરૂર છે.
૫. ઈસુની માફક આપણને પણ આપણી પોતાની ઇચ્છા છે. સ્વતંત્ર ઇચ્છા એ ધર્મરની એક અત્યુત્તમ બક્ષિસ છે. ધર્મરને માટે કે તેની વિરુદ્ધ આપણે તેને વાપરી શકીએ છીએ. તેની ઇચ્છા પ્રમાણે કે પછી આપણી ઇચ્છા પ્રમાણે કરવાને આપણે સ્વતંત્ર છીએ.
૬. જ્યારે ધર્મરની અને આપણી ઇચ્છા એક થાય છે, ત્યારે આપણા વિચારો દૈવી બને છે, અને આપણાં કૃત્યો પણ.
૭. પવિત્ર શાસ્ત્રમાં આથી વધારે કૃષ્ણ અર્થવાળા શબ્દો ખીજ નહિ હોય કે, “તે વેળા રાત હતી.”
૮. આજે પણ એ જ પસંદગી કરવાની છે : આપણી ઇચ્છાઓ અને તેના પરિણામરૂપે આઈ નાખનાર અધકાર; અથવા ધર્મરની ઇચ્છા અને તે દ્વારા ઉપરથી મળતો દૈવી પ્રકાશ.
૯. જ્યારે આપણે ધર્મરની સંમુખ બિલા રહીએ છીએ, ત્યારે પડછાયા આપણી પાછળ જાય છે.
૧૦. ધર્મરની ઇચ્છા જાણવી એ સાદી-સહેલી વાત નથી, અને એ પ્રમાણે કરવું, એ તો વળી એનાથીયે વધારે મુશ્કેલ છે.

૧૧. આદમે પાપ કર્યું, ત્યારે ઈશ્વરથી તે સ્વતંત્ર છે, એવું તેણે જાહેર કર્યું. ચાલુ જમાનાનું એક સૂત્ર તેના ધ્યાનમાં હશે, કે “મારું જીવન જીવવાનો અધિકાર મને છે.” આત્મોન્નતિદારા તેણે પોતાને દેવ બનાવ્યો. ત્યારથી માંડીને માણસો થોડેવણે પ્રાંશે એમ જ કરતાં આવ્યાં છે, કારણ કે સર્વશક્તિમાન ઈશ્વરમાં જે આપણું કેન્દ્ર છે, તે આપણે ખોઈ બેઠાં બીએ.
૧૨. ઈશ્વરની ઇચ્છાથી અલગ થવું, એના જેવી મોટી વિપત્તિ બીજી કોઈ નથી.

૨. ઈશ્વરની ઇચ્છા પૂર્ણ કરવી

૧. વિશ્વાસી માણસના જીવનમાં નિર્ણયાત્મક આપ્ત તેનો વિશ્વાસ છે, અને અવિશ્વાસી-વિશ્વાસ નહિ કરનારમાં-તેની શંકા નિર્ણયાત્મક ભાગ લખે છે.
૨. “તારી વધારે સેવા કરી નાખું.” તેના કરતાં તને વધુ-સંપૂર્ણ રીતે પ્રસન્ન કરી શકું, તે માટે હું વધારે કાળજી રાખું છું.
૩. દાઉદે તેના જમાનામાં દેવની ઇચ્છા પ્રમાણે સેવા કરી હતી.
૪. એકવાર દાસત્વ સ્વીકાર્યા પછી એ દાસત્વની બેડીઓ આપણે કેવળ પોતા વડે કદી જ તોડી શકીએ નહિ; માત્ર ઉદ્ધાર દારા જ છુટકારો મળે છે.
૫. ખચીત જેઓ દેવના ઉપર પ્રેમ રાખે છે, અને પોતાની યોજનાઓ તેની યોજનાને બંધબેસતી બનાવે છે, તેઓની સાથે રહીને દેવ હિતકારક નીવડે એવાં કાર્ય કરે છે.
૬. અગ્નિમાં અગર પરદેશીઓ કોણ છે? પારકા દેશના લોકો. વળી કોઈ મુશ્કેલી કે નબળાઈને લીધે જેઓ વતનમાં પણ પરદેશી જેવા હોય છે. બીકણો, આપણને ના ગમે એવા માણસો.

એ બધા જ અભણા અથવા પરદેશી જેવાં જ છે. નારિતકો, નિરાશાવાદીઓ, અજ્ઞેયવાદીઓ. આવાં બધાં પણ અભણ્યા જેવાં જ છે.

૭. પારકાં અને પરદેશી પ્રત્યે ઉદ્ધારભાવ બતાવવામાં આવે, એવો આપણો સમાજ બનાવવાની ફરજ આપણ વિશ્વાસીઓની છે. એકપણ પરદેશી કે અભણી વ્યક્તિ દુઃખી થાય, એવી ઈશ્વરની ઇચ્છા નથી.
૮. જેઓ ખોવાયેલાં છે, તેઓ પ્રત્યે લાગણી અને કાળજી-એ જ દેવના પ્રેમનો માર્ગ છે.

૩. તારી શી ઇચ્છા છે - હું શું કરું ?

૧. મનુષ્યો મધ્યે દેવનાં છોકરાંની સંખ્યા હજી પણ ઓછી છે. જેઓએ તેનું સાંભળ્યું છે, તે પૈકી થોડાએ જ તેને પોતાના હૃદયમાં વાસો કરવા દીધો છે. જીવંત શંકેની સક્રિય સેવા માટે તો તેથીયે ઓછી સંખ્યામાં માણસોએ પોતાનું સ્વાર્ષણ કરેલું છે. દુનિયાનો મોટો ભાગ હજીયે વહેમ, અવિદ્યા અને સ્વાર્થના અંધકારમાં ગોથાં ખાય છે.
૨. કરવાનું તો કેટલુંયે છે; ફસલ પુષ્કળ છે, છતાં મજૂરો થોડા છે, અને સમય અપાટાઅંધ પસાર થતો જાય છે.
૩. હું તારનારપરાયણ મારું જીવન ગાળવાને મારી જાતનું અર્પણ કરું છું, કારણ કે હું તેનાં માણસો પૈકી એક છું.
૪. દુનિયાની અશાંતિ અને અખેડા, ધણાં ધરોમાં થતા અધડા, વ્યક્તિગત અંતરમાં થતું દુઃખ-આ બધું એક જ આખતમાંથી ઉદ્ભવે છે, અને તે એ છે, કે-આપણે ઈશ્વરનું સાંભળતાં નથી.

૫. પોતાનાં આળકો ઈશ્વરનો સાદ સાંભળે, અને તેની જ પ્રગ્ભ પ્રથમ શોધે, તેનું શિક્ષણ આળકોને તેમની કોમળ વય દરમિયાન વહેલી તકે માખાપો આપી શકે છે.
૬. વ્યક્તિગત તેમ જ પ્રગ્ભકીય વિશાળ જીવનનું દ્વાર ખોલવા માટે ઈશ્વરનું સાંભળવું, એ એક જ ઉપાય છે.
૭. જ્યારે ખ્રિસ્ત આપણામાં જીવે છે, ત્યારે તેના પવિત્ર આત્માના પરાક્રમે કરીને ઘિક્કાર, અદેખાઈ અને ઈર્ષાના હુમલા આપણે નમ્રતાપૂર્વક સાંખી શકીએ છીએ. આપણામાં જે પવિત્ર આત્મા છે, તે આપણો ભૂંડાઈથી પરાજય થવા દેતો નથી, પરંતુ ભલાઈથી ભૂંડાઈનો પ્રતિકાર કરવામાં આપણને સહાય કરે છે.
૮. ઉશ્કેરાટ પેદા કરે એવા સંજોગોમાં જેઓ નમ્રતા દાખવે છે, તેઓ યુદ્ધમાં સાચે જ યજવાન છે, અને તેઓને સાચા વીર સમજવાં જોઈએ, કારણ કે નમ્રતા એ સાચે જ યજવાનનું ગુણલક્ષણ છે.
૯. આપણા મિનજળ ઉપરનો કાપૂ જ્યારે આપણે ગુમાવીએ છીએ, ત્યારે ઈશ્વર સાથેની આપણી સંગત તૂટે છે, અને તેની સમક્ષતાનું ભાન આપણે ગુમાવી બેસીએ છીએ.
૧૦. મારામાં વસનાર પવિત્ર આત્મા મને નમ્રતા અને પ્રેમ શીખવે છે.
૧૧. ખરો ધર્મ ભૂંડાઈ રૂખરૂ આપણને કાર્ય કરવા પ્રેરણા આપે છે.
૧૨. ત્યાં એ વેદી આગળ તેની મંડળીને વિશ્વાસુ રહેવાનું; તેને આપણી પ્રાર્થના, હાજરી, આપણાં દાનો અને સેવા વડે ધરી રાખવાનું આપણે વચન આપ્યું હતું.
૧૩. ધર્મ એ ખાલી બાલ દેખાવ કરવાને માટે નહિ, પણ પાળવાને માટે છે.

૧૪. આખી દુનિયામાં સાચી શાંતિ સ્થાપન થાય, એ માટે આપણે જેઓ ઊંચી અપેક્ષાઓ સેવીએ છીએ, તેઓને માટે આ ત્રણ માન્યતાઓ સૌથી વધારે અગત્યની સમજવાની છે :

અ. ઈશ્વર પર આપણને સાચો વિશ્વાસ હોવો જોઈએ. તેની ભલાઈના બળ પર જે તેના કુદરતી સ્વભાવે કરીને ફતેહમંદ નીવડશે જ નીવડશે.

બ. સોનેરી નિયમ પર પણ આપણને પૂરો વિશ્વાસ હોવો જોઈએ

ક. માનુષી સંબંધો માટે મુખ્ય નૈતિક સિદ્ધાંતઃ પ્રત્યેક વ્યક્તિ મૂલ્યવાન છે, એ ઈશ્વરના શિક્ષણ પર આધારભૂત કરાયેલો ખ્રિસ્તી પ્રજાવાદ ધણો જ સફર છે, એ વિષેનો આપણો વિશ્વાસ અડગ હોવો જોઈએ.

૧૫. ખ્રિસ્ત આપણાં અંતઃકરણોની સત્યતા ધરે છે, જેથી કરીને આપણા શબ્દો અંતે કૃત્યોદ્વારા સત્ય જાતે જ પ્રકાશમાં આવે.

૧૬. ઈશ્વર આજે પણ એટલા જ અધિકારથી બોલે છે, જેઓ તેની વાણીને પ્રત્યુત્તર આપે છે, તેઓ તેના ખબનામાંથી મદદ અને તેના સેવકો થવાનો આશીર્વાદ પ્રાપ્ત કરે છે.

૧૭. ઈશ્વરને આજ્ઞાકિત થવું એટલે ફળવાન જીવન મુજબવું.

*

૫. ઈશ્વર અને કુદરત

૧. કુદરતમાં રહેલો ઈશ્વર

૧. જેનાં મૂળ ઊંડે ઈશ્વર પરના પ્રેમમાં ઊતરેલાં હોય છે, તે તોફાનના ઝપાટા ખમી શકે છે, તેમને કદાચ નુકસાન થાય, પણ તે ઊભા રહેશે, અને પોતાના જયવંત જીવનની સાક્ષી પૂરશે.

૨. ઈશ્વરમાં લાંગરેલુ જીવન સ્થિર રહેશે.
૩. કુદરતમાં જ્યારે આપણને ઈશ્વરનાં દર્શન થાય છે, ત્યારે આદર પૂર્વકનું આપણું મૌન, એ જ તેને ભજવાની સાચી રીત છે.
૪. ઘણી વખત ઈશ્વર અણુધારેલી જગ્યાએ દેખાય છે.
૫. આપણે આપણાં જીવનોનો પાયો, તારણના ખડક-ખ્રિસ્ત ઈસુ પર નાખીએ.
૬. એકાકી ખ્રિસ્તી જીવન ખરેખર, દારિદ્રમય કહેવાય, આજીવ્યાજીવના લોકોમાં હજવા-મજવાથી અને સેવા કરવાથી જ આપણો વિકાસ થાય છે.
૭. હું આજે ઈશ્વરના હાથનાં કામોનું સૌંદર્ય અને પ્રાણીઓનું ડહાપણ નિહાળીશ.
૮. વિવિધ રંગોના સૌંદર્યવાળું એ મેઘધનુષ ઈશ્વરનાં બધાં બાળકો મારેનો તેનો પ્રેમ સૂચવે છે-રાતાં, ભૂરાં, પીળાં, કાળાં અને ઘોળાં, તેની નજરમાં બધાં જ કિંમતી છે.
૯. ઈશ્વરના પ્રેમનાં વર્તુળમાં બધાં સમાઈ જાય છે.
૧૦. ઊંચેથી જોતાં મેઘધનુષનું આખું કૂંડાળું દેખાય છે.
૧૧. જ્યાં સૌંદર્ય અને શાંતિનું સાંપ્રાજન્ય વિસ્તરેલું હતું, એવી એક વાડીની નજીક ઈસુને વધસ્તંભે જડવામાં આવ્યો હતો.
૧૨. વધસ્તંભની વાડીમાં હું ઈશ્વરના હૃદયની નજીક છું.

૨. સૃષ્ટિમાં ઈશ્વરનો મહિમા

૧. સદીઓથી મનુષ્ય કુદરતના સૃષ્ટાનું ભજન કરતું આવ્યું છે. કુદરતમાં તોફાનો સામે મનુષ્ય દિગ્મૂઠ ઊભો રહે છે. સૌમ્ય

અને રમણીય સૂર્યાસ્ત સામે તે આશ્ચર્યચકિત બની ઊભો રહે છે. ઈશ્વર તો ઈશ્વર જ છે-ભલે, તે ગર્જતા તોફાનની પાંખોએ સવાર થતો દેખાય, કે પછી સૂકાં પાંદડાંની પથારી નીચેથી કોઈ કોમળ ફૂલમાં ખીલવામાં બેવામાં આવે, એ એનો એ જ ઈશ્વર છે. જે દરેક નવા છોડને, નવા પ્રાણીને, નવી વ્યક્તિને પોતપોતાની જાત પ્રમાણે હયાતીમાં લાવે છે, અને લાખો વરસો લગી ઝગઝગ્યા કરે, એવા તારાને જન્માવે છે.

૨. સૃષ્ટિનો સૃષ્ટા એ જ આપણા સ્વર્ગીય પિતા છે.
૩. “ માનવ મેદનીથી દૂર સુદૂરના એકાંતમાં વૃક્ષો વાચાવાળા બને છે. ખજખજ વહેતાં ઝરણામાંથી અંથો જડે છે. પહાડોમાંથી ખોધ ટપકે છે, અને આખી સૃષ્ટિ ઉત્તમ જણાય છે.”
૪. કુદરત એક અંથ છે, અને ઈશ્વર એ અંથનો કર્તા છે.
૫. અભ્યાસખંડના વાચનમાંથી ધરના ગૂંથણકામમાંથી અને બળરના વેપારવણજમાંથી થોડીવાર આપણે આંખો ઊંચી કરીને દૈવી કલાકારનું સૌંદર્ય નિહાળીએ, અને ઈશ્વરની સૃષ્ટિના મહિમાનું નિરીક્ષણ કરીએ.
૬. કોઈકે કહ્યું છે, કે ખજોળવેતાઓમાં કોઈ નાસ્તિક જડતો નથી કારણ કે નક્કર હકીકતો તેમને ઈશ્વરને માનવાને ફરજ પાડે છે.
૭. જિંદગીના આપણા પ્રવાસકાળ દરમિયાન ધુમસના દિવસો આવે છે, ત્યારે દર્શન અંખું બને છે. આપણે પોતે તો આગળ દેખી શકતાં નથી. પણ ખ્રિસ્ત આપણા માર્ગદર્શક રસ્તો બાણે છે. આજનાં વાહણોમાંથી તે આપણને આવતી કાલના તડકામાં- સૂર્યપ્રકાશમાં દોરી જશે.

૮. જો જો એ સમુદ્રનાં મોજાં બનાવ્યાં છે, તે પોતે એ મોજાં કરતાં મોટો છે.
૯. ખરા દિલની પ્રાર્થનાનું પરાક્રમ અમાપ છે.
૧૦. જિંદગી જે કંઈ સાધતો હાથમાં મૂકે, તેનો સદુપયોગ કરી જાણે, તે જ કુશળ કારીગર કહેવાય.

૩. શાંત પાણીની પાસે

૧. જીવનોમાં ઝંઝાવાતોની સામે એટલે આપણો વિનાશ કરનાર બળો સામે આપણે ટકી રહેવું હોય, તો વિશ્વાસ, હિંમત, ધૈર્ય અને પ્રેમના સદ્ગુણો વડે આપણે પોતાને સુસજ્જ કરવાં જોઈએ. એ સદ્ગુણો આપણને ઈશ્વરની સાથે બાંધી દે છે.
૨. ઊછળતા સાગરમાં પણ ઈશ્વરનો હાથ મને શાંત પાણીની પાસે દોરી લઈ જાય છે.
૩. ઈશ્વર પરનો મારો વિશ્વાસ મને સહીસલામત રાખે છે.
૪. શાંત પાણીની પાસે ! એ શબ્દોમાં કેવળ ભૌગોલિક સ્થાનની વાત રહેલી છે, એમ નથી, એ કરતાં વિશેષ એમાં રહેલું છે. પ્રાર્થના આપણને કેવાં શાંત અને નિર્ભય બનાવી શકે છે.
૫. ઈશ્વર પર વિશ્વાસ રાખીશું, તો આપણામાં ધૈર્ય અને નીડરતા આવશે.
૬. આપણે ખ્રિસ્તી જીવનયાત્રામાં પણ હૃદયેશાં આપણને મુસીબતો, જોખમો અને વિરોધો નડતાં રહે છે. પરંતુ આપણા જીવન તથા આત્માના મહાન પાળક પર જો આપણે ભરોસો રાખીએ, તો આપણા આત્માઓને ધૈર્ય ધરતાં શીખવશે, અને ખ્રિસ્તની શાંતિ જે સર્વ સમજશક્તિ કરતાં અધિક છે, તે આપણે અનુભવીશું.

૭. ઈશ્વર આપણી સાથે છે, એવું આપણે જેમ જેમ ખાતરીથી માનતાં જઈએ છીએ, તેમ તેમ લયને ઠેકાણે વિશ્વાસ આવતો જાય છે.

*

૬. ઈશ્વરનું પરાક્રમ

૧. આપણામાં કામ કરતું ઈશ્વરનું પરાક્રમ

૧. ઈશ્વરે આપણુ દરેક જણને તેના સાધન તરીકે બનાવ્યાં છે.
૨. મારામાં રહેલું ઈશ્વરનું પરાક્રમ મારી જરૂરિયાત પૂરી પાડે તેટલું છે.
૩. આ દુનિયામાં થઈને પસાર થવાની એક જ તક મને મળવાની છે. તેથી જે કંઈ લલું અને જે કંઈ દયા હું કરી શકું તેમ હોય, તે મને અંત્યારે જ કરવા દો. તેને હું મુલતવી રાખું કે જતું ન કરું; કારણ કે હું આ રસ્તે કદી પસાર થવાનો નથી.
૪. જ્યારે કોઈ માણસના જીવનમાંથી કચરો દૂર થઈ જાય છે, ત્યારે તેનામાં ઈશ્વરની આકૃતિ દેખાય છે.
૫. આજે હું જે કંઈ કરું અને બોલું, તે સર્વની મારફતે હું ખ્રિસ્તનું પ્રતિબિંબ પાડું, એવી પ્રાર્થના કરું છું.

*

૭. ઈશ્વરની માફી અને તારણ

૧. અમે અમારાં દુષ્ટ કૃત્યો માટે પશ્ચાત્તાપ કરીએ છીએ
૧. ખ્રિસ્તના પ્રેમથી ધનવાન બનીને જેમ જેમ આપણે મંડળી અને બંધુઓની સેવાથે ખ્રિસ્તના આત્માથી સમર્પિત થઈશું, તેમ તેમ આપણને વિપુલ જીવનની આશા પ્રાપ્ત થશે.

૨. મનુષ્યનું વ્યક્તિત્વ એ એક જુદી જ વસ્તુ છે. જીવન કાં તો વ્યક્તિને પાયમાલ કરે છે, કાં તો તેને સુધારે છે.
૩. શુદ્ધ સ્વામીને મારા આદર્શ તરીકે ગણવાને બદલે શું કાંઈ મનુષ્ય તરફ જીવનની પ્રેરણા અને દોરવણી મેળવવા હું મીટ માંડી રહ્યો છું ?
૪. ખ્રિસ્ત વિહોણા આપણા ખ્રિસ્તી ધર્મ નિઃર્થક છે.
૫. જે આપણે આપણા સ્વામીના પગલે ચાલીએ, તો લોકો પ્રત્યે આપણે નકારાત્મક કે ટીકાવાળું વલણ જરાયે દાખવી શકીએ નહિ, પરંતુ તેમના પ્રત્યેનું આપણું વલણ આપણા સ્વામીની માફક ચોક્કસ રચનાત્મક જરૂર બને.
૬. જેમ વિદ્યુત ઉત્પાદનના કારખાનાનું અવ્યવસ્થિત થયેલું, એક નાનું સાધન શહેરને મળતો પ્રકાશ, ગરમી અને બળને રૂંધી દે છે, તેમ એક નાનું પાપ શરીરને ઉપયોગી થવાની આપણી શક્તિને અને એ રીતે આપણા પોતાના સુખને ગૂંચળાવી દે છે.
૭. પાપી વિચારો શોકજનક કાર્યો પ્રેરી શકે.
૮. જીવનના સૌથી મોટા આનંદનું મૂળ એ છે, કે દેવ આપણને નવી શરૂઆત કરવાની તક આપે છે.

૨. અમે ઇશ્વર તરફથી માફી શોધીએ છીએ.

૧. આપણ સર્વને દેવની માફીની તથા ખ્રિસ્ત ઇસુમાં જે ઉદ્ધાર છે, તેની જરૂર છે.
૨. દેવે માનવજાતને ચાહવાનું કદી બંધ કર્યું નથી, ખ્રિસ્તનાં દુઃખોનો એ અર્થ છે, કે દેવનો પ્રેમ ને માફી જેઓ તેની પાસે પશ્ચાત્તાપના ભાવથી આવે, તેઓ પ્રાપ્ત કરી શકે છે.
૩. ખ્રિસ્તમાં દેવ સંપૂર્ણ માફી બક્ષનાર છે.

૪. હઝકીએલનો સંદેશો એ હતો, ઈશ્વરનો નિયમ આખરી છે, તેની ઈચ્છા સર્વોપરી છે, અને તેની તાજગીભરી કૃપા ખાતરીથી ભરેલી છે, પુનરુદ્ધારને માટે પશ્ચાતાપ અને રાંક મન જરૂરી છે.
૫. ઈશ્વર પાસેથી માફી શોધનાર માણસો યા પ્રબળએને તે નવું જીવન અને નવી આશા બક્ષે છે.

૬. ભૂલ કરવી એ મનુષ્ય સ્વભાવ છે; માફી બક્ષવી એ દેવી છે.
૭. ખ્રિસ્તીને ઈશ્વરનું કિંમતી વરદાન છે, કે ઈશ્વર તેની મહાનતા મુજબ આપણને માફ કરે છે. પશ્ચાતાપ તથા શ્રદ્ધાપૂર્વક જેઓ ઈશ્વર પાસે આવે છે, તેમને અંગીકારવા પિતા સદાયે આતુર છે.

૩. અમે ઈશ્વર તરફથી તારણ પામીએ છીએ

૧. ઈસુ ખ્રિસ્તનો શુભ સંદેશો એક ઉત્તમ સમાચાર છે.
૨. “તમે મક્ત પામ્યા, મક્ત આપો”-એનો સીધો અર્થ-“દાન તરીકે તમે પામ્યા. દાન તરીકે તમે આપો.”
૩. ઈશ્વરના તારણને દાન તરીકે મેળવવું, એ જ એને પ્રાપ્ત કરવાનો સાચો માર્ગ છે. તારણ કદીયે ખરીદી શકાય નહિ. વળી તારણ પામવાનો આપણો હક્ક યા લાયકી પણ નથી.
૪. એક દિવસ આપણને ભાન થાય છે, કે આપણે ભૂલાં પડી ગયેલાં છીએ. ને ઈશ્વર પાસે જવાના રસ્તાની આપણને ખબર નથી. તેવામાં ઈશ્વરપુત્ર ઈસુ ખ્રિસ્ત-મારફતે આપણને તેની પાસે જવાનો માર્ગ મળે છે.
૫. શું આપણે ફળવાંન જીવન જીવવું છે? તો આપણે પ્રભુમાં રહેવું જોઈએ. તેનામાં જીવવા માટેનાં સાધનો-પ્રાર્થના, સ્વાર્પણ અને તેનું સંપૂર્ણ આરાપાલન છે.
૬. ખીજાંઓના ભલા માટે વાપરી શકું, માટે જ ઈશ્વરે મને નવું જીવન તથા સર્વ આશીર્વાદ આપ્યા છે.

૭. આના કરતાં જીવનમાં વધુ કરુણ દશા ખીજી કંઈ હોઈ શકે ?-
જીવનનાં છેડે આવી પહોંચવું, અને વળગી રહેવાનું કંઈ જ નહિ ! શાશ્વત સુખ આપનાર કંઈ નહિ !
૮. કોરીંચની મંડળીને સંત પાઉલ ભારપૂર્વક લખે છે, કે આકાશના રાજ્યમાં પ્રવેશવા માટે જીવનના દરજ્જા અને ધાર્મિક ક્રિયાકાર્યોનું પાલન એ પગથિયાં નથી.

૪. ઈશ્વર આપણા યોગ જીંચકે છે

૧. એકાંતવાસના દરેક અનુભવ વખતે આપણે ઈશ્વરની સમક્ષતા અને સહાય ઉપર આધાર રાખીએ.
૨. જન્મથી મરણ સુધી આપણી મુસાફરી સુખરૂપ ને શાંત નીવડશે. એવી બાંહેધરી ખ્રિસ્તી ધર્મ આપતો નથી. પરંતુ ખ્રિસ્તી માણસ એટલું તો જાણે છે, કે તેની જિંદગીનું સુકાન તે તેના તારણના સરદારના હાથમાં છે.
૩. શું ખ્રિસ્ત મારો નાવિક છે ?
૪. ઈશ્વરના ફરમાન આગળ મૂર્ખ ચિંતાઓ અને તજ ઉપર કરી મૂકતી મુશ્કેલીઓ પીગળી અને પાણી થઈ જાય છે.
૫. તેના (ઈસુના) હાથોનું પરાક્રમ, શક્તિ ! ગાલીલના સમુદ્ર ઉપર આંધીને શાંત કરનાર, પણ તે જ હાથ હતાં, વળી તે જ હાથોએ માર્દાઓને સાજાં કર્યાં, મરેલાંઓને સજીવન કર્યાં, અને ઉપલી મેડી ઉપર ભોજન વખતે રોટલી પણ લાંગી. આ ઉપરાંત આ મજબૂત અને કોમળ હાથો કાલ્વરીના ખરબચડા વધસ્તંભે પાટડા ઉપર ખીલાથી જડાવા દીધા.
૬. તેની હથેલીઓમાં પડેલા વેહ સદાને માટે એવું પ્રગટ કરે છે, પાપનો યોગ જીંચકવામાં આવ્યો છે. આપણા બધાને માટે મરણ સદાને માટે જીતાર્થ ગયું છે.

૭. ખ્રિસ્તના લાંબાવેલા હાથ અને તેટલા આપણી નજીક હોય, તે જ જરૂરનું છે.

૮. ક્ષિતિજ પર આપણે ઘણાં દુઃખો ને સંકટો જોયાં છે, અતે ઈશ્વરને વિનંતી કરવા ઘૂંટણો પર પડવાનો લાભ પણ આપણને પ્રાપ્ત થયો છે. જે કોઈ કડુણ ઘટના આપણને આપણા પર નમાવે છે, તે એક ફતેહ નીવડે છે.

૯. જ્યારે જ્યારે લોકો સાથે સાથે પ્રાર્થના કરે છે, ત્યારે તેઓ સંઘર્ષમાં રહે છે. દુઃખનું વાદળ વિખરાઈ જતાં, જ્યારે જ્યારે તેઓ ઉપર દ્રષ્ટિ કરે છે, ત્યારે સ્વર્ગીય પિતાનું તેઓને દર્શન થાય છે.

૫. આપણે આપણાં પાપની કબૂલાત કરીએ

૧. છુપાવેલું ને વણકબૂલ્યું પાપ પાણીના નળમાં પથ્થર આવે, ને પ્રવાહ અટકી પડે, એના જેવું છે.

૨. પાપની કબૂલાત આશીર્વાદની નહેર ખુલ્લી રાખે છે.

૩. જ્યાં સુધી એની સહાય ન કરું, ત્યાં સુધી હું મારા પાડોશી પ્રત્યે ખરા પડોશી બનતો નથી.

૪. દેવની સમજ અને દયા કદી ખૂટતાં નથી.

૫. ખ્રિસ્તનું પરાક્રમ આપણને આત્મિક જીવનમાં નિરોગી બનાવે છે.

૬. પસ્તાવો એ નવા અને ઉચ્ચતર જીવનનું એક પ્રગથિયું છે.

૭. નવા કરારમાં પસ્તાવો એટલે પાપથી ફરવું, અને માફી માટે દેવ તરફ જોવું, એ વારંવાર બતાવવામાં આવ્યું છે.

૮. ભરપૂર જીવનમાં જે કોઈ વસ્તુ માણસને દોરી જતી હોય, અને સાથે સાથે દેવના હૃદયને અત્યાનંદ આપતી હોય, તો તે પસ્તાવો છે.

૯. બાઇબલમાં જે સુંદર વાર્તાઓ છે, જેવી કે ઉડાઉ દીકરો અને જાખી દાણી-એ પસ્તાવાની વાર્તાઓ છે.
૧૦. ધણી એવી બાબતો છે, જે આપણે કરી શકતાં નથી, પણ આપણે દરેક પસ્તાવો જરૂર કરી શકીએ છીએ. પસ્તાવો આ પૃથ્વી પર તેમ જ સ્વર્ગમાં આનંદ લાવે છે.
૧૧. ઈસુ માણસોનાં હૃદયમાં શું છે, તે જાણતો હતો-સાડું તેમ જ નરસું.
૧૨. નવી ઉત્પત્તિના ચક્ષુકારે કુદરતની વસ્તુમાં વધુ તે વધુ સુંદરતા જોઈ શકીશું.
૧૩. આપણે આપણાં પાપ કબૂલ કરીએ, અને ખ્રિસ્તમાં આપણું જે તારણ છે, તેમાં આનંદ કરીએ.

*

૮. ઈશ્વરના રાજ્ય વિષે

૧. આકાશનું રાજ્ય-ઈશ્વરની બક્ષિસ

૧. ઈશ્વરનું રાજ્ય એટલે માણસો મધ્યે કાર્ય કરતી ઈશ્વરની સક્રિય ધર્યા.
૨. આપણને એવી અજાણ્ય રીતે બનાવવામાં આવ્યાં છે, કે જીવનનાં સર્વ ચક્રો જાણે આપણા અનંતકાળના તારણવિષયક હેતુ માટે જોડાયાં ના હોય! પાઉલે જ્યારે જાહેર કર્યું કે આપું જગત તારણ માટે કષ્ટાય છે અને નિસાસા નાખે છે, ત્યારે તે માત્ર કવિ તરીકે બોલતો નહોતો.

૩. જે ખ્રિસ્તી ઈસુ ખ્રિસ્તને દહતાથી વળગી રહે છે. તે એક ઈશ્વર, એક નિયમ અને એક રાજ્ય પ્રાપ્ત કરે છે. એટલું જ નહિ પણ જેના તરફ આપું વિશ્વ ગતિમાન થઈ રહ્યું છે, તેવી એક ખીના તરફ પોતે પણ પ્રયાણ કરે છે.
૪. ખ્રિસ્ત આપણા તરફ પ્રેમથી જુએ છે, અને આપણે આત્મામાં રાંક છીએ, એટલા જ માટે તે આપણને રાજ્યની બક્ષિસ આપે છે.
૫. ઈશ્વરના દરબારના બારણા આગળ જેઓ ભિખારીના જેવા ઊભા રહે છે, તેઓને ધન્ય છે, કેમ કે આકાશનું રાજ્ય તેઓનું છે.
૬. “તાંડું રાજ્ય આવો”, એ અર્થપૂર્ણ શબ્દની પ્રાર્થના ઘણાએ કરી અને તે શબ્દોને સત્ય ઠરાવવા વ્યક્તિઓ અને પ્રજાઓ નવો જન્મ પામે, માટે ભારે જહેમત ઊઠાવી ભોગ આપ્યો.
૭. વિશ્વના સર્વ ભાગોમાં પ્રેમ, શાંતિ અને આનંદનું ઈશ્વરનું રાજ્ય લાવવાને થોડો પણ ભાગ મળે, તો તેને દરેક ખ્રિસ્તી એક હિચ્ચ લાગ ગણે છે.
૮. જ્યારે લોકો ઈસુનો અંગીકાર કરે છે, ત્યારે જ ઈશ્વરનું રાજ્ય આવે છે.
૯. જ્યારે આપણા જીવનમાં ઈશ્વરના રાજ્યને પ્રથમ સ્થાને મૂકીએ છીએ, ત્યારે ઈશ્વર અમુક ખીજા આશીર્વાદો પણ આપે છે.
૧૦. લડાઈ અને કુસંપથી છિન્નભિન્ન થયેલા જગતમાં ઈસુ આવ્યો, તે સર્વ માનવજાત માટે શાંતિ ને એકતા લાવવા આવ્યો.
૧૧. ઈશ્વરને આસંકિત રહેવામાં જ સાચું મોકળાપણું છે; સાચો આનંદ રાજ્યમાં અરસપરસની સંગતમાં રહેલો છે.

૨. ઈશ્વરનું રાજ્ય

૧. આપણા પ્રભુએ જે જાતની પસંદગીઓ બતાવી છે. જગતની ધનદોલત શોધવાની પસંદગી અને આકાશનું રાજ્ય શોધવાની...

૧. આ દુનિયાના ઘણા લોકો આકાશી દ્રવ્યને અહલે પૃથ્વી પરના દ્રવ્ય માટે મરી કીટે છે.
૨. આજે હું ઈશ્વરના રાજ્યની શાંતિ અને આનંદ શોધવા પ્રયત્ન કરીશ.
૩. ઈસુ ખ્રિસ્ત બહુ જ કાળજીપૂર્વક સમજતો હતો, કે દેવનું રાજ્ય બહારના ભપકા અથવા દેખાવ કે બળ સાથે આવતું નથી. પણ ભીગતા બી કે ફેલાઈ જતા ખમીર જેમ ધીમેથી અને શાંત રીતે આવે છે. ઈશ્વરનું રાજ્ય પુરુષો અને સ્ત્રીઓમાં-તેમના આસપાસના સંબંધો અને વલણોમાં છે.
૪. ઈશ્વરનું રાજ્ય આંતરિક છે; બાહ્ય નથી. તેથી તે કેવળ ઈસુ ખ્રિસ્ત પ્રત્યેના પ્રેમને વફાદારી દ્વારા આવે છે. આપણે ઈશ્વરના રાજ્યની દીવાલો છીએ, અને પ્રત્યેક માણસ એક એક ઈંટ છે.
૫. નવા સમાજને સમજવા માટે માણસે તેમાં રહેવું જોઈએ, અને નવી ભાષા શીખવા માટે તેણે તે હંમેશાં બોલવી જોઈએ.
૬. મારી એવી પ્રાર્થના છે કે મારી મડળીના લોકોને એક ભાગ બનું, અને વિધર્મીઓ મધ્યે ઈશ્વર વિષેની સાક્ષી આપું.
૭. ઘણાંઓને જે દૈવી પ્રકાશ બે હજાર વર્ષ પહેલાં પરોઢિયાની માફક પ્રકાશ્યો, તેની જરૂર છે.
૮. ખ્રિસ્તીઓ દૈવી પ્રકાશ પાડે છે.
૯. પ્રાચીન ખ્રિસ્તી મંડળીની શરૂઆત નાનાં ધરોશી થઈ હતી. ઈશ્વરની સાથે કામ કરવાનો સરળ માર્ગ એ છે, કે આપણે આપણા ધરોને “સુવાર્તા પ્રચારના તંબુઓ” બનાવવા તૈયાર છીએ ?
૧૦. શું આપણે ઈશ્વરની સાથે આપણાં ધરોની આરંભે ઈશ્વરનું રાજ્ય ફેલાવવા તૈયાર છીએ ?

૧૧. તેના ખરા અનુયાયીઓ થવા માટે, આપણે તેના આત્માને ઓળખવો જોઈએ, અને તેના શિક્ષણને સમજવું જોઈએ.
૧૨. આપણી ઈશ્વર પ્રત્યે, પોતા પ્રત્યે અને ખીજાં માણસો પ્રત્યે એવી ફરજ છે કે જે વિશ્વાસ આપણે બહાર પ્રગટ કરવાનો છે, તે વિષેની આપણને સંપૂર્ણ ખાતરી હોય.
૧૩. જે ઈસુ ખ્રિસ્ત પ્રત્યેની મારી વફાદારી મારા જીવનમાં સૌથી આગળ હોય, તો ખીજી કે ત્રીજી વફાદારીઓ વિષે મારે કશી પણ ચિંતા રાખવાની નથી.
૧૪. જ્યારે ખ્રિસ્તને સૌથી પ્રથમ અને ઉચ્ચ સ્થાન આપવામાં આવે છે, ત્યારે તે પોતાની ઈચ્છા પ્રમાણે મારા જીવનને દોરે છે, તેથી ધણો ફેર પડે છે, કારણ કે જીવનનો દષ્ટિકોણ તદ્દન નવો જ બની જાય છે.

૩. એશ્વરી પ્રેમનું રાજ્ય

૧. અસહના ધર્મો તે મુખ્યત્વે કરીને આનંદ પર નહિ, પણ ભય પર આધારભૂત કરવામાં આવ્યા હતા.
૨. ઈસુને જીવન પ્રિય હતું. તે જાણતો હતો, કે રચનાત્મક દષ્ટિથી જે દુઃખો સહન કરવામાં આવે છે, તેમાંથી જીવનની સૌથી સમૃદ્ધ સંપત્તિ ઉદ્ભવે છે, વળી તે એ પણ જાણતો હતો, વધસ્તંભની પીડાને આનંદમય જીવનમાં ફેરવી નાખી શકાય છે.
૩. આપણો સ્વામી આપણે બધા આપણી ચિંતાઓ, ઉપાધિઓ અને બોજાઓ સાથે તેની પાસે જઈએ, તે માટે આતુર છે. તે આપણને આપણા ભયથી મુક્ત કરવા માગે છે.
૪. ખ્રિસ્તી ધર્મ પ્રેમ ને આનંદનો ધર્મ છે, એવું કેટલીક વાર આપણને યાદ દેવડાવવું પડે છે.

૫. જેઓને હું મળું છું, તેઓની ઉપર મારા ધર્મની છાપ પાડવી હોય, તો ઈશ્વર જે જીવનને સમૃદ્ધ, ભરપૂર અને ઉલ્લાસી બનાવે છે, તેનાં આનંદને પરાક્રમ મારે પ્રદર્શિત કરવાં જોઈએ.
૬. ખ્રિસ્તી ધર્મ જેમનો ધર્મ છે, અને એ પ્રેમ દેવે ઈસુ ખ્રિસ્તના મનુષ્ય થવામાં આપણને સ્પષ્ટ પ્રદર્શિત કર્યો છે.
૭. જે કોઈ પ્રશ્નો આજે મારી સમક્ષ ખડા થશે, તેનો ઉકેલ હું ખ્રિસ્ત જેવા પ્રેમથી કરીશ.
૮. જેઓનાં મુખ ઉપર ઐશ્વરી પ્રેમનો પ્રકાશ છે, તેવા માણસો ટોળામાં પણ સાધારણ રીતે જોળખાઈ આવે છે. તે પ્રેમ તેઓ મનોહર હાસ્ય, માયાળુ શબ્દ અથવા માયાળુ નજર વડે પ્રદર્શિત કરે છે.
૯. આપણે હૃદયોમાં, મનોમાં અને જીવનોમાં ઐશ્વરી પ્રેમનું સામ્રાજ્ય જાહેર કરીએ, માટે આપણાં ઘરોમાં પ્રાર્થના કરતાં આપણે નમ્ર બનવું જોઈએ.
૧૦. પાપ ન જીવે તેવો ડાક પાડે છે કે જે ખ્રિસ્તના લોહી સિવાય જીવે નથી.
૧૧. સાચા શિષ્યની સર્વોત્કૃષ્ટ ઇચ્છા અને તેનું અંતિમ ઇચ્છે આ જ હોવું જોઈએ—તેની સાથે રહેવું.
૧૨. ઈશ્વરના પ્રેમનું રાજ્ય તેની મરજીને આસાંકિત થવાની ઇચ્છા આપણામાં ઉત્પન્ન કરે છે.

૪. દેવનું રાજ્ય એવાંઓનું છે

૧. દેવનું રાજ્ય સાર્વકાળિક રાજ્ય છે. એનો સ્થાપક ખ્રિસ્ત છે, એનો ચક્રવર્તી રાજા તે દેવ છે. ગમે તે જાતના હોય, પણ જેઓ એના પ્રેમનું પાલન કરે છે, તેઓ ગરીબ હોય, કે તવંગર હોય કે અજાણ હોય, અથવા એના રાજ્યના નાગરિક છે.

૨. ખીલી ગ્રેહામ માનવમેહની આગળ લાપણુ કરે છે, અને રેડિયોની મદદથી લાખો માણસોને સંદેશો સંભળાવે છે. કોઈ ગામડાને ઉપદેશક એ જ સુવાર્તા પ્રગટ કરે છે; પણ એની મડળીની બહાર કદી બાણીતો બન્યો નહિ હોય, તોપણ એ બંને જણુ દેવના રાજ્યના વારસદારો છે. એ બંને જણુ દેવની નજરમાં મૂલ્યવાન છે.
૩. બાળકોને તારનાર પર પ્રેમ અને ભરોસો રાખવાનું શીખવવામાં આવે છે, ત્યારે ઈશ્વર એમના મુખ દ્વારા વાત કરે છે, અને એ પ્રસંગ કેટલા બધા આનંદનો હોય છે !
૪. કેટલાક માતૃપિતા પોતાનાં બાળકોને દેવળમાં અને સાખ્યાથ-શાળામાં મોકલે છે. પણ બુદ્ધિવંત માતૃપિતા એમનાં બાળકોની સંગાથે જાય છે.
૫. દેવ આપણા પ્રત્યે જેટલો દયાવાન છે, તેનાથી અડધાં જ આપણે એકબીજાં પ્રત્યે દયાવાન રહીએ, તો પૃથ્વી પર સ્વર્ગ જેટલી આવે.
૬. આપણે પણ હરદમ એ વાતથી વાકેફ રહેવું જોઈએ, કે જે આપણે આ જગતમાં રહીએ છીએ, તોપણ આપણું ખરું નાગરિકપણું, સ્વર્ગમાં છે.
૭. ઈસુએ એના પોતાના વિચારોમાં જિંદગીને તદ્દન નવું અને ખેસુમાર મોટું પરિમાણ આપ્યું છે.
૮. મીણમત્તી એને સળગાવનારને પોતાને તેમ જ એવા અજબાણાને વાપરનારને મદદરૂપ બને છે.

૫. દેવથી સંચાલિત રાજતંત્ર

૧. ઈશ્વરના પ્રબોધકો જે જાતની શાંતિનો વિચાર કરતા હતા, તે તો ભયથી મુક્ત એવી શાંતિ હતી. તેમાં રચનાત્મક તથા

આનંદદાયક કામો કરવાનાં હોય, અને માણસો મધ્યે અરસપરસ સુમેળ સધાયેલો હોય, એવી સ્થિતિની આશા રાખવી હોય, તો તેનો આધાર એકબીજા સાથે કરેલા કરારો પર નહિ, પણ ન્યાયીપણા પર રહેલો છે.

૨. યુદ્ધ સામે પોતાનું રક્ષણ કરવા માટે, જે દેશ રક્ષણાત્મક સામગ્રી ખરડકયે જાય છે, પણ પોતાના લોકોના આધ્યાત્મિક જીવનનું નર્વીનીકરણ કરવા પ્રત્યે બેદરકાર રહે છે, એવો દેશ શાંતિની શી આંશા રાખી શકે?
૩. બાઇબલ શું છે? તે પરદેશીના ચહેરા પરથી ગલરાટ જતો રહ્યો, અને ભાંગીતૂટી લાષામાં તેણે જવાબ આપ્યો, કે “બાઇબલ એ તો સમગ્ર દુનિયાનું બંધારણ છે.”
૪. બાઇબલમાંથી મળતી નિત્યની દોરવણી વગર જે ચલાવી શકે, એટલો બધો સત્તાધારી કોઈ જ નથી.
૫. ઈસુ તો માનવજાતનો જ્યેષ્ઠ ભાઈ છે, તેનો પ્રેમ સનાતન છે, અને એ પ્રેમ કોઈને કાઢી મૂકતો નથી.
૬. માણસોનાં ધવાયેલાં હૃદયોને પાટો બાંધવા માટે, જ્યારે ખ્રિસ્તના અનુયાયી ખ્રિસ્તનો ભાવ મનમાં રાખીને નીકળી પડે છે, ત્યારે જ તેઓ વધુમાં વધુ પ્રમાણમાં ખ્રિસ્તના જેવા હોય છે.
૭. એક સમય એવો હતો, કે જ્યારે દેવળનો મિનારો એ ઘણા ખરા સમૂહો માટે જણીતા સીમાચિહ્ન જેવો હતો. દેવળનો ગગનચૂંબી મિનારો માણસની ઈશ્વર પ્રત્યેની મહેત્ત્વાના ચિહ્નરૂપ હતો.
૮. ચરુશાલેમમાં રહીને કે ગમે ત્યાં રહીને માણસો જે જે પાપ કરે છે, તે જોઈને ખ્રિસ્ત આજે પણ રડતો જ રહેલો છે, માણસો પ્રભુ ઈસુને ફરી શોકના માર્ગે ખેંચી જાય છે.

૯. વ્યક્તિગત જીવનમાં તેમ જ રાષ્ટ્રીય જીવનમાં ખ્રિસ્તને બધું નવું જ કરવા દઈએ, એમાં જ ઉદ્ધાર પામેલી માનવજાતની આશા સમાયેલી છે.
૧૦. ઈસુનો લાવ રાખીને ચાલીએ, તો જ્યાં ઈસુ હૃયોફર્યો, ત્યાં જલુ, આપણો ખાસ હક્ક છે.
૧૧. જીવતું પાણી નહિ મળવાને લીધે જ્યો તરસે મરે છે, એવાં માણસોની પાસે શું આપણે એ પાણી લઈ જઈએ છીએ ?
૧૨. પ્રજાઓએ પોતાનો બચાવ કરવો હોય, તો તેમને આંતરિક-આત્મિક સામર્થ્યની તથા આપણા પ્રભુના ઉદ્ધારક પરાક્રમની આજે અગત્ય છે.

૬. ખાસ મનન—નવી દુનિયાની સુવ્યવસ્થા

૧. જ્યાં સુધી માણસ સંબંધી આપણે કંઈ ન કરી શકીએ, ત્યાં સુધી દુનિયાનું બદલાણ કરવાને આપણે સફળ થઈશું નહિ. તેનું વાતાવરણ ગમે તેટલું આદર્શ હોય, છતાં માણસ તેને ભ્રષ્ટ્ર બનાવી દે છે.
૨. ખ્રિસ્તે તેના સમયનાં પુરુષો અને સ્ત્રીઓનું બદલાણ કર્યું. અને તેઓની મારફતે દુનિયાનું બદલાણ કર્યું.
૩. જ્યારે જ્યારે માણસો તેનો સત્કાર ને સ્વીકાર કરે છે, અને તેને પોતાના જીવનમાં પ્રવેશ કરવા દે છે, ત્યારે ત્યારે બદલાણરૂપી સમત્કાર થવા પામે છે.
૪. શું હું એ પ્રકારનો માણસ છું, કે જેનાથી ખ્રિસ્ત નવી દુનિયા બનાવી શકે ?
૫. આપણે હૃદયેશાં યાદ રાખવું જોઈએ, કે સામાજિક સુવ્યવસ્થા લાવવામાં માણસ જે પ્રમાણમાં મદદ કરે છે, તે જ પ્રમાણમાં સામાજિક સુવ્યવસ્થા માણસને ધડે છે.

૬. દુનિયા કેવી લયનક સ્થિતિમાં છે! તે સંબંધી પ્રત્યેક જાણ જાણકાર છે, આપણે દૈનિકો વાંચીએ છીએ, રેડિયો દ્વારા વાયુપ્રવચન સાંભળીએ છીએ, અને ચારે તરફ ગેરસમજ અને ગોટાળો જોઈએ છીએ.
૭. આપણામાંના ઘણા ધર્મની અજમાયશ કરી જુએ તો સારું. કારણ કે માણસને નવું બનાવી શકાય, તેવાં સાધનો તે શક્તિ ધર્મ જ આપણને આપી શકે છે.
૮. પરિસ્થિતિમાં ફેરફાર કરવાથી આપણે પણ કડવાશ, લોભ, અદાવત, ગરીબાઈ અને યુદ્ધથી મુક્ત થઈ શકીએ. આપણે ભૂંડાઈથી ભૂંડાઈને દૂર કરી શકતાં નથી, પણ ખ્રિસ્તના જેવા પ્રેમથી તેને દૂર કરી શકીએ છીએ.
૯. સમજ અને શુભેચ્છા, કાર્યકારક વલણ અને નિઃસ્વાથી હેતુની વૃદ્ધિ, વિશ્વાસ અને લશોસાની સ્થાપનાનો-એ બધાંના ઉપયોગ કરવાને આપણે ઉત્તેજન આપીએ.
૧૦. આપણે વાતાવરણમાં ફેરફાર કરી શકીએ છીએ, અને આપણે વાલીએ, તે લાંબી શકીએ છીએ.

૭. ખ્રિસ્ત અને જગતવ્યવસ્થા

૧. માનવજાન પ્રદર્શિત કરનારાં અન્ય પુસ્તકો અજાગાં કરીને જ્યારે આપણે બાઈબલ તરફ ફરીએ છીએ, ત્યારે તેમાં આપણને ઈશ્વરનાં દિલાસાયુક્ત વચનો મળે છે, અને એ વચનો આપણને બેચેન ને ચિંતાતુર થયેલા આત્માઓને સહીસલામતી અને ખાતરી પમાડનારાં નીવડે છે.
૨. ઈસુ ખ્રિસ્ત પ્રકાશ છે, તે પ્રકાશને આપણે અતુસરીએ છીએ, ત્યારે આપણાં જીવનોમાંથી અંધકાર અલોપ થઈ જાય છે.
૩. ખ્રિસ્તી ધર્મની મુખ્ય ખાસિયત તાજ ને તાજ રહેવું એ છે.

૪. “આ જગતનું રાજ્ય આપણા પ્રભુનું તથા તેના ખ્રિસ્તનું થયું છે” (પ્રકટી. ૧૧:૨૫). એ વાત પૂરી થાય; ત્યાં સુધી ઈશ્વરનો આત્મા આ પૃથ્વીના લોકોને માટે ખેદ કર્યા જ કરવાનો છે.
૫. દુનિયાને ઈસુએ જેવો સંદેશો આપ્યો છે, એવો અન્ય કોઈએ આપ્યો નથી, અને ઈસુ મનુષ્યજીવનનું જેવું રૂપાંતર કરે છે, એવું કોઈએ કયું નથી.
૬. જ્યારે અન્ય બધા અવાજો શાંત પડી જશે, ત્યારે પણ ખ્રિસ્તનો શબ્દ સનાતન સંદેશો તરીકે રહેશે.
૭. આપણા ભૂંડા સ્વભાવ અને આપણા ગુસ્સાનો રામબાણ ધક્કાજ કેવળ સુવાર્તામાં આપણને મળે છે. ખ્રિસ્ત એનાથી આપણો ઉદ્ધાર કરે છે.
૮. ખ્રિસ્તી હોઈને જગત-વ્યવસ્થામાં હું મારો ફાળો આપું છું.
૯. ખ્રિસ્તી પ્રેમ દુનિયાને એક સંગતમાં સંયોજી શકે છે.

૮. પ્રેમસ્વરૂપ આપણો ધર્મ

૧. એકલી ધમ્મજી હૃદયશૂન્ય હોઈ શકે, એકલી લાગણીઓ લાવાનુકારી હોઈ શકે, પણ ખ્રિસ્તનો પ્રેમ તો ધમ્મજી અને લાગણીનું ચિરકાલીન જોડાણ છે, એ તો એવું એક પરાક્રમ છે, કે જે લિવીંગસ્ટનને આક્રિષ્ટ અને ગ્રેનફેલ્ડને લાખ્રાડોર જવા ફરમાવે છે, એ એક પ્રકારની સમજૂતી છે, કે જે “સહનશીલ” છે.
૨. આપણે ધણીવાર આ કહેવતનો ઉપયોગ કરીએ છીએ, કે “કહેવા કરતાં કરવું સારું.” આ કેટલું સત્ય છે! આપણે ખ્રિસ્ત માટેના આપણા પ્રેમ સંબંધી મોટી મોટી વાતો કરીએ, અને તે પ્રેમ કૃત્યોદારા અને વાસ્તવિક રીતે પ્રદર્શિત ના કરીએ, એ ખનાવજોગ છે.

૩. ઈશ્વર પરનો પ્રેમ અને એકબીજા પરનો પ્રેમ, તે શું આપણાં કૃત્યોનો પરમ હેતુ છે? જો તેમ હોય, તો આપણે આપણા ખ્રિસ્તી ધર્મનું સત્વ પ્રગટ કરીએ છીએ.
૪. દેવના પ્રેમની સાર્વાત્મિક ભાષા હું શીખી અને શીખવાડી શકું છું?
૫. પ્રેરિત પાણ્ડિત લખે છે, કે જો આપણામાં પ્રેમ નથી, તો આપણે કંઈ જ નથી. બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો શ્રદ્ધા જે આપણા ધર્મનો મૂળભૂત પાયો છે. પરંતુ પ્રેમ તો ધર્મનું સંપૂર્ણ પાલન છે.
૬. દુનિયાની દૃષ્ટિએ જે મહાન ખામતો ગણાય છે, તે કરવા માટે આપણી આવડત ગમે તેટલી પરિમિત હોય, તથાપિ મિત્રભાવે રહેવાની તક તો આપણે દરેકને સાંપડે જ છે, તે આપણામાંના દરેકને માટે ખુલ્લી છે.
૭. માયા અને પ્રેમપ્રેરિત સેવા બંધનવવાની તકો દરેક દિવસે આપણને મળી આવે છે.
૮. વિશેષ સારી કાલ (ભવિષ્ય) ને મારો આશરૂપ ખ્રિસ્તી આત્માઓનું મન્યૂત નૈતિક ઘડતર કરવામાં આવે, તે માટે આપણે પણ પ્રેમની સાદી પ્રયાઓ અજમાવવી જોઈએ.
૯. મારા પ્રયત્નો (મહેનત) હું પ્રાર્થના સાથે મિશ્રિત કરું છું, અને કેટલીકવાર ઈશ્વર તેની પ્રસન્નતા વડે, તેનાં પરિણામો આશીર્વાદયુક્ત કરે છે.
૧૦. પ્રેમ માણસોને એકબીજા સાથે બાંધે છે.
૧૧. આપણમાં દેવનો જે પ્રેમ છે, તે આપણને પ્રેમનાં કામો કરવા ઉત્સુક બનાવે છે,

૨. નાનાં ઘયાનાં કામો નિખાલસ હૃદયે કરવામાં આવે છે, ત્યારે એ મહત્ત્વનાં બની જાય છે.
૩. ધણીવાર આપણને જેઓની સાથે મુલાકાત થાય છે, તેમના તરફ કુશળતા માટે આપણો હાથ લાંબો કરવા જેવી, કે સ્મિત કરવા જેવી, નાની સેવા કરવાનું પણ ચૂકીએ છીએ, કેમ કે એવી બાબતો આપણને બહુ જ નજીવી લાગે છે.
૪. ઈશ્વરનું કામ કરવા માટે આપણે એના હાથ અને પગ છીએ. આપણા ભાઈની જરૂરિયાતો જોવા માટે એની આંખો છીએ. અને એનાં બાળકોની ખૂમો સાંભળવા માટે એના કાન છીએ.
૫. એક દિવસ તમે અને હું અવિનાશી નગરના પ્રવેશકારે આવીને ઊભા રહીશું, અંદર આપણને દાખલ કરવામાં આવે, એ આશાથી આપણે કયાં પ્રમાણપત્રો બતાવીશું ? પવિત્ર શાસ્ત્રનું આપણને જે જ્ઞાન છે, તે બતાવીશું ? આપણા આપ્તિરમાનું પ્રમાણપત્ર બતાવીશું ? મંડળીના સલાસદપણાની નોંધ બતાવીશું ? પાળક તરફથી અગર નાણાંસમિતિનું ભલામણપત્ર બતાવીશું ? આપણા દૈનિક જીવનની નોંધપોથી બતાવીશું ?
૬. ગમે તે રંગનાં, ધર્મનાં, આર્થિક સ્થિતિનાં કે દેશનાં હોય, તોપણ શું આપણાં હૃદયોમાં બીજાઓ પ્રત્યે પ્રેમ છે ?
૭. શું આજની મારી બિંદગીની નોંધ હું ખ્રિસ્તનો અનુયાયી છું, એવું બતાવી આપશે ?
૮. 'આપણે બંને' એ આપણા ધણા મુઝવણભર્યા પ્રશ્નોનો ઉકેલ છે. જ્યારે પ્રેરિતો પ્રથમવાર સુવાર્તાપ્રચારની સેવાએ નીકળ્યા, ત્યારે પ્રભુએ એમને બબ્બેની જોડીમાં મોકલ્યા.
૯. પ્રભુ ઈસુના સેવાકાર્યમાં જે ધણીધણિયાણી જોડાયેલાં છે, તે ધરને ધન્ય છે.

૧૦. ખ્રિસ્ત પરના પ્રેમના પાયા પર રચાયેલી મૈત્રી સર્વથી શ્રેષ્ઠ છે, ઉત્તમ બાબત તો એ છે, કે પ્રભુ એના પરિશ્રમ કરનારા મિત્રોને કહે છે, "આપણે બંને."
૧૧. ખ્રિસ્તનો પ્રેમ માત્ર જીવન-નાવ ચલાવે માટે, હું અવકાશ આપીશ.
૧૨. આજે દુનિયા જે હાનિ અને દ્વેષભાવથી પીડાય છે, એનો એક જ ઉપાય છે, અને તે પોતાના સાથી લાઈ એ ઉપર પ્રેમ એ છે, એ સાચો ને ખતરીદાયક ઉપાય છે. - "પ્રીતિ કદી ખૂટતી નથી."
૧૩. પ્રેમ એ સૌથી પહેલા નંબરનો ગુણ છે.
૧૪. મનુષ્યપ્રેમ ભય અને દ્વેષ દૂર કરી શકે છે ને કરે છે, દરદ મટાકે છે, દુઃખિતને દિલાસો આપે છે, વિટંબણાઓ ઓછી કરે છે, શુષ્કતા અને નિષ્ક્રિયતાને બદલી નાખે છે. દુર્બળને બળવાન બનાવે છે, નિર્જીવને જીવનવંત બનાવે છે, અને નીતિને ઉચ્ચ ધોરણે મૂકે છે.
૧૫. દેવનો સર્વોત્તમ પ્રેમ કેવો અજ્ઞાયબ છે ? જેમ કૂસોને કોમળ વરસાદનાં ફેરા અને સૂર્યપ્રકાશ છે, તેમ અપેક્ષાવાન બાળકો માટે દેવનો પ્રેમ છે.
૧૬. ખ્રિસ્તનો માણસ પ્રત્યેનો પ્રેમ માણસોને એકબીજા સાથે બાંધે છે

૧૦. પ્રભુના લાભ

૧. ખ્રિસ્તી સેવાનું કયું ફળ હું આજે ધારણ કરીશ ?
૨. જ્યે કે કસોટીની ઘડીઓમાં સર્વસ્વ નાશ પામે, તો પણ અગત્યની બાબત એ છે, કે આપણો વિશ્વાસ ટકી રહે છે.
૩. વિશ્વાસ દેવનું માન જાળવે છે; દૈવ વિશ્વાસનું માન જાળવે છે.

૪. ઈસુ ખ્રિસ્ત કેવળ સ્વર્ગમાં આપણો પ્રમુખયાજ્ઞક છે એમ નહિ, આ પૃથ્વી પર પણ આપણાં આત્મિક યુદ્ધોમાં સક્રિય ભાગ લગવે છે.
૫. ખ્રિસ્ત તો આ પૃથ્વી પર દેવના સનાતન ભુજે છે.

૯. પ્રભુ ઈસુના જન્મ વિષે

૧. ઉદ્ધાર માટે ઈશ્વરની યોજના

૧. અવતાર લઈને ઈશ્વર સમગ્ર માનવજાતની સાથે લાગિયો બન્યો, ગલાણીમાં જન્મ લઈને ગરીબમાં ગરીબ સાથે પોતાને એક કર્યો. માગી લોકોના આવવાથી તેણે જ્ઞાન, કુલીનતા અને દ્રવ્ય સાથે પોતાને એક કર્યો. મિસરમાં નાસી જઈને તે દુનિયાના લાખો નિર્વાસિતોમાંનો એક બન્યો.
૨. લાખો માણસોએ ખ્રિસ્તના ઉદ્ધારકે પરાક્રમને યોગ્ય ગણ્યું છે, આજે હયાત એવા લાખો લોકો પણ તે જાણે છે.
૩. નાતાલની કથા આ છે, કે પ્રેમ અવતાર ધરીને સ્વાર્થ અને ધિક્કારની દુનિયામાં આવ્યો.
૪. વળી ખ્રિસ્ત બરાબર અણીને વખતે આવ્યો. રૂમે તેની સરકાર અને રસ્તાને કારણે, ત્રીસે તેની ભાષાને લીધે, અને ઈસ્રાએલે તેની અપેક્ષાને લીધે તેનું આગમન શાંતિકારક બનાવ્યું.
૫. ખ્રિસ્તના આગમનમાં આપણને દેવના ઉહાપણનાં દર્શન થાય છે. માણસે કરેલો ઈશ્વરની ઈચ્છાના અનાદરનો બદલો ખ્રિસ્તના

મરણથી સંપૂર્ણ રીતે વળી ગયો. તેમાં ઈશ્વરનો ન્યાય પ્રદર્શિત થાય છે.

૬. ઈશ્વરે મારા ઉદ્ધારની યોજના તો કરેલી જ છે, તેને સ્વીકારવી કે નહિ, તે મારા પોતાના જ હાથની વાત છે.
૭. અનંતજીવન એક મહાન શબ્દ છે, અને ઈસુને મુખે તે લણી વખત સંભળાય છે. કેટલીક વખત એનો અર્થ મરણ પછી મળતું આશીર્વાદીત જીવન એવો થાય છે.

૨. સમગ્ર માનવજાત માટે અજવાળું

૧. પવિત્ર શાસ્ત્રને “કૃત્યોત્તું એક મહાન પુસ્તક” કહેવામાં આવ્યું છે.
૨. ખામતલમાં એવાં મહાન મૂલ્યો પડેલાં છે, કે તે આપણી સર્વોચ્ચ વફાદારી અને આપણામાં રહેલી સર્વોત્તમ ખામતોનો વિકાસ માગે છે.
૩. ઈશ્વરનાં વચનમાં મનુષ્યો અને રાષ્ટ્રોને પ્રકાશ અને આશા, પ્રેરણા અને સહાય પ્રાપ્ત થાય છે.
૪. જ્યારે અણધારી માંદગી કે મુરકેલી આવી પડે, ત્યારે થોડીક ક્ષણોને માટે ખ્રિસ્તી માણસને એમ લાગે, કે ઈશ્વર સાથેનો તેનો સંબંધ કપાઈ ગયો છે, પણ થોડી જ વારમાં ઈશ્વરની હાજરીરૂપી પ્રકાશ, ગ્લાનીની આસપાસ ચમકી ઊઠે છે, અને દિલ્લાસો તથા મદદ આપે છે.
૫. આ દુનિયાના અંધારાની વચ્ચે, ખ્રિસ્ત મારા જીવનનું અજવાળું છે.
૬. નાતાલના કાર્યક્રમો કરવાથી, રાજકારણ, રાષ્ટ્રીયત્વ અને કોમથી પર એવા વિષય વડે દુનિયાનાં રાષ્ટ્રોને ઘણું નિકટતાથી એકબીજાની સાથે જોડી શકાય.
૭. જેની પાસે પુષ્કળ છે, તેની પાસેથી આશા પણ મોટી રાખવામાં આવશે.

૮. નાતાલનાં ઝાડો, ભલે અમેરિકાના આગમાં હોય, કે પછી સ્કોટલેન્ડનાં ઘરોમાં હોય, પણ તે આપણને પરિત્ર આળ ઈસુના જન્મની યાદ અપાવે છે.
૯. તે આપણાં હૃદયોનાં દાર પર પણ અત્યારે ઠોકી રહ્યો છે, જો આપણે આરાણું ખોલીને તેને અંદર આવવા દઈશું, તો આપણું, આપું જીવન પ્રકાશથી ભરેલું થશે.
૧૦. આજે હું મારા હૃદયનું દાર ખોલીશ, અને દેવના દીકરાને અંદર આવવાનું આમંત્રણ આપીશ.

૩. દેવ આપણી સાથે

૧. ઈશ્વરની હાજરીનું ભાન આપણને હોય, ત્યારે જ તે હાજર હોય એવું છે જ નહિ, એટલે ઈશ્વર આપણી સાથે છે, અને આપણી બધી જરૂરિયાતો પૂરી પાડી શકે, એવાં સર્વ વાનાં તેની પાસે છે.
૨. ઈશ્વરની સંગતનો આશીર્વાદ પડાવી લેનાર ખીબું કંઈ નહિ, પણ મારો પોતાનો પ્રતિકૂળ આત્મા જ છે.
૩. ખ્રિસ્તના આગમનનો સંદેશો આ છે, કે જે ખોટું છે, તે બરાબર કરવાને માટે દેવે પોતાનો એકાકીજનિત દીકરો આ દુનિયા પર મોકલી આપ્યો (આઈએક વોટસ કહે છે તેમ).
૪. નાતાલ એ સ્વર્ગની પૃથ્વી પર ઊતરી આવવાની વાત છે, ઈશ્વર માણસો પાસે આવે છે, તેની વાત છે. તેનો આવીરૂપ શબ્દ છે. “ ઈમાનુએલ-દેવ આપણી સાથે”.
૫. “તું આવ, ને પાસ અમારી રહે, પ્રભુ ઈમાનુએલ ! આમેન !”
૬. નાતાલનો આત્મા, આપવાનો આત્મા છે-પણ ગમે તે આપવાનું નહિ.

૭. નાતાલનો ખરો રોમાંચ-નિઃસ્વાર્થી રીતે આપવામાં રહેલો છે. જેઓ કંઈ પાછું વાળી શકે નહિ, અથવા તો જૂજ પાછું વાળી શકે, તેમને ભેટો આપવામાં રહેલો છે.
૮. નાતાલનું કેન્દ્ર ખ્રિસ્ત છે, અને ખ્રિસ્તનું કેન્દ્ર પ્રેમ છે.
૯. શું ખ્રિસ્ત આપણાં માન, મહિમા અને સ્તુતિનો અધિકારી નથી? તેના જન્મની ઉજવણી વખતે શું તેને આપણાં જીવનોમ પ્રથમ સ્થાન ન આપવું જોઈએ?
૧૦. તેની મંડળી નાતાલ ઉજવવાનું ચાલુ રાખે છે, અને એમ સાબિત કરે છે, કે તે તેના વચનમાંથી ખસી ગયો નથી, અથવા તે આપણને ભૂલી ગયો નથી.
૧૧. જીવનની દરેક ક્ષણ અનિવાર્યપણે ઈશ્વરની નિકટ હાજરીમાં હોય છે.

૪. અમારા તારણહાર, ભલે પધારે

૧. ધર્મ અને જીવનની જાળમાં કેટલી બધી વાર આપણે ખ્રિસ્તને ટાઢમાં થરથરતો રહેવા દીધાનો અપરાધ કર્યો છે!
૨. ખ્રિસ્તને બહાર રાખવો, એટલે અધિકારમાં ચાલવું; તેને માંહે આવવા દેવો, એટલે પ્રકાશમાં ચાલવું.
૩. આપણે કહીએ વિસરવું ન જોઈએ. કે તે તો મહાન શિક્ષક અને સાબળપણું આપનાર હતો. દુષ્કિત માતા અને સર્વ માણસોનો સનાતન ન્યાયાધીશ, આપણાં અધમ પાપોથી, આપણાં અભિમાન અને આપણા ઢોંગથી તે એકલો જ આપણને ક્ષમા કરી શકે છે.
૪. સમય ગમે તેટલો ખરાબ હોય, જતાં જેઓ નાતાલનો સંદેશો -સુસમાચાર એ પુરાણા સમાચાર-એ સર્વોત્તમ સમાચાર સાંભળે છે, અને સ્વીકારે છે; તેમને માટે રોજ નાતાલ છે.

૫. “નાતાલ ટાણે પ્રેમ નીચે ઊતરી આવ્યો હતો.”
૬. આપણા ધર્માલિયા જીવનોમાં ખ્રિસ્તને માટે પ્રવેશ અશક્ય બને છે, અને એથીયે વધારે ખરાબ બાબત તો એ છે, કે કેટલીક વાર આપણાં જીવન બદમાશ મહેમાનોની મહેમાનગીરી કરે છે.
૭. જેઓમાં ખ્રિસ્ત છે, તેઓમાં અવર્ણનીય આનંદ ઉભરાય છે.
૮. તમારી જ્યોતને ચોખ્ખી કરો, કે જેથી ધુમાડો ઝાંછો થાય, અને પ્રકાશ વધે. અને એને તમારી આગળ ધરી રાખો, કે જેથી પડછાયો તમારી આગળ નહિ પણ પાછળ પડે.
૯. આપણા હોઠોના સ્તોત્રો ખ્રિસ્ત આપણા ત્રાતાને સાડુ આપણાં હૃદયોમાં જે આનંદ છે, તેનું દર્શન કરાવનાર થજો.
૧૦. સંત ઓગસ્ટીને પ્રત્યેક વ્યક્તિને માટેના ઇશ્વરના પ્રેમ વિષે એકવાર લખેલું કે, “તું અમારામાંથી પ્રત્યેકની કાળજી રાખે છે, જાણે કે તારે મન એ વ્યક્તિને એકલી જ બધું હોય એ પ્રમાણે. અને એમ જ અમે બધાં જાણે કે એક જ હોઈએ, એવી રીતે તું અમારી કાળજી રાખે છે.”
૧૧. પણ ઇસુએ પ્રેમ રાખ્યો, એવો પ્રેમ તો એક અજબ વસ્તુ છે! એક પાપથી સ્ત્રીમાં તેને પવિત્રાઈનું દર્શન થયું, અને એક ગમાર માછીમાં તેને દુનિયા ઉથલપાથલ કરી નાખવાનું પરાક્રમ નિહાળ્યું. વળી પોતાની પડખે-વધસ્તંભે જડાયેલા ચોરમાં તેને એક આત્માનું દર્શન થયું, અને પોતાને વધસ્તંભે જડનારાઓ પ્રત્યે તેણે ક્ષમાભરી દયાથી દષ્ટિ કરી.
૧૨. ખ્રિસ્તમાં આપણને તિસ્કાર, બળાપો, જીવનનાં દુઃખોમાંથી નીપજતી કડવાશ, એવું કશું મળતું નથી; પણ માત્ર પોતાને આપી દેનાર-પોતાને ખરી નાખનાર, ખતમ કરી દેનાર પ્રેમ

અને પ્રેમનાં જ દર્શન આપણને થાય છે, અરે! એ તો તારણસાધક-પતિતોદ્ધારક અને ચેપી પ્રેમ છે.

૧૩. આપણને ધણું ધણું મળે છે, પણ તે વખતે આપણામાંથી કેટલા, સૌથી પહેલાં ઈશ્વરનો વિચાર કરીએ છીએ? જ્યારે આપણને આપણા પગાર કે હાથખરચી મળે છે, ત્યારે પ્રભુનો જે ચોક્કસ હિસ્સો છે, તે આપણે અલગ મૂકીએ છીએ?
૧૪. જ્યે ઈશ્વરને આપણે જીવનમાં પ્રથમ સ્થાન આપીએ, તો આપણે ધણાં વધારે સુખી થઈએ, આપણાં આનંદો, જીવનો દેખીને આપણા મિત્રો તથા જેમની સાથે આપણે સહવાસમાં આવીએ છીએ, તેઓ પ્રેરણા પામશે, આપણા પ્રેમદારા તેઓને મદદ મળશે. એમ કરવાથી વિશ્વશાંતિ એક ડગલું વધારે નજીક આવશે. ખ્રિસ્તી જીવનદારા જ વિશ્વશાંતિ પ્રાપ્ત થઈ શકશે.

૫. અગમવાણીમાંનો મસીહ

૧. દેવની પળો ઇતિહાસમાં અંતિમ પરિણામ ઉપજવનારી પળો છે. પૃથ્વીની ઉત્પત્તિ તે એવી એક પળ હતી.
૨. ઈશ્વરની પળોમાંની ખીજ એક પળ-ત્યાર બાદ માણસમાં આત્મા આવ્યો, કદપના કરવાની અને મન તથા હાથો વડે સરજવાની શક્તિ-પોતાના ઉત્પન્નકર્તાના જેવો તે થયો.
૩. ઈસુ ખ્રિસ્તનું આ દુનિયા પર આવવું, તે આ બધી પળો પૈકી ઈશ્વરની મહાનમાં મહાન પળ છે.
૪. વધસ્તંભ પરના તેના મૃત્યુએ કરીને ઈસુ આપણને પાપ અને પાપના બળથી બચાવે છે, તેના જીવન વડે પણ તે આપણને બચાવે છે.

૫. ઈશ્વરને આરાંકિત રહેવામાં આકાશમાનો પોતાનો મહિમા મૂકી દીધો, અને તેને બહલે નાબરેથનો મરકરીપાત્ર અને ઘિક્કારપાત્ર ઈસુ તે બન્યો.
૬. ઈશ્વરપિતાનાં નિયમ અને ઇચ્છા તેનાં-(પ્રભુ ઈસુનાં) નકશો અને હોકાયત્ર હતાં.
૭. મસીહના ચારિત્ર્ય વિષેનાં અગમવાણી સૂચક આ ગીતકર્તાના શબ્દો—“ હે મારા દેવ, તારી ઇચ્છા પ્રમાણે કરવાને હું રાજી છું.” તે તેની અંગત સાક્ષી પણ હતી.
૮. જ્યારે આપણે ઈશ્વરને મહિમા આપીએ છીએ ત્યારે જ આપણે બધાં માણસોને આવીને “શાંતિના સરદાર”નું ભજન કરવાનું આમંત્રણ આપી શકીએ છીએ, જે એકલો જ સર્વશ્રેષ્ઠ સ્તુતિને પાત્ર છે, તેની ભક્તિ કરવી, એટલે પ્રભુ દેવની સ્તુતિ કરવી.
૯. મસીહના ચારિત્ર્યની માલાખી ત્રણ ખાસિયત રજૂ કરે છે : સ્વાર્પણ, શિસ્ત અને નિશ્ચય.
૧૦. મસીહનો માર્ગ સ્ત્રીકારવા માટે સ્વાર્પણ, શિસ્ત અને નિશ્ચયની જરૂર છે.
૧૧. આ દુનિયા પર ખ્રિસ્તના આગમનની વાત તે હંમેશાં નવી નકાર જ છે, સૈકાં થયાં છતાં પણ તે વાર્તાનો રસ અને અર્થ માર્યાં ગયાં નથી.
૧૨. આખી દુનિયા માટે આનંદની વાર્તા તે નાતાલ છે, આપણો સ્વામી ખરેખર આવ્યો જ છે.
૧૩. નાતાલનો ઉત્સાહ કદી ઓસરી જતો નથી, પણ નવો જ રહે છે; કારણ કે દેવના પ્રેમની માણસોને હંમેશાં આવશ્યકતા છે.

૬. દહધારણ : ખ્રિસ્તમાં ઈશ્વર

૧. સૈકાંઓથી માણસગત ઈશ્વરને જોવા માટે તલસતી હતી. આખરે ઈશ્વરને માણસના રૂપમાં તેઓની આગળ પોતાને પ્રગટ કર્યો. આ કાર્ય તેણે પ્રથમ નાતાલના દિવસે કર્યું. “તે પોતાનાંની પાસે આવ્યો” (યોહાન ૧ : ૧૧).
૨. પિતાની પ્રતિમા આપણે ખ્રિસ્તમાં જોઈએ છીએ.
૩. માનવસ્વરૂપે તે તેઓ મધ્યે રહેવા આવ્યો, લોકોએ તેને આંખોએ જોયો, તેને જોલતો સાંભળ્યો. તેઓએ તેના હાથ પકડયા, અને તેને પગે પણ તેઓ પડયા; ત્યારપછી હમેશ માટે તેની કુખાની ઊંડાઈ અને તેના પ્રેમનું ભરપૂરપણું અનુભવ્યા જ કરે છે.
૪. કુદરતમાં ઈશ્વર આપણી સાથે છે, અને આપણા માણસપણામાં પણ તે આપણી સાથે છે. વળી એક ખાસ અર્થમાં—ઈસુ ખ્રિસ્તમાં તે આપણી સાથે છે.
૫. ઈશ્વરને આપણે સમજી શકીએ, માટે ઈશ્વરવિદ્યા, તત્ત્વગાન અને અનુભવે પોતપોતાનો અમૂલ્ય ફાળો આપ્યો છે. છતાં પેલા ગાલીલીના જીવન, શિક્ષણ અને આત્માદારા અપાયેલાં ઈશ્વરના ચિત્ર જેવું વાસ્તવિક અને આખેહૂખ ચિત્ર આપણને કોઈ આપી શક્યું જ નથી. આપણે સમજીએ, તે કરતાં વિશેષ ઊંડા અર્થમાં ખ્રિસ્ત ઈસુમાં ઈશ્વર આપણી સાથે છે.
૬. નાતાલમાં તોરણ અને શણગાર, નાતાલમાં વૃક્ષ અને ધનામોને પેલે પાર જ આદરભાવવાળાં હૃદયો આવનાર ખ્રિસ્તને શાંધે છે, તેના આવવાની આશામાં તેઓ હરખાય છે.
૭. ઈસુના જન્મ વિષે ડૉ. એફ. ડબ્લ્યુ. ઓરહામે આ મુજબ કહ્યું, “નાના બાલસ્વરૂપે તે બેથલેહેમમાં જન્મ્યો; આ તો તે

૫. ઈશ્વરને આગ્રાંકિત રહેવામાં આકાશમાંનો પોતાનો મહિમા મૂકી દીધો, અને તેને બદલે નાઝરેથનો મરકરીપાત્ર અને ધિક્કારપાત્ર ધસુ તે બન્યો.
૬. ઈશ્વરપિતાનાં નિયમ અને ઇચ્છા તેનાં-(પ્રભુ ઈસુનાં) નકશો અને હોકાયંત્ર હતાં.
૭. મસીહના ચારિત્ર્ય વિષેનાં અગમવાણી સૂચક આ ગીતકર્તાના શબ્દો—“ હે મારા દેવ, તારી ઇચ્છા પ્રમાણે કરવાને હું રાજી છું.” તે તેની અંગત સાક્ષી પણ હતી.
૮. જ્યારે આપણે ઈશ્વરને મહિમા આપીએ છીએ ત્યારે જ આપણે બધાં માણસોને આવીને “શાંતિના સરદાર”નું લબન કરવાનું આમંત્રણ આપી શકીએ છીએ, જે એકજો જ સર્વશ્રેષ્ઠ સ્તુતિને પાત્ર છે, તેની લક્ષિત કરવી, એટલે પ્રભુ દેવની સ્તુતિ કરવી.
૯. મસીહના ચારિત્ર્યની માલાખી ત્રણ ખાસિયત રજૂ કરે છે : સ્વાર્પણ, શિસ્ત અને નિશ્ચય.
૧૦. મસીહનો માર્ગ સ્વીકારવા માટે સ્વાર્પણ, શિસ્ત અને નિશ્ચયની જરૂર છે.
૧૧. આ દુનિયા પર ખ્રિસ્તના આગમનની વાત તે હંમેશાં નવી નકોર જ છે, સૈકાં થયાં છતાં પણ તે વાર્તાનો રસ અને અર્થ માર્યાં ગયાં નથી.
૧૨. આખી દુનિયા માટે આનંદની વાર્તા તે નાતાલ છે, આપણો સ્વામી ખરેખર આવ્યો જ છે.
૧૩. નાતાલનો ઉત્સાહ કદી ઝોસરી જતો નથી, પણ નવો જ રહે છે; કારણ કે દેવના પ્રેમની માણસોને હંમેશાં આવશ્યકતા છે.

૬. દહુધારણ : ખ્રિસ્તમાં ઈશ્વર

૧. સૈકાંઓથી માણસગત ઈશ્વરને જોવા માટે તલસતી હતી. આખરે ઈશ્વરને માણસના રૂપમાં તેઓની આગળ પોતાને પ્રગટ કર્યો. આ કાર્ય તેણે પ્રથમ નાતાલના દિવસે કર્યું. “તે પોતાનાંની પાસે આવ્યો” (યોહાન ૧ : ૧૧).
૨. પિતાની પ્રતિમા આપણે ખ્રિસ્તમાં જોઈએ છીએ.
૩. માનવસ્વરૂપે તે તેઓ મધ્યે રહેવા આવ્યો, લોકોએ તેને આંખોએ જોયો, તેને ઘોલતો સાંભળ્યો. તેઓએ તેના હાથ પકડ્યા, અને તેને પગે પણ તેઓ પડ્યા; ત્યારપછી હંમેશા માટે તેની કૃપાની ઊંડાઈ અને તેના પ્રેમનું ભરપૂરપણું અનુભવ્યા જ કરે છે.
૪. કુદરતમાં ઈશ્વર આપણી સાથે છે, અને આપણા માણસપણામાં પણ તે આપણી સાથે છે. વળી એક ખાસ અર્થમાં-ઈસુ ખ્રિસ્તમાં તે આપણી સાથે છે.
૫. ઈશ્વરને આપણે સમજી શકીએ, માટે ઈશ્વરવિદ્યા, તત્ત્વજ્ઞાન અને અનુભવે પોતપોતાનો અમૂલ્ય ફાળો આપ્યો છે. છતાં પેલા ગાલીલીના જીવન, શિક્ષણ અને આત્માદ્વારા અપાયેલાં ઈશ્વરના ચિત્ર જેવું વાસ્તવિક અને આખેહૂખ ચિત્ર આપણને કોઈ આપી શક્યું જ નથી. આપણે સમજીએ, તે કરતાં વિશેષ ઊંડા અર્થમાં ખ્રિસ્ત ઈસુમાં ઈશ્વર આપણી સાથે છે.
૬. નાતાલમાં તોરણ અને શણગાર, નાતાલમાં વૃક્ષ અને ધનામોને પેલે પાર જ આદરભાવવાળાં હૃદયો આવનાર ખ્રિસ્તને શોધે છે, તેના આવવાની આશામાં તેઓ હરખાય છે.
૭. ઈસુના જન્મ વિષે ડૉ. એફ. ડબ્લ્યુ. બોરહામે આ મુજબ કહ્યું, “નાના ખાલસ્વરૂપે તે બેચલેહેમમાં જન્મ્યો; આ તો તે

કેટલી હદે માણસ હતો, તે ખતાવે છે, છતાં આકાશી ગીતોથી દૂતોએ વાતાવરણને ગળવી મૂક્યું—આ તો તે કેટલી હદે એશ્વરી હતો, તે સૂચવે છે.

૮. ખ્રિસ્ત એ ધન્ય વાસ્તવિકતા છે. ખાળકો તેને મિત્ર કહે છે. પાપી તેને તારનાર કહીને બોલાવે છે, તત્ત્વચાનીઓ તેને વાસ્તવિકપણાને નામે ઓળખે છે, ખ્રિસ્તીઓ તેને પ્રભુ કહીને સંબોધે છે.
૯. ઈશ્વર ખ્રિસ્તમાં હતો, આજે ઈશ્વર ખ્રિસ્તીઓમાં છે.
૧૦. જ્યારે નાતાલનો ઉત્સાહ, શાંતિ, હરખ અને આનંદ-સ્વાર્થને હાંકી કાઢતાં આપણાં હૃદયો પર ફરી વળે છે, તે વખતે ફરી શબ્દ સદેહ કરવામાં આવે છે.
૧૧. અદશ્યના પદદા પાછળથી દૃશ્ય દુનિયામાં નીકળી આવતો તારનાર, તે ખરેખર, દેવ છે. દેહધારણાનો અર્થ જ મનુષ્ય સ્વરૂપે અવતરવું એવો થાય છે. રક્ત ને માંસમાં ઈસુ દેવ હતો.

૭. દીનદારોમાં થઈને ઈશ્વરનો જીવન પ્રવેશ

૧. પ્રીતિમય ભલાઈના દીનદારોદ્વારા ખીજઓ ઈશ્વરનું દર્શન કરી શકે, માટે તેમને સહાયરૂપ નીવડવા ઈશ્વર મારી મદદ કરે.
૨. પોતા કરતાં વિશેષ શક્તિશાળી સાથીદારોને જવાબદારી ને બોળે બિંચકવા દર્ષને ઓછો શક્તિશાળી માણસ આગળ ધપતો નથી; પરંતુ પાછળ રહે છે.
૩. “વાવેલું તાલંત એ જ ધરી રાખેલું તાલંત છે.”
૪. ઈશ્વરે દુનિયા ઉપર એટલો ખયો પ્રેમ કીધો, કે તેણે દુનિયાને એકનોએક પુત્ર આપી દીધો, તે બેથલેહેમમાં જન્મ્યો, નાઝારેથમાં ઊછર્યો, અને કાલ્વરી ઉપર વધસ્તંભે જડાયો.

૫. હજી પણ ઈશ્વર બાળકોદારા જ પોતાને વ્યક્ત કરે છે, માતૃપિતા વચ્ચેનો અણબનાવ નવા જન્મેલા બાળકથી દૂર થાય છે.
૬. નાતાલ તે ખરે જ એવો દિવસ છે, કે જે સમયે ઈશ્વર બાળક તરીકે આ દુનિયા પર આવ્યો, (બાળપણ ગાદીનસિન થયું).
૭. આપણી મંડળીને માત્ર આર્થિક કે ભૌતિક આધારની જરૂર નથી, પણ આત્મિક અને નૈતિક આધારની પણ જરૂર છે.
૮. રાંક હૃદયોદારા ઈશ્વર જીવનમાં પ્રવેશ કરે છે.
૯. રાંકપણું એ એક દીનદાર છે, જેમાં થઈને ખુદ ઈશ્વર આપણી સાથે વસવા આવે છે. “ ઈશ્વર પાસે એ ગાદી છે, એક તો જાંચામાં જાંચા આકાશે અને ખીજી રાંકમાં રાંક હૃદયમાં,” એવું એક પુરાણો લેખક કહે છે.

૮. ખ્રિસ્તને આપણા હૃદયમાં સ્થાન

૧. નાતાલના ટાણે કેટલાંયે શણગારેલાં ધરોમાં અને તેમાં વસતા લોકોનાં હૃદયોમાં ઈસુને માટે સ્થાન જ હોતું નથી, તે તો બહાર જ બિભો રહે છે.
૨. આપણે ખ્રિસ્તને આપણાં હૃદયોમાં, ધરોમાં અને આપણાં જીવનોમાં સ્થાન આપીએ.
૩. આપણે હૃદયોમાં ભક્તિના ઉચ્ચ શિખરે હોઈ શકતાં નથી, કારણ કે મોટે ભાગે આપણાં જીવનો દૈનિક જીવનની સાધારણ ખીણોમાં ગાળવામાં આવે છે.
૪. આપણે ખ્રિસ્તીઓની માફક વર્તતા નથી, વળી મંડળીના સભાસદ તરીકે આપેલાં સર્વ વચનોને આપણે વિશ્વાસુ રહ્યા નથી.
૫. હું મારું હૃદયદાર ખ્રિસ્ત માટે ઉધાડું રાખીશ.

૯. ખ્રિસ્ત માટે નાતાલ

૧. મારા નાતાલના આનંદોનું મધ્યનિંદુ હું ખ્રિસ્તને બનાવીશ.
૨. જેઓ એક અથવા બીજી રીતે ભાગ્યશાળી નથી, તેઓને આપણા આશીર્વાદોમાં ભાગીદાર બનાવવાનો સમય તે નાતાલ છે.
૩. પ્રથમ આપણે તેને આપણાં હૃદયો આપીએ છીએ, અને ત્યાર બાદ તેના નામમાં ખીજાઓને કંઈ આપીએ છીએ. મૂલ્યની દૃષ્ટિએ ધન કિંમતી હોવાની આવશ્યકતા નથી, વિચારપૂર્વક લખેલો પત્ર, ઉત્તેજનદાયક એકાદ શબ્દ, અથવા એકાદ માયાળુ કૃત્ય એકલવાયા હૃદયને શાંતવન આપી શકે છે.
૪. બધી ફિકર અને ચિંતા હોવા છતાં પેલી પ્રથમ નાતાલ વખતે મરિયમ અને યુસૈફ ઈસુને ભાવભીનો આવકાર આપ્યો. આપણી મિજલસો, અને ઠરાવેલા સમયોમાં શું આપણે તેની હાજરીથી વિમુખ હોઈએ છીએ? અથવા શું આપણે તેને એક કોરે ખસેડી મૂકીએ છીએ?
૫. જે પ્રેમથી ખ્રિસ્તનો આવકાર કરે છે, તેના જીવનમાં તે પ્રવેશ કરે છે.
૬. ખ્રિસ્તને શોધવાની તથા જડયા બાદ તેનું ભજન કરવાની તથા આપણી જાતનું અર્પણ કરવાની ઉત્કંઠા અને નાતાલનો ઉત્સાહ પેલા જ્ઞાની પુરુષોની જેમ આપણને પણ હોય છે?
૭. માનવજાતનો અનુભવ એ મહાન બાબતોની વાસ્તવિકતાની સાક્ષી પૂરે છે—પાપ અને તારણ. પવિત્ર શાસ્ત્રરૂપી આબાથે ભવ્ય મંદિરમાં, બાઈબલના ઇતિહાસરૂપી ધૂમટોમાં આ એ વાર્તાના પડઘા પડયા જ કરે છે. માણસનો નાશ થયો છે! માણસને ખંડી લેવામાં આવ્યો છે! આ પ્રમાણે સી. ડી. ફારસ લખે છે.

૮. નાતાલના ભાવવાળું હૃદય એ જ ખરી નાતાલનો આનંદ છે.
૯. ખીબા કોઈપણ અવસર કરતાં નાતાલના પ્રસંગે દુનિયા લગભગ આકાશના રાજ્યના જેવી થાય છે.
૧૦. લડાઈ અને તેની અફવાઓથી કંટાળી ગયેલી દુનિયામાં નાતાલ એક અમત્કાર તરીકે આવે છે,
૧૧. માન્યકાળ માટે આનંદ અને ભવિષ્યને માટે નાતાલ આશા લાવે છે.
૧૨. આપણી નાતાલોમાં આપણે ખ્રિસ્તને કેવી રીતે આગળ ધરીએ ? તેમ કરવાની શરૂઆત ઘેર કૌટુંબિક પ્રાર્થનાસભાથી આપણે કરી શકીએ છીએ.

૧૦. નાતાલના પ્રસંગે ખ્રિસ્તને મહિમાવાન કરવો.

૧. જ્યાં ખ્રિસ્તીઓ નથી ત્યાં નાતાલ નથી. આ મોસમને ધંધાદારી વેપારી બનાવી દેવામાં આવી છે, છતાં ધણો હૃદયો ભક્તિભાવે ઈશ્વર પ્રત્યે ઊંચાં કરાશે.
૨. ખ્રિસ્તીઓ માનપૂર્વક ભક્તિમાં નમે છે, કારણ કે તે બેથ-લેહેમના બાળક દેવના પુત્ર, જગતના તારનારનો જન્મ દિવસ છે, આમેન.
૩. શું હું મારી નાતાલ પ્રસંગે ખ્રિસ્તને સૌથી ઊંચે સ્થાને રાખું છું ?
૪. ભક્તિમાં, ખ્રિસ્તી દાનાર્પણમાં અને ખ્રિસ્તના જેવા થવામાં આપણે નાતાલને પ્રસંગે ઈશ્વરનો મહિમા કરીએ.
૫. જો ગર્ભ કાલના પ્રકાશમાં કંઈ ઊણપ હોય, જો આજનો મહિમા અલોપ થયો હોય, તો સ્પષ્ટ થાય છે, કે તહેવારમાં ભક્તિ, સ્તુતિ અને ઉપકારસ્તુતિનું તત્ત્વ ગેરહાજર હતું.

૬. ઇસુનો જન્મ સ્તુતિના અદ્ભુત ઉમળકા સાથે જોડાયેલો હતો. લુકે પાંચ ગીતોની નોંધ કરી છે, એલીસાખેતનું ધન્યતાનું (લુક ૧; ૪૧ થી ૪૫), મરિયમનું (લુક ૧; ૪૧ થી ૫૬), ઝખાર્યાહનું (લુક ૬; ૬૭ થી ૭૯); અને પાછળથી દૂતોનું (લુક ૨; ૧૩-૧૪), અને સિમિથોનનું, (લુક ૨; ૨૮ થી ૩૨).
૭. આપણા પગોને શાંતિના માર્ગમાં દોરવા ઇસુ સર્વ મનુષ્યો માટે ઇશ્વરની બક્ષિસ છે.
૮. વચન પ્રમાણે કામ કરનારા, ખીજાઓ માટે ખ્રિસ્તનું ચિત્ર દોરે છે.

૧૧. માનવજાત માટે તારનારની જરૂર

૧. ઠેક એકનવાડી સુધી આપણને બે વાણી સંભળાય છે; એક મનુષ્યને તેના સ્થાન પરથી નીચે આવવાનું કહી રહી છે, અને ખીજી તેનામાં રહેલી સર્વોચ્ચ શક્તિઓને જગાડે છે. મનુષ્યના આત્માનો કળજો મેળવવા માટે લલાચ અને ભૂડા વચ્ચેનું આ એક સંજ્ઞન જૂતું યુદ્ધ છે.
૨. દુષ્ટતા સાથેના આપણા જીવનભરના યુદ્ધમાં આપણે હંમેશાં એટલું યાદ રાખીએ, કે આપણે ઇશ્વરનાં બાળકો છીએ.
૩. જેમ પાણી વગર કોઈ પ્રાણી જીવી શકે નહિ, તેમ જ તારનાર વગર માણસ રહી શકતો નથી.
૪. શું હું ખરા રસ્તા પર ચાલું છું, કે પછી ખોવાઈ ગયો છું ?
૫. જે કંઈ ઇશ્વરથી મને વિખૂટું પાડે, તે પાપ છે.
૬. જે જીવન ખ્રિસ્તને અર્પાઈ ગયેલું હોય છે, તે ખીજાઓને માટે ફળ ઉત્પન્ન કરે છે, એટલું જ નહિ, પણ પોતાને માટે સાર્વકાલિક જીવન, આનંદ તે શાંતિ પ્રાપ્ત કરે છે.

૭. “જેમ મૂળ વગરની નદી ન હોય, તેમ ખ્રિસ્ત વગર ફળવંત જીવન ન હોય”

૧૨. મુણ્ણા દૂતો ગાય છે!

૧. આગમન (એડવેન્ટ) સ્તુતિનાં ગીતો, ખાસ કરીને જૂનાં નાતાલનાં ગીતો ગાવાનો સમય છે, આપણે જોઈએ છીએ, કે આપણાં ખ્રિસ્તી ગીતો આપણી જુદી જુદી રીતે ત્રાતાના જન્મની વાર્તા કહે છે.
૨. શું જે તારાની પાછળ હું ચાલું છું, તે મને આજે ખ્રિસ્તની પાસે લઈ જશે ?
૩. સર્વ લોકોમાં, જેઓએ આપણા ત્રાતાના જન્મની વધામણી દૂતો પાંસેથી સાંભળી, તેમાં પોતાનાં ઘેટાં સાચવનાર ભરવાડોને ખાસ હક મળ્યો હોય, એવું જણાય છે.
૪. નાતાલમાં સ્તોત્રો તથા ગીતો આપણને એવી પ્રતીતિ કરાવે છે, કે ઈશ્વર પોતાના ભંડારો કોઈપણ વ્યક્તિથી તેની નમ્ર સ્થિતિને કારણે પાછો રાખતો નથી.
૫. નાતાલનાં ગીતોનો સંદેશો “દેવ આપણી સાથે છે,” જે આપણને એવું કહે છે, કે ઈશ્વરનો મૂળ સ્વભાવ જે કોઈ પોતાનાં હૃદયો તેની આગળ ખુલ્લાં કરે છે, તેઓ સર્વને તે પોતાનો પુત્ર આપવાનો છે.
૬. સર્વોત્તમ રીતે નાતાલનાં ગીતો આપણને નમ્ર બનાવવામાં મદદ કરે છે. એ માટે કે, ખ્રિસ્ત તે આપણાં હૃદયોમાં પ્રવેશ કરે.
૭. નાતાલનાં સ્તોત્રો તથા ગીતો મને ખ્રિસ્તને માટે માટું હૃદય તૈયાર કરવામાં મદદ કરી શકે.
૮. ક્ષાન્ત્ય ગ્યુર્મરે પોતાનાં બાળકો માટે “કેવી શાંત ! નિર્મળ રાત,” નામનું ગાયન રચ્યું હતું. તેની કલ્પનામાંયે નહિ આવેલું, કે

તેનું ગાયન પાંખો પરિધાન કરીને આખી દુનિયામાં ઉડ્યના કરશે, અને ખ્રિસ્ત જન્મોત્સવી ઉજવતાં અનેક સ્ત્રીપુરુષોનાં હૃદયોમાં પોતાનું નિવાસસ્થાન બનાવશે !

૯. પરંતુ જ્યારે એ જ મનોહર ગીત અમને અમારા નવા વતનમાં ભેટયું, ત્યારે તો અમને ખાતરી થઈ હતી, કે હવે અમે એકલાં અટુલાં રહ્યાં નથી. અમારા માઢરે વતનમાં થતું હતું, તેમ આજે અમારી સાથે અનેક મિત્રો એ પવિત્ર રાત્રીનો ઉત્સવ માણી રહ્યાં છે.

૧૦. “ દિવ્ય પ્રીત, અનુપમ પ્રીત,” એ મહાન ગીતમાં “ પૂર્ણ કરનારું નૂતન સર્જન ” એ અર્થસૂચક કડી લખીને ચાલ્સ વેસ્લીએ વિશ્વાસીના હૃદયના ઊંડાણની લાગણીઓ તેના કાવ્યમાં પ્રતિબિંબિત કરી છે.

૧૧. પ્રાપ્તિ માફીતો અનુભવ અને આત્માના નવા જીવનનો આરંભ એ કાવ્યની મહિમાવંત પરાકાષ્ટા કહી શકાય. ખ્રિસ્તમાં આપણે પ્રૌઢ પુરુષત્વના પરિમાણને પહોંચીએ, ત્યાં સુધી આપણને ઘડવાનું—આપણું નવસર્જન કરવાનું કાર્ય ઈશ્વર ચાલુ રાખે છે.

૧૨. તેનું નવસર્જન પૂર્ણ થઈ રહે, ત્યાં સુધી ઈશ્વર તેનું કાર્ય આપણામાં ચાલુ રાખે છે.

૧૩. દુનિયા માટે ઈસુનું કાર્ય

૧. સર્વ લોકોને ખ્રિસ્તીઓએ ઈશ્વર સંબંધીનું જ્ઞાન, ખ્રિસ્તના પ્રેમની ખાતરી અને દેવના આત્માની ચાલુ સંગત, આ બધાં વાનાં આપવાં જોઈએ. આથી સાદાઈ, કાપૂ અને શાંતિ તેઓને પ્રાપ્ત થશે.

૨. એક જ શબ્દમાં કે પછી શબ્દસમૂહમાં નામ તે આખાયે સત્યનો સંક્ષિપ્ત રીતે સમાવેશ કરી લે છે ઈસુનું ચારિત્ર્ય અને તેનું કામ તેના નામ વડે જ પ્રગટ કરવામાં આવે છે.

૩. આંસુની ખીણમાં દેવ વાસો કરે છે, અને તેનું નામ ઈસુ છે.
૪. આપણે આ સંદેશો વારંવાર આપ્યા જ કરવો જોઈએ, એવું યાદ કરતાં કે, જો કે વાર્તા (નાતાલની) આપણે માટે જૂની હોય, છતાં આપણી મધ્યે હંમેશા એક નવી પેઢી છે, કે તેમને માટે તો તે તદ્દન નવો જ સંદેશો છે.
૫. જે પ્રમાણે બધા જીવોને પાણી જોઈએ જ, નહિ તો તેઓનો નાશ થાય, તે પ્રમાણે દુનિયાભરની માનવજાત માટે તારનાર જોઈએ જ, નહિ તો તેઓ પણ નાશ પામે.
૬. દુનિયાના બધા જ ભાગોમાં વસતાં ખીજા માણસોને ખ્રિસ્તથી જાણીતાં કરવાં, તે ખ્રિસ્તના અનુયાયીઓ તરીકે આપણી પવિત્ર કરજ છે.
૭. આ દુનિયા જેમાં માણસો પોતાને જે જોઈએ છે, તેને માટે લડેઝલડે છે, તે માત્ર એક જ દુનિયા નથી, ખીજી એક દુનિયા છે, જ્યાં પ્રેમ, માફી અને સહકારનું વર્ચસ્વ છે. ઈસુ તે આ ખીજી દુનિયાનો હતો. તેમાંથી તે આવ્યો, અને અજ્ઞાતખીલરી રીતે તે દુનિયાનો આત્મા પોતાની સાથે તે આ પાપી દુનિયામાં લેતો આવ્યો. વળી ધિક્કારતી, ધજ્જ કરતી, અને મારામારી અને કાપાકાપી કરતી આ દુનિયાએ તેને વધસ્તંભે જડ્યો, ત્યારે પણ તે પ્રેમ અને શાંતિમય દુનિયામાં જ રહ્યો.
૮. જે રાજ્ય આ દુનિયાનું નથી, તેના અમે ભાગીદાર છીએ.
૯. ખ્રિસ્તને તેનું કાર્ય સંપૂર્ણ કરવામાં સહાય કરવી, એ આપણું કાર્ય છે.

૧૪. માણસજાત પર ઈશ્વરને વિદ્યાસ

૧. આપણી નાતાલની તૈયારીઓને અંતે આપણને માલૂમ પડે છે,

- કે નાતાલના હૃદયમાંથી આપણે ખ્રિસ્તને ગુમાવી બેઠાં છીએ, તો આપણે માટે આ આખત કેટલી કરણાંજનક કહેવાય.
૨. પ્રત્યેક મનુષ્યજીવનના સૂર્યોદય અને સૂર્યાસ્ત વચ્ચે બીજાઓનું એક મહાન ક્ષેત્ર છે. સૂર્યોદયથી જીવનના સૂર્યાસ્ત સુધી જે આપણને બળ અને પરાક્રમ મળવાનાં હોય તો આપણા દૈનિક જીવનમાં દેવ અને માણસ એ ઉભયની મદદની જરૂર છે. માણસ મારફતે ઈશ્વર અસરકારક રીતે કામ કરી શકે છે, અને માણસ દેવની મારફતે અસરકારક રીતે કામ કરી શકે છે.
૩. જે પર થઈને માણસો ઈશ્વર તરફ પ્રયાણ કરી શકે, એવો જે પુલ હું બાંધું છું, તે જ સૌથી મહાન પુલ છે.
૪. માત્ર એક જણ (યહુદાહ ઇસ્કારીયોત) તેને અવિશ્વાસુ નીવડ્યો, ખરી વાત છે, કે તેઓ કેટલીક વાર પહોંચી પડ્યા, પણ તે તો ફરી પાછા ઊઠવા અને આત્મિક રીતે વધારે મજબૂતાઈથી પગભર થવા માટે જ.
૫. આસિસિના સંત ફ્રાન્સીસને તે જોટલો ચાહતો હતો, તેટલો જ તે નવા થયેલા ખ્રિસ્તીને પણ ચાહે છે—પાઉલને તે જોટલો ચાહતો હતો, અથવા તમારી મંડળીના જૂનામાં જૂના સંતને તે જોટલો ચાહતો હતો, તેટલો જ તમને તે એક ખ્રિસ્તી તરીકે ચાહે છે.
૬. ઈશ્વરને કોઈ માનીતું કે અણમાનીતું નથી, અત્યારે—આ પગે તેના રાજ્યમાં જન્મ પામતું મનુષ્ય તેને અગાઉના પુરાણમાં પુરાણા ખ્રિસ્તીઓ જોટલું વહાલું છે. દેશનાં પવિત્રમાં પવિત્ર ઉપદેશકને તે જોટલો ચાહે છે, તેટલું જ આ નવા દાખલ અનારને પણ ચાહે છે, ને આપણુ બધાને ચાહે છે, અને આપણાં ખોટાં કૃત્યો માટે દુભાય છે.

૭. અધાં વિજ્ઞાન ને કળામાં જે સૌથી મહાનમાં મહાન આવ્યત છે, તે તો ઈશ્વરના પ્રેમની શોધને લગતી છે. દરેક માણસ, સ્ત્રી અને બાળકને ઈશ્વરના કૌટુંબિક વાડામાં પોતાને માટે યોગ્ય સ્થાન છે, એમ સમજવું. તે જ જીવનનું મહાનમાં મહાન સત્ય છે.
૮. ઈશ્વરના કૌટુંબિક વાડામાં મેં મારું સ્થાન લીધું છે ?
૯. પોતાને અને બીજાઓને ઈશ્વરની સંગત વિષે ખાતરી કરી આપવાની કળા તે (મુસા) જાણતો હતો, પછી ઈશ્વરને મુસા પર વિશ્વાસ હોય, અને અધા જમાનાઓમાં મુસા મહાનમાં મહાન નેતા ગણવામાં આવે, તેમાં આશ્ચર્ય થવા જેવું શું છે ?
૧૦. ખ્રિસ્તની સમક્ષતા અને મદદની ખાતરી સહિત હું આ નવા વર્ષમાં આગળ વધીશ.

૨૫. યુસફ અને મરિયમનું મિસરમાં નાસી જવું

૧. ચંદ્રનું તેજ વાદળાં બેદીને માતાના ખોળામાં સલામત સૂતેલા બાળ ઈસુના મોં પર પ્રકાશ ફેંકે છે. મરિયમ બાળકની સામે પ્રેમાળ આંખોથી જોઈ રહી છે.
૨. ઝોચિંતા જ ભૂતકાળનાં તમામ અંધનો કાપી નાખીને પરદેશમાં અપરિચિત લોકોમાં જઈને વસવાટ કરવો, એ સહેજે હિંમત ને દૃઢ વિશ્વાસ માગી લે છે, પણ યુસફ પ્રભુના તેડાને આધીન થઈને મિસરમાં ગયો.
૩. વિશ્વયુદ્ધો અને રાજકાંતિઓની વિનાશક અસર અને પરિણામ દુનિયાએ આ થોડાં વર્ષોમાં મોટા સ્વરૂપમાં જોયાં છે, નિરાશ્રિતોની પરંપરા હાર, પોતાના વતનમાંથી કુટુંબો નિરાધાર ને ધરખાર વગરનાં બની જઈ રાજકીય, સામાજિક અને ધાર્મિક કારણોને લીધે દેશવટો, મુસીબતો ને વેદના ભોગવતાં

આપણે જ્ઞેયાં છે. અરે! ઘણી વાર આવાં આશ્રય માટે નાસી છૂટેલાં સ્ત્રીપુરુષો માટે દાર બંધ થયેલાં જ્ઞેયાં છે. લાખો માણસો આટલાં વર્ષો પછી પણ દયાજનક સ્થિતિમાં નિરાશ્રિતોની છાવણીઓમાં પડ્યાં રહ્યાં છે.

૪. યુસફ, મરિયમ અને યાળ ઈસુ પણ એક વખત નિરાશ્રિત કુટુંબ હતું, એવું સ્મરણ કરીને શું આપણે પણ આવાં લોકો માટે આપણાં હૃદયો અને ધરો તેમને માટે ઉઘાડી નાખવાં ન જોઈએ?

૫. આવાં કમનસીબ માણસોને અને તેમણે ખાસ કરીને નાનાં યાળકોને જે કંઈ સહાય આપણે આપીશું, તે તેથી આશીર્વાદ પામીશું.

*

૧૦. પ્રભુ ઈસુ ખ્રિસ્ત વિષે

૧. ખ્રિસ્ત ઉત્તમ ઘેરાંપાળક

૧. વીસ કરતાં વધારે સૈકાંથી ભરવાડના આ ગીતે (ગીતશાસ્ત્ર ૨૩મું) લાખો અને કરોડો માણસોને પુષ્કળ દિલાસો અને આશા આપ્યાં છે.

૨. ભાગ્યે જ આપણા મનમાં એ વાત આવી હશે, કે વિશ્વાસુ ભરવાડ પોતાનાં ઘેરાંને ચાહે છે; એટલું જ નહિ, પણ તે તેમને કાતરે પણ છે.

૩. આપણા ભરવાડ, ઈસુ ખ્રિસ્તને આપણે વધારે સમય અને આપણાં વધારે વાનાં આપીએ.

૪. પાપ અને દુર્ચ્છાથી ભરપૂર આ દુનિયામાં કેટલાં બધાં સ્ત્રીપુરુષો મરણની છાયાની ખીણમાં ભૂલાં પડેલાં છે ! ધણાંએ ઉત્તમ ઘેટાંપાળકનો અત્રાજ સાંભળ્યો નથી, અને કેટલાંકે તે પર કાન જ દીધા નથી !
૫. આપણી અંદર આપણને એક પ્રકારની ભૂખ, એકલવાયાપણું અને કથુંક ખાલી હોય, એમ લાગ્યા કરે છે, જે તે ભલો ભરવાડ જ પૂરી શકે છે. આપણને જે બોઈએ છે, અને જેની આપણને અગત્ય છે, તે તો ખ્રિસ્ત છે.
૬. ખ્રિસ્ત ઉત્તમ ઘેટાંપાળક છે, અને દરરોજ મને તેની સંભાળની અગત્ય છે.

૨. ખ્રિસ્તમાં આપણી સ્વતંત્રતા

૧. સ્વતંત્રતા અને આઝાદી એ એવા શબ્દો છે, કે જેથી છુટકારાની ભાવના અનુભવે છે-સ્વાતંત્ર્ય !
૨. જ્યારે ઈસુ આપણાં પાપોને લીધે મરી ગયો, ત્યારે આપણને એક નવી જાતની સ્વતંત્રતા પ્રાપ્ત થઈ. એવા પ્રકારની કે જે દુન્યવી જીવનની પરિમિતતાથી આપણને છૂટાં કરે છે...આ આપણી સ્વતંત્રતા શારીરિક સુખભોગની તકો સમજી તેને વેડફી નાખવાની નથી, પરંતુ ખીજાંઓની સેવા કરવાના પ્રસંગો શોધતા રહેવાનું છે.
૩. જ્યારે સ્વામી તરફથી આ નવું સ્વાતંત્ર્ય આપણે સ્વીકારીએ છીએ, ત્યારે ખીજાંઓ પ્રત્યેની આપણી ફરજોનું પણ આપણને ભાન થાય છે.
૪. આપણી આજીવ્યાજીવનું વાતાવરણ ગમે તેવું પ્રતિકૂળ હોય, તોપણ ઈશ્વરની શાંતિ આપણી સાથે રહે છે. જેઓ વિશ્વાસ કરે છે, અને તેની વાણી સાંભળવા તત્પર રહે છે, તેઓને માટે,

જિંદગીનાં તોફાનો તેનો કોમળ ઝીણો સાદ જાપી દર્દ શકતાં નથી.

૫. સ્વતંત્રતાના એ પ્રકાર છે; એક તો સ્વતંત્રતા વિષેનો ખોટો ખ્યાલ, કિંવા ખોટી સ્વતંત્રતા. એટલે કે મરજમાં આવે તેમ કરવાની ધૂટ. આથી ઊલટી સાચી સ્વતંત્રતા એટલે કે આપણે કરવું જોઈએ, કે કરવા માટેની ધૂટ.
૬. ખ્રિસ્તનું દાસત્વ અનાદિ સ્વાતંત્ર્ય લાવે છે.
૭. સ્વામીના પગલે જોઓ ચાલે છે, તેઓના “સંજોગો” ઈશ્વર સાચવી લે છે.
૮. પ્રભુની અપાર શક્તિ અને તેનો પ્રેમ જોનો ઉકેલ ન લાવી શકે, એવી એકેય મુશ્કેલી છે જ નહિ.
૯. ખ્રિસ્ત સહિતનાં માણસોને જે હજી સુધી પ્રાપ્ત થયો નથી, એવો ઊંડો આનંદ ખ્રિસ્તી માણસના અંતરમાં હોય છે.
૧૦. ખ્રિસ્તીઓ ખરે જ ખ્રિસ્તના બંદીવાનો તો છે, પરંતુ દુનિયામાં સૌથી અજાણ્ય એવી મહાન સ્વતંત્રતા સહિતના બંદીવાનો તેઓ છે.
૧૧. મૂર્તિપૂજથી ખ્રિસ્ત આપણને બચાવે છે.

૩. ખ્રિસ્ત આપણી આશા.

૧. જ્યારે કોઈપણ પ્રજા ઈશ્વર તરફ ફરે છે, ત્યારે જ માત્ર તે પોતાનો મરતબો દુનિયામાં શાંતિને અર્થે અસરકારક રીતે વાપરી શકે છે.
૨. જે પ્રજાનો ભરોસો પ્રભુ પર છે, તે શ્રદ્ધા અને પ્રાર્થનાના પરાક્રમ વડે સખળ અને છે. જે યુદ્ધિ ને જ્ઞાન માત્ર ઈશ્વર જ આપી શકે, તેને માટે યાચના કરનારા રાંકે આત્માવાળા અને શ્રદ્ધાપરાયણ ખ્રિસ્તી મુસ્લમીઓની દુનિયાને આવશ્યકતા છે.

૩. પ્રભુઓની માત્ર ખ્રિસ્ત જ એક આશા છે.
૪. ઉત્કર્ષની દૃષ્ટિએ નિષ્ફળ, અને શક્યતાનો અમલ કરવામાં અણસમબલુક એવાં મનુષ્યો કેટલી બધી વાર આપણી નજરે પડે છે; તેઓનાં અફળ, દુઃખી, સુકાં જીવનો શિક્ષસ્ત, કડવાશ, નાઉમેદી જ વ્યક્ત કરતાં મળી આવે છે. પછી તો એક અમતકાર થાય છે! સ્વામીની હાજરીની સમજ તેઓને પડે છે, તેઓ તાજગી આપનાર પવિત્ર આત્માના પાણીના ભાગીદાર થાય છે. તેઓની માનસિક ને શારીરિક શક્તિઓનો સદુપયોગ કરવામાં તેઓનાં જીવનો પલટાઈ જાય છે.
૫. જે અમારી સંવર્ણી ગરબે પૂરી પાડે છે, તે ઈશ્વર અમારી આશા છે.
૬. જ્યાં સુધી ઈશ્વરના સમૃદ્ધ આશીર્વાદો આપણને પ્રાપ્ત ન થાય, ત્યાં સુધી ભરોસાપૂર્વક ખાતરીથી આપણે શોધ્યા જ કરવું જોઈએ.
૭. આપણે પણ કેટલીક વાર “ભિંડા પાણીમાં” ઊતરી પડીએ છીએ, કોઈ મોટી મુસીબતમાં ગિરફતાર થઈએ છીએ; પણ આપણે તેમાં રહેવાની જરૂર નથી. બલકે ખ્રિસ્તના સામર્થ્યમાં આપણે તેમાંથી બહાર નીકળી આવી શકીએ છીએ.
૮. ખ્રિસ્ત ‘મારા જીવનનું’ સામર્થ્ય ને આશા છે.
૯. પ્રાર્થના, ઉત્કર્ષના ઉદ્દેશવસ્થાન તરીકે માલૂમ પડી આવી છે. અને તે પરતવે અન્યોન્ય સારી સમજ પેદા થઈ છે.
૧૦. અમે ખ્રિસ્ત સાથે સહિયારો ધંધો કરનારા છીએ, એવી ખાતરીથી અમે સાથે સાથે કામ કરીએ છીએ. વળી સહિયારી ચોખ્ખી કમાઈનો એક હિસ્સો ઈશ્વરના કામને માટે આપીએ, એવી તક અમને સાંપડેલી છે.

૧૧. અર્વાચીન વરસો દરમિયાન જે લડાઈઓ અમારે લડવી પડી છે, તેમાં અમારા ધણા ખરા સલાસદોનો આત્મિક અનુભવ ધણો સફર માલૂમ પડ્યો છે, તેઓ અજમાએશોમાં સ્થિર બિલા રહી શક્યા છે.
૧૨. ખ્રિસ્ત અમારી આશા, જીવનને જીવવા ચોગ્ય અને મરણને સાર્થક બનાવે છે.

૪. આપણી શાંતિ ખ્રિસ્તમાં છે.

૧. આપણા જમાનામાં આપણને પડતો માનસિક અને લાગણી વિષયક શ્રમ શારીરિક શ્રમ કરતાં આપણને વધુ નિર્ગત કરી નાખે છે.
૨. જીવનનાં દુઃખો અને ઘોંઘાટ મધ્યે જ્યારે “પરાત્પરના ગુપ્ત-સ્થાનોમાં” (ગીત. ૯૧:૧) આપણે વસીએ છીએ, ત્યારે હંમેશાં આપણને શાંતિ અને સલામતી પ્રાપ્ત થાય છે.
૩. ખરેખર, આપણા ગહનમાં ગહન પ્રશ્નોનો ખ્રિસ્ત માત્ર એક જ ઉત્તર છે, ખ્રિસ્તનો માર્ગ એ આપણાં જીવનોનો માર્ગ છે, તે આપણને બદલી શકે છે.
૪. ઈશ્વર પાસે દરેક જીવન માટે કાંઈ યોજના હોય છે, પરંતુ દરેક જીવન તે યોજનાને અનુરૂપ થતું નથી.
૫. ખ્રિસ્ત પરનો સાચો વિશ્વાસ, મનુષ્યોના આત્માઓમાં અગ્નયમ જેવું પરિવર્તન ઉપજાવે છે. બધા જમાના માટે આવા બદલા-ણનો તરી આવતો દાખલો તો મહાન યહૂદી શિક્ષક ગમાલી-એલના વિદ્યાર્થી શાઉલનો છે.
૬. ખ્રિસ્ત આપણા વિશ્વાસનો અગ્રેસર અને સંપૂર્ણ કરનાર છે.
૭. નિંદગીરૂપી શાળામાં માણસને; વૃદ્ધિને માટે કેટલાક દરજ્જામાંથી પસાર થવાનું હોય છે. શરૂઆતનું બાળપણ તે નિંદગીને

બાળવર્ગનો દરજ્જો છે. જે સમયે જ્ઞાનેન્દ્રિયો સતેજ બને છે. ત્યાર પછીના બાળપણના વર્ગમાં આપણું મન નિરીક્ષા કરવાથી અને સિદ્ધાંતોનું લાગુકરણ કરવાથી વૃદ્ધિ પામે છે. કિશોરાવસ્થા તે શાળાનો માધ્યમિક દરજ્જો છે, જે સમયે લાગણી પૂરેપૂરી સતેજ બને છે. જીવાન પુરુષ કે સ્ત્રીની અવસ્થાને જિંદગીની કોલેજ કહેવામાં આવે છે. જે સમયે માણસ પોતાને માટે ધરબાર માંડી, ધંધામાં પડવાનું સાહસ ખેડે છે. વૃદ્ધાવસ્થાને જિંદગીની પાઠશાળા ગણવામાં આવે છે. જે સમયે આ જીવનમાંથી પર જીવનમાં જવાની અને સ્વર્ગીય પાઠશાળામાં પ્રવેશ કરવાની પ્રવૃત્તિધારણક્રિયાની અંતિમ વિધિ માટે તૈયારીઓ કરવામાં આવે છે.

૮. બાલ્યલ તથા ઈતર ઇતિહાસ તપાસવાથી આપણને એવું માલૂમ પડી આવે છે કે “જેઓએ પ્રથમ પ્રભુને સોંપ્યા” તેઓ જ જિંદગીના આ અભ્યાસક્રમમાં સફળ રીતે પાર ઊતરી શક્યા છે.
૯. જિંદગીના આ આખાં અભ્યાસક્રમ દરમિયાન ખ્રિસ્ત આપણે સાચો શિક્ષક, આપણો સહાધ્યાથી અને આપણો ઉદ્ધારનાર છે.
૧૦. પોતાની જાતની ભેટ ઇશ્વર આગળ ધરવા કરતાં અન્ય વધુ સારી ભેટ આપણે તેને આપી શકતાં નથી.

૫. “મારી પાસે આવો.”

૧. એકાદ દિવસ એવો પણ વખત આવશે, કે જેમાં એક ખીંજે જ નાવિક મને મોતની નદી પાર કરાવી, ઘણા માંડવાવાળા ધરમાં તેની સાથે સદૈવ વસવા માટે લઈ જશે, તે નાવિક તો ઇસુ ખ્રિસ્ત જાતે જ છે.
૨. જ્યારે આપણે ખ્રિસ્તની પાસે આવીએ છીએ, ત્યારે તે તેના નામમાં મહેનત કરવા આપણને બહાર મોકલે છે.

૩. ઈસુ આપણને તેની પાછળ ચાલવાનું તેડું આપે છે. તે આપણને ફૂલની પથારી પર સૂવા કે સલામતી ભરેલું દુન્યવી જીવન ગાળવા, કે યશ અને દુન્યવી સમૃદ્ધિવાળું જીવન ગાળવા તેડતો નથી, તે આપણને સાંકડા અને સીધા માર્ગ પર સત્ય અને ન્યાયીપણાના પંથે ચાલવાને તેડે છે.
૪. આત્મિક રીતે બોલતાં જો આપણે બચવા માગતા હોઈએ, તો આપણે આપણો ભરોસો ખ્રિસ્ત પર મૂકવો જોઈએ. શું તેણે આપણુ પ્રત્યેકને નથી કહ્યું ? “ મારી પાછળ આવો.”
૫. ઈશ્વરની જાંડી અને અગાધ કૃપામાંથી જીવતું પાણી ઝર્યા કરે છે, આઠમલના, દિવ્યમાન સૌંદર્ય, સંતોની સંગત અને દેવની સંગતદ્વારા તે આપણને પ્રાપ્ત થાય છે. તે સમસ્ત જીવનમાં થઈને વહે છે, અને તેને ખીલવે છે, તથા ફળદ્રુપ બનાવે છે. જેઓ તેને શોધતાં નમ્રભાવે તેમાંથી પીવા માટે આવે છે, તે બધાંને પ્રાપ્ત થઈ શકે છે.

૬. ખ્રિસ્ત સેવાને માટે આપણને તેડે છે.

૧. જેઓ કોઈપણ શરત સિવાય રાંકપણે તેને સ્વીકાર કરે છે, તેઓ જ અરેખર સુખી અને તેના કામમાં સહાયરૂપ કામદારો છે. ઈશ્વરની આકાશી મંડળીમાં સ્થાન પ્રાપ્ત કરવા સારુ તેઓ પોતે તૈયારી કરે છે, અને ખીંબાઓને પણ તૈયારી કરાવે છે.
૨. ન્યાયીપણાનો માર્ગ તે સુશકેલી ભરેલો છે; અને પાપ, સુખ-ભોગ અને શાંતિનો માર્ગ તે સહેલો છે, એમ માનવું એ કદાચ આપણા જમાનાની મોટામાં મોટી છેતરપિંડી છે, આ વાત સાચી નથી.
૩. બિંદગીના બધા સવાલોના જવાબ અને જીવનના બધા પ્રશ્નોના ઉકેલ ઈસુ પાસે છે, આ રહ્યો તે જવાબ અને તે ઉકેલ: “ મારી પાસે આવો,” અને “હું આપીશ.”

૪. લાખો અને કરોડો માણસોએ તેના તેજાને પ્રત્યુત્તર વાળેલો છે, અને તેમના એકપણ તેનાથી નિરાશ થયો નથી.
૫. ખ્રિસ્તના ઉદ્ધારક બળ વિષેના જ્ઞાનમાં ખીજાંઓને દોરી લાવવામાં આપણુ પ્રત્યેક માટે કેવું પ્રતિકૂળદાયક જીવન છે !
૬. કોઈકને ખ્રિસ્ત પાસે લઈ આવવામાં કેટલો ઉમદા અનુભવ રહેલો છે !
૭. સમસ્ત માનવજાતને માટે ખ્રિસ્તી સંદેશો એ એકલો જ માત્ર સાચો સંદેશો છે. જો તેનો સ્વીકાર કરવામાં આવે, તો પાપથી ઉદ્ધાર, અંધકારમાંથી વ્યવસ્થા અને ઉપાધિ તથા મૂંઝવણમાંથી તે શાંતિ લાવે છે.
૮. ખ્રિસ્તના એલચી થવું, એટલે આકાશથી દૂર કોઈ એક દેશમાં તેની જાંચી સનંદી સેવા બંજવવી. જેઓને આવી સનંદ આપવામાં આવે છે, તેઓ પ્રથમ તો ખ્રિસ્તને પોતાના તારનાર તરીકે ઓળખી લે છે.
૯. ઈસુ ખ્રિસ્તમાં થયેલા દેવના પ્રકટીકરણ પર ખ્રિસ્તી સંદેશો આધારભૂત કરેલો છે.
૧૦. જે કામ ઈસુ જાણે છે, કે આપણે કરી શકીશું, તેવાં જ કામ કરવા તે આપણને તેડે છે.
૧૧. જેઓ આજે જ ભૂખ્યાં છે, તેઓને ખીજે દિવસે ખવડાવવાની આશા રખાય જ કેમ ? અને જેઓ આજે નવચ્ચાં છે, તે ઠંડીએ મરે છે, તેઓને કહેવું, કે આવતી કાલે તમને કપડાં પહેરાવીશું, તેનો અર્થ શું ?
૧૨. ઈશ્વરનો સંદેશો આજે જ સંભળાવવાની તક કે, ત્યારે અલણોને કહેવું, કે થાભો, કાલથી અમે તમને શીખવવાનું શરૂ કરીશું, તેનો કાંઈ અર્થ ?

૧૩. પાપથી આપણો પરાજય થાય છે, અને આપણે જમીનદોસ્ત કરાઈએ છીએ.
૧૪. ઈશ્વર તેડે છે, જો આપણે પ્રત્યુત્તર આપીએ, તો તે આપણને પણ ઉઠાડશે.

૭. ખ્રિસ્ત આપણી મુશ્કેલીઓ નિવારે છે.

૧. જેની કિંમત માણેક કરતાં પણ વિશેષ છે, તેનું સાચું જ્ઞાન ખ્રિસ્ત સાથેની સંગતથી પ્રાપ્ત થાય છે.
૨. જીવનમાં આપણે જે મુશ્કેલીઓ વેઠવી પડે છે, તેઓનો વ્યાજબી પ્રત્યુત્તર ખ્રિસ્તમાં જ રહેલો છે, તે આપત શંકાને કોઈ સ્થાન જ નથી.
૩. આપણો જીવનમાર્ગ તે ખરખરડો અને ખાડાટેકરાવાળો હોય, અને તેમાં ન દેખાય તેવા કેટલાક વળાંકો પણ હોય, જે આપણને આકૃત અને અંતે મોતમાં ધસડી જાય, પરંતુ જરા ઉપર ઉપર નજર કરીએ, તો આપણને પ્રાપ્ત એવો, ખ્રિસ્ત આંધેલો એક નવો રસ્તો છે, તે તો આપણા દેવનો ધોરી માર્ગ છે. શાંતિના પ્રદેશની આરપાર જતો આ રસ્તો તદ્દન સપાટ અને સીધો છે. આ માર્ગ તો આપણને અનંતજીવનમાં દોરી જાય છે.
૪. સાચા વિચારો ખોટાં કૃત્યોને અટકાવે છે.
૫. ઈશ્વરનું સામર્થ્ય આપણને ત્વરાથી મળી શકે છે, કારણ કે પ્રાર્થનાને અંતરનો બાધ નથી.
૬. જીવનના કસોટીમય પ્રશ્નોનો ઉકેલ આપણને તેના બળમાં, તેની દોરવણીમાં અને તેની પડખે રહેવાથી જ મળશે.
૭. માણસજાત ઉપર જે મુશ્કેલીઓ આવી પડે છે. તે તો પાપનું પ્રગ્નકીય, સામાજિક અને વૈયક્તિક-સીધેસીધું પરિણામ છે.

૮. માણસન્મતની મોટામાં મોટી જરૂરિયાત તારણ હોવાથી એક તારનારને પ્રથમથી તે કામ માટે તૈયાર કરવામાં, ઈશ્વરના પ્રેમે તે પ્રશ્નનો જવાબ આપણને પૂરો પાડવો છે, તારણ એ કંઈ પાછળથી સૂઝી આવેલો એક વિચાર નથી. એ તો દેવ જે પ્રેમ છે, તેણે કરી રાખેલો પૂર્વવિચાર છે.

૮. ખ્રિસ્ત આપણને સ્વાર્પિત થવા તેડે છે.

૧. જીવનનો ભોગ આપવાની ઈસુ ખ્રિસ્તની સુવાર્તાનો પણ આરંભ હતો. તેનો આરંભ બેથલેહેમની ગભાણમાં અથવા ખ્રિસ્તના વધસ્તંભ પર આપેલા પ્રાયશ્ચિતરૂપ મરણમાં પણ થયો નહોતો. ઈસુ ખ્રિસ્તની સુવાર્તાનો આરંભ ઈશ્વરપિતાના હૃદયમાં થયો હતો.
૨. ગગનવિહાર કરનાર કરતાં મધુર ગાયન કરનાર પક્ષી, ગામડાનો સુધાર, ઝલીનની બેજવાળી જગાઓ-આ બધાંને જે કાવ્યો અમર બનાવે છે, તે ન હોત, તો કોણ તેઓને યાદ કરત ?
૩. જેઓ ખીજાઓને સ્વતંત્ર કરે છે. અને જેઓ ગુલામ કરનારાઓની સામા થાય છે, તે સર્વને સમર્પિત થવા માટે જીવનના પ્રભુ તરીકે તેડે છે.
૪. અનંતકાળમાં જે આપણે કંઈપણ મૂલ્યવાળા થવું હોય, તો શબ્દો જેમ કવિ ચાહે તેમ ગોઠવાવા તૈયાર હોય છે, તેમ આપણે પણ દેવ ચાહે તેમ ગોઠવાવા સારુ. તેના હાથમાં નરમ બનવું જોઈએ.
૫. શું હું દેવને મારામાંથી કાવ્ય બનાવવા દઉં છું ?
૬. મારી દષ્ટિ કેવળ બંદર તરફ રાખવાથી અને મને દોરી જવા સારુ કપ્તાનના કુશળ માર્ગદર્શન પર વિશ્વાસ રાખવાથી જ હું બંદરે સહીસલામત પહોંચવાની ખાતરી રાખી શકું છું.
૭. નવો કરાર વચનની યાદીથી ભરપૂર છે.

૯. “બુઓ, હું સદા તમારી સાથે છું.”

૧. આજે ખ્રિસ્ત આપણી સાથે છે. તે આપણને આ પ્રમાણે સંબોધે છે. “પણ તું અહીં મારી પાસે બિભો રહે.” શાંતિ માટે, મજૂર અને તેની વ્યવસ્થા કરનારાઓ વચ્ચે સમજૂતી માટે, ઉચ્ચ નૈતિક ધોરણો માટે, પ્રામાણિક રાજકારણ માટે, મહાનિષેધના અંદુશ માટે અને ઈશ્વર પર જે વાસ્તવિક શ્રદ્ધા છે તે માટે.
૨. માણસોએ કદી પણ નહિ સાંભળેલું એવું “તું અહીં મારી પાસે બિભો રહે.” એ એક મહાનમાં મહાન નહોતરું, હક્ક, અને તક છે.
૩. પ્રત્યેક ભોળન જે આપણે જન્મીએ છીએ, દરેક પત્ર જે આપણે લખીએ છીએ. અને દરેક શબ્દ જે આપણે બોલીએ છીએ, તેમાં આપણને ટકાવી રાખતી ઈશ્વરની દયાનો આપણે અનુભવ કરી શકીએ છીએ, એમ હું માનું છું.
૪. જે મેં જેસીને આપણે દફતરી કામ કરીએ છીએ ત્યાં ઈશ્વરની હાજરી? હા, ગોલ્ફ રમવાના મેદાન પર અથવા ટેનિસકોર્ટ પર તેની હાજરી? હા, ઘર કામકાજ કરીએ છીએ, તે વખતે ઐશ્વરી સમક્ષતા? હા, ન્યાયની અદાલતમાં પણ ઈશ્વર આપણી સાથે? હા, જે દરેક પગે ઈશ્વર આપણી સાથે ના હોય, અને ઈસુ ખ્રિસ્ત સતત આપણી સાથે ચાલતો ના હોય, તો આપણે ખ્રિસ્ત માટે સારાં સાક્ષીઓ થઈ શકતાં જ નથી.
૫. અમારે મન તો ખ્રિસ્ત એક મિત્ર, સલાહ આપનાર અને દિલાસો દેનાર છે. તે અમને દુન્યવી ચિંતાઓથી લદાયેલા દુઃખિત સમાન નહિ. પણ ઉલ્લાસી પુનરુત્થાન પામેલા ખ્રિસ્ત સમાન લાગે છે.

૬. થોડાં વર્ષોના અલ્પાયુષ્યમાં પણ ખ્રિસ્ત તો પૂરું જીવન જીવ્યો. સૂર્યોદય, પહાડોની તાકાત, સમુદ્ર-પધ્ધી તે શાંત હોય કે તોફાની -આમધું તેને મન પણ પ્રિય હતું. જેઓ તેને ચાહતા તેઓને દિલાસો, શાંતિ અને તંદુરસ્તી પ્રાપ્ત થાય, તે માટે તે અવિરત પ્રયત્ન કરતા પોતાના દેશના રસ્તાઓ તે ખૂંદી નાખતો હતો.
 ૭. ઈશ્વર પિતા, પુત્ર ખ્રિસ્ત અને પવિત્ર આત્મામાં આપણે માટે અચળ મિત્ર અને દિલાસો આપનાર કોઈ એક વ્યક્તિ છે.
૧૦. ઈસુ પિતા તરીકે ઈશ્વરનું ચિત્ર રજૂ કરે છે.
૧. જે આપતો આપણે માટે ગહન છે, તેઓની મધ્યે ઈશ્વર, જે પિતાતુલ્ય, લલાઈ વડે આપણી ચોકી કરે છે. અને જેનું ઈસુએ એક પ્રેમી દેવ તરીકેનું ચિત્ર આપણી આગળ રજૂ કરેલું છે, તો આપણે ભરોસો કરવો જોઈએ.
 ૨. ઈશ્વરપિતાના સ્વભાવની ઈસુ એક સંપૂર્ણ આરસી હતી, કારણ કે ઈસુ તે દેવ હતો, કે જે આ પૃથ્વી પર આવ્યો.
 ૩. ઈસુના સારાચે જીવનની સેવા માણસજાતને પસ્તાવા તથા દેવ તરફ દોરવા માટે બખવવામાં આવેલી હોવાથી આપણે એમ પણ કહી શકીએ, કે ઈસુ અવિરામ અમુજીવી હતો.
 ૪. ઈસુને જોતાં આપણે દેવને જોઈએ છીએ.
 ૫. જો આપણે ઈશ્વરને જોવાની ઇચ્છા રાખીએ, તો આપણને ખ્રિસ્તને ઝાળખવાની જરૂર રહે છે, તેની સાથે વાત કરવાની અને આપણું દૈનિક જીવન તેની સંગતમાં ગાળવાની અવશ્યકતા છે.
 ૬. પુત્ર ખ્રિસ્તને જાણવો, એટલે પિતા ઈશ્વરને જાણવો.
 ૭. ઈસુ ખ્રિસ્તના વ્યક્તિત્વમાં જે દેવનું પ્રકટીકરણ કરવામાં

આવ્યું છે, તે જ આ પ્રેરણાત્મક ઉત્કર્ષની પાઠના રહેલું દોરનારું બળ છે.

૮. જે પ્રભુના લોકો ખ્રિસ્તદ્વારા અને સુવાર્તા પરત્વે વ્યક્ત થયેલાં અનંત સત્યો વડે જીવે છે, તે પ્રજાની સંસ્કૃતિ તો સર્વોત્તમ શિખરે પહોંચી જાય છે.
૯. દેવના ખ્રિસ્તમાં જ આપણે પાપની માફી આપનાર અને જીવનોત્તું પરિવર્તન કરનાર દેવ આપણને જડી આવે છે.

૧૧. મને કહી નહિ તજનાર પ્રેમ

૧. એવો પ્રેમ છે, જે કહી તજ દેતો નથી.
૨. બધાં માણસો એવો પ્રેમ સ્વીકારે, એવું દેવ ઇચ્છે છે.
૩. તે પ્રેમનો દેવ છે, એ જાતે જ પ્રેમ છે, એનો પ્રેમ આપણને કહી તજ દેશે નહિ.
૪. દેવનો પ્રેમ આપણામાં વસે છે, ત્યારે આપણે અરસપસસ ભાઈઓ બનીએ છીએ.
૫. સનાતન પ્રેમના જ્ઞાનમાં અને એની અસર નીચે આપણે જીવીએ છીએ, ત્યારે આપણી જિંદગીનું ધ્યેય ઉચ્ચતર બને છે, અને આપણો આત્મા નવું તેજ પામે છે.
૬. ખ્રિસ્તનો આપણા પરનો તારણસાધક પ્રેમ આપણી જિંદગી માટે નવું જ ધ્યેય આપે છે.
૭. આપણે બધા પાપ કે જે શરીરના કોઈપણ રોગ કરતાં વિશેષ હાનિકારક છે, તેનાથી પીડાઈએ છીએ. એમ છતાં દેવની સમક્ષ આવવા અને તેના શબ્દોની સત્યતા, સમજવા આપણે ખુશી નથી, પણ ઈશ્વર આપણને માત્ર આપણા પાપ જ જણાવતો નથી, તે આપણને પાપથી શુદ્ધ થવા, પાપની શિક્ષાથી છૂટા

- થવા અને પાપના પરાક્રમ પર જીત પામવા છૂટથી બોલાવે છે. ઈશ્વરનો પ્રેમ તો એવો છે.
૮. દિવસે કે રાત્રે, તંદુરસ્તી કે માંદગીમાં, સફળતા કે નિષ્ફળતામાં, આનંદમાં કે શોકમાં, ગમે તે સ્થિતિમાં આપણે મૂકાઈએ, તો પણ ઈશ્વર ત્યાં છે. આપણા જીવનોનો કોઈપણ ભાગ તેને તેના ધ્યાન માટે અર્થહિન નથી, કોઈપણ જરૂરિયાત કે પરીક્ષણ તેના સામર્થ્ય આગળ મોટાં નથી.
૯. હું માત્ર આટલું જ જાણું છું, કે તેના પ્રેમ અને સંભાળથી પર હું ખેંચાઈ-તણાઈ જઈશ નહિ.

૧૨. જગતમાં ખરાં પણ જગતનાં નહિ.

૧. ઈસુ મનુષ્યોની સંગત એટલા માટે શોધતો હતો, કે તે તેમને ઉચ્ચ ધોરણ પર લાવે, અને એના પિતાનો માર્ગ શીખવે.
૨. આપણે બધાં શાંતિ શોધીએ છીએ, આપણે એ યાદ રાખવું જોઈએ, કે નાસ્તિકતા સાથે અને અનીતિ સાથે સુમેળ સાધીને પ્રાપ્ત કરેલી શાંતિ એ રેતી પર બાંધેલા ઘર જેવી છે.
૩. આ જિંદગીનો અંત, પેલી પારની જિંદગીમાં પ્રવેશવા માટે મરણ એક દાર છે.
૪. દૈનિક જીવનમાં ચિંતાઓ અને ભયજનક બાબતો સામે આપણે બાંધ બીડવાની નથી, આપણે દેવની સહાયથી એ બાબતો પર સવાર થઈ તરી શકીએ છીએ.
૫. આપણે જગતમાં છીએ ખરાં, પણ જગતનાં નથી. આપણે હવા માટે અને ખ્રિસ્તમાં સ્વર્ગીય સ્થાનોવાળા ખડક માટે બનેલાં છીએ.
૬. કુદરતી દુનિયામાં મનુષ્ય ઈશ્વરનું સર્વોત્તમ સર્જન છે.

૭. સાચે જ આપણા પગ પૃથ્વીના ઉચ્ચ પંથ પર ચાલે છે, પણ આપણાં નયનો ઊંચે તારાઓ પર જડેલાં છે, આપણાં ફેફસાં પૃથ્વી પરની આબુખાબુની હવા લે છે, પણ આપણા આત્માઓ સ્વર્ગની હવા લે છે.
૮. આપણે એક એવા નગરની રાહ જોઈએ છીએ, કે જેના પાયાઓ પાંચનાર અને રચનાર તે દેવ પોતે છે.
૯. કેવળ ઈશ્વરકેન્દ્રિત જોજ અનંત સંતોષ આપે છે.
૧૦. કેમ કે ખ્રિસ્તના પક્ષમાં બિલા રહેવું, એ દુર્બળ કે કાચર માણસનું કામ નથી. જિંદગીમાં એ એક હિંમતભર્યું પગલું છે.
૧૧. ખ્રિસ્તી જીવન એટલે આનંદ, શાંતિ અને અનંતજીવન છે. ખ્રિસ્ત રહિતનું જીવન એટલે નિરાશા, નિષ્ફળતા અને મરણ છે.
૧૨. ખ્રિસ્ત એવું ધૃષ્ટ છે, કે આપણે જગતમાં હોઈએ, પણ જગતનાં ના બનીએ.

*

૧૧. દુઃખ સહન સપ્તાહ

૧. પવિત્ર સપ્તાહ

૧. લેન્ટના દિવસોમાં કેટલી બધી વાર પ્રેમનો વધસ્તંભ દ્રેષથી ભરેલો બન્યો છે ? ઈશ્વરી સરવાળાનું એ ત્યહન તે બાદબાકીનું ચિહ્ન બન્યું છે, એ સારી ભલામણનું, વાંધાબનક વિદ્યસમાન બન્યું છે !
૨. પવિત્ર સપ્તાહ દરમિયાન આપણે ફરીથી કાલ્વરીની વાટે જઈએ, એ માટે કે આપણાં જીવનોમાં આપણે નવેસરથી વધસ્તંભના દર્શન પામીએ.

૩. જ્યારે આપણું દાન તેના ઉપરના આપણાં પ્રેમ અને વિશ્વાસને પ્રદર્શિત કરે છે, ત્યારે તે પ્રભુની નજરમાં પવિત્ર બને છે. જ્યારે આપણે યુદ્ધિપૂર્વક, પ્રાર્થના સહિત અને એના આત્મિક મહત્વની સમજણ સહિત દાનધર્મ કરીએ છીએ, ત્યારે એ દાનધર્મ ભજનસેવાનું એક અંગ બને છે.
૪. પવિત્ર દાનનું મૂળ પવિત્ર જીવનમાં છે.
૫. આપણી પ્રાર્થનાઓ જાણે આવતા સંદેશા જેવી છે. કોઈવાર જવાબ મળતો નથી, અને આપણે વિચારમાં પડી જઈએ છીએ, કે આપણાં જીવનો ઈશ્વરની સંગતમાં છે કે નહિ ? એટલામાં જ તેનો હિંમત આપનાર સાદ સંભળાય છે, “હા, હા, હું તમારું સાંભળું છું, ફલાણું ફલાણું કરો.”
૬. જ્યારે આપણે એ યાદ રાખીએ, કે ઈશ્વર હંમેશાં સાંભળે છે, તેની દોરવણી હંમેશાં શક્ય છે, ત્યારે ખ્રિસ્તીઓ તરીકે આપણને ફટલી રાહત અને ઉત્તેજન મળે છે !
૭. આપણા પ્રાર્થનામય જીવનમાં આપણી પ્રાર્થનાઓના જવાબની ઇચ્છા જે આપણે રાખતાં હોઈએ, તે આપણે પોતાને આધીન કરવા જેઈએ, આપણે જાણીએ છીએ, કે ઈશ્વરની ઇચ્છા તે હંમેશાં ઉત્તમ છે.
૮. શું આપણને આપણાં હૃદયોમાં હંમેશાં યહુદા મળતો નથી ? તેની સુવાર્તાના જ્યારે વધારે ખ્યાલ કરવાની જરૂર હોય છે, ત્યારે આપણે તેનો નકાર કરતાં નથી ? આપણા ભાઈની સેવા કરવામાં આપણી સ્વાર્થી ઇચ્છાને નડતરૂપ થવા દઈએ છીએ ? મેજની આસપાસ બેઠેલા શિષ્યોની વચમાં આપણે પણ પૂછીએ કે “પ્રભુ, શું તે હું છું. ?”
૯. કસોટીના પ્રસંગે ઈસુ મારો પક્ષ ધરે છે.

૧૦. કુરેનીનો સિમોન માનવ ઇતિહાસમાં એક અલ્પ સમય માટે ઈર્ષાપાત્ર જગા મેળવે છે. એ હજાર વર્ષ પર તે યદુશાલેમના ધૂળવાળા રસ્તા પર ઘૂંટણે પડ્યો, આપણા પ્રભુનો ભારે વધસ્તંભ ઊંચક્યો, અને સાંકડી શરીરોમાં લથડિયાં ખાતાં ખાતાં ગલગથા ગયો... એમ ઈસુને માટે આ મહિમાવાન લાગ અને સેવા કરવા એક ગુણીયલ અનભૂતી વ્યક્તિ શક્તિમાન થઈ હતી.
૧૧. આજે આપણને ખ્રિસ્તનો વધસ્તંભ ઊંચકવાનો લાગ છે. એ વધસ્તંભ કંઈ હાર અને મરણનો નહિ, પણ વિજય અને જીવનનો છે.
૧૨. આપણને આપણા શહેરના રસ્તાઓમાં, આપણી મંડળીઓ, અને શાળામાં, આપણાં ઘવાખાનાઓમાં અને કેદખાનાઓમાં વધસ્તંભ મળે છે.
૧૩. ઘણી બાબતો છે, કે જે આપણને ઘણાં જ ડરાવે છે... તેઓમાંનાં કેટલાંકનાં નામ મરણ, દુઃખ અને શોક છે.

૨. ઈશ્વરની ઇચ્છાને આજ્ઞાંકિત

૧. ઈસુના જીવનમાં જે પરાક્રમ હતું, તેનો ખુલાસો ઈશ્વરની ઇચ્છાને આજ્ઞાંકિત રહેવામાં સમાયેલો હતો. ઈસુ ખ્રિસ્તમાં વ્યક્ત કરાયેલી જે ઈશ્વરી ઇચ્છા આપણે જોઈએ છીએ, તે કેટલી અનન્ય છે.
૨. દરેક વ્યક્તિ માટે ઈશ્વરની ઇચ્છા, એટલે અમુક ચોક્કસ જીવન અને તે જીવનની અમુક ચોક્કસ ફરજો સાથે નિસ્પત ધરાવનારી ઇચ્છા.
૩. ગેથસેમાને ! “ ઇતિહાસની સૌથી મહાન સંગ્રામભૂમિ ” કહેવામાં આવે છે, પ્રાકૃતિક યુદ્ધ કરતાં નૈતિક અને આત્મિક લડાઈ

વધારે મહાન અને વધારે કઠણ હોય છે. આત્માને જે કષ્ટ થાય છે, તે ધણું વાસ્તવિક હોઈ શકે છે, ઈસુને પોતાને માટે પણ તે પારાવાર અસહ્ય હતું.

૪. ઈસુ માત્ર ઈશ્વરની ઇચ્છાને આધીન થયો, એમ જ કહેવાનું નથી. તેણે જાણીપૂઝીને ઈશ્વરની ઇચ્છા કરવા પોતાનું સ્વાર્પણ કર્યું.
૫. કોઈપણ જમાનામાં જેઓ ઈશ્વરને પોતાનું આત્મસમર્પણ કરે છે, તેઓને તેની મદદ અને તેના પરાક્રમ મારફતે જયની પક્ષી ખાતરી હોય છે. કોઈપણ પ્રકારનો આત્મભોગ જે તેઓ આપે છે, તે જો ઈશ્વરની ઇચ્છા પ્રદર્શિત કરતો હોય, તો તે કદી નિષ્ફળ જતો જ નથી.
૬. એવી એક અગમવાણી હતી, કે દુનિયાના પાપની ખાતર કોઈ એકને મરવું પડશે, તે માણસ તો ઈસુ હતો. જ્યારે ઈસુએ વધસ્તંભ ઉપર પ્રાણ છોડ્યો, ત્યારે તો તે બલિદાન દુનિયાના બધી જાતના લોકોને માટે હતું.
૭. તેના પુનરુત્થાન પરત્વે, તેણે અંધકારને વિખેરી નાખ્યો, અને દુનિયાના બધા લોકો માટે પ્રકાશ ને શાંતિ લાવ્યો.
૮. અંધકાર વીતી ગયો છે, ખરું અજવાળું હાલ પ્રકાશે છે.

૩. આપણે માટે ખ્રિસ્તનું દુઃખ સહેવું

૧. દેવળમાં તે સવારે લજ્જન કરનારાઓમાં-ઈશ્વરનાં સંતાનોનો વિશ્વવ્યાપી સમાજ-જ્યારે ગાતા ને પ્રાર્થના કરતા હતા, ત્યારે “નથી ખ્રિસ્તમાં કોઈ પૂર્વ કે પશ્ચિમ” એ લજ્જન બધાને માટે ધણા જીંડા અર્થવાળું નીવડ્યું.
૨. “તારું રાજ્ય આવો.” એવી પ્રાર્થના કરતાં, જે સ્વામીએ આપણે માટે દુઃખ ઉઠાવ્યું, તેની, પાછળ આપણે ચાલીએ,

- અને ઈશ્વરના પિતાપણાનું તથા માણસોના બાઈપણાનું તેનું સ્વપ્ન સિદ્ધ થાય, માટે કામ કરીએ.
૩. માનવજાત સાથે ઈસુએ પોતાને એટલી હદ સુધી એક કરી નાખ્યો, કે તેના વિષે લખવામાં આવ્યું, કે લાકડા પર તેણે પોતે પોતાના શરીરમાં આપણાં પાપ માથે લીધાં. (૧ પીતર ૨:૨૪), પાઉલ તેનાં દુઃખોની સહભાગીદારી વિષે વાત કરે છે.
 ૪. જો આપણે ખરી રીતે ખીજાંઓને માટે દુઃખ સહન કરીએ, તો આપણી પ્રાર્થનાઓ ઘણી શક્તિશાળી નીવડશે.
 ૫. દુઃખી અને નિરાશ થયેલાઓને માટે ઈસુ એક આશાના સંદેશ સમાન છે.
 ૬. એક વાતને લીધે ઈસુને દુઃખ થતું—મોતનો ડંખ, ખાસ કરીને આત્મિક મોતને લીધે તેને દુઃખ થતું.
 ૭. જિંદગીની વાસ્તવિક આખતો ઉપર આધાર રાખતાં હોય, એવાં અનુમાનો ઈસુનાં દષ્ટાંતોમાં હંમેશાં હોય છે જ. તેણે પોતાને એક ઉત્તમ ઘેટાંપાળકની ઉપમા આપી.
 ૮. કોઈપણ જાતનો ભેદભાવ રાખ્યા વગર પોતાનું રક્ત બધાંને માટે એકસરખી રીતે વહેવડાવતાં ખ્રિસ્તે પોતાનું બલિદાન બધાંને માટે કર્યું.

૪. ઈસુ પ્રત્યે વિરોધ

૧. કોઈપણ વ્યક્તિ ઈસુના પક્ષમાં કે તેની વિરુદ્ધમાં નિર્ણય કરી શકે, તે તેના સંબંધી તટસ્થ રહી શકે નહિ.
૨. આજે પણ પૂર્વઝહ, જગાનો દુરુપયોગ, આંખ બંધ કરી પાછળ ચાલવું, નબળાઈ અને બેદરકારીનો—ઈસુનો વિરોધ કરવામાં સમાવેશ થાય છે.

૩. આપણા તારણ માટે ઈશ્વરની યોજના કાલ્પવૃક્ષની વેદી પર ઈસુ ખ્રિસ્ત દ્વારા પૂરી થઈ.
૪. પણ પ્રવૃત્તિ કરવા, ખ્રિસ્તી જીવન જીવવા આપણને તો ઈસુની માફક ખાતરીની જરૂર છે. અંગત ખાતરી વગર આપણે પ્રવૃત્તિ કરી શકતાં નથી. અલબત્ત ખાતરી તો ઈસુને વધસ્તંભ પર લઈ ગઈ. પણ ઈશ્વરે તો વિશ્વાસીઓને માટે તેને અનંત-જીવનનું સ્વરૂપ આપ્યું.
૫. આપણે તેને ગુરુ કહીએ છીએ, સર્વ જમાનાઓનો સર્વોચ્ચ શિક્ષક-ગુરુ, શું આપણે તેના શિક્ષણને, શબ્દો, કૃત્યો અને આત્માથી અનુસરવા પ્રયત્ન કરીએ છીએ ?
૬. ઈશ્વરની ઈચ્છાને આડો જતો માર્ગ, જે કે સહેલો હશે, તોપણ હું તેને પસંદ કરીશ નહિ.
૭. ખ્રિસ્તને વફાદાર રહેવું હોય, તો ખીન્નઓની આગળ તેને પ્રગટ કરવો જ પડશે.
૮. શિષ્યો પ્રથમ અંત્યોષ્ણમાં ખ્રિસ્તી કહેવાયા, એક તોફાની ટોળાએ આ એંધાણ પાડેલું પણ એમાં રહેલી પ્રેરણાને પરિણામે એ એક માનવંત નામ પડી ગયું છે.

૫. દુઃખસહન સખ્તાહના બનાવો

૧. શું આપણે આપણા હોઠોથી ખ્રિસ્તની સ્તુતિ કરીએ છીએ ? અને રોજના વ્યવહારમાં તેનો નકાર કરીએ છીએ ?
૨. ખ્રિસ્ત વિષે આપણે શું કરીશું ? “હું તેને મારા હૃદયનો રાજા બનાવીશ, મારા જીવનનો સ્વામી બનાવીશ, કારણ કે તેનામાં દેવત્વની પરિપૂર્ણતા મૂર્તિમંત છે.”
૩. કેટલીક વાર જેઓના હાથમાં મોટી જવાબદારીઓ સોંપવામાં આવી હોય, એવા મોટા જવાબદાર મનુષ્યો ખ્રિસ્તને પરસ્વાધીન

- કરે છે. આપણામાંનું પ્રત્યેક પોતાના વિચારો, વચનો અને કૃત્યોની પરીક્ષા કરતાં પોતાની જાતને પૂછે, કે “શું તે હું છું?”
૪. ખ્રિસ્તે યરુશાલેમ માટે વિકાપ કરેલો, તે જ પ્રમાણે આજે પણ જે હરેક મંડળી તેના પિતા પરમેશ્વરની અવગણના કરે છે, તેને માટે પણ તે વિકાપ કરે છે.
૫. આપણે જ્યાં રહીએ છીએ, ત્યાં આપણે ઈશ્વરનું લજ્જન કરીએ અને ખ્રિસ્તના નામમાં અને ઈશ્વરના માન તથા મહિમાને અર્થે શ્રમ કરવા સારુ જરૂરી પ્રેરણા અને સામર્થ્ય માટે પ્રાર્થના કરીએ.
૬. “શાંતિને લગતાં જે વાનાં છે, તે વિષે મારી મંડળી જાણે છે, અને તેમને શોધે છે, એ દિશામાં હું શી રીતે સહાયરૂપ થાઉં?”
૭. ખ્રિસ્તી માણસના જીવનનું મધ્યબિંદુ હોવું જોઈએ. ખ્રિસ્ત, ખ્રિસ્તી માણસ તેની આસપાસ પોતાનું જીવન ધરે છે; એનામાંથી ખ્રિસ્તી માણસના તમામ વિચારો અને આચારો ઉદ્ભવે છે.
૮. ખ્રિસ્તીઓ પોતાના વિચાર, વાણી અને વર્તનનું આજીવન જીવનનું કેન્દ્ર ધસુને બનાવે છે.
૯. પ્રભુભોજનનો સંસ્કાર, આપણા સ્વામીનું સ્મારક—આપણને દેવની વધારે નજીક ઉઠાવી લે છે, તે આપણને વિચાર કરતાં કરી મૂકે છે, ને તેની યાદ દેવડાવે છે.
૧૦. ઇતિહાસના ખીજ કોઈપણ બનાવ કરતાં ધસુના વધસ્તાંબનો બનાવ માણસોનાં હૃદયો ઉપર સૌથી વધુ અસર કરે છે.
૧૧. પ્રભુભોજન એક સ્મારકભોજન કરતાં વિશેષ છે. એક સંગત-ભોજન તરીકે આપણે એમાં ભાગ લઈએ છીએ, ત્યારે ખ્રિસ્તીઓ અને ખીજાંઓ માટેનો આપણો પ્રેમ વધે છે.

૧૨. આપણી પાસે જે કંઈ છે, અને આપણે પોતે જે કંઈ છીએ, એ તમામનો ખીજાઓની સેવામાં આત્મભોગ આપીએ, તો જ આવા શિષ્યો છીએ, એમ કહી શકાય. આ પ્રમાણે જીવનનો આત્મભોગ આપવામાં આવે છે, ત્યારે જ એના પ્રતિદાન તરીકે સ્તુતિનો આત્મા થાય છે.
૧૩. મોટા દુઃખની ઘડીમાં સનાતન ઈશ્વર આગળ પોકાર કરવો, એ આત્માને માટે મોટા આનંદની વાત છે.
૧૪. પરાતપરને હાંક મારવાની બાબત એ મનુષ્ય આત્માની કદીયે તૃપ્ત ન થઈ શકે, એવી સૌથી મહાન તૃષ્ણા છે. કેવળ દેવમાં જ મનુષ્યના આત્માને સનાતન શાંતિ પ્રાપ્ત થાય છે.

૬. ખ્રિસ્તની દુનિયાને જરૂરત

૧. તેઓએ તેનું (ઈસુનું) જીવન પાણી કરી નાખ્યું, પરંતુ તેણે તો માણસના ઉદ્ધાર માટે મૃત્યુ સુધી પોતાના આત્માને રેડી દીધો.
૨. ઈશ્વરે પોતાનો એકાકીજનિત દીકરો આપ્યો, એ સારુ કે “જે કોઈ” પછી તે ઠગ, ચોર કે છેવટે ખૂની પણ કેમ ન હોય ? જે માગીએ તો અનંતજીવન આપણામાંના હરકોઈને મળી શકે છે. માત્ર ખ્રિસ્ત પર વિશ્વાસ કરવાની જરૂરત રહે છે.
૩. વધસ્તંભનો રસ્તો તે જ ઈશ્વર તરફનો આપણો રસ્તો છે.
૪. દુનિયાના ભરત્યક કેટલાએ માર્ગમાં માત્ર એક જ માર્ગ, એક જ રસ્તો, જે આપણો તારનાર ઈસુ ખ્રિસ્ત ખુદ છે, અને જે આપણને અનંતજીવનને માર્ગે દોરી જાય છે, તે વિષેનો વિચાર કેટલું આશ્વાસન આપનાર છે !
૫. અનેક દિશામાં ફંટાતા જીવનના રસ્તાઓ આગળ, જે ઈસુ ખરો માર્ગ બતાવવા બિભો છે. તેના વિષેના સુસમાચાર આપણે લોકોને જાહેર કરીએ, કે જેથી તેઓ તારનારને જુએ.

૬. “ સારાએ રસ્તે મુજ ત્રાતા દોરે મને,
દરેક ફંટાતા પંથે, તે ધૈર્ય આપે મને.”
૭. જે પ્રભુ ઈસુ આપણા સાથી હોય, તો જ્યાં સુધી, સદાકાળના સુરક્ષિત ધરમાં આપણે પ્રવેશ ન કરીએ, ત્યાં સુધી જીવનપથ ઉપર આપણે ભરોસાપૂર્વક પગલાં ભરી શકીએ છીએ.
૮. ખ્રિસ્તની ઉદ્ધારક શક્તિ વડે પુનર્જન્મ પામેલી નવી માનવજાત, નવાં આકાશ અને નવી પૃથ્વી જેમાં ન્યાય વસે છે, તેમાં પોતાની જેડે લઈ જશે, એવી જીવંત આશા આપે છે.

૭. ણીજાંએને ખ્રિસ્તથી જાણીતાં કરવાં

૧. ખ્રિસ્તી ફરજ ત્રણ બાબત પર આધાર રાખે છે :
- અ. દિશાનું લાન : જે કામો તેને ગમે છે, તે નિત્ય કરવાં.
એ સૂચવવામાં આવે છે.
- બ. મોકલાયેલા હોવાનું લાન : “ તેણે મને મોકલ્યો છે,”
એ લાન હોવું જોઈએ.
- ક. સંગતનું લાન : એશ્વરી હાજરી સંબંધી સચોટ ખાતરી હોવી જોઈએ.
૨. એશ્વરી દિશા, કર્તવ્ય અને સંગત સંબંધી આજે મારી શી ફરજ છે ?
૩. જે કોઈ પણ માણસ દુનિયામાં સંકટગ્રસ્ત હોય, તો તે તમારો પાડોશી છે, તેને મદદ કરો.—
૪. પૃથ્વી પર શાંતિ અને માણસો મધ્યે પ્રસન્નતા તરફ એ જ બાબત આપણને દોરી જાય છે. ઈસુ આપણામાંના પ્રત્યેકને કહે છે કે, “ જા, અને તે પ્રમાણે કર.”

૫. ઈસુ તે એક “ યુરુજ બાંધવા ” આવ્યો હતો—ઈશ્વરનું રાજ્ય. ડાહ્યા બાંધનારની માફક તેણે પણ ખેસીને ખરચ ગણવેલો જોઈએ જ, દુઃખસહન દ્વારા પોતાને માટે તેણે જે ખરચ ગણવેલો છે—જેથસેમાને અને કાલ્વરી, હવે જે મુશ્કેલી તેને અહીં નડે છે, તે તો એ છે, બાંધવા માટે જોઈતો “ પુરુષાર્થ ” છે કે નહિ ?” તે તે જાણવા માગે છે.
૬. આપણા પ્રભુનો ભાવાર્થ સમજવામાં આપણે ભૂલ ન કરીએ. દુનિયાની કોઈપણ સૌથી નજીકની સગાઈ કરતાં પણ જે સ્ત્રી-પુરુષો તેના ઉપર વ્યક્તિગત ઉત્કંઠાથી ભરપૂર અને આસ્થાથી પ્રેમ રાખે છે. તેઓને જ તે પોતાની ઇમારતના બાંધકામમાં ઉપયોગ કરશે, શરતો છે તો આકરી, પણ વૈભવી છે.
૭. જેઓ મહાદયાળુ છે, તેઓ જ ખરા વીર છે. તેઓ ખરા પ્રેમી છે, તેઓ જ હિંમતવાન છે.
૮. ફિલીપને જેમ વિનંતી કરવામાં આવી, તેવી જ વિનંતી આપણી આસપાસ વસતા લોકો તરફથી આપણને પણ કરવામાં આવે છે. જીવન, વાણી અને કૃત્યો વડે ખીન્નઓને તેનું દર્શન કરાવવાનું તેડું આજે આપણને પણ આપવામાં આવે છે.
૯. આપણને કહેવામાં આવે છે, એ માટે કે આપણે ખીન્નઓને કહીએ આપણને શોધી કાઢવામાં આવ્યાં છે, એ માટે કે આપણે ખીન્નઓને શોધી કાઢીએ, અને આપણને બચાવવામાં આવ્યાં છે, એ માટે કે આપણે ખીન્નઓને પણ બચાવીએ.
૧૦. જે આપણે ખ્રિસ્તની પાછળ ચાલવા અને આપણી ખ્રિસ્તી ફરજ ગભીરતા પૂર્વક અદા કરવા ઇચ્છતાં હોઈએ, તો આપણે પણ પોતાને અર્પિત કરવાના કાર્યમાં અંપલાવવું જોઈએ.

૧૧. પ્રસારેલો ખુલ્લો હાથ જેમાં જવાળાથી પ્રજ્વળી રહેલું હૃદય ધરી રાખવામાં આવ્યું છે, તે એ પ્રતિક છે. અને આ પ્રમાણેના શબ્દો આ પ્રતિકનો ખુલાસો કરે છે—“આતુરતાથી અને સચ્ચાઈથી હે પ્રભુ! મારું હૃદય હું તને આપું છું.”

૧૨. આતુર અર્પણ દ્વારા આપણે આપણા સંપૂર્ણ વ્યક્તિત્વની સોંપણી તેને કરીએ. ત્યારે અને માત્ર ત્યારે જ તેની સેવાને સમર્પણ થયેલા ખ્રિસ્તી સ્ત્રી અને પુરુષો તરીકે આપણે જીવવાનું શરૂ કરી શકીશું.

૧૩. ઈસુએ આપણે સારું પોતાનું અર્પણ કર્યું, આપણે ખીન-ઓની સેવાને માટે ઈસુને આપણું અર્પણ કરેલું છે?

૧૪. પ્રકાશનું કાર્ય લોકોનું ધ્યાન પોતા તરફ ખેંચવા માટે નથી, પરંતુ આર્ગદર્શક બનવાનું, દોરવણી આપવાનું, સૌંદર્ય પ્રગટ કરવાનું અને માણસોમાં ઉત્સાહ પ્રેરવાનું છે.

૧૫. આપણાં જીવનોનું મૂલ્ય, લોકો આપણાં વખાણ કરે તેમાં સમાયેલું નથી. પરંતુ દેવનું નામ મહિમાવાન મનાય, તેમાં સમાયેલું છે.

૧૬. જ્યારે હું “સારાથી ભૂંડાનો પરાજય” કરું છું, ત્યારે હું ઈસુને માન આપું છું.

૮. પુનરુત્થાનમાં ઈશ્વરનું સામર્થ્ય

૧. ઈસ્ટરનો પ્રસંગ તો જીવન ઉજવવાનો છે નહિ કે મરણ. તે તો આવતી કાલ વિષે કહે છે, નહિ કે ગઈ કાલ વિષે, તે તો પ્રભુનો દિવસ છે, નહિ કે નાશની રાત!

૨. ખ્રિસ્ત શા માટે મરણમાંથી ઊઠ્યો? અને તેના શિષ્યોને ફરી દેખાયો? ખેશક એક કારણ તો એ હતું, કે શૈક્ષિત માનવ-જાત બાણે કે તે જીવે છે, માટે અમે પણ જીવીશું.
૩. એ બનાવ કે જેને આપણે મરણ કહીએ છીએ, તે સર્વ પ્રકારના શારીરિક અવરોધો દૂર કરે છે. મરણ આત્માને ઈશ્વરની સાથે સદાકાળ રહેવાને છૂટો કરે છે. પ્રભુમાં જેઓ મરે છે, તેમને ધન્યવાદ; તેઓ તો મરતા નથી, પણ સર્વકાળ જીવે છે.
૪. જીવન એ બે મોટાં બળ-બલુ' ને ભૂંડું-વચ્ચેની ચાલુ લડાઈ છે.
૫. પુનરુત્થાનની ખીના એ " ઇતિહાસમાં સૌથી ઉત્તમ સાબિત થયેલી ખીના છે." એમ કહેવાને વાસ્તવિક કારણ છે.
૬. ઉત્થાન પામેલો ખ્રિસ્ત, તે મારો પ્રભુ ને મારો દેવ છે.
૭. પુનરુત્થાન એટલે માણસો મધ્યે જીવતા ખ્રિસ્તની હાજરી.
૮. ઈશ્વરના વચનની પાકી ખાતરી-ઈસુ ખ્રિસ્તનું મરણ અને તેનું પુનરુત્થાન-તે આપણે માટે સાબિતી છે. અહીં અને હાલના કરતાં આગળ ખચીત કંઈક સારું છે.
૯. કીડો કોશેટો બનાવે છે, અમે તેમાં ઊંઘી જાય છે. એવટે એક સુંદર બનાવ બને છે. કોશેટો ઉઘડે છે, અને તેમાં કીડો હોતો નથી, તેને બદલે એક સુંદર પતંગિયું બહાર આવે છે. શું આપણે પ્રભુની નજરમાં તેના કરતાં વિશેષ નથી? શું આપણું તારણ ચોક્કસ નથી?
૧૦. ખ્રિસ્ત પરના વિશ્વાસની મારફતે, અનંતકાળ તે હાલના જીવનની વાસ્તવિકતા અને ભૂતકાળના જીવન માટે આશા બને છે.

૯. પુનરુત્થાન પછી ખ્રિસ્તે આપેલાં દર્શન

૧. ઈસુના પુનરુત્થાનની વાત સ્ત્રીઓએ સૌ પ્રથમ બાણેલી, એવું ચારે સુવાર્તામાં વાંચીએ છીએ. ઈસુના પુનરુત્થાન પછી તેનું

- સૌથી પહેલું દર્શન એમાંની કેટલીક સ્ત્રીઓને થયું હતું. આ સમાચાર વિષે શિષ્યોને વાકેફ કરવાની આજ્ઞા પણ સૌ પ્રથમ સ્ત્રીઓને આપવામાં આવી હતી. અને એ આનંદના સમાચાર પહોંચાડવા સારું એ સ્ત્રીઓ કેટલી ઉમંગથી ઝડપભેર શિષ્યો પાસે પહોંચી પણ ગઈ હતી !
૨. પ્રબળોને પ્રગટ કરવા આપણી પાસે સુવાર્તા છે.
 ૩. પેલા પ્રથમના શિષ્યોના સંબંધમાં ઈસુએ આવું જ કરેલું, આશા, વિશ્વાસ અને પ્રીતિના તેમના આથમી ગયેલા તારા તેણે પુનઃપ્રદીપ્ત કર્યા, ઈસુ આજે પણ આપણે માટે એવું જ કરશે.
 ૪. ભજનસેવામાંથી ગેરહાજર રહેવાને કારણે આપણે ધણી વાર ખ્રિસ્તની સંગત ગુમાવીએ છીએ. આપણી બેદરકારીને લીધે તેની સંગત ગુમાવીએ છીએ.
 ૫. જીવંત ત્રાતા તરીકે પોતાને જોવાની તક તેણે થોભાને આપી, તે જ પ્રમાણે તે આપણી પાસે પણ આવે છે, અને કહે છે, કે “તમને શાંતિ થાઓ.”
 ૬. નવા કરારનાં વાક્યોમાંનાં અતિ રોમાન્સભર્યાં અને પ્રકાશિત વાક્યોમાંનું એક આપણને મળે છે: “પણ પોહ ફાટતી વેળાએ ઈસુ કિનારે ઊભો હતો.” પુનરુત્થાન પછી ઈસુએ દીધેલાં દર્શનોમાંનું આ એક હતું.
 ૭. જીવનમાં આવતાં આફત અને દુઃખના અનુભવોના કોયડાનો ઉકેલ એક માત્ર આ શબ્દોમાંથી મળે છે. “સૂર્યોદય, તારનાર અને કિનારો.” પ્રત્યેક જીવનમાં રાત્રીનો સમય એવો છે. જ્યારે સંગીતના સૂર સંભળાતા અંધ થઈ જાય છે, પરંતુ

- પ્રત્યેક સૂર્યાસ્ત પછી સૂર્યોદય આવે છે. પ્રત્યેક પાપી માટે તારનાર છે, પ્રત્યેક શોધકને સારુ આવ્યો છે.
૮. ખ્રિસ્તી માણસને તો એક જીવતો તારનાર મળ્યો છે. આકાશ અને પૃથ્વી ઉપર સર્વ અધિકાર તેને અપાયો છે, અને જગતના અંત સુધી આપણી સાથે રહેવાનું આપણને તેણે વચન આપ્યું છે. આ દુઃખી જગતને જાહેર કરવાની આ કેવી અનન્ય વાત છે!
૯. ખ્રિસ્ત ખ્રિસ્તીઓમાં જીવે છે, માટે જગત તેને ઝોળખે છે.
૧૦. તે જ્યારે માર્ગમાં આપણી સાથે સાથે ચાલે છે, જમતી વખતે અને પ્રાર્થના કરતી વખતે તે આપણી પાસે છે, ત્યારે એને ઝોળખવાથી આપણી જિંદગીનાં ક્ષેત્રો અર્થગર્ભિત બની જાય છે.
૧૧. એ દિવસથી આજ સૈકાઓ સુધી દુઃખમાં કે મરણમાં, નિરાશામાં કે વિપત્તિમાં ખ્રિસ્તના અનુયાયીઓ વિશ્વાસથી અને પ્રાર્થના વડે એના તરફ ફર્યા છે એમને ખ્રિસ્તની પ્રત્યક્ષ હાજરીનો, હા, તે એમની વચ્ચે જીભો છે, એવો અનુભવ થયો છે.

૧૦. ખ્રિસ્ત આપણામાં જીવે છે

૧. ઈસ્ટર પછી શું? .. પહેલી ઈસ્ટરના સમયથી ખ્રિસ્તી પુરુષો અને સ્ત્રીઓના જીવનમાં જે ખ્રિસ્તી સામર્થ્ય પ્રગટ થયું છે, તેની વાર્તા પણ કહેવાની છે, એ વાર્તામાં વિશ્વાસુ ખ્રિસ્તીઓની ઘણી પેઢીઓએ તેઓનાં પૃષ્ઠો ઉમેર્યાં છે.
૨. આપણને ઘણીવાર જીવન એટલું સરળ લાગે છે, કે આપણે આપણી આજુબાજુનાં ડરાવતાં જોખમોને લક્ષમાં લેતાં નથી, પણ આપણને એક નાવિકની જરૂર છે.

૩. ખ્રિસ્ત મારા જીવનનો નાવિક છે.
૪. આપણને લાવી છે, અને આપણા ખ્રિસ્તના પવિત્ર કાર્યને પૂર્ણ કરવા, તે તરફ આગળ વધારવા આપણને તેનું પરાક્રમ છે... આપણામાં રહેલો ખ્રિસ્ત તે આંતર બળ છે, કે જે મહાન છે.
૫. જ્યારે આપણે ખ્રિસ્તમાં જીવતા હોઈએ છીએ, ત્યારે આપણે આપણી આસપાસ બધે સ્થળે ગરજવાનોને નિહાળીએ છીએ. જે કામ આપણા સ્વામી આપણી પાસે કરાવવા માગે છે, તે કરવા માટે આપણા સમય, આપણાં કૃપાદાનો અને આપણે માલમિલકત રોકવાની કૃત્રી બધી તકે આપણને મળે છે, તેનો વિચાર કરો.
૬. સ્વામીના કામમાં આજે હું કાંઈક રોકીશ.
૭. ખ્રિસ્ત જે જગતનું અજવાળું છે, તેની આસપાસ શિષ્યોં તરીકે આપણે ખ્રિસ્તીઓ વર્તુલાકારે ગોઠવાયેલા છીએ. હવે તે પ્રકાશ તરફ પીઠ ફેરવી જો આપણે પાપરૂપા આપણા પડછાયામાં, આપણી ખામીઓમાં, સ્વાર્થપરાયણતા અને સ્વતંત્રતામાં ચાલીએ, તો તે આપણે માટે શરમજનક બાબત છે.
૮. પ્રકાશમાં ચાલતાં, તેને વિશ્વાસુ રહેતાં, આપણે તેનો ઉપયોગ કરીએ છીએ, ત્યારે આપણામાં જે અજવાળું છે, તે આંખું મટીને વિશેષ તેજસ્વી-ઝાકઝમાળ બને છે.
૯. જીવન નથી તો દિવેટ કે મીણખત્તી-તે તો દહન છે.

૧૧. આપણા ખાંડી લેનાર જીવે છે.

૧. ખ્રિસ્ત મરેલો છે જ નહિ, કબરનાં દાર તેણે ખોલી નાખ્યાં, અને દુનિયાને જીતવા તેમાંથી બહાર નીકળી આવ્યો! તે જીવે છે!

૨. ખાલી કબર! જીવંત ઉદ્ધારનાર! એવો દાવો તો ખ્રિસ્તી ધર્મ જ કરી શકે.
૩. અમારો ખંડી લેનાર જીવે છે, તે પિતાને જમણે હાથે છે, જેઓ બધા તેના પર વિશ્વાસ કરે છે, તેઓમાં પણ તે જીવે છે. તે તેઓને પાપ અને મોતના પંજમાંથી છોડાવે છે.
૪. લાંબા સમયથી લોકો પડછાયાઓથી ખીતા આવ્યા છે, અને તેમાં મરણના પડછાયાનો પણ સમાવેશ થાય છે. દરેક મર્ત્ય વસ્તુઓ પૈકી મરણ સૌથી મર્ત્ય છે.
૫. આપણે ખ્રિસ્તીઓએ પણ દેવના શહેર-જે અંતિમ સ્થાન તરફ આપણા આત્માઓ પ્રયાણ કરી રહ્યા છે, તે અને મરણ વચ્ચે ગૂંચવાડો પેદા ન થવા દેવો જોઈએ. કારણ કે મરણ તે તે શહેરમાં જવાના વાહનરૂપ એક સાધન છે.
૬. ખ્રિસ્ત સમક્ષ વખત ખૂટી પડે છે, પણ તેની સાથે તો વખતનો અંત આવતો જ નથી.
૭. જેટલા નિર્ભયપણાથી દાકિદે ગોલ્યાથનો સામનો કર્યો, તેટલા જ નિર્ભયપણાથી ખ્રિસ્તીઓ ઈસ્ટરને લીધે—મોતનો સામનો કરે છે.
૮. મોતને કિનારે જો આપણે વિશ્વાસથી ચાલીએ, તો આપણી અગાઉ તે માર્ગે ચાલેલા એક જણનાં પગલાં આપણે જરૂર જોઈશું, તે વ્યક્તિ તો પુનરુત્થાન પામેલો પ્રભુ ઈસુ છે. તેના મરણ ઉપરના વિજયને લઈને આપણે પણ વિજય પ્રાપ્ત કરી શકીએ છીએ.

૧૨. અનંતજીવનની ખાતરી

૧. ખ્રિસ્તી ધર્મમાં ભયને સ્થાન નથી, ખ્રિસ્ત ભયનો નાશ કરવા આવ્યો.

૨. આપણે આપણાં હૃદયોમાં, મનોમાં અને આત્માઓમાં આજે જ અનંતજીવન પ્રાપ્ત કરી શકીએ છીએ.
૩. ખરાદૈસ એ આજનો દેવનો વિજય છે.
૪. આ દુનિયા છોડી એટલે જિંદગીને અંત આવતો નથી.
૫. શ્રાપિત ખૂની પણ દેવપુત્રના વધસ્તંભના પ્રાયશ્ચિતના પરાક્રમ પર વિશ્વાસ કરવાથી નવો જન્મ પામી શકે છે તે વિલાસી અને મિથ્યાભિમાની મલિન દેહ અને મરણવાળા જીવનમાંથી બહાર નીકળીને અનંતજીવનના પ્રકાશમાં આવે છે, સ્વર્ગીય રહેઠાણમાં વિજયવંત પ્રવેશ છે, તે તેને અગણિત દૂતોની સેનાઓ આવકાર આપે છે.
૬. જેના આત્મામાં સ્વર્ગ છે, તેવા પ્રત્યેક માણસ માટે સ્વર્ગ અનંત હિસ્સો બનશે.
૭. આપણું, દૈનિક જીવન વિપત્તિઓ અને જોખમોથી ભરેલું છે, જે આપણે દેવના પ્રેમ, ડહાપણ અને સામર્થ્યમાં વિશ્વાસના ઉચ્ચતર પ્રદેશોમાં જે શાંતતા છે, તે શોધીએ તો જ આપણે એમાંથી છૂટી શકીશું.
૮. દેવ સાથે સમાધાનમાં હોવું, એ જ અનંતજીવનની ખાતરી છે.

*

૧૨. પવિત્ર આત્મા વિષે

૧. પવિત્ર આત્મા

૧. ઈશ્વરની હાજરીનું ભાન આપણે ભૂલીએ, છતાં તે વિષે જાણીએ નહિ, એ તો સાચું જ ભયંકર હાલત છે.

૨. ખ્રિસ્તી હોવું એ આપણા મહાન લાભ છે, પરંતુ તેની સાથે જબરી જવાબદારી પણ સંકળાયેલી છે. શું તમારા આત્માની વેદી કે મારા આત્માની વેદી ઈશ્વરના આત્માની હાજરી વગરની છે? શું આપણે ઈશ્વર વગરનાં મંદિરો છીએ? જો કોઈ મંદિરમાં ઈશ્વર ના હોય, તો એવું ઈશ્વર રહિતનું મંદિર શા કામનું? જીવતા ઈશ્વરનાં મંદિરો આપણે છીએ, એ શું આપણે જાણતાં નથી?
૩. ઈશ્વર વગરનું મંદિર હું બની ન જાઉં, માટે હું સાવધ રહીશ.
૪. માણસે ઈશ્વર સાથેનો કરાર તોડ્યો, પણ તેથી ઈશ્વરનું વિશ્વાસુપણું તો વધારે મૂલ્યાન બન્યું.
૫. જ્યારે જ્યારે હું મારા અપરાધો તેની આગળ કપૂલ કરું છું, ત્યારે ત્યારે તેના પવિત્ર આત્માનું શુદ્ધ કરનારું પરાક્રમ મારા જીવનમાં કામે-લાગેલું હું અનુભવું છું.
૬. આપણા શ્વાસોશ્વાસની જેમ પવિત્ર આત્મા આપણી છેક જ નજીક રહે છે.
૭. મારા જીવનમાં પવિત્ર આત્માની હાજરીથી મળતો દિલાસો ખરેખર ધન્ય છે.
૮. બીજાઓના અભિપ્રાયોને ધ્યાનમાં ન લેતા ખંતથી સત્યની શોધ કરવી, અને પવિત્ર આત્મા જે દોરવણી આપે છે, તે સ્વીકારવી એ કેટલું બહેતર છે.
૯. આપણે તેના ચારાનાં ઘેટાં છીએ, અને પવિત્ર આત્મા આપણો દોરનાર છે.

૨. પવિત્ર આત્મા, આવ

૧. ઈશ્વરની નજરમાં અમારું જીવન કેવું દેખાય છે? તે વિષેની સ્વચેતના કેળવવા માટે ઈશ્વરની હજૂરમાં દરેક દિવસ રહેવાની

- આવશ્યકતા છે. આપણા સાથી મનુષ્યો મધ્યે રચનાત્મક જીવનો જીવવા માટે પવિત્ર આત્માની દોરવણીની જરૂર છે.
૨. જ્યારે પવિત્ર આત્મા આપણામાં વસે છે, ત્યારે આપણાં જીવનો જેવી કક્ષાનાં હોવાં જોઈએ, તેવી કક્ષાની વિશેષ સમિપ આવી જાય છે.
 ૩. ઈશ્વર તરફ મુસાફરી કરતાં આપણે ગમે ત્યાં હોઈએ. (ગમે તે કક્ષાએ). આપણા વ્યક્તિત્વનું પ્રૌઢપણું તે જ આપણી સંપૂર્ણતા છે.
 ૪. શરીરને જેમ હવાની જરૂર છે, તેમ આપણા આત્માને પવિત્ર આત્માની જરૂર છે.
 ૫. “આ દુનિયાની માલમતા અમારી પાસે ઘણી થોડી છે, પરંતુ જે પ્રેમ સર્વ સમજણ કરતાં અધિક છે, તે અમારાં અંત-કરણોમાં છે.” (નિવૃત્ત યુગલની સાક્ષી),
 ૬. ઈશ્વર અનેક રીતે પોતાને પ્રદર્શિત કરે છે. ઈશ્વર તે પિતા છે. ઈસુ ખ્રિસ્ત તેનો પુત્ર, તે તો જગતનું અજવાળું છે. પવિત્ર આત્મા તે તો સંબોધક છે.
 ૭. ઈશ્વર વિષે શીખવાને ઘણા આત્માઓ આતુર છે, જેઓ તેને સારી રીતે જાણે છે, તેઓ તરફથી જ તેઓના પ્રશ્નોના જવાબ મળવા જોઈએ.
 ૮. પવિત્ર આત્મા એટલે શું ? એક વિશ્વાસનામું એવું વિધાન કરે છે, કે આપણા દિલાસા-દોરવણી અને બધા માટે ઈશ્વરની સ્પષ્ટતા હાજરી એટલે પવિત્ર આત્મા.
 ૯. ખ્રિસ્તી માણસનું પરિવર્તન તે પણ પવિત્ર આત્માનું જ કાર્ય છે.

૧૦. આ તો બહુ સાહસિક પ્રાર્થના કહેવાય, કારણ કે જ્યારે આપણે પ્રાર્થના કરીએ છીએ, કે “ પવિત્ર આત્મા, આવ.” ત્યારે આપણે દોરવણી માટે પ્રાર્થના કરીએ છીએ અને આરા પાળવાનું વચન આપીએ છીએ.
૧૧. જો આપણે શાંત થઈએ, અને પ્રાર્થનામાં રહી બધું તેને ચરણે ધરીએ, તો પવિત્ર આત્મા આપણાં હૃદયો સાથે વાત કરે છે. દરેક પેઠી સાથે તેણે વાત કરી છે. આત્માની ભૂખથી કષ્ટાતી બધી જાતના બધા માણસો સાથે તે આજે પણ વાત કરે છે. જો તેને માટે યોગ્ય વાતાવરણ સરજવામાં આવે, તો તે કોઈ પણ સમયે આપણી સાથે વાત કરશે.
૧૨. પવિત્ર આત્માનું સાંભળવું, એટલે જીવનના ભય ઉપર કૃતેહ પ્રાપ્ત કરવી.

૩. પવિત્ર આત્મા, આપણો ભોમિયો

૧. જેઓ ઈશ્વર પર પ્રેમ રાખે છે, તેઓ પ્રાર્થનાની મારફતે તેની હાજરી અને તેનું બળ શોધે છે. પછી તેઓ તેના આત્મામાં ભરપૂર થઈને દુનિયાના છેડા સુધી સત્યરૂપી દેવનું વચન પ્રગટ કરે છે.
૨. આપણે પવિત્ર આત્માથી આપણા વિશ્વાસને સતેજ થવા દઈએ.
૩. આપણે ગમે ત્યાં હોઈએ, પણ ઈશ્વર આપણને જુએ છે, અને આપણે શું કરીએ છીએ, તે તે જાણે છે.
૪. શરૂઆતની મંડળીના ખ્રિસ્તીઓએ જે પ્રતિષ્ઠા મેળવી તે એ હતી, કે તેઓ જગતને ઉથલપાથલ કરનારા કહેવાયા. પવિત્ર આત્મા તેમને સારા કામ કરવા પ્રેરતો હતો અને તે કારણથી તેમની જેલની સજા તેમના માન્યાંદની ખિતાબ બની ગઈ.

૫. મારી આભુઆભુનાં માણસે પર આજે એક ખ્રિસ્તી તરીકે મારા જીવનની કેવી જાપ પડવાની છે ?
૬. ખ્રિસ્તીઓએ તેમની આસપાસ ભમી રહેલાં ભૂંડાઈ અને ખીજાં વિદ્વાતક યજોથી સતત સાવચેત રહેવાની જરૂર છે. એ યાજતોને જો આપણાં જીવનોમાં સ્થાન મળે, તો તે આપણાં જીવનોનો વિનાશ કરી શકે છે.
૭. ઈશ્વરની દોરવણી માટે સતત પ્રાર્થનારૂપી સહીસલામતીનો ઉપયોગ આપણે કરવો જોઈએ.
૮. કેવળ પવિત્ર આત્માનું પરાક્રમ જ આપણા દેહની નિર્બળતા પર વિજય પમાડી શકે છે.
૯. આપણે યોગ્ય માર્ગ પર દોડી રહ્યાં છીએ કે નહિ ? તેની ખબર આપણને પવિત્ર આત્મા મારફતે પડે છે.

૪. પરાક્રમને પામવાના રસ્તા

૧. ઈસુ સાથે એક દિવસ ગાળવાને પરિણામે આંદ્રિયાએ તેના હૃદયમાં ઈસુનો અનુભવ કર્યો; તે વિશ્વાસથી પોતાના ભાઈ સિમોનને કહી શક્યો. “ મસીહ અમને મળ્યો છે.”
૨. આપણા પ્રભુએ આપેલા શિક્ષણનો સાર પહાડ પરના ભાષણમાં આવે છે. મેં પહાડ પરના ભાષણનો મુખપાઠ કર્યો, અને તે પછી હું દરેક દિવસે તે બોલી જતો.
૩. જો આપણે પવિત્ર આત્માના આપ્તિસ્થાનો અનુભવ કરીએ, તો આ પૃથ્વી પર તેનું સજ્જ આંધવાનું કામ આગળ ચલાવવા સક્તિમાન થઈશું.
૪. “ ખાલી જીવન પવિત્ર આત્માના વરસાદથી ભરપૂર બની શકે છે.”
૫. આજે ઈશ્વર પાસે મારે માટે એક કામ છે, જે મારે કરવાનું છે.

૫. આપણે તેના આત્મામાં ચાલીએ છીએ.

૧. જ્યાં સુધી સર્વ માણસો જીવનની રોટલી ખાઈને ભરપૂર થાય, ત્યાં સુધી આપણે એક વ્યક્તિથી બીજી વ્યક્તિને ઈશ્વરનું રાજ્ય ફેલાવવામાં મદદ કરવી જોઈએ.
૨. જે બીકથી પોતાને સંતાડી રાખે છે, તે પ્રેમથી સેવા કરી શકતો નથી.
૩. સ્વનકાર એ જ અગત્યનો છે. આપણાં હૃદયોને શુદ્ધ કરીએ. આપણા જીવનોને વ્યવસ્થિત કરીએ. આપણને ઉત્તમ બનતાં અટકાવનાર આપણા બોજને તે આપણા માર્ગની ભૂલો તેના પર નાખીએ, એવી તેની ઇચ્છા છે.
૪. ઈસુને માર્ગ આપણા માટે સ્પષ્ટ રીતે અંકિત કર્યો છે, અને સેંકડો વર્ષોના અનુભવે તેની કસોટી પણ કરવામાં આવી છે. આપણે જ્યારે તેના માર્ગમાં ચાલીએ છીએ ત્યારે અહીં અને હવે પછી વાસ્તવિક જીવન પામીએ છીએ.
૫. આપણે આત્મામાં ચાલવું, એટલે પ્રભુના જીવન અને માર્ગો પર આરીકાઈથી અને સતત લક્ષ રાખવું, અને વિશ્વાસથી મદદ માટે તેના તરફ નિહાળવું.
૬. આફતો અને પરીક્ષણો ચારિત્ર્યની અજમાયશ અને કસોટી માટે દૈવી સાધનો છે, એ માટે કે તેમાંથી વિજય પામી બહાર નીકળી શકાય.
૭. ખ્રિસ્તનાં શિષ્ય થવું, એ એક ગંભીર બાબત છે, અને જોખમ-કારક કામ છે, કે જે રોજના અનુભવ મારફતે સતત ખ્રિસ્તી વૃદ્ધિ માટે તેડે છે.
૮. ખ્રિસ્તમાં ઈશ્વરનું તેડું તે સર્વદા આગળ વધવાનું તેડું છે.

૧૩. આઈબલ વિષે

૧. આપણી દોરવણી માટે આઈબલનું જ્ઞાન

૧. મારી દોરવણી માટે મને આઈબલમાંથી જ્ઞાન મળે છે.
૨. આઈબલ એ એક મૂલ્યવાન પુસ્તક છે, જેમાં જેનો તાગ ન કાઢી શકાય, એવો ખજાનો ભરેલો છે.
૩. ઈશ્વરના વચનનું દિનપ્રતિદિન મનન, ખરું જીવન ગાળવા માટે આપણને સહાયરૂપ નીવડે છે.
૪. આઈબલ તે ઈશ્વરનો પિતા તરીકેનો પ્રેમ પ્રદર્શિત કરનાર અને તેની મદદથી યોગ્ય જીવન જીવીએ, માટે તેની ઈચ્છા વ્યક્ત કરનાર પુસ્તક છે, એવું આપણે જાતે પણ જોઈ શકીએ છીએ, ખીજું કોઈ તેની યરાયરી કરી શકે નહિ.
૫. આઈબલનો પ્રચાર ગમે ત્યાં કરવામાં આવે-ગમે તે પ્રજા મધ્યે કે ગમે તે ટાપુ પર-તેનો સંદેશો ત્યાંના રહેવાસીઓને સ્પર્શ્યા વિના રહેતો નથી.
૬. દુનિયા પર જે જે પ્રજા અને જે જે મનુષ્યજાતિ વસે છે, તે બધાને માટે આઈબલમાં બોધ છે. તે તો કૌટુંબિક પુસ્તક, ધરતું પુસ્તક અને હૃદયનું પુસ્તક છે.
૭. અન્યથા જેવા સુસમાચાર સહિતના આઈબલને મહાસાગર, પ્રજાવાદ અને ભાષાનો અવરોધ નડતો નથી, આઈબલ તે બધાને માટે છે, અને તેમાં સમાયેલું સત્ય બધાં માણસોને પ્રદર્શિત કરવું જોઈએ.
૮. આત્મિક પાપતો માટે આપણામાંના પ્રત્યેકને પોતાના આત્માની જરૂરિયાતો માટે આપણા પોતાના આત્મિક સંગ્રહ ઉપર જ અવલંબવું પડે છે.

૯. આપણી આત્મિક ગરજો સંતોષાય, એવો સાધનસંગ્રહ કેવળ ઈશ્વર જ આપણને આપે છે. તેના પુત્ર ઈસુ ખ્રિસ્તની મારફતે તે આપણને પ્રાપ્ય બને છે.

૧૦. શું પોતાપણાથી મેં પોતાને ખાલી કર્યો છે. કે જ્યાં હું ખ્રિસ્તથી ભરપૂર કરાઉં ?

૨. સતશાસ્ત્ર-આપણો પ્રમાણપુરુષ

૧. બાઇબલ દ્વારા ઈશ્વરે આપણને તેની ઇચ્છા વ્યક્ત કરેલી છે. બધા સન્માર્ગને યોગ્ય એવી મંડળી પોતાની બધી પ્રતિષ્ઠા સહિત ખ્રિસ્તી માણસ માટે કંઈ અંતિમ ઉચ્ચારી શકતી નથી. સર્વોપરી પ્રમાણપુરુષ તે તો માત્ર બાઇબલ જ છે.

૨. પોતાના જીવન અને પોતાની પ્રવૃત્તિઓનું નિયમન કરવા મંડળીએ બાઇબલનો ચાલુ ઉપયોગ કરવો જ જોઈએ. મંડળીના સિદ્ધાંતોને બાઇબલથી પુષ્ટિ મળે છે.

૩. આપણા વ્યક્તિગત જીવનમાં, મંડળીના જીવનમાં અને પ્રબળીય જીવનમાં આપણે વિશ્વાસપણે બાઇબલના શિક્ષણને અમલમાં મૂકીએ, એવો પડકાર આપણો જ માનો આપણને કરે છે.

૪. ઈશ્વરનાં વચનોને પ્રમાણપુરુષ ગણી દરેક ખ્રિસ્તી પોતાને શિસ્ત બદ્ધ કરે છે.

૫. બાઇબલનું જ્ઞાન તે આ દુનિયામાં સર્વોત્તમ શિક્ષણ કિંવા કેળવણી છે.

૬. તે ઉપરથી એક એવું સત્ય મને પ્રદર્શિત થયું, કે જ્યાં ઈશ્વરનાં વચનો પોતાનાં હૃદયમાં રાખી મૂકે છે, તેઓ વાસ્તવિક રીતે કોઈ દિવસ પણ પોતાનું બાઇબલ ખોઈ બેસતા નથી.

૭. ઈશ્વરનું વચન મારે માટે વસ્તુ જીવાળ આવીરૂપ વચન બને, તે માટે હું પ્રાર્થના કરું છું.

૮. સત્શાસ્ત્ર આપણા ભોમિયો છે, તે આપણા માર્ગોને પ્રકાશિત કરે છે, અને આપણા પગોને સત્યના શાન તરફ દોરી જાય છે.
૯. ધણા કાળાતુલવોમાં થઈને આઘખલ મારે માટે એક દીવા અને અજવાળા સમાન નીવડ્યું છે.
૧૦. “સ્વીડીશ ભાષામાં મારું આઘખલ તે જ મારો એક દિલાસો હતો, મેં તેને વાંચ્યું, અને તેમાં મને ઈશ્વર ધણો જ સમીપ લાગ્યો.”
૧૧. શાસ્ત્ર તે એક પ્રશ્ન નહિ, એક શક્તિ સમાન થવા દો. તે તેના પ્રેમ વડે જોડે, તેના અજવાળા વડે દોરે, અને તેના આત્મા વડે તારે, એવું થવા દો.
૧૨. દેવનો જીવિત પ્રેમ તે જેમ ખ્રિસ્ત છે, તેમ આઘખલ તેનો લેખિત પ્રેમ છે.
૧૩. ઈશ્વર ચાહે છે, એવું જીવન જો આપણે જીવવાના હોઈએ, તો આપણે ઈશ્વરના આ પ્રમાણુપુરુષ વચનો તરફ લક્ષ આપવું જોઈએ. એવી સાક્ષી ઇતિહાસ અને અનુભવ પૂરે છે.
૧૪. જેઓ ઈશ્વરને ચાહે છે, તેઓને માટે નાતાલનો સંદેશો આ મુજબ છે, “તેણે પોતાના લોકની મુલાકાત લઈને તેઓનો ઉદ્ધાર કર્યો છે” (લુક ૧ : ૬૮).

૩. દેવનાં વચનો

૧. જો કે ખીનું બધું નિષ્ફળ જશે, પણ દેવનું વચન કદી નિષ્ફળ જશે નહિ.
૨. દરેક યુગમાં ખ્રિસ્તી માણસોનો પ્રાર્થના સંબંધી એવો જ અનુભવ છે—ગેથસેમાનેમાં ઈસુએ પ્રાર્થના કરીને એ નમૂનો આપ્યો છે—“મારી ઇચ્છા પ્રમાણે નહિ, પણ તારી ઇચ્છા પ્રમાણે થાઓ.”

૩. ખ્રિસ્તી જીવનની સફળતાનો આધાર દેવને આધીન થવા પર છે.
૪. ઇશ્વરપ્રિતાનાં આપણને આપેલાં અભયવચનો તેવાં ને તેવાં જ છે, તેથી આપણે દેવ પર વિશ્વાસ કરીએ.
૫. દેવ એનાં વચનોમાં જે કહે છે, તે જ તે કરે છે, એ હું માનું છું.
૬. આપણાં વચનો અને દેવનાં વચનો વચ્ચે મોટો તફાવત છે, આપણે વચનો આપ્યા પછી થોડીવારમાં તોડીએ છીએ, ત્યારે દેવ એનું વચન કદી તોડતો નથી, એણે સમ આઈને તથા કચર કરીને વચન પાળવાની પ્રતિજ્ઞા લીધી છે.
૭. દેવ એનાં વચનો પાળે છે, અને તે મને મારાં વચનો પાળવા સહાય આપશે.
૮. કોઈપણ દેખરેખ રાખનાર ના હોય, છતાં પોતાનું કાર્ય કર્તવ્ય-ભુક્ષિથી કરનાર માણસ ખરો ને વિશ્વાસુ ચાકર ગણાય.
૯. ખ્રિસ્ત કદાપિ આજે જ આવે! શું હું તૈયાર છું?

૪. જીવતા વચન પ્રત્યેની વફાદારી

૧. જો એક માણસ પણ તેના પાપનો પસ્તાવો કરીને પોતાનું જીવન ખ્રિસ્તની સેવા અર્થે અર્પે, તો એ ખ્રિસ્તી બાઈની સાક્ષી સાર્થક થઈ ગણાશે. એક આત્માનું મૂલ્ય દુનિયા કરતાં વધારે છે.
૨. અમારાં કૃત્યો અને અમારાં વલણ તારા જીવંત શબ્દ પ્રત્યેની અમારી વફાદારીની સાક્ષી આપે છે.
૩. ત્યાં કચરાપેટીની ઉપર એક પૂઠા વગરનું, મેલું ને ફાટેલું પુસ્તક તેની નજરે પડ્યું, તેણે તે ઉપાડી લીધું અને વાંચવા લાગ્યો, તેને તેમાં રસ પડવા લાગ્યો, તે પેલું પુસ્તક ઘેર લઈ ગયો. તે કેવી કેવી ભૂલોમાં પડેલો તેની તેને સમજણ પડી,

- કરણ કે એ પુસ્તક તો નવા કરારનું પુસ્તક હતું. એવટે તેણે ખ્રિસ્તને પોતાના તારણહાર અને પ્રભુ તરીકે અપનાવ્યો, અને પોતાનું અર્પણ તેને ક્યું. પછી તે તો ખ્રિસ્તને સળગતો સાક્ષી બન્યો. જેમણે તેનો સંદેશો સાંભળી સુતાર્તા પર વિશ્વાસ કર્યો, તેઓને લોકો કેન્થુટી કહેવા લાગ્યા, તે માણસનું નામ વાન કેન્થુલ ડી બાન હતું.
૪. આત્મિક અને નૈતિક જીવનનો તમામ ગભરાટ તથા તમામ શંકાઓને વિશ્વાસ નસાડી મૂકે છે. ખ્રિસ્ત પરનો વિશ્વાસ એટલે વિજય.
૫. બાઇબલ દેવના આપણે વાસ્તેના અખૂટ પ્રેમ સંબંધી આપણને જણાવે છે, અને તારણનો માર્ગ આપણને દેખાડે છે.
૬. દરરોજ બાઇબલ વાંચવાથી ધણાને ખ્રિસ્તની પાસે લાવી શકાય છે.
૭. અંતઃકરણને પણ કેળવવાની અને તાબું રાખવાની જરૂર છે. આ પ્રમાણે કરવાનો સર્વોત્તમ માર્ગ બાઇબલ વાચનનો છે, ત્યારે તો પ્રબોધકો, ગીતકર્તાઓ, પ્રેરિતો અને એ સર્વ ઉપરાંત ખ્રિસ્તમાં દેવનાં કૃત્યો પ્રગટ થયાં છે. તેઓ વડે અંતઃકરણ તરબોળ રહેશે. લુથરે બાઇબલ સાથે એટલો બધો પરિચય સાધ્યો હતો, કે તે કહી શકતો, કે “મારું અંતઃકરણ દેવના વચનનું અંદીવાન છે.”
૮. દેવના સામર્થ્ય વિષેનો આપણો ખ્યાલ મોટો, વિશાળ અને સર્વને આવરી લે, એવો મહાન છે!
૯. દેવનું વચન ખ્રિસ્તીના હૃદયમંદિરમાં વાસો કરે છે.
૧૦. સાક્ષી આપવાથી આપણે થાકી ના જઈએ. ભલે મંડળીમાં નવાં માણસો ઉમેરાતાં ના હોય, પણ દેવનું જે વચન આપણે પ્રગટ કરીએ છીએ, તે ફેગટ તેની પાસે પાછું વળનાર નથી.

૧૧. અમને ઈશ્વરની અગત્ય છે, એનું ભાન દુષ્ટોને થાય છે, ત્યારે તેઓ તેઓનું પરિવર્તન કરે છે.
૧૨. આપણે ખ્રિસ્તીઓ પાસેથી આવી વફાદારી-આવું વિશ્વાસપણું ખ્રિસ્ત માગે છે. દરરોજ, મરણ સુધી આપણે તેને ખાતર સ્થિર-મક્કમ રહેવા સાડું તૈયાર હોવું જોઈએ, તે આપણને જીવનનો મુગટ આપી રહ્યો છે.

૫. આશાની પ્રાપ્તિ દેવનાં વચનમાં

૧. શું કામકાજથી ભરપૂર એવા દિવસને લીધે બાઈબલનું વાચન પડતું મુકવામાં આવે છે? જે બાઈબલની કોઈપણ દિવસે જરૂર પડી હોય, તે તે આજે છે. હમણાં જ તેની જરૂર છે, જીવન ધણી ઝડપથી આગળ વધે છે.
૨. આપણે જીવનનું ચણતર કરવા માટે વિશાળ પટની જરૂર છે. બધા સમયોમાં અને સર્વ કટોકટીના પ્રસંગોમાં આપણા જીવનને ટકાવી રાખે, એવા મજબૂત ચણતરની જરૂર છે.
૩. બાઈબલમાં જે વિશ્વાસ અને હિંમત દર્શાવવામાં આવ્યાં છે, તેની આપણને કેટલી બધી જરૂર છે! અનિશ્ચિતતા અને ભયના વાતાવરણમાં જીવન તેની પરાકાષ્ટાએ પહોંચી શકતું નથી. આપણે માટે તે જરૂરી છે, કે આપણે સમય કાઢીએ, અને બાઈબલ વાંચીને શાશ્વતપણાને પહોંચીએ.
૪. તેના વ્યક્તિત્વનાં ગુણ લક્ષણોને લીધે, તેની સેવાની રૂપરેખાને લઈને, અને તેનાં વચનોના પરાક્રમને લીધે ઈસુ ખ્રિસ્ત ધણી સુંદર દેવવાળે છે.
૫. જ્યારે બીજું કોઈ બારણું કંઈક આશા આપે છે, ત્યારે ઈસુ, છેવટની આશા આપે છે. કારણ કે એ જ બારણાની મારફતે આપણે પુષ્કળ જીવનમાં પ્રવેશીએ છીએ.

૬. આશાના સુંદર દાર વિષે બોલીએ, તો ઈસુ સિવાય પરોક્ષ કે પ્રત્યક્ષ રીતે કોઈને આશાનું મૂળ મળી શકતું નથી. તે તો વચનના તારણનું આરણ્ય છે. “હું આરણ્ય છું.”
૭. ઈશ્વર પાપ પ્રત્યે આંખ આડા કાન કરતો નથી, પણ પાપ કરનાર માણસને કદી પણ ઘિક્કારતો નથી.
૮. બાઈબલ વાચનથી અને પ્રાર્થનામાં લાગુ રહેવાથી, આપણે હૃદયમાં દેવબાપની સાથે સંગતમાં રહી શકીએ છીએ.
૯. જેઓ દેવના વચનમાં આશા રાખે છે, અને ખ્રિસ્તને પોતાના તારનાર તરીકે સ્વીકારે છે, તેઓને ધન્ય છે.
૧૦. બાઈબલ પોતાના પ્રત્યેક સત્ય વચનની રજૂઆત એક ચિત્રની ચોપડીની માફક કરે છે, તે વિશ્વાસને આશા આપનાર એક વસ્તુ તરીકે બતાવે છે, અને જે વસ્તુઓને આપણે જોઈ શકતાં નથી, તેની સાક્ષિતી આપણને આપે છે. ઈશ્વર પોતા-પણાનો ખુલાસો કરે છે, તે સદેશાને સાદો ને સ્પષ્ટ બનાવે છે.

૬. ઈશ્વરનાં વચનનો પ્રકાશ

૧. ખ્રિસ્તનો અનુયાયી પ્રકાશ અને દોરવણી માટે બાઈબલ વાંચવામાં આનંદ માને છે.
૨. ઈશ્વરનાં વચનોનો પ્રકાશ પાપનાં વાદ્યોની આરપાર ગયો છે. અને આત્માના સૌથી અંધારા અને અબળપ્ત્યા ખૂણામાં પહોંચી જવાનું તેનું કાર્ય ચાલુ જ છે.
૩. આ દુનિયાના અંધારા અને જોખમકારક રસ્તાઓ પર આત્મ-વિશ્વાસથી ચાલવા માટે જે જરૂરનું છે, કે આપણો રસ્તો ઈશ્વરનાં વચનોના પ્રકાશથી પ્રકાશિત બને.
૪. સૂર્ય અને તારાઓના પ્રકાશ કરતાં ઈશ્વરનાં વચનોનો પ્રકાશ બધારે તેજસ્વી ને સુંદર છે.

૫. ઈશ્વરનો શબ્દ, યુગોનો પ્રકાશ છે.
૬. જ કોઈ ઈશ્વરના વચનને ભોમિયા તરીકે સ્વીકારીને પોતાને રસ્તે જાય છે, તે પ્રકાશમાં ચાલે છે, કારણ કે દેવ પ્રકાશ છે. આઠમલ આપણને પ્રકાશમાં ચાલવાનું શીખવે છે.
૭. તેના વચનની મારફતે ઈશ્વર આપણાં પગલાં સ્થિર બનાવે છે.
૮. કોઈ પ્રિયજન અથવા ખાસ મિત્રનો પત્ર આવતાં જોવો આનંદ થાય છે, તેવો જ આનંદ આઠમલ વાચતાં આપણને થાય છે ?
૯. આપણી નબળાઈઓ, આપણી વિકૃતિઓ અને આપણાં પાપ સહિત આપણે જોવાં છીએ, તેવાં જોઈ શકવામાં આઠમલ આપણને મદદ કરી શકે છે.

૭. પ્રબોધકો વચનના પ્રકાશ વિષે બોલે છે

૧. આખી માનવજાતને પ્રકાશિત કરવાને માટે, ઈસુ એ જ ઈશ્વરનો સંપૂર્ણ અને ઝળહળતો પ્રકાશ છે. હુબ્રીઓ અને વિદેશીઓ માટે, દરેક વર્ષ અને રાષ્ટ્રના લોકોને માટે, અને દરેક પ્રકારની સામાજિક સ્થિતિના લોકોને માટે.
૨. ખ્રિસ્ત આપણો સાર્વકાળિક પ્રકાશ છે.
૩. લોકો લડાઈ, યાતનાઓ વેઠી રહ્યા હતા, એવા જમાનામાં બિર્મેયાહ જીવતો હતો, જ્યાં જુઓ ત્યાં સર્વનાશ, પરાજય અને મૃત્યુ, એથી વધારે પાપે વેરેલો વિનાશ-વિકૃત થઈ ગયેલાં અને ચીમળાઈ ગયેલાં જીવતો તેણે જોયાં. અંધકારની મધ્યે તે પ્રબોધકે હિંમતથી પોકાર્યું, કે એક એવો દિવસ આવવાનો છે, જેમાં માણસોએ અંધારામાં ફાંફાં મારવાનો રહેશે નહિ, ત્યારે માણસોના હૃદયોમાં ઈશ્વરનો પ્રેમ અને તેનો શબ્દ જડી આવશે.

૪. જ્યારે ખ્રિસ્તનો પ્રેમ કોઈ હૃદયમાં પ્રવેશે છે, ત્યારે ત્યાં ઈશ્વરનો સંદેશો લખાય છે. ચિત્રેયાહનું ભવિષ્યવચન સાચું છે.
૫. યહૂદી ધર્મમાં તેમ જ ખ્રિસ્તી ધર્મમાં “અજવાળું” એ દેવીપણાનું પ્રતિક છે.
૬. જ્યારે મક્કાંબીઓએ મંદિરને સીરીયનોથી મુક્ત કર્યું, ત્યારે તેઓને એવું જોવાનું મળ્યું, કે એક તેલના વાસણ સિવાય ખીજાં બધાં વાસણોનો નાશ થયો હતો. આ એક જ તેલના ડબ્બામાંથી આઠ દિવસો સુધી પ્રકાશ મળ્યો હતો. આજે યહૂદીઓ હાનુકકાહના આઠ દિવસો દરમિયાન એક એક વધુ ખત્તી સળગાવીને આ ચમત્કારની યાદમાં ઉજવણી કરે છે.
૭. યહૂદી દેશભક્તોના કુટુંબે કરેલા આ ઉપકાર માટે આપણે ખરેખર તેઓનો આભાર માનવો ઘટે. તેઓએ પોતાના શૌર્ય વડે ધાર્મિક સ્વાતંત્ર્યનો પાયો નાખ્યો.
૮. મીણખત્તીને સળગાવવી એ અંધકારને શાપ દેવા કરતાં ઉત્તમ છે.
૯. પ્રભુ ઈસુ ખ્રિસ્ત જીવનનો સુકાની છે, તે માણસને સહીસલામત બંદરે પહોંચાડી શકે છે, તે પ્રબોધકો દ્વારા અપાયેલા ઈશ્વરના વચનની સંપૂર્ણતા છે. પ્રત્યેક માણસે તેની શોધ કરવી જોઈએ. કે જે પ્રકાશ છે, અને એવી રીતે ખ્રિસ્તી વિશ્વાસની સલામતી છે.
૧૦. આ દુનિયાના અંધકારમાં આપણને દોરવા માટે ખ્રિસ્ત આપણું અજવાળું છે.

૮. જૂના કરારમાંની વાર્તાઓ

૧. એલીયાહની બચાવના પ્રબોધકો સાથેની હરીફાઈ-ઈશ્વર કામ કરે છે, એ આખતનો એક મહિમાવંત દાખલો પૂરો પાડે છે.
૨. આજે પણ વિશ્વાસ ધરાવનારા લોકોને. સાડુ ઈશ્વર ચમત્કારો કરે છે. જે આખતો માણસોને અશક્ય છે, તે દેવને શક્ય છે.

૩. આત્મિક વિનયો વિશ્વાસ વડે પ્રાપ્ત કરી શકાય છે.
૪. જીવનનું પાણી મેળવવા સાડુ તથા તેને પીવા સાડુ વિશ્વાસની અગત્ય છે.
૫. ખ્રિસ્ત મારા જીવનનું સામર્થ્ય છે.
૬. ઈશ્વર આપણી ગરજો પૂરી પાડે છે, પણ આપણે આપણું કામ કરવું જોઈએ.
૭. આપણો આત્મિક જન્મ એ ઈશ્વરના પ્રેમનો ચમત્કાર છે.
૮. બાઇબલની વાર્તાઓનો વિચાર કરતાં આપણને દાઉદની ગોફણ અને વીણા, નુહનું વહાણ, ખરુઓ મધ્યે મુસાને જેમાં સુવાડેલો તે પેટી, માહલાં પકડવાની જાળ અને ખ્રિસ્તનો વધસ્તંભ યાદ આવે છે.
૯. આપણું કશુંક ઈશ્વરના સંગ્રહસ્થાનમાં સ્થાન પામવાને યોગ્ય ગણી શકાય, એવું કંઈ છે? આપણી મોટરગાડી, આપણો ટેલિફોન, આપણા પૈસા, આપણી કલમ, આપણાં પુસ્તકો! આપણા જીવનની નોંધ સચવાઈ રહી શકે, એ પ્રમાણે જીવવા સાડુ આપણે પ્રયત્ન નહિ કરવો જોઈએ?

૯. ગીતકર્તાનો ગાતો વિશ્વાસ

૧. જો લોકો માત્ર સાદા આશીર્વાદો યાદ કરે, અને તે ઈશ્વર તરફનાં દાનો છે, એમ સમજી તેનો સ્વીકાર કરે, તો આ દુનિયા કેટલી વિશેષ સારી થાય, અને લોકો પણ કેટલા વિશેષ સુખી થાય!
૨. આપણી ગરજો પૂરી પાડવા પરાક્રમ સહિત ઈશ્વર હાજર છે, એવો વિશ્વાસ સાબળ થવામાં મદદકર્તા છે.
૩. ઈશ્વરના આશીર્વાદનું ભાન થતાં જ આપણાં હૃદયો આનંદનાં ગીતોથી ગૂંજી જાય છે.

૪. ઈસુએ તેના નમૂના મારફતે આપણને શિક્ષણ આપ્યું છે. જ્યારે જ્યારે લોકોના સમુદાય અને તેઓની ધર્માલથી તે તંગ આવી જતો, ત્યારે તે પણ શાંત રીતે ક્યાંક ચાલ્યો જતો. પર્વત પર તે એકાંતે પ્રાર્થના કરતો, અને તેના પિતાની વાણી સાંભળતો. પછી પોતાનું જે કર્તવ્ય છે, તે અદા કરવા માટે, નવા પરાક્રમથી ભરપૂર થઈને તે પાછો ફરતો. આપણે પણ શાંત થઈ શકીએ છીએ.

૫. એક આખત આપણે કદી પણ ભૂલતી ન જોઈએ. દરેક અનતી ખીના વખતે ઈશ્વર આપણી ધણી નજદીક છે; લોકોને જ્યારે તે સળ કરે છે, અને તેઓને દુઃખ થાય છે, તે વખતે તે જોડલો નજદીક છે, તેટલો જ નજદીક તે લોકોને આશીર્વાદ આપે છે, અને પ્રજા આત્માદ થાય છે, તે વખતે પણ છે.

૬. ગીતકર્તા મધરાત્રે જાગી જાય છે, અને ઈશ્વરના નામનું સ્મરણ કરે છે, એવું જે કથન આપણે વાંચીએ છીએ, તેમાં ઈશ્વરના નજીકપણાની જે શ્રદ્ધા વ્યક્ત કરવામાં આવેલી તેના કરતાં વધુ આકર્ષક ઉદાહરણ ભાગ્યે જ મળે.

૭. આપણે પણ રાત્રે જાગી જઈએ છીએ, અને કેટલીક વાર તો આપણને વહેલી ઊંઘ પણ આવતી નથી, રાતના આ એકાંત પહોરોમાં આપણને શાના વિચાર આવે છે? ઈશ્વર આપણી એટલો તો નજીક છે, કે સ્વાભાવિક રીતે જ આપણા વિચારો તેના તરફ દોડે, અને તેની મોટાઈ તેમ જ આપણા માટેના તેના પ્રેમ વિષે આપણે મનન કરીએ, એ શું અજ્ઞાન જોવી આખત નથી?

૮. આ દિવસોમાં દેવનાં ક્ષણિકવાર થતા અનુભવની તો નહિ, પરંતુ તેના સતત નજીકપણાની આપણને જરૂર છે.

૧૦. બાઇબલમાંનાં ગીતો

૧. આપણા આત્માને કેદી થવાનું કારણ ગમે તે હોય, પણ રાત્રી દરમિયાન આપણા જોડખાનાના સળિયા અતિશય મજબૂત અને કોટડી લયંકર ઠાળી લાગે છે.
૨. જ્યારે હું મારા આશીર્વાદો ગાણું છું, ત્યારે મારા હૃદયમાં ગીત સ્ફુરે છે.
૩. જ્યારે આપણે ઈશ્વર સાથે સુમેળમાં જીવીએ છીએ, ત્યારે જીવન હરપળે વધતી જતી સ્તુતિનું સ્તોત્ર બને છે.
૪. બાઇબલમાંનાં ગીતો આપણને જાગૃત કરીને આપણાં જીવનોને સમૃદ્ધ બનાવે છે. ગીતશાસ્ત્ર વાંચવાથી આપણી પ્રભુભક્તિમાં સુંદરતા અને મધુરતા આવે છે. હૃદયની સાચી આકાંક્ષાઓ સચોટ રીતે વ્યક્ત કરવામાં તે આપણને મદદ કરે છે.
૫. પવિત્ર શાસ્ત્રમાંની કવિતાઓ પ્રભુનો સંદેશો અને તેનો પ્રેમ આહવાહક રીતે આપણાં જીવનોમાં આણે છે.
૬. ઈશ્વરની એવી ઇચ્છા હતી, કે તેના લોકોનું જીવન સ્તુતિમય બને.
૭. મંદિર એક મોટી સંગીતશાળા હતું. યહોવાહતું લગ્ન કરવા માટે તેને વિધિપૂર્વક અલગ કરાયેલું હતું. મંદિરના ગવૈયાઓની સંખ્યા ચાર હજારની હતી.
૮. અરણ્ય સરખાં, ઈશ્વરવિહીન, પાપી અને આશા વિનાનાં સ્થાનોમાં જે એક બાબતની સૌથી વધારે અગત્ય છે, તે તો યહોવાહનાં ગીતોની છે.
૯. આજે આપણે પોતે એવી જગ્યાઓમાં છીએ, કે જ્યાં યહોવાહનાં ગીતોની જરૂર છે. અને આપણે તે નહિ ગાઈએ, તો તે ત્યાં કદી સંભળાવાનાં નથી, તેથી આજે આપણે જ્યાં છીએ, ત્યાં યહોવાહનું સંગીત પ્રસારીએ.

૧૦. પ્રભુનાં ગીતો ગાવાનું સારામાં સારું સ્થળ આપણે “ જ્યાં હોઈએ ત્યાં ” છે.
૧૧. ઈસુનું મરણ આવવાનું હતું, ત્યારે ગીતની મારફતે મળતા બળની ખબર ઈસુને હતી. તેણે અને તેના શિષ્યોએ ઉપલી મેડીમાં એક ગીત ગાયું.
૧૨. આપણા દિવસોમાં લડાઈની સામે શાંતિ મચી રહી છે. ખોટાની સામે ખરું યાથ ભીડી રહ્યું છે. આપણી સારી બાબુ આપણી નબળાઈઓની સામે લડી રહી છે. આપણે એ જાણી લેવાની જરૂર છે, કે જ્યવંત જીવન જીવવા માટે હૃદયમાં ગીત હોવું, આવશ્યક છે.
૧૩. જીવનના કોયડાઓનો આખો ઉકેલ ગીતમાં રહ્યો નથી, પણ તેથી આપણા વિશ્વાસની વૃદ્ધિ થાય છે.
૧૪. તારણનો અનુભવ થયો હોય, તો સ્તુતિનાં ગીત ગાયા વગર રહેવાય જ નહિ. આપણા હૃદયોમાં આપણે તે ગાઈએ છીએ, અને ઘણી વખત તે આપણા હોઠે પણ આવે છે.
૧૫. તારણની વાત સ્વર્ગ અને પૃથ્વી પર આનંદનો વિષય છે.

૧૧. ખીણમાં પ્રકાશ

૧. મરણની છાયાની ખીણમાં પણ ઈશ્વરનો પ્રેમ મારો પ્રકાશ બનશે.
૨. વહેલી યા મોડી અંધકારની ઘડી આપણુ દરેકના જીવનમાં આવે જ છે. આપણે પોતે પોતાને માટે કે આપણા સનેહીઓ માટે ગમે તેવી પૂર્વ તૈયારીઓ અગર જોગવાઈ કરીએ, તો પણ નિરાશા, વિશ્વાસઘાત, દુઃખદરદ, ચિંતા, ખીમારી અને મરણથી આપણે કે તેઓ બચી શકીશું નહિ. પણ આપણે ખ્રિસ્તની ગાઠ સંગતમાં જીવી શકીએ છીએ.

૩. આપણે આજે એવી રીતે જીવીએ, કે આવતી કાલે આપણા ભૂતકાળના અનુભવો સમૃદ્ધ સંસ્મરણોનો ખળનો ખની જાય. આવો ખળનો વપરાશથી ઘટતો નથી પણ વધે છે.
૪. માણસના હૃદયના ગાઢ અંધકારમાં જે ખાખતો સંતાઈ રહી છે, તે સુવાર્તાના પ્રકાશમાં ઉઘાડી થાય છે. જેવી કે-સ્વાર્થવૃત્તિ, ગર્વ, પ્રેમનો અભાવ અને ખ્રિસ્તવિરોધી જીવન.
૫. ઈશ્વર પરના પ્રકાશિત અને અડગ વિશ્વાસનો આરંભ સૈકાંઓ પૂર્વે થયો હતો. સૈકાંઓથી ખ્રિસ્તી લોકો એવી શાહેદી પૂરે છે, કે નવીન જીવનનાં ઝરણાં ધોર અંધકારવાળી જગાઓ પર ઈશ્વરનાં વચનોનું અજવાળું પડે છે, ત્યારે ફૂટવા માંડે છે.
૬. ખ્રિસ્તી વિશ્વાસને દઢ કરનાર ખાખતોમાં એક વસ્તુ એ છે, કે ઈશ્વરે એનાં વચનોને દુનિયામાં પ્રકાશ તરીકે સ્થાપન કર્યાં છે, અને ખીજું, કે એ પ્રકાશને મિટાવી નાખનાર કોઈ કાળો અંધકાર હયાત છે જ નહિ.
૭. ખ્રિસ્ત જગતનું અજવાળું છે, અંધકાર એનો પરાજય કરી શકે જ નહિ.
૮. ધોર અંધકારમય ખીજામાં તે આપણી સાથે છે, એ ખીજામાં તે પ્રકાશ ખનશે, તે આપણને ઘરે ઘોરી જશે.
૯. ખ્રિસ્તમાં આપણે હિંમત, ખળ અને આનંદ પ્રાપ્ત કરી શકીએ છીએ.

૧૨. ગિરિ પ્રવચન

૧. ખીજાંઓનું પાપ જે આપણે જોઈએ છીએ, સાંભળ એ છીએ, અથવા જેના વિષે આપણે વાંચીએ છીએ, તેથી આપણા અંતરાત્મા શું એટલી હદે દુઃખાય છે, કે જેથી તેઓને લાગતી નૈતિક શરમ આપણને પણ લાગે ?

૨. ઈસુ ખ્રિસ્તમાં આપણને સંગતનો એક એવો ઝરો પ્રાપ્ત થાય છે, કે જે દુઃખોમાં આપણને ગભીર બનાવે છે, આપણું રૂપાંતર કરાવે છે, અને આપણને સમૃદ્ધ પણ બનાવે છે.
૩. જુલમ અને કૂરતા ભરેલી દુનિયા મધ્યે, જેમાં મોટા ભાગના માણસો ગુલામ હતા, અસાત હતા, અને કચડાઈ ગયેલા, તથા કોઈપણ જ્ઞાનના હક કે સમૃદ્ધિ વિનાના હતા તેવી પરિસ્થિતિમાં ખ્રિસ્તી ધર્મનો ઉદય થયો.
૪. આપણા જેવા સામાન્ય માણસો મધ્યે ખ્રિસ્ત એક અસાધારણ માણસ હતો. તેના આત્માએ કરીને તેણે માણસોને પોતાના સેવકો બનાવ્યા, તેઓએ દુનિયાને ઉચલપાથલ કરી નાખી. તે હજી સામાન્ય માણસોને જ તેડે છે, તે આપણને હજી તેડે છે, એ માટે કે તે આપણી નબળાઈઓ સામર્થ્યમાં, આપણું અજ્ઞાન તે જ્ઞાનમાં અને આપણું પાપીપણું સદ્ગુણના રૂપમાં ફેરવી નાખે.
૫. કોઈ કાળે નમ્રતા તે નબળાઈ નહિ, પરંતુ ખ્રિસ્તના પરાક્રમે કરીને સામર્થ્ય જ હોય છે.
૬. જે માણસોને ઐશ્વરી હાજરીનો અનુભવ થયો છે, તેઓની સાક્ષી વડે ઇતિહાસનાં પાનાં રંગાયેલાં છે. આવો અનુભવ સંભવિત અને, માટે દરેક ઉદાહરણમાં કોઈ મન અને આત્મા પોતાને આલી કરતાં આપણે જોઈએ છીએ.
૭. દેખીતું છે કે, જ્યારે આપણે દુનિયાના ગૂંચવાડાઓમાંથી નીકળી આવીએ છીએ, ત્યારે ઈશ્વર પડદો હઠાવી લે છે, અને તેના મહિમાનાં દર્શન આપણને કરાવે છે.
૮. મીઠાની ગરજ પૂરી પાડનાર ખીણ કોઈ વસ્તુ હોઈ શકે?
૯. ખ્રિસ્તનો આત્મા જે આપણને લહેજતદાર બનાવે છે, અને જેથી આપણે જગતના મીઠાસમાન બનીએ છીએ, તે સિવાય જિંદગી

પણ સ્વાદહીન અને લહેજત વિનાની બને છે. તેના વિના ખીણું કાંઈ ઉપયોગમાં લઈ શકાય તેમ નથી.

૧૦. એક મોટું કાર્ય કરવા માટે ખ્રિસ્તે આપણને પડકાર કર્યો છે. સાદાં માણસો અને તેના આત્મા શું કરી શકે તે કાર્ય તો તે જ જાણે છે. તેણે આપણા વિષે કહ્યું છે કે, " તમે જગતનું મીઠું છે "
૧૧. મારા જીવનનો નમૂનો ખ્રિસ્તના જીવનના નમૂનાને બંધબેસતો જ્યારે હું બનાવી શકું, ત્યારે જ માત્ર હું કાંઈ એવું સાંતુ કામ કરી શકું કે જે વડે મારા આકારી પિતાનો મહિમા થાય.

૧૩. ઈસુએ પૂછેલા પ્રશ્નો

૧. એક સરખી શક્તિવાળા બે જણ એક જ કામ કરે, અને તોય એક જણનું કામ ખીણ કરતાં કેટલુંયે ચઢિયાતું લાગે. એક જણ કામ પૂરું થયેલું દેખાય, એટલે સંતોષ માને; પણ ખીણે છેવટની પૂરેપૂરી ઠાળજી રાખીને શક્ય તેટલા બધા સુધારાવધારા કરે છે, અને એથી એનું કામ ઝળકી ઊઠે છે.
૨. આપણી પાસે કેટલું છે, તે વાત અગત્યની નથી, પણ આપણી પાસે જે છે, તેનો કેવા ઉપયોગ આપણે કરીએ છીએ તે અગત્યનું છે.
૩. આપણાં ઘરોમાં, આપણી મંડળીમાં, આપણાં ગામોમાં, આપણે જ્યાં કામ કરીએ છીએ, ત્યાં લોકો આપણા વિષે શું કહે છે ? ઈસુ ખ્રિસ્તની સાક્ષી આપવામાં નિષ્ફળ નર્ષને ખીણએને ઠોકર ખવડાવનાર આપણે ન બનીએ.
૪. આપણને પ્રશ્નો પૂછવાનો ઈશ્વરને હક્ક છે, આપણે તેને પ્રશ્ન પૂછી શકતા નથી.

૧૪. કેટલાંક દષ્ટાંત આપણને સંબોધે છે.

૧. આપણે બાહ્ય દુનિયાથી પરિચિત હોઈ શકીએ, છતાં આપણી પોતાની જાતથી આપણે અજાણ્યાં હોઈ શકીએ, એ ખનવાજ્નેગ છે. એક અમેરિકન માનસિક રોગી પારખનારે કહ્યું છે, કે આ પોતાપણા વિષેનું અજાણ્યાપણું તે આપણા જમાનાની એક મૂળભૂત ખીમારી છે.
૨. ખ્રિસ્ત વડે 'હું સંપૂર્ણ' અને નવો કરાયેલો માણસ બની શકું છું
૩. જીવન માણસ તરીકે ધસુને દુનિયાના બધાં રાજ્યો ખતાવવામાં આવ્યાં, પણ જે શરતોએ તેણે તેઓનો કબજો-ભોગવટો કરવાનો હતો, તે શરતોએ તેણે તે સ્વીકાર્યાં નહિ. તે જાણતો હતો, કે એ તો નકલી ઝવેરાત છે, તેના બદલામાં તેણે "અતિ મૂલ્યવાન મોતી"ની પસંદગી કરી, એવું રાજ્ય કે જે આ દુનિયાનું નહોતું.
૪. ધસુનાં અજોડ દષ્ટાંતોમાં ન્યાયીકરણનું દષ્ટાંત એક સર્વોત્તમ જાણવા જેવી ખાખત છે. ન્યાયીઓને બદલો આપવામાં આવે છે, કારણ કે ગરજવાન માણસોની સેવા તેમણે બજવી હતી.
૫. આપણી અસર કેટલી વિશાળ રીતે ફેલાઈ શકે છે, તે આપણે જાણી શકતાં નથી. સન્ડે સ્કૂલનો શિક્ષક, ખ્રિસ્તના નામે મુલાકાત લેનાર અદીક્ષિત વર્ગનો માણસ, ધંધરના વચન વિષે ઉપદેશ કરતો ધર્માધ્યક્ષ-આ માણસો પૈકી પ્રત્યેકની અસર આપણે જાણીએ છીએ, તે કરતાં ઘણી ઊંડી અને ઘણે દર સુધી પ્રસારે છે.
૬. રાજ્યને માટે આપણે બજવેલી સેવાની સફળતા વિષે આપણે ખાંધેલા અંદાજે અપૂર્ણ હોય છે. આપણી સેવાઓ ખીજાએ માટે કેટલી અર્થવાળી હોય છે, તે આપણે જાતે જોઈ શકતાં

નથી. છતાં સ્વામીની ખાતર ખીજાઓને જે આશીર્વાદો પમાડયા, અને હજી પણ પમાડે છે, તે વાત જેઓ સ્મરણમાં પણ લાવતાં નથી તેવાં માણસોમાં આ એક જાતની વખાણવા-પાત્ર નમ્રતા છે.

૭. હું જાણું છું, તે કરતાં વધારે દૂર સુધી મારી અસર પહોંચતી હોવાથી આજે હું સંભાળપૂર્વક બોલીશ અને વર્તીશ.

૧૫. નવા કરારના મહાન અધ્યાય

૧. જેમ ખ્રિસ્તની પોતાની તેમ જ ખીજાની ગરજો પૂરી પાડવી, એ ખ્રિસ્તીઓ તરીકે આપણી ફરજ છે.
૨. તેની પ્રાર્થના, કે જે યોહાનના સત્તરમા અધ્યાયમાં મળે છે. તેમાં તેણે ઈશ્વર પ્રત્યે પોતાનું આસાંકિતપણું અને તેનામાં પુનઃદરમ આત્મત્રણા જાહેર કર્યાં છે.
૩. પ્રત્યેક ખ્રિસ્તી, વિશ્વાસ કરનાર અને સાક્ષી આપનાર છે.
૪. “તેણે કોઈ માણસને સાધારણ કે અશુદ્ધ ન ગણ્યો.” તેની ખાતરી કરાવવા ઈશ્વરે ત્રણવાર દર્શનનો ઉપયોગ કર્યો, એ પ્રમાણે પ્રેરિત પીતરે ૩૬૧ની બેડીઓ તોડી નાખી. અને જેવી રીતે ખ્રિસ્તી-ધર્મ યહૂદી પથથી વિશ્વધર્મમાં વૃદ્ધિ પામ્યો તેવી જ રીતે તે વિશ્વનાગરિક તરીકે આત્મિક રીતે વૃદ્ધિ પામ્યો.
૫. સંકટ અને નિરાશાના વૃત્તાંત પછી પ્રેરિતોનાં કૃત્યોનો ૨૮ મો અધ્યાય ધીરજ અને શાંતિનું વાતાવરણ પ્રગટ કરે છે. પાઉલ અને તેના સાક્ષીઓ સહીસલામત છે, “કંઈ પણ ઈજા થઈ નથી;” “મિત્રલાભે પરોણાગત.” “પૂરેપૂરી હિંમતથી ઉપદેશ કરેતો;” એ અસરકારક શબ્દસમૂહો બહાર તરી આવે છે.

૩. પ્રેમ સૌથી ઉત્તમ સદ્ગુણ અને સૌથી મહાન ગુણ છે, સર્વ કંઈ ગુણ-ગુણો પ્રેમમાં સમાયેલાં છે. (પહેલો કોરીંથી તેરમા અધ્યાય પ્રમાણે).
૭. પાઉલનો ફિલેમોનને લખેલો પત્ર એક રત્ન છે, અતિશય કાળજી અને સૌજન્યથી ભરપૂર એવો આ એક ખ્રિસ્તી પત્ર છે.
૮. આપણે જે પત્રો લખીએ છીએ, તેની ભાષા અને તેમાં વ્યક્ત થતાં આપણાં વલણ અને ભાવની મારફતે આપણા વિશ્વાસનું પ્રતિબિંબ પડે છે.
૯. એવું કહેવું વ્યાજબી છે, કે પાઉલના બધા પત્રોમાં આનંદના પ્રધાન સૂરવાળો ફિલિપીઓને લખેલો પત્ર, ખીજાં બધાં એનાં લખાણો કરતાં ખ્રિસ્તી જીવનનો સાર વધુ સ્પષ્ટ રીતે રજૂ કરે છે.

૧૬. યોહાનની સુવાર્તા

૧. નવા કરારનાં પહેલાં ત્રણ પુસ્તકો ઇસુના જીવનકૃત્યો વિષે આપણને કહે છે. આકર્ષક રંગોથી રંગાયેલું આપણા સ્વામીની પ્રવૃત્તિઓનું તે આખેદૂબ ચિત્ર આપણી સમક્ષ રજૂ કરે છે.
૨. યોહાનની સુવાર્તા, ઇસુ કોણ છે? તે વિષે આપણને જણાવે છે, પ્રથમ કક્ષમ તે આખાએ પુસ્તકનો સૂર નક્કી કરે છે. “આદિએ શબ્દ હતો, અને શબ્દ દેવની સંઘાતે હતો, અને શબ્દ દેવ હતો.” (યોહાન ૧ : ૧).
૩. પ્રેમાળ, માફી આપતો, ખોવાએલાં માટે કોમળતા અને અનુકંપાથી ભરપૂર તથા તેઓને બચાવી લેવાને હંમેશાં તત્પર એવો ખ્રિસ્ત યોહાન આપણી સમક્ષ રજૂ કરે છે.
૪. યોહાને મનુષ્યદેહ ધારણ કરેલા ઈશ્વરને, એક માણસ તરીકે માણસો મધ્યે વસનાર દેવને, આપણી સમક્ષ રજૂ કર્યો છે.

૫. યોહાનની સુવાર્તામાં ખ્રિસ્તનું કેવું પ્રેરણાત્મક ચિત્ર આપણને મળી આવે છે.
૬. ભલે, અંધકાર ગમે તેટલો હોય, પણ ખ્રિસ્તનું અન્વવાણું તે હોભવી શકતો નથી. તેનું અન્વવાણું તો હજીયે અંધકારમાં પ્રકાશે છે. માણસોનાં અંધકારમય હૃદયમાં પ્રકાશ લાવીને, જેઓ વિશ્વાસ કરે છે, તેઓને તારણ પમાડે છે.
૭. ઈસુનો પક્ષ કે જે કદી નિષ્કળ જર્થ શકે જ નહિ, તેમાં આપણી ભરતી કરવામાં આવી છે.
૮. “હાલ જે અંધકાર ઊતરી રહ્યો છે, તે મધ્યે તમે તમારા દીવા સળગતા રાખજો. અને ખ્રિસ્તને વિશ્વાસુ રહેજો.”
૯. ખ્રિસ્તને વિશ્વાસુ રહેવાથી તે તેનું અન્વવાણું આપણામાં પ્રદીપ્ત કરે છે.
૧૦. જેમ દરરોજના દૈનિક ખોરાક માટે રોટલી આવશ્યક છે, તેમ દૈનિક આત્મિક આહાર માટે ખ્રિસ્ત તેટલો જ આવશ્યક છે.
૧૧. ખ્રિસ્ત જે જીવનની રોટલી છે, તે વડે મારી આત્મિક જૂખ સંતોષાય છે.
૧૨. ઈશ્વર આપણો હલાવી ન શકાય, તેવો પાયો છે.

૧૭. હેબ્રીઓના પત્ર પર મનન

૧. કયે રસ્તે જવું, તેનો નિર્ણય કરતાં માર્ગદર્શક ચિહ્ન નજીક તેણે એક લાકડાનો વધસ્તંભ જોયો, છુપાવેલી ટોચ વડે તેણે તેના પર કોતરેલો લેખ વાંચ્યો; “વટેમાર્ગી! ખ્રિસ્તના સંકટ જેટલું મોટું દુઃખ તે કદી જોયું છે?”...તે વાંચતાં તેનું દષ્ટિખિંદુ તદ્દન ખલ્લાઈ ગયું.

૨. આપણા અંગત પ્રશ્નો, આપણા વિશ્વપ્રશ્નો, લડાઈ, ઉદ્યોગ અને મૂડીને લગતા પ્રશ્નો બાળકોના હક્કો વિષેના પ્રશ્નો: જ્યારે ખ્રિસ્તના આત્મા વડે અને તેના શ્રિયિંદુથી જોવામાં આવે છે, ત્યારે તે પ્રથમ દષ્ટિએ જેટલા ગંભીર અને મુરકેલ લાગતા હતા, તેવા તે પછીથી લાગતા નથી. કારણ કે તેણે તો ધણું જ મોટું સંકટ જોયું. તે જિંદગીની નિષ્ફળતા અને સંકટો પર વિજેતા નીવડ્યો, તેથી આપણને થતાં સંકટોમાં તે આપણી સહાય કરે છે. અને આપણે માટે મોત પર પણ સ્વામીત્વ પ્રાપ્ત કરે છે.
૩. જે સ્વામીએ પોતાનાં દુઃખો બહાદુરીથી વેઠ્યાં, તેને જોવાથી આપણે આપણા જોખ સારી રીતે ઉપાડી શકીએ છીએ.
૪. પરંતુ આપણે જોએ નવા યરુશાલેમના ખત ધરાવીએ છીએ, તેઓને માટે શંકા કે ખીક કંઈ છે જ નહિ આપણુ ભાવી-જીવન તે ખ્રિસ્તના હાથમાં છે. જેના ન્યાયીપણા અને પ્રેમ પર આપણે સંપૂર્ણ શ્રદ્ધા રાખી શકીએ છીએ.
૫. ખ્રિસ્તી જીવન શરત સમાન જ છે, દોડવા જેવી જ જે એક શરત છે, તે એ જ છે, પરંતુ આ મહાન શરતમાં દોડનાર પ્રત્યેક પોતાને, તેને માટે તૈયાર કરવો પડે છે. તેને માટે આપણે ધણો જ પૌષ્ટિક આત્મિક ખોરાક લેવાની અને વળગી રહેનાર પાપના જોજથી મુક્ત એવી જિંદગી ગાળવાની જરૂર છે.
૬. જોએ ખ્રિસ્તની મૂંસરી યુવાવસ્થામાં જ ઊઠાવવાનું શરૂ કરે છે, તેઓને ધન્ય છે.
૭. જીવન પણ આવું જ છે. એક દિવસની મહેનત, નિશાળનું વર્ષ, અથવા જીવનચંતની પ્રવૃત્તિ હોય, પણ યોગ્ય ધ્યેયો એ જ મહત્વની બાબત છે.

૧૮. ખ્રિસ્ત જેવી રહેણીકરણી માટે ખ્રિસ્ત આપણને શિસ્તબદ્ધ કરી શકે છે.

૧૮. આધ્યાત્મિકતાની જાણીતી મુસાફરીઓ

૧. ઈશ્વાર મૂર્તિપૂજક સમાજ વચ્ચે રહેતો હતો, છતાં તે એક સાચા ઈશ્વરનું સાંભળતો અને આધીન પણ રહેતો. માત્ર એક સારા ને જીવતા દેવનું ભજન કરે, એવા લોકોની એક જાતિ પેદા કરવાનું કામ તેણે ત્યાં કરવાનું હતું.
૨. હેબ્રી ઇતિહાસનું મૂળ આજ પીનામાં સમાયેલું છે-નવા પ્રદેશમાં નવા લોકો. વિષમી સુધારણા મધ્યે એક આત્મિક દીવાદાંડી સમાન થાય છે. પ્રથમ ગૌત્ર-સ્વામીની આ જાણીતી મુસાફરી માણસના ઇતિહાસમાં કાર્ય કરતી ઐશ્વરી ઇશ્વર વડે જ સમગ્રની શકાય. ઇસ્રાઈલીમની આ મુસાફરી ઈશ્વર પર રાખેલ વિશ્વાસનું કાર્ય હતી.
૩. વિશ્વાસ વડે કરેલાં કૃત્યોદારા એક વધતી સારી દુનિયા બનાવવા માટે ઈશ્વર આપણો ઉપયોગ કરે છે.
૪. આપણી જીવનયાત્રા વડે તેના પરના આપણો વિશ્વાસ પ્રદર્શિત કરાય એવું ઈશ્વર ઇચ્છે છે.
૫. કોઈપણ નિરાશાસ્પી ખીણમાં કદી પડી ન રહેવું, એનો અર્થ ઈશ્વરની વાણી સાંભળવી.
૬. સ્વામી ફરમાવે તેવા કોઈ સ્થળે જવાની તત્પરતા બતાવવી, એ જ એક-સારા સંતનું સાચું લક્ષણ છે. ફિલીપ્પી ઉત્તેજન પામીને ખોળે આનંદ કરતો ખોતાના વતનમાં સુવાનાં લઈ ગયો. આમ ફિલીપની અરણ્યની મુસાફરી નકામી ગઈ નથી.
૭. શરૂઆતની માફક ખ્રિસ્તી ધર્મ તે પ્રતિકૂળ દુનિયામાં જ જીવતો રહે છે.

૮. આપણે જાહેર કરવું જ જોઈએ, કે ઈશ્વરનું રાજ્ય તે માણસોના રાજ્ય કરતાં વધારે મહાન છે.
૯. સત્ય જ માણસોને છૂટા કરી શકે છે. તે સત્યની જાહેરાત મેંઘી પડી જાય, પરંતુ ઈશ્વરથી તેડાયેલાં ખર્ચાના ભોગની ચિંતા કરતા નથી, તેમને માટે જે ઠરાવ્યું હોય, તે થયા જ કરે છે.
૧૦. મેં પૂરતું કામ કર્યું છે, અને હવે જીવાતોના હાથમાં તે સોંપી શકાય, એવું કહેનારા ધાર્મિક મુસાફરીને રસ્તે મળી આવે છે, એ ઘણી સાધારણ ખીના છે.
૧૧. મંડળીમાં આપણા કામનો અંત શું ખરેખર આવે છે? ના, જ્યાં સુધી આપણે જીવીએ છીએ, ત્યાં સુધી આપણે એવો વિચાર કરવો જ ન જોઈએ.
૧૨. વીતી ગયેલાં સૈકાંઓમાં આપણે મુસા, યોહાન આપ્તિસ્મા કરનાર, સ્ટેફન, પાઉલ અને એવા ઘણા ખીજાઓનાં જેવા આપણે થવું જોઈએ.
૧૩. પાઉલના શબ્દો આપણને પ્રેરે છે—“હું સારી લડાઈ લડ્યો છું. મેં દોડ પૂરી કરી છે, મેં વિશ્વાસ ગાળ્યો છે.” તે નિવૃત્ત થયો નહિ, પોતાના જીવનના અંત સુધી તેણે કામ કર્યું.
૧૪. તમામ જીવન સ્વામીની સેવાથે વપરાય તો કેવું સારું!

૧૯. ચિર્મેયાહ પ્રત્યેાધક

૧. ઈશ્વરને આજ્ઞાધીન થવાને દારે થઈ તે જ આપણે સાચું જીવન ગાળવા માર્ગ પર દાખલ થઈ શકીએ.
૨. ઈશ્વરની ઇચ્છા મારી પસંદગી પ્રમાણે ન હોય, છતાં હું તેનો અંગીકાર કરીશ
૩. ઘણાં માણસો ચિર્મેયાહની માફક ચઢતી પડતી અનુભવે છે. આ બધો જ સમય તેનાંમાં ઈશ્વરની જે હાજરી અને સામર્થ્ય

- હતાં, અને જે તેની મારફતે કાર્ય કરી રહ્યાં હતાં, તે તે સારી રીતે જાણતો હતો.
૪. યિમે'યાહને ઈશ્વરની સમક્ષતાની પક્ષી ખાતરી હતી. યુદ્ધની મધ્યે તેને વિજયને માટે ઉત્સાહ ઉત્પન્ન થયો, અને વિલાપની લાગણી આનંદમાં ફેવાઈ ગઈ.
૫. પેલેસ્ટાઈનમાં વસંત ઋતુમાં સૌથી પ્રથમ જે ઝાડને ફૂલ આવે છે, તે તો બદામનું ઝાડ છે. યિમે'યાહને તેની સેવાના આરંભમાં ઈશ્વરે ફૂલેલી બદામડીનું દર્શન કરાવ્યું.
૬. ઈશ્વર ન્યાયીપણું, ઇન્સાફ અને પ્રેમની વસંત ઋતુ આ વિશ્વમાં લાવવાને કામ કરી રહ્યો છે, એ વિચારના જ્ઞાનથી આપણને પણ મદદ મળશે.
૭. આ મારા બાપની સૃષ્ટિ છે... ઈશ્વર હજી પણ રાજ કરે છે.
૮. યિમે'યાહે જાહેર કર્યું, કે ઈશ્વર તો જેના પર આધાર રાખી શકાય, અને જે હિતકારક વ્યવસ્થા કરી શકે, એવાં હિંમતવાન લોકોને તે આહે છે.
૯. આ દિવસ નવીન આરંભ કરવાને આપણે માટે એક ખીજ તક છે.
૧૦. યિમે'યાહની સાથે ઈશ્વરનો આત્મા હતો, એ માટે તેણે પોતાના જીવનનું બરાબર અવલોકન કર્યું હતું, ઈશ્વર અને પોતા વચ્ચેનો, ઈશ્વર અને માણસ વચ્ચેનો તથા લોકો અને પોતા વચ્ચેનો સંબંધ પણ તે બરાબર જોઈ શક્યો.
૧૧. દરેક જમાનામાં જેઓ સુસ્ત રીતે ઈશ્વર પર પ્રેમ રાખે છે, અને આરામિત રીતે તેની પાછળ ચાલે છે, તેઓને તે જીવનનું સાચું જ દરખ દેખાડે છે.

૧૨. ઈશ્વરની દષ્ટિએ જીવન જોવું હોય, તો ઇસુના આત્મા અને મનની મારફતે તે સર્વોત્તમ રીતે જોઈ શકાશે.

૨૦. યોહાન આપ્તિસ્મા કરનાર

૧. યોહાન પાસે આત્માનું જે ઉન્નતપણું હતું, તે ખરેખર વિરલ હતું.
૨. યોહાન એવા શબ્દો પણ જોઈયો, કે જે આજે ધણાના સંબંધમાં ખરા છે. “તમારી વચ્ચે એક ઊભો રહેલો છે, તેને તમે જાણખતા નથી.”
૩. યોહાનની સાક્ષીએ ધણાં ધરોમાં અને જીવનોમાં ઇસુ ખ્રિસ્તના પ્રવેશ માટે માર્ગ તૈયાર કર્યો છે, લોકોને તેઓની મધ્યે ઇસુની હાજરીનું જ્ઞાન થયું.
૪. “ખ્રિસ્તને મળવાને માટે તૈયાર થાઓ.” કહેનાર વાણી હું ચર્મશ.
૫. યોહાન આપ્તિસ્મા કરનાર એક ઉદ્ધારણ આપવા લાયક માણસ હતો, કે પોતાને જેવો ગણવો જોઈએ, તે કરતાં વિશેષ નહોતો ગણતો.
૬. પોતાની જાતને હલકી ગણીને ખ્રિસ્તને જાઓ કરવો, તે જ મહાન ખ્રિસ્તી જીવનનું રહસ્ય છે, સુખ ને શાંતિનો ખરા માર્ગ તે જ છે.
૭. આજે મારા જીવનમાં પાપનાં મૂળ પર ધા કરવામાં આવે, એમ હું ઇચ્છું છું.
૮. એ જ પ્રકારનો આત્મા કહેશે, “મંડળી પ્રથમ, હું છેલ્લો, માટું નહિ પણ ઈશ્વરનું મારી ઇચ્છા નહિ, પણ ખાપની ઇચ્છા થાઓ.”

૯. યોહાન આપ્તિસ્મા કરનાર એવો જ હતો—એક મીણબત્તી જેવો, જે બળીને ખતમ થઈ જાય છે. પણ અધકારમાં અજવાળાં પાથરે છે. તેનો પ્રકાશ ઈસુ માટે હતો.
૧૦. આપણા સળગતા અને પ્રકાશતા દીવાથી ખ્રિસ્ત દેખાવો જોઈએ, એ માટે કે, જગત તેને ઓળખે, કે જે પોતે “જગતનું અજવાળું છે.”
૧૧. મીણબત્તીઓની માફક આપણે ખ્રિસ્તીઓએ બળવું જોઈએ, એ માટે કે આપણે પ્રકાશ આપીએ.
૧૨. ૧૮૦૬માં હેનરી માટીન હિંદમાં આવ્યો; તેણે લખ્યું, કે “હવે મને ખ્રિસ્તને માટે ખાક થઈ જવા દો.”

*

૧૪. મંડળી

૧. જગતભરમાં મંડળીનું સેવાકાર્ય

૧. સત્યનું અજવાળું—ખ્રિસ્તનું અજવાળું—હંમેશાં પ્રકાશતું જ રહે છે. અધારાએ તેને કદી હોલવ્યું નથી.
૨. “તારી આશા, તારા વિશ્વાસને કાંઈ ના ડગાવે. હાલનાં બધાં માર્મિક રહસ્યો; થશે પ્રકાશિત અંતે.”
૩. કેટલાંક મનુષ્યો આત્મિક રીતે અધ હોય છે, ખીજાં કેટલાંકની નજર મોટી વસ્તુઓ જોઈ શકે છે, પરંતુ જેઓ સાચી નજર ધરાવે છે, તેઓ નાનાં પાપનાં જોખમ વિષે સાવધ હોય છે, તેઓ યોગ્ય વખતે બોલેલા સાચા શબ્દની કિંમત સમજે છે.

૪. સંપૂર્ણ રીતે ને પૂર્ણ ખતથી કરેલાં નાનાં નાનાં કાર્યો જ કેટલી બધી વાર મારા જીવનનાં મહાન કૃત્યો બન્યાં છે !
૫. દરેક માણસના આત્મામાં ખ્રિસ્ત અને તેની મંડળીની સંગત માટે તૃણા રહેલી હોય છે.
૬. આપણા આત્માઓમાં ધાર્મિક જાગૃતિ લાવવાને, જીવનની કટોકટીનો પ્રસંગ અથવા સંકટ પ્રભુ મોકલી આપે છે.
૭. જીવનની મુશ્કેલીઓ અને દુઃખો આત્મિક સુધારા માટે આશિષરૂપ છે.
૮. ખ્રિસ્તની સહાયથી આજની મુશ્કેલીઓ પ્રભુની આશિષોમાં ફેરવી નાખીશ.
૯. મંડળીની હસ્તી માટે આપણે ઈશ્વરનો આલાર માનીએ છીએ, કેમ કે સર્વ સ્થળોએ મંડળી માણસોને ઉચ્ચતર માંગ વિષે હાકલ કરે છે.
૧૦. મંડળીની અને મારી આસપાસ વસતા લોકો મારામાં તથા મંડળીમાં ખ્રિસ્તનો આત્મા જીએ.
૧૧. યરુશાલેમને ટાયટસે જીતી લીધું. તે પછી ગુલામો એટલી જૂજ કિંમતમાં વેચાતા હતા, કે ૬૭૦૦૦ ગુલામોને પ્રભુને જેટલી કિંમતે યહુદાએ વેચ્યા હતા, તે કરતાં ઓછી કિંમતે તેમાંના પ્રત્યેકને વેચવામાં આવ્યો હતો.
૧૨. જો ખ્રિસ્ત આવ્યા ન હોત, તો આપણે તેના જીવનની અદ્ભુત પ્રેરણા પામ્યાં ન હોત, જો તે આવ્યા ન હોત, તો આપણે ઉદ્ધાર પામ્યાં ન હોત, વળી જો તે આવ્યા ના હોત, તો તેનામાં આપણે નવા જીવનનો આશીર્વાદિત આનંદ પામ્યાં ન હોત.
૧૩. પરંતુ તે ખરેખર દુનિયામાં આવ્યા તેમના આવ્યાથી ગુલામી માંસ પામી, તેમણે બાળકોની કિંમત કેટલી બધી છે ! તે

દુનિયાને શીખવ્યું. તેમણે સ્ત્રીદ્વારા જન્મ લઈને સ્ત્રીનું સ્થાન માનવત્વ યનાવ્યું છે. તેમણે ઈશ્વર વિષેનું આપણું દર્શન વધુ વિસ્તૃત તથા સ્પષ્ટ યનાવ્યું છે. તેમણે ઈશ્વરને આપણા પિતા તરીકે નિહાળવાને શીખવ્યું છે. આપણે તેમની સેવામાં તથા તેમની મંડળીની સેવામાં આપણાં જીવનો સમર્પિત કરીએ છીએ, કેમ કે તેમણે પોતાના લોકો તથા પોતાની મંડળી માટે પોતાનો જીવ આપ્યો છે.

૧૪. ઈશ્વરે ખ્રિસ્તને મોકલ્યો, જેણે પોતાનું જીવન આપણે માટે આપી દીધું, જેથી આપણે જીવન પામીએ.

૨. મંડળીનું સેવાકાર્ય

૧. ઈસુને સંતાપ દેનાર તો ધર્મ હતો, કે જેમાં પ્રેમ ને દયા ન હતી.
૨. ખ્રિસ્ત એક દાર છે, કે જેમાં ચર્ચને બધાં માણસો આનંદ ને શાંતિના પાગમાં આવી શકે.
૩. લોકો જ્યાં હોય, ત્યાં ખ્રિસ્તની સુવાર્તા આપવાથી અંધારા અને અજવાળા વચ્ચે સાચો તફાવત જણાઈ આવે છે.
૪. મંડળી વ્યક્તિનું મૂલ્ય જાહેર કરે છે, વ્યક્તિ કદાચ ખરાબ પરિસ્થિતિને કારણે અશુદ્ધ હોય, મંડળી વ્યક્તિઓને જુડી પરિસ્થિતિમાંથી ઈશ્વર અને તેઓના સાથી માણસો સાથેના પવિત્ર સંબંધમાં ખસેડવા શોધે છે.
૫. માણસના આત્મિક વિકાસમાં સમય અને અતુલવે મહાન ફેરફાર કર્યો છે, પણ ઈશ્વરના પોતાના સ્વભાવમાં નહિ. ૯
૬. ખ્રિસ્તીઓને મન તો મંડળી એટલે કૃતિમાં મુકાયેલો સોનેરી નિયમ : ખ્રિસ્તીઓને મન મંડળી એટલે કુળવણીની સેવા, સાબાં કરવાની સેવા, સર્વ લોકોને મદદરૂપ સેવા, ચાહુ રાખવાની સેવા.

૭. સર્વ ખામતે અને સર્વ સમયે ખ્રિસ્ત આપણી પ્રેરણા ને શક્તિ છે.

૮. આપણાં મંદિરો વિષે શું ? શું તે ખામી વગરની ઇમારતના જ મંદિર છે ? અથવા તે લજ્જનસ્થાન છે ? કે જ્યાં લોકોની જરૂરિયાતો પૂરી પાડવામાં આવે છે.

૯. આપણને અર્વાચીન, અસરકારક ઇમારત જોઈએ છે, પણ મંદિરની હયાતીનું ખરું કારણ લોકોને ઈશ્વરના રાજ્યમાં લાવવાનું તે છે, એ દષ્ટિ બહાર ન હોવું જોઈએ.

૧૦. માણસોને ભરપૂર જીવન મળે, એ માટે ઈસુ આવ્યો. આ જીવનમાં સર્વ માણસોને લાવવા માટે મંડળી તેનું સાધન છે.

૧૧. મારા મંદિરને લજ્જનસ્થાન બનાવવા હું મારા ભાગ આપીશ.

૧૨. દરેક માણસને ખ્રિસ્તમાં સંપૂર્ણ થયેલો રજૂ કરવો, એ મંડળીનું કામ છે.

૩. આપણે શા માટે મંડળીને ચાહીએ છીએ ?

૧. હું મંડળી પર પ્રેમ રાખું છું, કારણ કે તે દ્વારા નાનાં બાળકોને ખ્રિસ્તી જીવન જીવવાની તક પૂરી પાડી શકાય છે, હું મંડળીને એ માટે પણ ચાહું છું, કે ભલે એક તાલંત હોય કે ઘણાં, પણ તે બધાંની મંડળીને જરૂર છે.

૨. ઈશ્વરને અર્પિત થયેલા કાર્યકરની પડતી અસરની કિંમત કદી આંકી શકાતી નથી; અને તે અસર હંમેશાં ચાલુ રહે છે.

૩. મંડળીમાં આપણને ઈશ્વરનો મેળાપ થાય છે, અને એની મીઠી સંગતમાં આપણે હિતમ માણસોના સમાગમમાં આવીએ છીએ, અને તેમની સાથે એવી અન્યથા મિત્રતા બંધાય છે, કે જેથી જીવન મધુરું અને તેજમય બની જાય છે, તે સાથે આપણને જીવન સારામાં સારી રીતે જીવવાનો પડકાર પણ મળે છે.

૪. આજે, તક મળતાં હું મંડળી માટે બે સારા શબ્દો કહીશ.
૫. જો શ્રોતાજનના કાન ઈશ્વરની સાથે એકતાર થયા હશે, તો ભક્તિસભાનો સમય તેને માટે આત્મિક તાજગીનો સમય બની જશે—પુનઃસ્વાર્પણનો સમય બની જશે. આત્મા અને હૃદયને તપાસવાનો સમય બની જશે.
૬. ભક્તિસેવામાં ભાગ લેનારને તેનાથી જો આશા ને દિલાસો મળે, તો તે તેના માટે રાતના સમયે સંભળાતા મધુરા ગાયન બની જશે, હા, હૃદયમાં એક પ્રકારનો અકથ્ય આનંદ તે અનુભવશે.
૭. ઈશ્વર તો તેનું આમંત્રણ આપે જ છે, કે “ મારી પાસે આવો.” પણ તે આમંત્રણ સ્વીકારવું કે નકારવું, એ આપણી પોતાની પસંદગીની વાત છે.
૮. આપણે આભાર માનતાં માનતાં તેના દરવાજામાં પ્રવેશ કરીએ.
૯. જો કે મંડળીમાં ઘણી ઊણપો છે, તેમ છતાં પણ તે યુગોથી ખ્રિસ્તમાં વિશ્વાસ કરનારાઓને સંતોષ આપતી આવી છે.
૧૦. આપણામાં જ્યારે ખ્રિસ્તનો આત્મા હોય છે, ત્યારે જ મંડળીને તે ચાહે છે, તેને આપણે ચાહીએ છીએ.
૧૧. શરૂઆતના ખ્રિસ્તીઓને મન મંડળીનું મૂલ્ય એટલું બધું હતું, કે પ્રભુનું કામ આગળ ચાલે, માટે જરૂર પડે તો તેઓ પોતાના જીવને હોડમાં મૂકતાં હતાં.
૧૨. જ્યારે આપણે ખ્રિસ્ત અને તેની મંડળીને પક્ષે ઊભા રહીએ છીએ, ત્યારે જીવનમાં નવું દર્શન પ્રાપ્ત થાય છે.
૧૩. પ્રભુમંદિર અમારા કૌટુંબિક જીવનનું એક અગત્યનું અંગ છે. દર રવિવારે દુરાવેલે સમયે અમે પ્રભુમંદિરમાં હાજર હોઈએ છીએ, અને ભજન, પ્રાર્થના અને સ્તુતિમાં ભાગ લઈએ છીએ.

૧૪. જ્યારે જ્યારે અમે મવા સ્થળમાં રહેવા જઈએ છીએ, ત્યારે સૌ પ્રથમ અમે દેવળની તપાસ કરીએ છીએ.
૧૫. એ ટેવ જોવું તમને લાગતું હશે, પણ ટેવ કરતાં એમાં કંઈક વધારે છે. આ દેવળરૂપી કેન્દ્રની આબુઆબુ અમે અમારું જીવન અને વિચારો ધડયા છે.
૧૬. દેવળ અમારા જીવનનો એક ભાગ બની ગયું છે, અને અમે દેવળના એક ભાગરૂપ બની ગયા છીએ.
૧૭. આજે અમે એવી રીતે જીવીએ, કે જેઓ અમને જુએ, તેઓ અમારી મંડળીનું દર્શન પામે.
૧૮. હું શા માટે મંડળીને 'ચાહું છું, હું તેને ચાહું છું', કારણ કે તેમાં રહીને આત્મિક અને માનસિક રીતે વૃદ્ધિ પામું છું.
૧૯. જેમ ઘેટાંને વાડાની જરૂર છે, તેમ આપણને મંડળીની જરૂર છે.
૨૦. ખ્રિસ્ત આપણો ઉત્તમ ઘેટાંપાળક છે, અને મંડળી આપણો વાડો છે.
૨૧. ઈશ્વરના લજ્જનને માટે પ્રભુમંદિર અર્પણ કરેલું હોય છે, ત્યાં શાસ્ત્રના અર્થ આપણે માટે રપજ થાય છે.
૨૨. આપણી ઈશ્વરસ્તુતિમાં, આપણા ગુરુએ સોંપેલા કાર્યમાં, અને પવિત્ર આત્માની સંગતમાં આપણે આનંદ કરીએ છીએ.
૨૩. કેટલાક એવા માણસો પણ આપણને મળે છે, કે જેઓ દેવળમાં જવાના આપણા પ્રેમની હાંસી ઉડાવે છે, તેનાથી શરમાયા વગર પ્રેમથી દેવળમાં પ્રવેશ કરીએ.
૨૪. મંડળી તેનો પ્રેરણાત્મક સંદેશો આપણી પાસે લાવે છે, જ્યારે આપણે પ્રભુના ઘરમાં એકઠાં મળીએ છીએ, ત્યારે આપણે કાયદાનું પાલન કરીએ છીએ.

૪. સેવાનો સંસ્કાર

૧. આત્મિક સત્યો શીખવીને, ભજનસેવાના અનુભવમાં દોરીને, અને ઈશ્વરની નિકટમાં રાખીને, જીવનનો ગુપ્ત ખજાનો શોધવા માટે મંડળી આપણને મદદ કરે છે.
૨. મંડળીની સેવાનો અનાદર કરવો, એ જ આપણે માટે જીવનના ઉત્તમ વાનાં ગુમાવવાનું જોખમ વહોરવા બરાબર છે.
૩. ઈશ્વર તેનો હાથ લાંબો કરીને મને ધરી રાખે, એ માટે મંડળી એ તેનો માર્ગ છે.
૪. વિશ્વાસના આત્માએ આપણા સાથી મનુષ્યોની સેવા બળવવા, જ્યારે આપણે તત્પર થઈએ છીએ, ત્યારે તે સેવા એક પ્રકારનો સંસ્કાર છે.
૫. ખીમંઓનું ભક્તું કરવું, એટલે દેવને સેવારૂપ થવું.
૬. જ્યારે આપણે તેના આત્માથી ભરપૂર હોઈએ છીએ, ત્યારે આપણો એક સ્પર્શ, એક જ અમીદષ્ટિ, અને એક જ સીકા અવાજ દ્વારા તેનો પ્રેમ પ્રદર્શિત થાય છે.
૭. ખ્રિસ્તીઓ પાસેથી જગત એકલી કાર્યદક્ષતા કરતાં કાંઈ વિશેષ માગે છે. એટલે ખ્રિસ્તની પ્રતિમાની તે અપેક્ષા રાખે છે.
૮. ખ્રિસ્તી સંગત વર્ગભેદનો નાશ કરે છે, અને નિરૂપયોગી માણસોને ઉપયોગી બનાવે છે.
૯. ઈસુને માટે જીવવું એટલે ઉપયોગી જીવન ગાળવું.
૧૦. ખ્રિસ્ત મુશ્કેલ આદર્શોને એટલા પ્રમાણમાં સમર્પિત થયો હતો, કે તેમને માટે તે પોતાનું કૂરમાન કરવા ખુશી હતો.
૧૧. જે માણસ ઈશ્વરના અવિકારી હેતુ માટે તેના પક્ષમાં જીભો રહે છે, તેની અસર મરણ પછી નાખૂદ કરી શકતું નથી, માત્ર તેવો માણસ જીવનમાં કંઈ અર્થ જોઈ શકે છે.

૧૨. જ્યારે કોઈ ખીજની સેવા કરવામાં પોતાને બૂલી જાય છે, ત્યારે તે પોતાના જીવન પર નવીન કાપૂ મેળવી લે છે.

૫. આખી સૃષ્ટિમાં

૧. આપણાં દેવો અને કેથીડૂલોના સંકુચિત ઓરડાઓની બહાર આપણે મંડળીના સલાસદો સર્વોત્તમ કામ કરી શકીએ છીએ.

૨. જો આપણે પ્રભુનો સંદેશો આખા જગતમાં લઈ જઈએ, અને સર્વ મનુષ્યોના કૂટ પ્રશ્નોને લાગુ કરીએ, તો મંડળી જીવંત બને છે.

૩. મંડળીનું કાર્ય એની દીવાલોની બહાર સુધી પ્રસરે છે.

૪. આપણાં જીવનો, આપણાં તાલંતો ને આપણું સર્વસ્વ ઈશ્વરનાં છે.

૫. “અંધારામાં પ્રયાણ કર, અને તારો હાથ પ્રભુના હાથમાં મૂક, તે તારે માટે અજવાળા કરતાં ઉત્તમ અને જાણીતા રસ્તા કરતાં વિશેષ સલામતી ભરેલું છે.”

૬. મારા આત્મિક આશીર્વાદોમાં શું ખીજઓને ભાગીદાર બનાવું છું ?

૭. સાત સાગર પર ખ્રિસ્તી પ્રેમને વિસ્તારવો એ મંડળીનું કામ છે. આ કંઈ માત્ર મિશનરીઓ મોકલવાથી થતું નથી, પણ ભલાઈ અને દયાનાં નાનાં નાનાં કૃત્યો-જર્મનીના એક મિત્ર પર પત્ર લખવો, કેરિયામાં એક અનાથ માટે નાની ભેટ મોકલવી, હિંદમાં એક ગરજવાન કુટુંબને થોડું દાન મોકલવું અથવા ફિલીપાઈન્સની નવી મંડળી માટે પ્રાર્થના કરવી-મારફતે થાય છે.

૮. દરેક સંદેશો એકલો કદાપી અગત્યનો ન જણાય, પણ ખીજ હજારો સંદેશો સાથે જોડાતાં, તે એક ઘણું મજબૂત દોરડું બની શકે છે, કે જે પ્રેમનું દોરડું આંતરરાષ્ટ્રીય અટકાવો

ઓળંગે છે, અને ખ્રિસ્તમાં વિશ્વતા બધા લોકોને મહાન અંધુત્વમાં-પ્રેમમાં એક કરે છે.

૬. દરશ્ય અને અદરશ્ય મંડળી

૧. પ્રક્ટીકરણના ખીજા ને ત્રીજા અધ્યાયમાં સાત મંડળીઓને લખેલા જે પત્રો આવે છે, તે દરેક જમાનાની મંડળીઓ સદ્ગુણો અને નબળાઈઓ બહુ સ્પષ્ટ રીતે વર્ણવે છે.
૨. ઈશ્વરનો ન્યાય આપણા નાશ કરવા માટે નથી, પણ આપણને તેની પાસે લાવવા માટે છે.
૩. આપણે કદી ઈશ્વરથી એટલાં બધાં દૂર ભટકી જઈ શકતાં નથી, કે તે આપણા પરલાવાને અને પાછા ફરવાને આવકારે નહિ.
૪. ગમે તે વર્ગ કે કોમ, ધર્મ કે રાજ્યનો બાધ રાખ્યા વગર, ઈસુના ખીલા જડિત હાથો દરેક જણને તેના દૈવી પ્રેમ અને દયાનો સંદેશો આપે છે.
૫. પૃથ્વી પરતું તેતું કામ કરવાને માટે ખ્રિસ્ત તેના શિષ્યો પર આધાર રાખે છે.
૬. આપણને-તેની મંડળીને, ખ્રિસ્તે સોંપેલું કામ એ છે, કે તે જે તારણ આપે છે, તે સ્વીકારવાને બધાને તેડી લાવીએ.
૭. ખ્રિસ્તી આગેવાની હેઠળ, મંડળી સર્વ રાષ્ટ્રના લોકોને શાંતિમય સહજીવન માટે એકઠાં કરે છે.
૮. મંડળી, દુનિયાની સૌથી મોટી અનમયખીઓમાંની એક છે. કાળની કસોટીમાંથી જે પાર ઊતરી છે. સૈકાઓ થયાં, જુદી જુદી સંસ્કૃતિ અને વાતાવરણવાળા ઘણા દેશોમાં તેણે મૂળ નાખ્યાં છે, તે દેવની દરશ્ય મંડળી છે.
૯. જેઓ ખ્રિસ્તને પોતાના પ્રભુ અને તારનાર તરીકે સ્વીકારે છે, તે મર્ડની દરશ્ય મંડળી બનેલી છે.

૧૦. ખ્રિસ્તના સાચા અનુયાયીઓના હૃદયમાં સ્થપાયેલી મંડળી તે જ તેની અદ્વચ મંડળી છે.
૧૧. શુદ્ધ અને તંદુરસ્ત મંડળીમાં આત્માઓ જીવવાને અને તેમને મંડળીની સાથે એક કરી દેવાનો ભાવ અને તમન્ના હોવાં જોઈએ.
૧૨. એલેક્ઝાન્ડર વિનેટ એક ખ્રિસ્તી ચિંતક લખે છે, કે, “મંડળીને દુનિયામાંથી જે લૂંટ મળે છે, તે પર તે જીવે છે.”
૧૩. મંડળીનું અસ્તિત્વ અને તેનું ચાલુ રહેલું જે એક આપત પર આધાર રાખે છે. તે તો સુવાર્તાપ્રચાર છે, તે જ તેનું પોષણ છે.
૧૪. માણસને આત્મિક ધરની જરૂર છે, અને તેથી જ ઈશ્વરે આપણને મંડળી આપી છે.
૧૫. આપણે દેવળને ચાહીએ છીએ, કારણ કે ત્યાં આપણે આપણા તારનારને મળીએ છીએ, અને તેના સંપર્કમાં આવીએ છીએ, તે વિશ્વાસીઓનું સંગતનું સ્થાન છે, તે ખ્રિસ્તનું શરીર છે. જેનું શિર ખ્રિસ્ત પોતે છે.
૧૬. દેવળમાં આપણે આપણા ઉત્પન્નકર્તા સર્વશક્તિમાન ઈશ્વરનું સ્તવન કરીએ છીએ. દેવળ દેવાખાનું છે, ત્યાં આપણાં પાપો મટાડવામાં આવે છે, તે આપણા ભૂખ્યા આત્માઓને આત્મિક પોષણ આપનાર ભંડાર છે.
૧૭. આપણે શા માટે દેવળને ચાહીએ છીએ? તે સ્પષ્ટ ને વ્યાજબી છે. તે ખ્રિસ્તમાં એકબીજા સાથે જોડાયેલા જીવતા પથ્થરોનું મંદિર છે.
૧૮. આપણે ઈશ્વરની પસંદ કરેલી પેઠી-તેના પોતાની લોક છીએ.

૭. ખ્રિસ્તમાં એક શરીર

૧. દરેક જાતિ, રાષ્ટ્ર અને સંસ્કૃતિના લોકો, જેઓ ખ્રિસ્તને તારનાર અને પ્રભુ તરીકે સ્વીકારે છે, એ જ સમાજને ખ્રિસ્તી મંડળી કહે છે, એ એક વિશ્વવ્યાપી મંડળ છે.
૨. આખી મનુષ્યજાતને માટે જે એકતા ઈશ્વર ધર્યું છે તેની ડાંખી આપણને ખ્રિસ્તની સાર્વત્રિક મંડળીમાં થાય છે.
૩. આ અતિશયોક્તિ નથી. કારણ કે આત્માની મિત્રાચારીમાં પ્રેમ અને સત્ય, આદર અને નિષ્ઠા, અને ઈશ્વર પ્રત્યે તથા એકબીજા પ્રત્યે વિશ્વાસુપણા જેવા દૈવી સદ્ગુણો સમાયેલા હોય છે.
૪. આ દુન્યવી દુનિયામાં મંડળીની વૃદ્ધિ ત્યારે જ થશે, જ્યારે આપણામાંનો દરેક આ પ્રભુને માટે તેનાથી બનવું બધું કરશે.
૫. જ્યારે જ્યારે આપણે મંડળી તરફ જોઈએ છીએ, ત્યારે ભાત ભાતના ફાંટા અને વાડાઓ જોઈએ છીએ. સહુ કોઈ જાણે છે, કે ખ્રિસ્તી સેવાકાર્યના માર્ગમાં આ એક મોટો અંતરાય છે. પણ બહાર મને એવો અનુભવ થયો છે, કે આપણે ખ્રિસ્તમાં એક છીએ.
૬. કેવું અજાયબ કે, જે સર્વ તેના પર પ્રેમ રાખે છે, તે બધાંને ખ્રિસ્ત ભાઈપણાના બંધનમાં બાંધે છે. જાતિ, સંસ્કૃતિ અને સામાજિક ભેદો જતા રહે છે, ખ્રિસ્તમાં એકતા છે.
૭. શરૂઆતની મંડળી પાસે તંત્રની એકતા ન હતી, પણ અનુભવની એકતા હતી, વિશ્વાસ ને આત્મામાં તેઓ એક હતા.
૮. પ્રેમના બંધનદ્વારા આત્મામાં ખ્રિસ્તીઓ એક છે.
૯. આજે હું એ અનુભવવા મથીશ, કે દુનિયાભરમાં મંડળીનું જે કાર્ય છે, જે માટું પોતાનું કાર્ય છે.

૮. પ્રાચીન મંડળી

૧. પ્રાચીન મંડળી પ્રાર્થનાવાદી મંડળી હતી.
૨. ધસતા પવનની માફક તેઓના ઉપર (૧૨૦ સ્ત્રીપુરુષો ઉપર) ધાર્યા કરતાં પણ વિશેષ મહાન પરાક્રમ તેમના ઉપર ઊતરી આવ્યું. પછી મંડળીનો જન્મ થયો.
૩. પ્રાચીન મંડળી તે તો સાક્ષી આપનાર મંડળી હતી. ખ્રિસ્ત વિષે ઉપદેશ કરવાનું તથા શીખવવાનું શિષ્યો કદી ચૂકતા જ નહિ.
૪. અગાઉની મંડળી તે ભાગીદારી ધરાવનારી મંડળી હતી, તેઓએ પોતાની માલમિલકત વેચીને પ્રત્યેકને પોતાની જરૂર પ્રમાણે વહેંચી આપ્યું.
૫. અગાઉની મંડળી તે તો સ્તુતિ કરનારી મંડળી હતી, શિષ્યો મંદિરમાં હર વખતે ઉપકારસ્તુતિ કરવામાં ચાલુ રહેતા હતા.
૬. દુનિયાના તારણને અર્થે મંડળી તે તો માણસો માટે ઈશ્વરનું એક દાન છે. ઈસુ ખ્રિસ્તમાં જે દેવ હતો, તેણે આ મંડળીને અસ્તિત્વમાં આણી. પવિત્ર આત્માના પરાક્રમ અને હાજરી વડે એક પછી એક એમ અનેક જમાનામાં મંડળીનું અસ્તિત્વ જારી રાખવામાં આવ્યું છે.
૭. પ્રાચીન મંડળીના ખ્રિસ્તીઓ ખ્રિસ્ત વિષે વાત કરતાં કદી થાકતા જ નહિ. એકમેકની સંગત રાખવામાં પવિત્ર ભોજન સાથે પાળવામાં, અને પ્રાર્થના કરવામાં જે સાક્ષી તેઓ પૂરતા તે માત્ર એકલદોકલ નમૂનો ન હતો, પરંતુ પ્રત્યેક જણનું તે કાર્ય હતું.
૮. આપણે પ્રભુ જે તે અગાઉ હતો, તેવો ને તેવો તે આજે પણ છે, તે વાત આપણે ભૂલી જઈએ છીએ.
૯. જે આપણે પણ પ્રેરિતોના શિક્ષણમાં, ભાઈપણાના પ્રેમમાં, પ્રભુભોજનની રોટલી સાથે સાથે ભાંગવામાં અને પ્રાર્થનામાં

દઢતાથી લાગુ રહીએ, તો મંડળીના જીવનમાં મહાન ફેરફારો આપણી રાહ જોઈ રહ્યા છે. હા, દુનિયાને માટે આશાનો નવો સિતારો બીગરો.

૧૦. ખ્રિસ્તમાં જે વિશ્વાસીઓ છે તેઓની એકમેક સાથેની સંગત એટલે ખરી મંડળી.

૧૧. દુનિયાલરની અધી દેશજાતિઓના આજના લાખો ખ્રિસ્તીઓ પ્રાચીન મંડળીના સનાતન ઋણી છે. હાલની આપણી દુનિયામાં જે ખ્રિસ્તી ધર્મ પ્રવર્તે છે, તેમાં તેણે મહત્વનો ફાળો આપ્યો છે.

૧૨. પ્રાચીન મંડળીના વિશેષ જ્ઞાન મારફતે આજની મંડળીને પ્રેરણા મળી શકે છે.

૧૩. જી. એચ. સી. મેકગ્રેગરના કહેવા મુજબ “ પીતર પાસે એવું કંઈ હતું, કે જે તે પાછું રાખી શકતો જ નહિ-ખ્રિસ્તમાં જે જીવનનું જ્ઞાન હતું, તે તો પાછું રાખી શકતો નહોતો. તે તો તેને આપે જ છૂટકો હતો.”

૧૪. જે હું પાછું રાખું છું, તે હું ગુમાવું છું, જે કંઈ હું આપી દઉં છું, તે જ હું મારી પાસે રાખું છું.

૧૫. આપણી અગાઉ પાઉલ અને બીબલોએ જેમ કહ્યું, તેમ સુવાર્તા ફેલાવવા માટે આપણે ખ્રિસ્તના હિંમતવાન સંદેશિયા થઈએ, એવું પ્રભુ કરો.

૧૬. દેવના પુત્ર ઈસુ ખ્રિસ્તની સુવાર્તાની વધામણી લઈ જવા માટે આજે હું માર્ગમાં મશાલચી થઈશ.

૧૭. લાયકીત માણસો આજે ધરી રાખનાર લંગરની શોધમાં છે. તો આ રહ્યાં ચારે લંગર - અ. ઈશ્વર પર વિશ્વાસ, બ. ઈસુ પર

વિશ્વાસ; ક. આધાર પર વિશ્વાસ; ઢ. પ્રાર્થના પર વિશ્વાસ.
આ ચાર લંગર કામ આપનારા છે.

૧૮. આજે અમને-તમે, હું અને મંડળી-પ્રાર્થના, વિશ્વાસ, સ્વાર્પણ અને અભયંતરમાં વસતા ધર્મશરના આત્માની બંધર છે. તો જ જેમ પ્રાચીન મંડળીના શહીદો પોતાની મંડળીની સેવા બજાવતા ગયા, તેમ આપણે પણ આપણી મંડળીની સેવા બજાવવી,

૯. આપણા પ્રભુ ઈસુ ખ્રિસ્તમાં એક

૧. નિખાલસ દિલના ખ્રિસ્તીઓની સંગત કરતાં ગાઠ સંગત ખીજ કોઈની નથી. પ્રભુ ઈસુ ખ્રિસ્ત પાસે જે પ્રેમ તેઓ શીખ્યા છે, તે પ્રેમ વડે એક ખરા બ્રાતૃમંડળમાં તેઓ એકબીજા સાથે બંધાય છે.
૨. વ્યક્તિ વ્યક્તિના અને સ્વભાવના તફાવતો તેના અનુયાયીઓને જુદા રાખી શકે એમ નથી જુદાપણુ લાવનારા તફાવતો કરતાં એકતા સ્થાપનાર પ્રેમ વધુ બળવાન છે.
૩. કાયમની સંગત એક જ છે. ખ્રિસ્તમાં જે સંગત છે તે.
૪. આપણા વિભાગેલા જગતમાં ખ્રિસ્તના શિષ્યો એક છે, એવી સમજણ પડે તે સારું છે.
૫. આપણી એકતા વિધિઓ અને વિશ્વાસનામાની બાહ્ય એકતા નથી. પણ અંદરની એકતા-આત્માની એકતા.
૬. જે બંધનથી પ્રત્યેક વિશ્વાસી ખ્રિસ્તની સાથે બંધાયેલો છે. એ જ બંધનથી તે એકબીજાની સાથે બંધાયેલો છે. તેના તમામ લોક એક થાય, એવી પ્રાર્થના ખ્રિસ્તે કરી.
૭. જે વસ્તુ એક જ વ્યક્તિની માલિકીની છે, તેમાંથી બીજાઓને પણ હિસ્સો આપવો, એવું જ નામ સખાવત કિંવા પ્રેમ.

૯. ખ્રિસ્તીઓની દૃષ્ટિમાં વર્ગ, ધર્મ અને રંગભેદનો અંતરાય કોઈપણ સ્થળે અસ્તિત્વ ધરાવતો નથી, પરંતુ બધા લોકોને ખ્રિસ્તનાં બાળકો અને એક કુટુંબ સમજવામાં આવે છે.
૧૦. ઈશ્વરના રાજ્ય અને તેની સત્તામાં ખ્રિસ્તનો પ્રેમ તે આપણને એકઠાં રાખનાર એક સાર્વાત્રિક બળ છે, જે ખ્રિસ્ત આપણાં હૃદયોમાં વસતો હોય, તો પૃથ્વી પરના બધા સંતો સાથે આપણને સાચી સંગત છે.
૧૦. હાલેલૂયાહનાં આપણાં સ્તોત્રો અને આમેનના પ્રત્યુત્તરો એક જ સંગતિમાં જોડાઈ જાય, તેવું થવા દો.

૧૦. શ્રમનું દરેક સ્થાન મંદિર તરીકે

૧. નખીનું શ્રવન એક શ્રવંત સાક્ષીરૂપ હતું, તેની અજ્ઞયખી વચ્ચે તેનો મુકાદમ પણ બદલાણ પાર્યો હતો, અને તેની સખત મજૂરીનું સ્થાન પવિત્રભૂમિ બની ગયું હતું.
૨. આજે હું મારા કામના સ્થળને પવિત્રભૂમિ બનાવીશ.
૩. રવિવારનું આપણું ભજન સોમવાર સવારની કસોટીમાં પાર બીતરે એવું હોવું જોઈએ.
૪. ઈસુ ગુરુની યોજના વિષે બોલતાં એસ. ડી. જોર્ડન કહે છે, કે આગેવાની આપવા માટે આપણને ઉપદેશકોની જરૂર તો છે જ. પણ દુનિયા શ્રતવાનું કામ ઉપદેશકોએ કરવાનું નથી પણ દરેક જણ જે ઈસુની વાત પોતાના મુખે ખતથી બીજાંઓને કહે છે, એટલું જ નહિ, પણ પોતાના શ્રવનથી પણ કહે છે. તેમની મારફતે તે કરવાનું છે.
૫. ઈશ્વરના મહિમાને માટે હું મારા શ્રમ-કાર્યસ્થાનને મંદિર બનાવીશ.

૬. ઈંગ્લેંડની સરકારના એક વખતના પ્રધાન સહગત જ્યોર્જ લેન્સડોરી શાંતિ માટેના કાર્યકર્તા અને ગરીબોના આહક હતા. તેમને “અઠવાડિયાના દરેક દિવસના ખ્રિસ્તી” તરીકે ઓળખાવવામાં આવ્યા છે. દુનિયાને આજે આવા ખ્રિસ્તીઓની કેટલી અર્નિવાર્ય જરૂર છે!
૭. પાઉલ પ્રેરિત આપણાં જીવનોને “સર્વ માણસોના જાણવામાં અને વાંચવામાં આવનાર પત્ર” તરીકે વર્ણવે છે.

૧૧. ઈશ્વરની દષ્ટિમાં માણસનું મૂલ્ય

૧. કનાન દેશમાં ઈસ્રાહીમની વેદીની આગ બળતી થઈ, પરંતુ વેદી પરની આગ તો ઈસ્રાહીમના મનમાં વિશ્વાસ અને આશાની જે આગ બળતી રહી હતી, તેના સૂચનરૂપ હતી. તેને વચનમાં મળેલો દેશ તો વખત જતાં ખ્રિસ્તી ધર્મનું પારણું બની ગયો.
૨. ઈસ્રાહીમના જેવાં સ્ત્રીપુરુષોએ ધાર્મિક સ્વતંત્રતાની ખાતર મોટાં મોટાં જોખમો ખેડ્યાં છે, અને ધણી ધણી મુશ્કેલીઓ વેઠી છે.
૩. “માણસ તે કોણ છે”? એ પ્રશ્નનો શો ઉત્તર આઈઝકના શિક્ષણ પ્રમાણે મળે છે? ઉત્તર આ છે:” તે ઈશ્વરની પ્રતિમા છે, તેનો ઉદ્ધાર કરવાને અને તેને ઈશ્વરનો પુત્ર બનવાનું પરાક્રમ પમાડવાને ઈસુ ખ્રિસ્તે મરણ ભોગવ્યું. માટે ગૌરવી અમરપણું ધારણ કરતાં તે દેવદૂત જેવા થવાનો છે. આખી દુનિયાના કરતાં પણ તેના આત્માનું મૂલ્ય વધારે છે. જો તે ઈશ્વરના હાથનું હથિયાર અને, તો હાલમાં અને હવે પછીના કાળમાં મહાભારત કાર્યો કરી શકે.
૪. આજે હું મારા ઉચ્ચ તેડાને અનુસરતું જીવન ગાળીશ.
૫. આપણે આજની મંડળીના જીવનનો એક ભાગ છીએ, જે અન્ન અને પાણી ખ્રિસ્ત એકલો જ આપી શકે છે, તેનાં ભાગીદાર

સર્વ માણસો બની શકે; માટે ખ્રિસ્તની સાથે સાથી કામદારો-
કાર્યકરો થવા સારું આપણને પસંદ કરવામાં આવેલાં છે.

૬. ખ્રિસ્તનાં પરીક્ષણોમાં તેની પડખે ઊભા રહેવા માટે તેને
હમણાં જ મારી જરૂર છે

૨. શાળા, ભટ્ટી ને બજાર ઈશ્વરનાં છે.

૧. એક મિશનરીએ નવા થયેલા ખેડૂત ખ્રિસ્તીઓને નવીન ઢબે
સારી ઓલાદનાં ઢોર અને અનાજ ઉગાડવાનું ઉતેજન આપીને
વ્યવહારુ ખ્રિસ્તી ધર્મ શીખવ્યો. આવી સારી પણ ખાતરી
આપનાર રીતો અજમાવીને ખ્રિસ્તી ધર્મ શરીર તેમ જ આત્માની
કાળજી રાખે છે, એ પણ એણે બતાવી આપ્યું.

૨. ખ્રિસ્તીઓ એ કબૂલ મંજૂર રાખે છે, કે પૃથ્વી યહોવાહની છે,
અને જેઓ તેના નિયમો પાળે છે, તેમને તે મદદ કરે છે.

૩. માણસના હાથની મજૂરી પ્રત્યે સન્માન બતાવવું, એ આપણું
કર્તવ્ય છે; કેમ કે પૃથ્વી પર સર્વત્ર શાળા, લુહારની ભટ્ટી અને
ચૌટા અથવા બજાર તે ઈશ્વરનાં છે.

૪. ખ્રિસ્તના વધસ્તંભના પ્રકાશમાં આપણે આપણાં સંધર્મો કામ
અને આપણી આખી જિંદગીની તુલના કરીએ.

૫. તમારી અને મારી આગળ કામ પડેલું છે; આપણે દરેક જણ
જિંદગી વણીએ છીએ.

૬. ખ્રિસ્તી જીવન જીવવું એ સહેલી વાત નથી.

૭. જેમ ઈસુના દિવસોમાં બન્યું હતું, તેમ આજે પણ ખ્રિસ્તની
પાછળ ચાલવા માટે જે જે આત્મભોગ આપવા પડે તે આપ-
વામાં ડહાપણ છે. અણમૂલ મોતીની શોધ કરનાર વેપારીની
પેઠે મૂલ્યવાન મોતીસમાન આપણું તારણ મેળવવા માટે આપણે
આપણું સર્વસ્વ અર્પાં દેવું જરૂરી છે.

૮. કારખાનામાં ઈશ્વરે આપણે માટે કેટલુંક અધરું કામ રાખ્યું છે.
૯. મારે આખો દિવસ કામ કરવાનું હોય છે. મારે એ બાજુપક્ષીઓને કેળવવાનાં છે. એ સસલાં નાસી ન ગય, માટે બપોતો રાખવાનો છે. એ શકરા સાચવવાના એક સાપને કબજે રાખવાનો છે. એક સિંહને સાંકળે બાંધવાનો છે, અને એક બીમાર માણસની સેવાચાકરી કરવાની છે.

એ બાજુ તે મારી એ આંખો છે. એ સસલાં તે મારા એ પગ છે. એ શકરા તે મારા હાથ છે. સાપ તે મારી જીભ છે. સિંહ તે મારું હૃદય છે, અને બીમાર માણસ તે મારું શરીર છે.

૧૦. આપણું જીવન તે એક શાળા છે, જ્યાં આપણે આપણા ચારિત્ર્યનું કાપડ વણીએ છીએ. આપણું જીવન એક ભટ્ટી છે, જ્યાં આપણે આપણી ઇચ્છાઓને એરણ પર ચઢાવીએ છીએ, અને આપણું જીવન એક ખત્તર છે, જ્યાં આપણે પોતે જ આપણી કૃત્તિઓને સારી પેઠે વેચીએ છીએ.

૧૩. આપણી અસર

૧. સંપૂર્ણ હૃદયનું અર્પણ કરવું, એ જ ખરું અર્પણ છે.
૨. આપણી આબુબાબુ જે કોઈ હોય, તેમની ઉપર પડતી આપણી અસર ઈશ્વરની સહાયથી રોજના ભાષણ જેવી થઈ શકે છે.
૩. એક મહાન હેતુને અર્થે આપણુ ખ્રિસ્તી લોકો અનેક છીએ.
૪. માણસો ગમે તેવો ધંધો કરતા હોય, પરંતુ દારુનો ઉપયોગ તેમનાં શરીરોનો તેમ જ તેમના આત્માઓનો વિનાશ કરતો જ રહે છે.
૫. ઈશ્વરને ખ્રિસ્તીઓની નહિ, પણ ખ્રિસ્તાનુયાયીઓની જરૂર છે.

૬. આપણે કેવળ નામધારી નહિ, પણ ખ્રિસ્તના ખરેખરા અનુયાયી બનીએ, એ જ ઈશ્વરની ઇચ્છા છે.
૭. ઈશ્વર પરની શ્રદ્ધાએ જ અસંખ્ય પુરુષો અને સ્ત્રીઓને ભય પર વિજેતા બનવા મદદ કરી છે.
૮. ખરું ખ્રિસ્તી જીવન જીવવા માટે આપણે પ્રાર્થનામાં વિશ્વાસુ બનીને પહાડ પરના ભાષણમાં ચારિત્ર્યનું જે ઉચ્ચ ધોરણ પ્રગટ કરવામાં આવ્યું છે, તેને દૃઢપણે અનુસરવું જોઈએ. એ પ્રમાણે જીવીએ તો જ ખ્રિસ્તનું અજવાળું આપણી મારફતે અપકી ઊઠશે.
૯. આપણે ખ્રિસ્તની સમાનતાના જીવતા નમૂનારૂપ છીએ.
૧૦. આજનો દિવસ આપણે પોતાને માટે નહિ, પણ ઈશ્વરને માટે નોંધપાત્ર બની રહે, તે સારું આપણને આપવામાં આવ્યું છે.
૧૧. ઈશ્વર પર પ્રેમ રાખનારાં જગતની પ્રકાશમાન જ્યોતિષો છે.
૧૨. બાળક દેવની અજબ કૃતિ છે, એવું કહીને એનાં વખાણ આપણે કરીએ છીએ, અને ઊંચા અભિપ્રાયો વ્યક્ત કરીએ છીએ. પરંતુ આપણાં કૃત્યો વડે દેવની એ અજબ ઉત્પત્તિનું— એ અજબ કૃતિનું સૌંદર્ય આપણે કેટલી બધી સહેલાઈથી બગાડી નાખીએ છીએ, એનું ભાન આપણને છે ?

*

૧૫. કૌટુંબિક બાબતો

૧. કૌટુંબિક જીવનમાં ઈશ્વર પ્રત્યે પ્રેમ જે ઘરોમાં નિયમિત શાસ્ત્રવાચન થાય છે, માળાપો પ્રાર્થના કરે છે, અને તેમનાં છોકરાંને પ્રાર્થના કરતાં શીખવે છે. ત્યાં જીવાનોને સાચું માર્ગદર્શન મળશે.

૨. કુટુંબ તરીકે શું આપણે ઈસુને જાણીએ છીએ? એમ કહેવામાં આવે છે, કે માણસની પારખ તે કેવા મિત્રો રાખે છે, તેથી થાય છે, કુટુંબ સંબંધમાં પણ એ જ બાબત સત્ય છે.
૩. જ્યારે આપણાં જીવનો અને કુટુંબ આપણા પ્રભુના નિકટ સંબંધથી મળતા પ્રકાશનું પ્રતિબિંબ પાડે છે, ત્યારે આપણી આજુબાજુનાં પ્રત્યેક જણને એ સાક્ષીરૂપ બને છે, કે આપણે ખરેખર ઈસુને જાણીએ છીએ.
૪. આપણાં ઘરોમાં ઈસુ ઉત્તમ ઘેટાંપાળક થાય, તો આપણાં ઘરો કેટલાં આનંદી બને! શું તે આપણને તેનાં ઘેટાંની જેમ ઝોળખે છે? શું આપણે માઆપો અને છોકરાં પણ તેને તારતાર અને મિત્ર તરીકે જાણીએ છીએ?
૫. શું ઈસુ આપણાં ઘરોનો ઉત્તમ ઘેટાંપાળક છે?
૬. જે ઘરો ખ્રિસ્તી ઘરો છે, તેઓ જે સારું કામ કરે છે, તેમાંની એક રીતનો એ દાખલો છે. એવાં ઘરોમાંથી જેઓ બહાર જાય છે, તેઓ પર એ ઘરોની અસર હોય છે.
૭. આપણી માંહે ખ્રિસ્તનું જે પરાક્રમ છે, તે તો આપણને સારા શૂરવીરો બનાવે છે. એવી જાંડી જાતનો વિશ્વાસ આપણી માંહે સ્થાપવામાં ખ્રિસ્તી ઘરો મદદરૂપ બને છે. જે જાતનો વિશ્વાસ આવી જાતની શાંતિ આપે છે, તે વિશ્વાસ ખ્રિસ્તી ઘરોમાં જ જીવે છે.
૮. ખ્રિસ્તી ઘરો ઈશ્વરની શાંતિમાં આપણને જીહેરે છે.
૯. માતા કે પિતા થવું, એ ઈશ્વરનાં જીવ્યામાં જીવ્યાં દાનોમાંનું એક છે. ખ્રિસ્તી માતા કે પિતા થવાના દાલમાં કેવી અબજબ જેવી તકો રહેલી છે! તેની સાથે કેટલી બધી મહાન જવાબદારી પણ એમાં રહેલી છે!

૧૦. ધાર્મિક માણસને જન્મ દેનાર મહા આનંદથી હરખાશે.
૧૧. ઈશ્વરને માટે જે સૌથી પહેલા ખેતરમાં આપણે શ્રમ કરવાનો છે, તે તો છેક આપણી નજીકનું ખેતર છે, અર્થાત તે તો આપણું ધર છે.
૧૨. ધરરૂપી ખેતર હંમેશાં પાકી ચૂકેલું જ રહે છે.

૨. દરેક ધર, પ્રાર્થનાનું સ્થાન

૧. પ્રાર્થનાથી જ આપણે ઈશ્વરના સંબંધમાં આવીએ છીએ, અને તે વડે જ આપણે તેના ગુપ્તસ્થાનમાં પ્રવેશ પ્રાપ્તિને લાભ કરી શકીએ છીએ.
૨. જે ઈશ્વરની દોરવણીને આધીન થાય છે, તે નક્કી ઉપયોગી જીવન જીવે છે.
૩. દૈનિક પ્રાર્થનાની મારફતે ઈશ્વરના આત્માનું તેજ આપણે આપણા જીવનમાં લાવી શકીએ છીએ.
૪. “ તારું નવું, પ્રેમનું સર્વોત્તમ નામ, મારા હૃદય પર કેતર.”
૫. રાષ્ટ્રના દરેક ધરને જે આપણે ખ્રિસ્તી ધર અને પ્રાર્થનાનું સ્થાન બનાવવાનો પ્રયત્ન ન કરીએ, તો દુનિયામાં સાચી સલામતી અને શાંતિની આશા રાખવી ફોગટ છે.
૬. માઆપો પોતાના બાળકોને એવી રીતે ઉછેરે, કે તેઓ ધરને એક આશ્રયસ્થાન તરીકે ગણે.
૭. “ જે ધરમાં પ્રાર્થના સંભળાય છે, તે સુખી ધર છે.”
૮. દરેક ધરમાં પ્રાર્થનાની ચોરડી બાંધેલી હોય કે ન હોય, પણ દરેક ધરમાં તેનું સ્થાન અવશ્ય હોવું જોઈએ.
૯. જ્યારે કોઈ માણસ ઈશ્વરની સમક્ષ પોતાનું હૃદય ઠાલવે છે, ત્યારે પવિત્ર આત્માનું બાંધકામ શરૂ થાય છે.

૧૦. દૈનિક જીવનની પરિસ્થિતિ અને સંજોગો પર કાપૂ મેળવવામાં કૌટુંબિક પ્રાર્થના સહાયભૂત નીવડે છે.
૧૧. જ્યારે મારાં માઆપે ધર માંડ્યું, ત્યારે તેમણે કૌટુંબિક પ્રાર્થનાનો નિયમ રાખ્યો.
૧૨. કૌટુંબિક પ્રાર્થનાની મારા જીવન પર થયેલી અસરનો અંદાજ હું કાઢી શકતો નથી.
૧૩. મને હંમેશાં એ વિચારે બળ મળ્યું છે, કે પ્રભુની આગળ દરરોજ મારું નામ લઈને મને યાદ કરવામાં આવે છે.
૧૪. એકમેક પ્રત્યેના પ્રેમમાં અને હૃદયથી સેવા કરવાના કાર્યમાં સંયુક્ત પ્રાર્થના એક કરે છે.

૩. ઘરો-ખ્રિસ્તને માટે નિવાસસ્થાન

૧. જો કોઈપણ પ્રજા સજ્જન થવાની હોય, તો તેના નાગરિકોએ ખ્રિસ્તી જીવન ગુમારવું જોઈએ.
૨. ખ્રિસ્તી જીવનની શરૂઆત ઘરોમાં, દુનિયાના વ્યવહારમાં અને મંડળીઓમાં થવી જોઈએ. બાળકોને ખ્રિસ્ત માટે જીતવાનું શિક્ષણ આપવાની જવાબદારી આજે માઆપો અને પુખ્ત વયનાં માણસોને શિર છે.
૩. માલમિલકતનો સંચય કરવામાં ઘર-જીવનનો સમાવેશ થતો નથી, તેનો સમાવેશ તો વિશ્વાસમાં થાય છે.
૪. જ્યારે ખ્રિસ્ત કોઈપણ ઘરમાં વસે છે, ત્યારે ત્યાં પતિ, પત્ની અને બાળકો માંહોમાંહે એકબીજાની અગાધ કદર જીવનારાં આપણને માલૂમ પડે છે.
૫. રાજમહેલ હોય કે ઝૂંપડી, જો તે ખ્રિસ્તનું નિવાસસ્થાન હોય, તો આપણે કયાં રહીએ છીએ, એ મહત્વની આખત નથી. તેનો

અનાદિ પ્રેમ અને તેની પ્રત્યક્ષ હાજરી કોઈપણ રહેણાણને ધરમાં ફેરવી શકે છે.

૬. ખ્રિસ્તની ઇચ્છાનુસાર આપણે આપણાં ધરો, બાંધીએ છીએ ?
૭. એક પાળકના શબ્દો:-“ મને તે ધરની મુલાકાત લેવી ગમે છે, કારણ કે જ્યારે આપણે તેમાં પ્રવેશ કરીએ છીએ, ત્યારે ખ્રિસ્ત ત્યાં હાજર છે, તેનું ભાન આપણને થાય છે.”
૮. ખ્રિસ્તી કૌટુંબિક જીવન એ ખ્રિસ્તી દુન્યવી જીવનની શરૂઆત છે.
૯. ખ્રિસ્તી ધરમાં તો ખ્રિસ્ત એ સતત પરોણો અને સલાહકાર હોય છે, અને કુટુંબીજનો તેના આત્માથી દોરાય છે અર્થાત તેઓના ઉપર તેના આત્માનું આધિપત્ય ચાલે છે.
૧૦. ખ્રિસ્ત અમારા ધરનો શિરપતિ છે, આથી અમે સાંજ અને સવાર તેનાં ભજનો ગાઈએ છીએ, તેનાં વચનો વાંચીએ છીએ, કારણ કે અમે તેનામાં ઘણાં સુખી છીએ. ગાયન, વાચન અને પ્રાર્થના જ અમને ઉલ્લાસી રાખે છે.
૧૧. ખ્રિસ્ત માત્ર સ્વર્ગને જ આપણું સહન બનાવે છે, એટલું જ નહિ; પણ આપણું દુન્યવી ધર તેને તે સ્વર્ગ બનાવે છે.
૧૨. ખ્રિસ્તી કૃત્ય કરવા ખ્રિસ્તનો પ્રેમ અમારું હેતુબળ બને, એ માટે અમે આજે પ્રાર્થના કરીએ છીએ.

૪. દેવ પ્રત્યે આજ્ઞાપાલન

૧. આપણા કૌટુંબિક ક્ષેત્રમાં ખ્રિસ્ત માટે સાક્ષી આપવાની જે તકો આપણને પ્રાપ્ત થાય છે, તેનો આપણે કેવો ઉપયોગ કરીએ છીએ, તે માટે આપણે પિતાને જવાબદાર છીએ.
૨. આપણાં કૌટુંબિક જીવનમાં આપણે કેવાં છીએ, એ જ આપણા ખ્રિસ્તીપણાની ખરી પારખ છે.

૩. આપણું કૌટુંબિક જીવન દેવના મહાન જગતનો કેવળ એક નાનો ભાગ છે. જ્યાં સુધી આપણે વિશ્વાસુ, ખરા અને જયવંત થવાનો પ્રયત્ન ન કરીએ, ત્યાં સુધી આપણને ખીજાં ક્ષેત્રોમાં વાપરવાની આશા તે ક્યાંથી રાખી શકે?
૪. ખ્રિસ્તીઓ તરીકે જગત આપણો જિલ્લો છે. અને કુટુંબ આપણી દુનિયાનું કેન્દ્ર છે.
૫. દૂર દૂર પ્રકાશ પહોંચાડનાર જ્યોતિનો પ્રકાશ જે ઘરમાંથી તે પ્રકાશે, ત્યાં સૌથી વધુ પ્રકાશિત હોય છે.
૬. જેઓનાં જીવનો પ્રથમ ઈશ્વરને સુપરત કરવામાં આવ્યાં છે, અને ત્યાર બાદ પવિત્રાત્માથી તેનું નિયંત્રણ કરાય છે, તેના પર તે અધિકાર ચલાવે છે. અને માર્ગદર્શન કરે છે, એવાં જીવનોની અસર જ લોકોને ખ્રિસ્ત પર વિશ્વાસ કરાવનારું અને તેની આજ્ઞાપાલન કરવાનું સચોટપણે ખાતરી કરાવનાર બળ છે.
૭. ખ્રિસ્ત માટે વિશ્વાસુ તથા ઉદ્યમી કાર્ય કદી નિરર્થક નથી.

૫. કૌટુંબિક ભજનસેવા : બાળકની વર્ષગાંઠ નિમિત્તે

૧. માણસો કુટુંબોમાં સાથે સાથે રહી શકે, એવી જે યોજના ઈશ્વરે ઘડી છે, તેથી આપણે આનંદ કરીએ છીએ.
૨. ઈશ્વર આ બધાં વર્ષ દરમિયાન બાળકને ઘણા આશીર્વાદ આપે છે. જેવા કે ઘર, કુટુંબ, તંદુરસ્તી, પ્રામાણિકપણું, નિખાલસ સ્વભાવ, આકર્ષણપણું, સારો સ્વભાવ ઇત્યાદિ. અંગત સુલક્ષણો અને ખાસ શક્તિઓ તથા સિદ્ધિઓ.
૩. જ્યારે આપણે આપણા તમામ માર્ગોમાં ઈશ્વરની આજ્ઞા સ્વીકારીએ છીએ, ત્યારે તે આપણા પગલાં ગોઠવે છે.

૬. કોટુંબિક અનુયાયીપણું

૧. જે ધરમાં ખ્રિસ્તને રાખવામાં આવે છે, તે ધરમાં યુવાન કે પુખ્ત વયમાં કરવામાં આવતા ગુનાઓ થતા જ નથી.
૨. કેટલાં ખ્રિસ્તી ધરોમાં કોઈને પ્રાર્થના કરતાં જેવામાં આવતાં હશે?
૩. પ્રાર્થના તે એક ખાનગી ખામત છે, અને અલખત ખ્રિસ્ત આપણને તેનું પ્રદર્શન કરવા તો કહેતો નથી.
૪. ધર, તે પ્રાર્થના કરતાં બધાં કુટુંબનાં સભ્યો માટે એક નિશાળ છે.
૫. ધરમાં આ પ્રમાણે પ્રાર્થનાવેદી હોવાનો એક લાભ તો એ થાય છે, કે ધરનાં દરેક સભ્ય એ વાત જાણતાં થાય છે; કે પ્રાર્થના દૈનિક જીવનનો એક આવશ્યક ભાગ બની જવો જોઈએ, અને પ્રાર્થનાની આદત તેને પડવી જોઈએ.
૬. જ્યારે મારા ધરમાં પ્રાર્થના અને પ્રેમ હોય છે, ત્યારે મારા ધરમાં ઈશ્વર છે.
૭. જ્યારે ખ્રિસ્ત આપણામાં વસે છે, ત્યારે ખુદ સ્વર્ગનું માધુર્ય આપણી આસપાસ જેવામાં આવે છે.
૮. સ્વામી! આજે તારું જીવન મારામાં જીવ!
૯. ખ્રિસ્તી કુટુંબમાં બાળકો અને મોટરાંઓ પોતાનું અનુયાયીપણું હરહંમેશ પ્રદર્શિત કરે છે.
૧૦. સારિખનો સૌથી ઉત્કૃષ્ટ અર્થ, તે તો ખ્રિસ્તના જેવા થવું, એ જ હોઈ શકે.
૧૧. અપરિમિત ઈશ્વરની ઇચ્છાને હું અનુરૂપ થાઉં, તેવી માગણી અનુયાયીપણાની છે.

૧૨. આપણા ખ્રિસ્તી ધર્મમાં જે સર્વોત્તમ આપત-માણસખત પ્રત્યે પ્રદર્શિત કરાયેલું ઈશ્વરનું પ્રેમદાન છે. તેનું પ્રતીક જ વધસ્તંભ છે.

૧૩. એક ચીની કહેવતમાં કહ્યું છે, કે “ દૂરના સગા કરતાં પાસેનો પાડોશી મહત્વનું સ્થાન ભોગવે છે.” સંકટને સમયે આપણું દૂરનું સગું આપણને મદદ કરી શકતું નથી, પણ આપણી નજીકનો આપણો પાડોશી તેમ કરી શકે છે.

૧૪. એક મિત્ર તે એક સારો પાડોશી જ છે.

૧૫. આપણા દેશમાં રવિવારે પણ એવી અસંખ્ય પ્રવૃત્તિઓ ચાલે છે, કે જે વડે બાળકો અને તેમનાં માતૃપિતા દેવળમાં જતાં અટકી પડે છે, અને ઈશ્વર માટે પવિત્ર પાળવા અલગ કરાયેલા આ એક દિવસનું પણ યોગ્ય રીતે પાલન થઈ શકતું નથી.

૧૬. ઈશ્વર પ્રત્યે આપણો પ્રેમ આજ્ઞાપાલન માગે છે.

૭. ઈશ્વરને અર્પણ થયેલી માતાઓ

૧. મારા હાલના ખ્રિસ્તી જીવનનો પાયો તે મારી માતાનું શિક્ષણ હતો, એ હવે મને સમજાય છે.

૨. ગુપ્તમાં તે નમ્રભાવે કરાયેલી માતાની પ્રાર્થનાઓ સર્વશુભતાના આસન આગળ પહોંચી જવાનો રસ્તો કદી ચૂકી નહીં શકતી નથી.

૩. માતાની જવાહરી શી છે? પોતાનાં બાળકોની આત્મિક જરૂરિયાતો પૂરી પાડવી, અને તે બાળકો ખ્રિસ્તને ઝોળખીને તેમને પોતાના તારનાર તરીકે અપનાવી લે, એવી દોરવણી તેમને આપવી, એ જ દરેક માતાની જવાબદારી છે.

૪. ઈસુના વધસ્તંભ પાસે આજે વિશ્વાસુપણે હું મારું સ્થાન લઈ શકું એવી મારી પ્રાર્થના છે.

૫. જે માતૃં નથી તે જે હું ઉપાડી લઉં, તેા જેનું ગુમાયું હોય,
તે કેટલું બધું નિરાશ થાય ?
૬. ખ્રિસ્ત પ્રત્યે જેવી આપણી લક્ષિત; તેવી આપણી શક્તિ.
૭. એવી તેા અનેક માતાઓ નિર્ભયપણે વિશ્વાસમાં ને વિશ્વાસમાં
તેમના પતિઓની સાથે પોતાનું વહાલું વતન છોડીને પોતાની
લવિષ્યની પેઢીઓની ખાતર નવા દેશમાં જવા નીકળી પડી હતી.
૮. મુશીબતથી ડરી ન જાઓ, પણ તેનો સામનો કરો, એ તેા
ઈશ્વરનું દાન છે.
૯. ખ્રિસ્તે સિદ્ધ કરેલું તારણ તથા તેની પાસેથી મળતા આશીર્વાદ
પ્રાપ્ત કરવા માટે જે માતાઓએ પોતાનાં આળોકને ખ્રિસ્ત
તરફ ફરવાનું ઉત્તેજન આપ્યું છે. પણ જેઓનાં નામ ઈશ્વરના
અનંતજીવનના પુસ્તકના પાને જ નોંધાયેલાં રાખે છે, એવી
સંખ્યાબંધ માતાઓ છે. તેમને આપણાં સન્માન હો !
૧૦. આ દુનિયામાં જેઓ “ધન્ય” કહેવાવા જોગ છે, તેઓમાં ખ્રિસ્તી
માતાઓનો પણ સમાવેશ થયેલો છે, પ્રેમ ને સેવાની કલાનું
શિક્ષણ આપીને એવી માતાઓ તેમનાં આળોકનું જીવનું અર્પણ
તેમના સ્વામીને ચરણે ધરે છે.

૯. યુવાનોને ખ્રિસ્તની હાકલ

૧. આપણા આધુનિક જમાનાની આ એક કશું બીના છે કેમ કે
ધણા ખ્રિસ્તી આગેવાનો પ્રભુની વાણી હાલમાં યતની ધટનાઓ
અને અન્ય માણસોની સ્થિતિ દ્વારા-સાંભળી શકતા નથી.
૨. કોઈ સ્વર્ગીય વાણી જણાવે. તેના કરતાં ધરતીના વિનાનાં,
દારના વ્યસનથી પીડાતાં, ભેટકતાં અજ્ઞાન જીવાન ગુનેગારોની
સ્થિતિ તથા હૃદયો આત્માઓ જેઓ ખ્રિસ્ત વિનાના ફરે છે,
તેઓની દુઃખ સ્થિતિ, વધુ સ્પષ્ટ રીતે મંડળીની સેવામાં

અંપલાવવા માટે હાકલ કરે છે સ્વાર્પણ અને ખ્રિસ્તી સેવાને માટે આના કરતાં વધુ સ્પષ્ટ વાણી કઈ હોઈ શકે ?

૩. મંડળીમાં લોકોને ખ્રિસ્તની જરૂર છે, તે જ પ્રભુની વાણી દર્શાવે છે.
૪. પ્રભુની વાણી જીવાનોને તેમ જ મોટેરાંઓને સરખી રીતે બોલાવે છે, તેની વાણી મંડળીની સ્થિતિ ઉપરથી વધારે સ્પષ્ટ રીતે સાંભળી શકીએ છીએ.
૫. ઈશ્વર આપણી સાથે ખીજા ઘણાંઓની જરૂરિયાતો, દુઃખો અને મુશ્કેલીઓ દ્વારા વાત કરે છે.
૬. જેમ જેમ આપણા પ્રભુના બળમાં તથા પ્રેમમાં વધતા જઈએ છીએ, તેમ તેમ પ્રભુ આપણા માર્ગો પુલ્કા કરે છે. જેમ જેમ આપણે તેના આત્મામાં આગળ વધીએ છીએ, તેમ તેમ આપણા જીવનમાં જે દ્વારો બંધ દેખાતાં હતાં તેઓ આપોઆપ ઊઘડી જાય છે.
૭. ડીન ઈન્જ કહે છે, કે “ પાર્થિવ મિલકત એવી છે, જે એક માણસના નફા હોય છે, ત્યારે ખીજા માણસની ખોટ હોય છે. ”
૮. આત્માની મિલકતના ગુણધર્મો તદ્દન જીવ છે, અને અમર્યાદિત છે. અને ખીજને આપવાથી તેની વૃદ્ધિ થાય છે. વાપરવાથી તેનો નાશ થતો નથી. આવાં વાનાંઓ આપણને વિશ્વાસ, આશા તથા પ્રીતિદ્વારા પ્રાપ્ત થાય છે.
૯. ખ્રિસ્ત યુવકને કહે છે, જે વાનાંઓ ખાતર હું જીવું છું, તે વાનાંઓ ખાતર તું પણ જીવ, જે તારે એ વાનાંઓ શોધી કાઢવાં હોય, તો મારી સંગતમાં જિંદગી ગુજાર, પાછળ ચાલ, અને જિંદગી એની શ્રેષ્ઠ કક્ષાએ તને પ્રાપ્ત થશે.
૧૦. “ દેવ પર મેં વિશ્વાસ કર્યો, ત્યારે જ હું જીવન જીવતો થયો ”
(લીયાં ટોલસ્ટોય).

૧૧. મને ખાતરી થઈ છે, કે ખ્રિસ્તે મને એની સેવામાં તેડયો છે. એને મારી આખી જિંદગીમાં હું એની મંડળીની સેવામાં પૂરી કરું, એવું તે માગે છે, (જીવાન ઉપદેશકની સાક્ષી).
૧૨. યુવકો ખ્રિસ્તી ધર્મસેવાનું આમંત્રણ સાંભળે, અગર ખીજે કોઈ ધંધો શોધવાને કારણે નોકરી પસંદ કરે, પણ ખ્રિસ્તી યુવાનોને એના પર પ્રેમ કરવા અને એની સેવા કરવા તે પડકાર કરે છે.
૧૩. પ્રભુની સેવામાં વધારે મોટા પ્રમાણમાં હું વપરાઈ શકું, માટે હું નવેસર મારી જિંદગીનું સમર્પણ કરું છું.
૧૪. આપણે પોતે વફાદાર શિષ્યો બનીને, આપણે ખ્રિસ્તના સહવાસમાં છીએ તેથી જ એમના કરતાં ઉચ્ચતર કક્ષાએ જીવીશું, તો એ ઉચ્ચતર કક્ષાવાળું જીવન આપણી આજીવન રહેનારા માટે સતત આહવાનરૂપ બની જશે, મતલબ કે આપણી મારફતે ખ્રિસ્ત કહે છે—“ મારી પાસે આવો. ”
૧૫. “ જીવાનોને અમે વડીલો એવું બતાવી આપીએ છીએ, કે અમે એમના મિત્રો અને હિતેચ્છુઓ છીએ, ” અને એ રીતે અમે ધાર્મિક શિક્ષણ આપીએ છીએ.
૧૬. શાળાની એપલ-સલા વગર વર્ગમાં તેમ જ રમતના મેદાન પરની અમારી તમામ પ્રવૃત્તિઓ નિરર્થક-અર્થહીન છે. તમામ મિત્રાચારીઓ અપૂર્ણ છે, અમારું ખરું જીવન એમાં જ છે.
૧૭. દિવસની પ્રત્યેક પળે ખ્રિસ્ત આપણને આહવાન આપે છે.

૯. વરસગ ઠંડા દિવસો

૧. માયાપ તરીકે આપણે આપણાં બાળકોના જન્મદિને હરખાઈએ છીએ. ખ્રિસ્તી માયાપો તરીકે આપણે તેમના આત્મિક જન્મદિનમાં પણ આનંદ માનીએ છીએ. જ્યારે તેઓ ખ્રિસ્તને પોતાના તારનાર તરીકે સ્વીકારે છે, જ્યારે તેઓ મંડળીના

પૂર્ણ સભાસદ અને છે, જ્યારે તેઓ પોતાના ભક્તિભાવ અને સેવા દ્વારા પ્રભુ પ્રત્યેનો પોતાનો પ્રેમ પ્રદર્શિત કરે છે ત્યારે. ખીણું, જ્યારે ઈસુ ખ્રિસ્તના આત્માથી તેમના કોયડાઓનો ઉકેલ લાવે છે, ત્યારે તેઓ આત્મિક વિકાસના ઊંચે તબક્કે પહોંચે છે.

૨. આપણા શારીરિક જન્મદિન કરતાં ખ્રિસ્તના જેવા થવામાં આપણો વિકાસ કેવો છે? તે વધારે અગત્યનું છે.

* * *

જો ગામનું વાતાવરણ ભ્રષ્ટ થઈ ગયું હોય, તો ત્યાંથી નવી પેઢીને ઉઠાવી લો, નહિ તો તે ભ્રષ્ટ વાતાવરણ તમારાં નવયુવાનોને જૂની પેઢી કરતાં વધારે ભ્રષ્ટ બનાવશે.

* * *

ભજનસ્થાનના ઘંટનો ઉપયોગ પ્રાર્થનાના તેડા માટે કરવામાં આવે છે, ઘંટ તે ઈશ્વરનો સાદ છે.

*

૧૬. પ્રાર્થના વિષે

૧. પ્રાર્થના કરતાં આપણે ઘૂંટણે પડીએ

૧. ડેવિડ લિવિંગસ્ટનનું જીવન પ્રાર્થનામય હતું, અને મરણ પામતી વખતે પણ તે પ્રાર્થના જ કરતો હતો.
૨. લિવિંગસ્ટનના જેવો વિશ્વાસ રાખીને, નવા વરસના આ પ્રથમ દિવસે આપણે ઈશ્વરના ઇરાદાઓને આપણાં જીવનોનાં ધ્યેય બનાવીએ.
૩. કોઈપણ ખ્રિસ્તી માણસની ઊંડામાં ઊંડી ઇચ્છા ખ્રિસ્તને તે ઓળખે છે, તેના કરતાં વધારે સારી રીતે ઓળખવો એ છે.

૪. જેઓએ ઈસુ ખ્રિસ્તને દેહમાં જેઓ હતો, તેઓને જેટલો મોઠો હક્ક પ્રાપ્ત થયો હતો, એટલું જ મોટું દાન આપણી સમક્ષ પણ આપણે પ્રભુ ધરે છે. આપણી પોતાની ઓરડીઓની એકાંતમાં પ્રાર્થના દારા આપણે પ્રભુ ઈસુની મુલાકાત કરી શકીએ છીએ.
૫. ઘાકીને લોથ થઈ ગયેલાં, હતાશ થઈ ગયેલાં, શંકાથી ભરપૂર એવાં, તેની હજૂરમાં આતીએ છીએ ત્યારે હોઈએ છીએ, પરંતુ પ્રાર્થના કરીને આપણે ઊઠીએ છીએ, ત્યારે આપણે નવાં કરાયેલાં, શુદ્ધ કરાયેલાં, તે પ્રકાશથી ભરપૂર એવાં લાગીએ છીએ.
૬. દુનિયામાંની હરકોઈ વસ્તુ કરતાં તારી હજૂરની અમે અમારાં જીવનોમાં વધારે ઇચ્છા રાખીએ છીએ.
૭. આપણને એમ લાગે છે, કે આપણે નબળાં ને કમતાકાત છીએ, પરંતુ દીનલાવે, પ્રેમમય રીતે, આગ્રહી પ્રાર્થના જે આપણે કરીએ, તે ઈશ્વરના પ્રેમના પ્રવેશ અને નિવાસને અર્થે, આપણે પથ્થરસમાન અને પાપી હૃદયોને તોડી શકીએ. પહાડ જેવી મુશ્કેલીઓને આપણે ચીરી નાખીને રસ્તો ખુલ્લો કરી શકીએ, વિરોધના શ્યામ ખડકોમાં ફાટ પાડીને, આપણે પ્રકાશને દાખલ કરી શકીએ.
૮. આપણી પ્રાર્થનાઓમાં કેટલું ઊંડાણ, કેવા ભાવ અને કેટલો આગ્રહ છે. એની જ સાથે ઈશ્વરને સંબંધ છે.
૯. પરીક્ષણમાંથી છૂટવાનો આપણો માર્ગ કયો? પ્રાર્થના એ જ એ માર્ગ છે.
૧૦. પ્રાર્થના મારફતે આપણે સ્વર્ગમાં ઈશ્વરના રાજ્યાસન સુધી પહોંચી શકીએ છીએ.

૧૧. જોન વેસ્લીએ કહ્યું હતું, તેમ આપણે “ક્ષણ ક્ષણનું” જીવન જીવવાનું છે, ક્ષણે ક્ષણે આપણે સળગી રહીને આપણાં મનોને આપણા દિવ્ય સ્વામી તરફ તાકેલાં રાખવાં જોઈએ.

૨. પ્રાર્થના એટલે શું?

૧. પ્રાર્થના એટલે દેવની ઇચ્છામાં રહીને જીવવું, અને એના નામમાં માગણી કરવી. પ્રાર્થના એટલે ઈશ્વર એનો માર્ગ આપણને બતાવે, તે સાંભળવું. પ્રાર્થના એટલે ઈશ્વરની સમક્ષતાનો અનુભવ સતત કરવો.
૨. વિશ્વાસથી કરેલી પ્રાર્થના કદી નિષ્ફળ જતી નથી.
૩. વારંવાર એ જોવામાં આવ્યું છે, કે જે માણસ પ્રાર્થનારૂપી કોટથી પોતાને સુરક્ષિત રાખે છે, તે જોખમ કે મૂંઝવણનો પ્રતિકાર સ્વસ્થ રહીને અને પૂરી શ્રદ્ધાથી કરે છે.
૪. સાચી પ્રાર્થના દેવની ઇચ્છા મુકરર કરવાનો અખતરો નથી, પરંતુ દેવની ઇચ્છાને અનુરૂપ થવાનો છે.
૫. પ્રાર્થના દ્વારા આપણે ઈશ્વરને શોધી શકીએ છીએ, એ એક મહાન આશીર્વાદ આપણને મળેલો છે. આપણે જાણીએ છીએ, કે “પ્રાર્થના એ ખ્રિસ્તી માણસનો શ્વાસોચ્છવાસ છે.” જેમ શ્વાસ વગરના શરીરમાં જીવન નથી, તેમ જ પ્રાર્થના વગરના માણસમાં આત્મિક જીવન નથી.
૬. આપણે ઉતાવળે, ઝટપટ પ્રાર્થના કરી શકીએ નહિ, આપણે તો દેવની વાટ જોવાની છે, અને કાયર થયા વગર પ્રાર્થના કરવાની છે.
૭. આપણે પરાજિત જિંદગી ગાળવાની કશી જ જરૂર નથી, કેમ કે વિજયવંત ખ્રિસ્તીઓ તરીકે જીવવા માટે પ્રાર્થના પરાક્રમ આપે છે.

૮. પ્રાર્થનાદ્વારા ઈસુને મનની શાંતતા, ચારિત્ર્ય માટે બળ, અને ગરીબો પ્રત્યે અનુકંપા, મળતાં હતાં, પણ એ બધા ઉપરાંત તેને દેવની સંગત હતી.

૯. ઈસુનું પ્રાર્થનાવાદી જીવન એ દેવ છે, એની ખાતરીરૂપ હતું; પ્રાર્થનામાં ઈસુ દેવની વિશાળતા અનુભવતો હતો, પણ એની સાથે સાથે દેવની સમક્ષતા પણ અનુભવતો હતો, જેમ તે પ્રાર્થના કરતો હતો, તેમ તે આપણને પ્રાર્થના કરતાં શીખવે છે.

૩ પ્રાર્થના દ્વારા ઈશ્વરની શોધ

૧. જે ખીન્નઓ સંબંધીની આપણી ચિંતાતુરતા અને તેઓની મુશ્કેલીઓ આપણે પ્રાર્થના દ્વારા ઈશ્વરની આગળ લાવીએ, તે તેઓનાં જીવનોમાં કેટલો બધો ફેરફાર પડી જાય!

૨. કેઈ જુવાનો ભટકી જાય, અને માથાપે તેમને માટે જે બધું કર્યું હતું, તે ભૂલી જતા લાગે, પણ વહેલું કે મોડું—જેમ વારંવાર અને છે તેમ—ધીરજ અને પ્રેમથી વાબેલું ક્યો વિના નહિ જ રહે; ગુન્નરવામાં આવેલી પ્રાર્થનાઓના જવાબ મળ્યા વગર રહેશે જ નહિ.

૩. આપણી તીવ્ર ઇચ્છાઓ તપાસી જેવાથી—તમે અને હું—આપણું ચારિત્ર્ય કેવું છે, તે પારખી શકીએ છીએ.

૪. આપણને ખેંચી લઈ જતી ઇચ્છાઓ પરથી ચારિત્ર્યની માપણી કરી શકાય છે.

૫. જીવનના અધકાર મધ્યે પણ ઈશ્વર છે, તેને પામવાની ઇચ્છા રાખો; વિશ્વાસ વડે નના પ્રેમી ભુજોમાં ફૂદી પડો.

૬. ઈશ્વરનો હેતુ બર લાવવા ત્રણ સહભાગીદારોની જરૂર છે— ઈશ્વર, મારો પાડોશી અને હું. આપણે ઈશ્વરના સામર્થ્યને પ્રાર્થના વડે આપણા માટે તેમ જ આપણા પાડોશીઓને માટે ઝીલીએ છીએ.

૭. હંમેશાં પરોઢથી દિવસની શરૂઆત થતી ગણવામાં આવે છે. પરોઢ ઈશ્વરનું ઘન છે, અને અનંતકાળનો છડીદાર છે.
૮. વહેલી સવારે માણસનો આત્મા તાજો અને કોઈપણ પ્રકારના વિચારોના બોજથી તથા દિવસ દરમિયાન ઊભી થનાર તકલીફના ભારથી મુક્ત હોય છે.
૯. પરોઢની શાંત પજો દરમિયાન આત્માના એકાંતમાં ઈશ્વર પોતાનું પ્રકટીકરણ આપણને આપે છે. આવી પજોને લીધે માણસનું જીવન વૃદ્ધિ પામે છે, અને બળવાન બને છે.
૧૦. ઈશ્વર ઉપર જે આધાર રાખે છે, અને બાળકના જેવી નમ્રતાથી તેને આધીન થાય છે, તેને માટે ઈશ્વર એક મજબૂત દુર્ગ સમાન બને છે.

૪. પ્રાર્થનાનો આપણો હક્ક

૧. આપણે જેઓ મધ્યપૂર્વમાં વસીએ છીએ, તેઓના મન ઉપર જે એક ખાસ અસર થાય છે, તે એ છે કે, ખીજા કોઈપણ જમાના કરતાં આજે દુનિયાના બધા દેશોને દેવના સાબપણાની અગત્યતા વધારે છે.
૨. માણસોની દુષ્ટાઈએ ઊભા કરેલા સંજોગો એવા છે, કે કોઈ માનુષિ અધિકાર કે સંસ્થામાં સાબ કરવાની શક્તિ છે જ નહિ.
૩. આપણે તેના લોકો જેઓ તેના નામથી ઝોળખાઈએ છીએ, તેઓએ એટલે ખ્રિસ્તીઓએ-(૧) પોતાને નમ્ર બનાવવા જોઈએ. (૨) પ્રાર્થના કરવી જોઈએ. (૩) તેનું મુખ શોધવું જોઈએ, અને (૪) પોતાના દુષ્ટ માર્ગોથી ફરવું જોઈએ. ખીજા શબ્દોમાં કહીએ, તો ઈશ્વર આપણી પાસેથી નમનતાની, પ્રાર્થનાની, તેની ધન્ય શોધવાની અને પાપથી દૂર રહેવાની, અપેક્ષા રાખે

- છે. આ શરતોનું પાલન કરીએ, તો જ આપણા દેશને ઈશ્વર સાંગે કરી શકશે, એવી સ્થિતિ આપણે લાવી મૂકીશું.
૪. દુનિયામાં શાંતિ સ્થાપવા ખ્રિસ્તીઓ પ્રાર્થના વડે અને ઈશ્વર પ્રત્યે આશાંકિત રહેવાથી મદદ કરી શકે છે.
૫. સમય અથવા અંતરની આડ પ્રાર્થનાને હોતી નથી. માર્કલો દૂર આવેલા પ્રાર્થનામાં સહભાગીદારોની મારફતે પાઉલને કેદખાનામાં સહાય મળી.
૬. પ્રાર્થનાના આ મહાન હક્કને અમલમાં ન મૂકવો, એટલે ઈશ્વર તથા આપણા સાથી મનુષ્યો પ્રત્યે પાપ કરવા બરાબર છે.
૭. આપણા જમાનામાં પ્રાર્થનાને લોખંડ, વાંસ કે ખીજા કોઈપણ પ્રકારના પડદા કે આડથી અટકાવ થતો નથી.
૮. પ્રાર્થના તે ખ્રિસ્તી માણસનો જીવનશ્વાસ છે.
૯. એ માલૂમ હતું, કે અમારી મધ્યે પ્રાર્થના કરનાર લોકોનો એક સંઘ છે. કેદખાનું કે મરણની ધમકી પણ અમારી પ્રાર્થનાને ખલેલ પહોંચાડી શકતાં નહોતાં.
૧૦. અતિ અગત્યનો વ્યવહારમાર્ગ જે ઈશ્વર આપણી અને તેની વચ્ચે ખુલ્લો રાખે છે, તે તો પ્રાર્થના છે.
૧૧. ઈસુએ પોતાના પિતા પ્રત્યે પ્રાર્થના કરી; તેથી તેના અનુયાયીઓ પણ પ્રાર્થના કરે છે.
૧૨. આપણા હક્કમાં કરાયેલી ઘણી પ્રાર્થનાઓ વડે જ આપણે નબી રહેલાં છીએ, એવું લાન આપણને થાય છે. આપણે પણ ખીજાઓને માટે પ્રાર્થના કરીએ છીએ, તે તો આપણા મહાન હક્ક છે.

૫. તારો માર્ગ, મારો નહિ, હે પ્રભુ !

- ૧. બાઇબલ કહે છે, કે જે લોકો દેવ વગરના છે. તેઓના આગેવાનો "આંધળા દોરનારા છે."
- ૨. શારીરિક દષ્ટિ કરતાં મને આધ્યાત્મિક દષ્ટિની વધારે જરૂર છે.
- ૩. આપણી શક્યતાઓ અલોપ થાય, ત્યારે આપણે એક જ વસ્તુ કરવાની છે-પ્રાર્થના, તારો માર્ગ, મારો નહિ, હે પ્રભુ !"
- ૪. અસંખ્યવાર દેવના સેવક પર એવું પરીક્ષણ આવે છે, કે તે પોતાનું જીવન એવી રીતે ગુજારે, કે તેના જીવનનું નવીનીકરણ બિનઅસરકારક નીવડે, આવા પરીક્ષણમાં તે કદાચ પડે.
- ૫. ખ્રિસ્તમય જીવન અન્ય લોકોને એમનાં પાપને ત્યાગ કરવાનું આમંત્રણ આપે છે.

૬. પ્રભુની પ્રાર્થના

- ૧. શાસ્ત્રના વાચન પરથી આપણે જાણીએ છીએ, જેઓ ખ્રિસ્તનું આમંત્રણ સ્વીકારે છે, તેમને માટે સ્વર્ગ તૈયાર કરવામાં આવ્યું છે, ત્યાં ભૂંડાઈ નથી.
- ૨. મારે માટે સ્વર્ગ તૈયાર છે, શું હું તેને માટે તૈયાર છું ?
- ૩. આપણે નથી જાણતાં કે સ્વર્ગ ક્યાં હશે ? અહીં તેનો એક ખુલાસો છે, ત્યાં આપણા પિતા છે, અને તે જ્યાં છે, તે જ સ્વર્ગ.
- ૪. સહેલગાહ માટેની હોડી હોય, કે પછી મોટી સ્ટીમર હોય, પણ તે દરેકને મારે કેપ્ટનની જરૂર છે. તે જ પ્રમાણે આપણાં જીવનોમાં પણ હકારનારની જરૂર છે. ઈસુને તે કામ માટે સ્વીકારીએ.

૫. પાઉલ રોમમાં પ્રભુની સુવાર્તા લઈ ગયો, અને તે પણ કેવી જોખમ ભરેલી મુસાફરી કરીને. કારણ કે તે ઈશ્વરની ઇચ્છા હતી.
૬. ઈશ્વરની ઇચ્છા પ્રમાણે કરવામાં આપણે તોફાનો, જોખમો અને અનેક વિધ્નો પર વિજય મેળવવાનો હોય છે.
૭. મનુષ્યમુખે ઉચ્ચારાયેલા અત્યુત્તમ શબ્દો કયા ? ઘણા ખરા કહેશે, “પ્રભુની પ્રાર્થના.” તેમાં પૃથ્વીની દશા, અને સ્વર્ગનું ગૌરવ, મનુષ્યની ભૂખ અને ઈશ્વરની રોટલીને સમાવી લેવામાં આવ્યાં છે. કાળ, વર્ણ અને જાતિના બધા અંતરાયોને તે ઓળંગી જાય છે. તે મનુષ્યજાતને એક કરે છે, અને તે દરેક હૃદયની ઊંડામાં ઊંડી મનોકામના અને સર્વોત્તમ આશા વ્યક્ત કરે છે.
૮. ખ્રિસ્તી વિશ્વાસનો ઝળકતો સાર તેમાં સમાયેલો છે. જે ખ્રિસ્તી શિક્ષણનો સાર, ખ્રિસ્તી ઈશ્વરમાનનો નિચોડ, અને ખ્રિસ્તના નૈતિક ધોરણનો પાયો છે.
૯. પ્રભુની પ્રાર્થનામાં તત્વજ્ઞાનીને છક્ક કરી નાખે, એવી બાબતો મળે તેમ છે. એક સંતને પણ ઘૂંટણીએ પડવું પડે, એવાં નૈતિક મૂલ્યો તેમાં દેખાઈ શકે છે. એક બાળકને તેમાં એવાં સત્યો જાડી શકે તેમ છે, જે તેને ઈશ્વરની ગમ લાવે.
૧૦. અદ્ભુતતા સાથે સાદાઈનું, પૂર્ણતા સાથે દૂંઠાણનું, ગહનતા સાથે સ્પષ્ટતાનું સુલભ મિશ્રણ તમને ખીજે કયાંય મળે તેમ છે ?

૭. શાંતિ માટે આપણી પ્રાર્થના

૧. પોતાના સાથી મનુષ્યો સાથે માણસે પોતાનું સમાધાન કરવામાં જે વિશ્વ પ્રશ્નોનો ઉકેલ સમાયેલો છે, અને તે જ તેમ ખ્રિસ્તી ઉકેલ છે.

૨. આપણા પિતાની આ દુનિયામાં આપણે એકપીઠ સાથે સમાધાન કરીએ, એવી ઈશ્વરની ઇચ્છા છે.
૩. ઈશ્વર તે ખરેખર આપણું અજવાળું અને આપણી શાંતિ છે.
૪. ઉપદેશક જે લોકો ધ્યાન આપીને તેનું સાંભળે છે, તેને માટે કંઈ કરી શકે છે, પરંતુ જે લોકો ધ્યાન આપતા નથી, અને સાંભળવા ઇચ્છતા જ નથી, તેઓને માટે ધણા કાબેલ અને સમર્પિત ઉપદેશક પણ કંઈ કરી શકતો નથી. એ જ પ્રમાણે જે માણસ પ્રાર્થના કરે છે, તેને માટે ઈશ્વર કંઈ કરી શકે છે, પણ જે પ્રાર્થના કરતાં જ નથી, તેને માટે તે કંઈ જ કરી શકતો નથી.
૫. પ્રાર્થના એટલે તો ઈશ્વરની રાજપુશીને ચુસ્ત રીતે વળગી રહેવું.
૬. બધી પ્રજાઓ શાંતિમાં રહે, એવું ઈશ્વર ખરેખર ઇચ્છે છે, પરંતુ તે ઇચ્છા બર લાવવા માટે માણસોએ પ્રાર્થના-તે કામ કરવું જોઈએ.
૭. માણસે સદા સર્વદા પ્રાર્થના કરવી જોઈએ, અને હિંમત હારવી જોઈએ નહિ.
૮. આવશ્યક રીતે મોટે ઉચ્ચાર કરવો, એવો પ્રાર્થનાનો અર્થ થતો નથી. કૃત્યો-કાર્યોની અને જીવનોની પણ પ્રાર્થના હોય છે. ઈશ્વરનો હેતુ પાર પાડનાર બધાં જ કાર્યો તે પ્રાર્થના છે.
૯. પોતાની જાતનું સમર્પણ તે જ એક સર્વોત્તમ પ્રાર્થના છે.
૧૦. ધંધા તરીકે ધાર્મિક સેવામાં જોડાવું અને તેનો અર્થ સ્વાર્પણ કરવો, એ કોઈ જરૂરી નથી.
૧૧. સામાજિક પ્રવૃત્તિઓનું ઉદ્દભવસ્થાન પણ પ્રાર્થના જ છે.
૧૨. પ્રાર્થનામાં આવું અને છે, જે શક્તિ આપણને ઈશ્વર પાસે ઉપર લઈ જાય છે, તે શક્તિ આવે છે પણ ઈશ્વર તરફથી જ.

૧૩. ઈસુ પાસેથી પ્રાર્થના કરતાં શીખવું, એટલે શાંતિનું રહસ્ય પ્રાપ્ત કરવું.

૮. પ્રાર્થના દ્વારા શાંતિ

૧. આજે હું મારો નકર કરીશ, મારો વધસ્તંભ જીંચીશ, અને ખ્રિસ્તની પાછળ જઈશ.
૨. જ્યારે આપણે ખરેખર તેના સમાગમમાં હોઈએ છીએ, ત્યારે જાણીતા શબ્દોમાંથી નવા અર્થ નીકળે છે, વિશ્વાસ વૃદ્ધિ પામે છે, અને હૃદયમાં આનંદ અને શાંતિના પૂર ચઢે છે.
૩. પ્રાર્થના કરીએ છીએ, ત્યારે જે એક અત્યુત્તમ ખગ્નનો આપણને પ્રાપ્ત થાય છે, તે તો શાંતિ છે.
૪. પ્રાર્થના, શાંતિ ને સમાધાનનો માર્ગ તૈયાર કરે છે.
૫. “જે માણસ ખરી રીતે પ્રાર્થના કરે છે, તે ખોટી રીતે જીવી શકતો નથી.”

૯. પ્રાર્થનાનું અઠવારિયું

૧. આપણે હૃદય અને મનની શુદ્ધિ પ્રાપ્ત કરવા માટે પ્રાર્થના કરીએ છીએ, તે આપણને આદર્શ બ્રહ્મ થતાં અટકાવે છે.
૨. માફી, શુદ્ધિકરણ અને નવાપણું પ્રાર્થના દ્વારા આપણને પ્રાપ્ત થાય છે.
૩. ઈશ્વર હંમેશાં પ્રાર્થના સાંભળે છે, અને સર્વદા આશીર્વાદો આપે છે.
૪. આજે હું એવી રીતે પ્રાર્થના કરીશ અને જીવીશ, કે મારી મારફતે ઈસુનું નામ મહિમાવંત થાય.
૫. “જે કહેળ સાથે મળાને પ્રાર્થના કરે છે, તે સંપમાં રહે છે.”
(ફિલિપાઈન્સ ખ્રિસ્તીઓનું સૂત્ર).

૩. પોતાની ઇચ્છાને ઈશ્વરની ઇચ્છાને આધીન કરવામાં જ ખ્રિસ્તીઓની પ્રાર્થનાનો ખરો હેતુ સમાવેલો છે.
૭. જીવાળ અને અર્થપૂર્ણ પ્રાર્થના એ તો ખુલ્લા પ્રહાર કરનાર મનનું પરિણામ છે.
૮. આપણા હૃદયનું પ્રવેશદાર ઈશ્વરને માટે ખુલ્લું મૂકવામાં આવે છે, ત્યારે ઈશ્વર આપણાં જીવનોમાં પ્રવેશ કરે છે.
૯. પ્રાર્થના દ્વારા આપણે આપણી ઇચ્છા પ્રભુની ઇચ્છાને આધીન કરીએ છીએ.
૧૦. પ્રાર્થનામાં લાંબો સમય ગાળતાં આપણે વિશેષ અને વિશેષ પ્રમાણમાં ઈશ્વરના ગુણો પ્રાપ્ત કરી શકીએ છીએ.
૧૧. શું હું ઈસુ પાસે એટલું નીકટનું જીવન ગાળું; કે ખીન્નું કહી શકે, કે હું ઈસુની સાથે હતો?
૧૨. જેમ આપણે દેવતી નજીક આવીશું, તેમ એકખીન્નતી પણ નજીક આવીશું.

૧૦. પ્રાર્થના કરતી દુનિયા

૧. જ્યારે આપણે પ્રાર્થના કરીએ છીએ, ત્યારે ઈશ્વર આપણા ખોળા હળવા કરે છે.
૨. માથાપો પોતાનાં બાળાકોનાં જીવનનિર્ણયો કરાવવામાં અગત્યનો ભાગ ભજવે છે, જેમ વધારે અને વધારે માથાપો પોતાનાં બાળકો માટે પ્રાર્થના કરશે, તેમ તેમ પ્રભુને માટે અર્પણ ગયેલા અને વધારે સેવકો થશે.
૩. આપણે સુવાળા જીવનને માટે પ્રાર્થના ન કરીએ, પણ શક્તિ-શાળી મનુષ્યો થવાને માટે કરીએ.
૪. થોમસ કાર્લાઈલે લખ્યું છે, કે “પ્રાર્થના મનુષ્યના આત્માનો જીંડામાં જીંડા અને સ્વાભાવિક આવેગ છે, અને તે ખીન્ના

- હંમેશને માટે એમ જ રહેવાની છે." સાચે જ પ્રાર્થના ધર્મનો આત્મા છે, તે અંતરમાં જન્મેલી એક ફરજ છે.
૫. મનુષ્યની શક્તિથી પર ખીજી કોઈ શક્તિ છે, એની સાબિતી "પ્રાર્થના" છે.
૬. મનુષ્યજાતને માટે પ્રાર્થનાની જરૂર સદાય રહેવાની. મનુષ્યના મન અને હૃદયની એ ઉત્તમોત્તમ ક્રિયા છે.
૭. ઈશ્વર સાથેની સંગતથી દૈનિક જીવનની મુશ્કેલીઓ દૂર થાય છે, અને ઈશ્વર આપણે માટે તાદૃશ અને અનુભવસિદ્ધ ખામત ખની જાય છે. ઈસુનું જીવન આગ્રહભરી પ્રાર્થનાઓથી ભરપૂર હતું.
૮. પ્રાર્થનાથી મળતો એક આશીર્વાદ એ છે, કે આ દુનિયાની મુશ્કેલીઓ અને કાયડાઓનો ઉકેલ લાવવા માટે તે પર (ખીજી) દુનિયામાંથી આપણે માટે સહાય મેળવે છે.
૯. આપણે જાણીએ છીએ, કે પ્રાર્થનાનાં પણ ધારાધોરણ છે. પ્રાર્થનાને માટે યોગ્ય વાતાવરણ પૂરું પાડવા માટે આપણે અમુક પ્રકારના માણસ ખનવું જોઈએ. અને યોગ્ય પ્રકારનું જીવન જીવવું જોઈએ.
૧૦. જ્યારે રાષ્ટ્રો અને પૃથક પૃથક વ્યક્તિઓ પ્રાર્થનામાં લાગુ થાય છે, ત્યારે તેમને "નવું આકાશ તે નવી પૃથ્વી"નું દર્શન થાય છે.
૧૧. જ્યારે આપણે આત્મ પ્રશંસાની સીડી પરથી ઊતરીએ છીએ, ત્યારે તે જ વખતે આપણે સંપૂર્ણતાની સીડી પર ચઢના હોઈએ છીએ.
૧૨. "ઈશ્વરની ઉપર જ બધું અવલભે છે, એમ માનીને મેં પ્રાર્થના કર્યાં કરી, અને મારી ઉપર જ બધું અવલભે છે, એમ માનીને મેં કામ કર્યું જ રાખ્યું." એ કૃપાળુ વિચાર મનમાં

૧૩. ઈશ્વર આપણા પ્રેમી પિતા છે, આપણું પરમ શ્રેય ઇચ્છે છે, પણ તે સાથે તે એવું પણ ઇચ્છે છે, કે જે શ્રેય પ્રાપ્ત કરવાને માટે આપણાથી શક્ય બધું જ કરી છૂટવું જોઈએ.

*

૧૭. આભારસ્તુતિ વિષે

૧. આશીર્વાદો માટે ઈશ્વરની સ્તુતિ

૧. અરક્ષિત દુનિયામાં, જે આશીર્વાદો આપણા છે, તે વિષે જ્યારે આપણે વિચાર કરીએ છીએ, ત્યારે ખોરાક પહેલાંની પ્રાર્થના અને બધા આશીર્વાદો માટે, આભારની વૃત્તિનો આપણે માટે નવો જ અર્થ થાય છે, અને તે ઊંડા નિખાલસપણા સહિત પ્રદર્શિત કરવામાં આવે છે.
૨. ઈશ્વરની સાચી સ્તુતિ એક જ પ્રકારની છે—આપણા જીવન દ્વારા સ્તુતિ કરવી.
૩. જેઓ ઈશ્વરને આધીન રહેતાં જીવન ગાળે છે, તેઓ પોતાની જાત વડે તેનો મહિમા પ્રગટ કરે છે. જ્યારે ઈસુ ખ્રિસ્ત આપણી મધ્યે વસ્યો છે, ત્યારે દરેક જમાનામાં આ એક અમલ્યનો સુવાર્તાપ્રચાર છે.
૪. જ્યેન વેસ્લી મરણ સમયે આઠએક વોટસન જે ગીત ગાવા લાગ્યા, તે આ હતું, “જ્યાં સુધી મારામાં પ્રાણ છે, ત્યાં સુધી હું મારા કર્તાની સ્તુતિ કરીશ.”

૫. જ્યારે આપણું મરણ નજીક આવે, ત્યારે આપણે જાણી શકીશું કે જે ઈશ્વરે આપણા જીવનમાં આશીર્વાદો આપ્યા છે, તે અનંતકાળના વિશ્રામમાં પણ આપશે.
૬. ઈશ્વર તેના આશીર્વાદો કદી પણ ઓછા કરતો નથી, તે તો અનંતકાળ સુધી ભલો ને દયાળુ રહે છે.
૭. ખ્રિસ્ત પ્રત્યેના વિશ્વાસુપણામાં, દરેક સંજોગમાં, ઉપકારસ્તુતિ કરવાનો સમાવેશ થાય છે.

૨. આપણે ઈશ્વરનો આભાર માનીએ છીએ.

૧. આ કુદરતી - દુન્યવી આશીર્વાદો જેવા જ અજ્ઞયમ, આત્મિક આશીર્વાદો પણ છે. સાર્વકાળિક તારણની યોજના એ તો વળી કેટલાએ ગણો વધારે અજ્ઞયમ આશીર્વાદ છે.
૨. બાઈબલ, માર્થના અને મારા ચાહકોની દોરવણી એ મારાં સાધનો છે.
૩. દરરોજનાં જીવનનાં ક્રમોમાં ઈશ્વરને ભૂલી જવો, એનું જ નામ દુનિયાદારીપ્રણું.
૪. ઈશ્વર, મારા ઉત્પન્નકર્તા આગળ જ્યારે હું મારી જાતને નમ્ર બનાવું છું, ત્યારે માત્ર ને સામર્થ્ય મારો હિસ્સો બને છે.
૫. આપણા ધર માટે આભાર માનીએ. આપણાં ધર આશ્રય અને સુખશાંતિનાં સ્થાન છે. દિવસની ધમાલ પછી આરામ પામવાનું સ્થળ છે.
૬. આપણાં પ્રભુમંદિરો માટે આભાર માનીએ. તે દેવતાં મંદિર છે. જ્યાં ઈશ્વરનાં વચનો પ્રગટ થાય છે, અને જ્યાં આપણે તેને માન આપીએ છીએ. તથા તેનું ભજન કરીએ છીએ.
૭. આભાર માનવો એ સાડું છે, પણ આભાર માનતાં જીવવું, તે વધારે સાડું છે.

૩. આપણા આશીર્વાદોને મળે છે કે નહીં ?

૧. દેવ સૂર્ય છે કે પરંતુ આપણા સૂર્યમંડળમાંના સૂર્ય કરતાં તે વિશેષ મોટો છે, કારણ કે તે જાતે જ તેનો બનાવનાર છે.
૨. ઉપકારસ્તુતિનું વલણ એ ખ્રિસ્તીઓનું ખાસ વિશિષ્ટ લક્ષણ છે.
૩. ઈશ્વરના મહિમાર્થો શું હું મારી આંખ, કાન તે મોં વાપરું છું ?
૪. જ્યારે ખ્રિસ્ત આપણા ભોમિયાની નજીક આપણે રહીએ છીએ ત્યારે આપણી ખીક જતી રહે છે. જ્યો એકલવાયાં મુસાફરી કરે છે, તેઓને ખીક લાગે છે.
૫. ખ્રિસ્તની હાજરીને આશીર્વાદ મળે આવે, એવું આજે કરીશ.
૬. આપણી પ્રાર્થનાઓનો એક ભાગ સ્તુતિ હોય છે શું ? આભાર હંમેશાં દર્શાવવામાં આવે છે ?
૭. કેટલાક માણસો તો દેવે આપેલાં વચનો જ વાંચીને બેસી રહે છે, પણ એ જાણતાં નથી-વચનના વારસો તેઓ જાતે છે.

૪. ઈશ્વરનો આભાર માનો

૧. ઈશ્વર આપણે માટે જે બધું કરે છે, તેનો બદલો આપણે કદી પણ વાળી શકતાં નથી. પણ આપણે તેનું ભજન કરીને તેની મહેરબાની માની શકીએ.
૨. આપણે ઈશ્વરનાં બાળકો છીએ, અને વિશ્વાસના ધરનાં સભ્યો છીએ. એ જાણીને આપણે તેનો કેટલો બધો આભાર માનવો જોઈએ !
૩. ઈશ્વરની દુનિયામાં કોઈ ખ્રિસ્તી અનાથ નથી.
૪. આભાર માનવાની વાત સાંભળતાં જો એક મોટા શહેરના હાપાનો તંત્રી આવી સરસ સહકમતા દાખવે, તો જો આપણે

ધર્મરના આશીર્વાદો માટે તેનો આભાર માનીએ, તે તે તેનો વધારે પ્રત્યુત્તર વાળે આભાર ! કેવો અમત્કારિક શબ્દ છે !

૫. આપણાં કલુષિત હૃદયો અને મનોનું ધર્મવર પરિવર્તન કરીને તેમાંથી ચારિત્ર્ય તથા વ્યક્તિત્વની સુંદરતા ઉત્પન્ની કરી શકે છે.

૬. આપણી મુશ્કેલીઓ દ્વારા ધર્મ આપણને બાલ પમાડે છે.

૭. જેટલી કાળજી આપણે આપણાં વસ્ત્રોની રાખીએ, છીએ, તેટલી કાળજીથી શું આપણે આપણો આત્મિક પોષાક પસંદ કરીએ છીએ ? સંત પાઉલ કહે છે કે ધર્મવરનાં પસંદ કરેલાંઓએ જૂનું માણસપણું કાઢી નાખીને નવું માણસપણું પહેરવાનું છે.

૮. ખીજાંઓની કદર કરવાનો અને ધર્મવર પ્રત્યેની કૃતજ્ઞતાનો પોષાક શું આપણે પહેરીએ છીએ ?

૯. હું દરરોજ સ્તુતિનાં વસ્ત્રો પહેરીશ.

૫. ધર્મરના આશીર્વાદો માટે આભાર.

૧. જેમ જેમ આપણે ધર્મરના અસંખ્ય આશીર્વાદોનો વિચાર કરીએ છીએ, અને દરરોજ આપણી ઉપર વરસતાં કૃપાદાનોનો હિસાબ કરીએ છીએ, ત્યારે આપણાં અંતઃકરણ ઉપકારસ્તુતિથી ભરપૂર થાય છે. આપણે તેનો બદલો વાળી શકતાં નથી તેનો આભાર માનવા માટે શબ્દો પણ પૂરતા નથી, એવી લાગણી આપણને ધણીવાર થઈ આવે છે.

૨. જે આશીર્વાદોમાં ખીજાંઓને લાગીદાર કરવામાં આવે છે, તે આશીર્વાદો વૃદ્ધિ પામે છે.

૩. માણસોને એકતામાં જોડી લેતી ખ્રિસ્તી સંગત માટે, અને ખ્રિસ્તના અમર પ્રેમ માટે, આપણે તેની સ્તુતિ કરી શકીએ છીએ

૪. ધર્મર આપણને નવું હૃદય, કૃપા વિશ્વાસ અને બળ આપે છે, તે તેનો પુત્ર અને તેની મારફતે આપણને અનંતજીવન આપે છે.

૫. આભારીપણું તે ખ્રિસ્તની પ્રતિમાદર્શક છે.
૬. આજરોજનું જીવન આભારી અંતઃકરણે ગુજારવા હું પ્રયત્ન કરીશ.
૭. વારંવાર એવું બન્યું છે, કે જ્યારે આપણું બળ ખૂટી જાય છે, ત્યારે જ માત્ર આપણને તેની શક્તિ પ્રાપ્ત થાય છે.
૮. આજે તેમ જ પ્રત્યેક દિવસે તેના વચનમાં રહેલી શિખામણુ “ઉપકારસ્તુતિ કરો,” તે તરફ આપણે લક્ષ આપીએ.

*

૧૮. ખ્રિસ્તી સહગુણો

૧. શ્રદ્ધામાં આનંદ કરવો
૧. જ્યારે આપણને ઐશ્વર્ય પ્રેમનું ભાન થાય હે, અને પવિત્ર આત્માના પરાક્રમનો અનુભવ મળે છે, ત્યારે આપણે અનન્ય આનંદથી ભરપૂર થઈએ છીએ, એવો આનંદ કે જેનો અનુભવ શિષ્યોને પચાસમાના દિવસે થયો.
૨. ઈશ્વરનું પોતાનું ક્રિયાત્મક બળ આપણને શાંતિપૂર્વક, બહાદુરીથી અને નિર્ભયપણે જિંદગીની સામે ખડા રહેવાને સશક્ત કરે છે.
૩. ન્યાયીનો કોઈપણ જાતનો પરાલવ થવા નથી, અને તે કેન્દ્રિય શક્તિધરમાં યંત્રો કામ કરતાં અટકી જવાનાં નથી, એવી ખાતરી સહત કોઈપણ આગળ વધી શકે છે.
૪. “ઈશ્વર પર અમે શ્રદ્ધા રાખીએ છીએ.” એ શબ્દોની મજાક ન થાય, માટે આપણે પ્રાર્થના કરવી જોઈએ, બાઈબલ વાંચવું

- નેઈએ, ભક્તિ કરવી નેઈએ, અને આપણા બધા વ્યવસાયી વ્યવહારમાં તેની હાજરીનો અમલ કરવો નેઈએ.
૫. જ્યારે બધું જ સાડું હોય ત્યારે હરખ કરવો, એ ઘણું આસાન છે, પરંતુ અંધકારના ઉદાસીન સમયે શ્રદ્ધા રાખવી, અને આભારની લાગણી પ્રદર્શિત કરવી, અને છેવટે આનંદ પણ કરવો, એનો જ અર્થ એ કે, સાચા ખ્રિસ્તાચારને પહોંચી જવું.
૬. ઈશ્વર ભલો છે, એ ખાખત આનંદ સહિતની ચેતના સાથે એવો વિશ્વાસ કરી શકાય, કે શ્રદ્ધા અને કાર્ય વડે આપણે સંકટરૂપી વાદળોને વીખેરી નાખી શકીએ, અને ઈશ્વરની ભલાઈનું પ્રકટીકરણ કરી શકીએ.

૨. શ્રદ્ધા સાટે શાંતિ

૧. જે “ સળગતી અગ્નિભટ્ટીમાં ” હું બળા રહ્યો છું, તેમાંની તેણે મને ખેંચી કાઢ્યો છે. જુગારની તૃષ્ણા જેની મોહિનીમાંથી હું છૂટી શકતો નહોતો. તેની ઉપર જીત પામવાનું પરાક્રમ તેણે મને આપ્યું છે. (ઉદ્ધાર પામેલા જીવાનની માફી).
૨. સુવાર્તાના અજવાળાથી હું નવી વ્યક્તિ બની ગયો છું. ખ્રિસ્તમાં હું નવી ઉત્પત્તિ-નવી કૃતિ-બન્યો છું. અગાઉ જે વાનાં મને મોહિત કરતાં હતાં, તેમને હું હવે ધિક્કારું છું, અને જે વાનાં પહેલાં હું ધિક્કારતો હતો તેમના પર હવે હું પ્રેમ કરું છું.
૩. દેવની કૃપા અને પ્રીતિ કેવાં મહાન અને આશ્ચર્યજનક છે!
૪. જે ૧ ઉપર આપણે પૂરા ભરોસો રાખી શકીએ એવા ભોમિયાના કરતાં મોટી જરૂરિયાત આ અધારા ને વિશાળ જગતમાં ખીજ કોઈ નથી.

૫. કેટલીકવાર ઈશ્વર આપણને તોફાની રાત્રીઓ, વહાણભંગ, ભૂખ, સંકટો દ્વારા હોરે છે, પણ આપણે ખાતરીથી જાણવું, કે છેવટે તે આપણને ઈચ્છિત બંદરે પહોંચાડશે. કોઈકવાર તે આપણને જીંધતો હોય તેમ લાગે; પણ જ્યારે આપણે સહાયને સાડુ સાદ પાડીશું, કે તરત જ તે પવન અને તોફાનને શાંત પાડશે, અને કિનારે સહીસલામત ઉતારશે.
૬. એક પ્રાચીન અંગ્રેજી કહેવત છે; શ્રદ્ધા એકલી જ વિવિને વશ કરે છે."
૭. આપણે ધણા દાણા ઉપજાવીએ, માટે ધર્મના દાણાની જેમ આપણને અજવાળામાંથી લઈને ભોંયમાં-અંધારામાં નાખવામાં આવતાં નથી ?
૮. ખ્રિસ્ત ઉપરની આપણી શ્રદ્ધા તે પ્રભુ ઈસુ ખ્રિસ્તને માન અને મહિમા મળે, એવી રીતે આપણું રૂપાંતર કરનાર પરાક્રમ બની જાય છે.
૯. દૃઢ વિશ્વાસથી દૃઢ જીવન જન્મે છે.
૧૦. હું ગભરાતો નથી, કારણ કે હું ઈશ્વર ઉપર વિશ્વાસ રાખું છું.
૩. શ્રદ્ધા-શંકા અને બીકને ખ્રિસ્તનો પ્રત્યક્ષ
૧. જીવન હંમેશાં શાંત પાણીના સરોવર સમાન હોવું નથી; ધણી વાર તે તોફાની સમુદ્રના રૂપમાં ફેરવાઈ જાય છે, અને તેનાં મોજાં આપણને ડૂબાડી દેવાની ધમકી આપે છે.
૨. દુનિયા પર ફતેહ મેળવવા માટે ખ્રિસ્ત મારફતે જે દૈવી પરાક્રમ આપણને આપવામાં આવે છે, તેને લીધે પવનની ઉચ્ચતા અને તોફાની મોજાંઓમાં રહેલા ભયનો નાશ થાય છે.
૩. ખ્રિસ્તમાં વધુ મહાન વિશ્વાસને પહોંચવા માટે મારી શંકાઓ અને બીકને હું પગથિયાં સમાન બનાવીશ

૪. ખ્રિસ્ત જે આપણને બળ આપે છે, તેની મારફતે આપણે પવિત્ર પણ ખસેડ શકીએ છીએ તે જ્ઞાનમાં આપણે માટે ફેટલી મોટી સલામતી સમાયેલી છે !
૫. ફતેહનાં શિખરોએ પહોંચવા માટે ઈશ્વરમાં પૂરો વિશ્વાસ હોવાની આવશ્યકતા છે
૬. નિષ્ફળતા અને નિરાશા સંલલિત છે, પરંતુ આપણે આપણો વિશ્વાસ ઈશ્વરમાં રાખવો જોઈએ.
૭. અનુભવોશી અને સતાવણી ઉપર જ્ય મેળવવા માટે અડગ શ્રદ્ધા અને કામ કરવા માટેની તત્પરતા, આપણને સહાયભૂત નીવડે છે.
૮. સાકળથી બાંધી રાખેલા બાઈબલોનાં ધણાં ઉદાહરણો ઇતિહાસમાં મળી આવે છે, પરંતુ એકાદ દેવળને તે પ્રમાણે બાંધી રાખવાનો એકે દાખલો મળતો નથી.
૯. જિંદગીનાં તોફાનોનો સામનો કરી શકીએ, માટે દેવના પુત્ર ખ્રિસ્ત પર વિશ્વાસ દ્વારા આપણું હાંડલ નાખાય, તે કેટલું અગત્યનું છે !
૧૦. જ્યારે દુઃખ, પરાજય અને જોખમ આવી પડે છે; જ્યારે મંદવાડ, અકસ્માત અને મરણથી થતો શોક આપણને પકડી પાડે છે, ત્યારે પાછા આપણે દૈનિક સશક્ત અને દઢ વિશ્વાસની અગત્યતા સમજી શકીએ છીએ.
૧૧. ખ્રિસ્તમાં સુરક્ષિત હોઈએ, તો કોઈપણ તોફાનોનો સામનો કરવા આપણે તૈયાર છીએ, એમ સમજવું.
૧૨. વિશ્વાસ કરણીઓ તરફ દોરે છે, અને પ્રત્યેક કરણી વિશ્વાસને દઢ કરે છે.

૪. વિદ્યાસ-અણુદીઠ વાનાંની સાબિતી

૧. ઉગ્ર સ્વભાવવાળા એલીયાહને ઈશ્વરની શાંત આધ્યાત્મિક સાધન-સામગ્રી વિષે કંઈક શીખવવાની અગત્ય હતી, આપણને પણ એવી અગત્ય છે.
૨. ભિન્ન છતાં આંતર સંબંધથી જોડાયેલા એવા બનાવોમાં આપણે ઈશ્વરના સામર્થ્યવાન ભુજને કામ કરતો નિહાળ્યો છે.
૩. જો આપણે આ જગતનું રૂપ ન ધરવું હોય, તો જેની ઉપર આપણાં પગલાં સ્થિર બિભાં રહી શકે, એવો જોડો વિદ્યાસ આપણામાં હોવો જોઈએ. દુનિયા અને તેનાં સર્વ પરીક્ષણો આપણી પાસેથી છીનવી ન લઈ શકે, એવો વિદ્યાસ હોવો જોઈએ.
૪. હું ખ્રિસ્તી છું, મારે આજે મારે કેટલીક આબતો કરવી જ જોઈએ, અને કેટલીક નહિ કરવી જોઈએ.
૫. જેઓ ઈશ્વર પર શ્રદ્ધા રાખે છે, તેઓને ઈશ્વર વિજય પમાડે છે.
૬. જીવન એ ગૂઢ શક્તિ છે, જે ગહન માધ્યમ મારફતે અગમ્ય રીતે કાર્ય કરે છે.

૫. સાહસિક વિદ્યાસ

૧. હું મારી જાતને આ પ્રમાણે સંબોધું છું—બળ અને પરાક્રમનો અપરિમિત સાગર હું તેના પર અદેશી શકું છું.
૨. પોતાપણું જતું કરી ઈશ્વરના હાથમાં સર્વ સોંપવાથી જ આપણને બળ ને શાંતિ પ્રાપ્ત થાય છે.
૩. “જે કંઈ આવી પડે, તે આવવા દો, તમારે નાસીપાસ થવું નહિ, કારણ ઈશ્વર તમારી સંભાળ કરશે.”

૪. પેઢીઓ અગાઉ એક માણસને વધતલે જડવામાં આવ્યો, કારણ કે દુનિયા ધિક્કાર અને ખોટા વિચારોથી ધુમ્મસથી ઢંકારી ગયેલી હતી.
૫. પ્રેમ, માફી અને બધાને માટે તારણરૂપી ઈશ્વરી ખબરો અપૂટ છે, પોતાની આ સમૃદ્ધિમાં ભાગીદાર થવાનું, વળી આ ભરપૂર જીવનનો અનુભવ કરવાનું ખ્રિસ્તે આપણને શીખવ્યું છે.
૬. આપણે જે ભલું કરીએ છીએ, તેનો બહોળો વિસ્તાર કરીએ, અને આપણે આપણા પ્રભુ અને સ્વામી પ્રત્યે બજાવવાની આપણી સેવાનું ક્ષેત્ર વિશેષ વિશાળ બનાવીએ.
૭. આપણાં જીવનો ખ્રિસ્તનો પ્રેમનું પરિવર્તન કરે, એ જ ખ્રિસ્તને બાણવાનો સૌથી સારો રસ્તો દુનિયા માટે છે.
૮. માણસો અને પ્રજાઓ કોઈ દિવસ સહમત થયા જ નથી, અને તેઓ હંમેશાં ઝગડયા જ કરે છે; પરંતુ ખ્રિસ્તી માતાઓ આ તંગદિલિભર્યાં વાતાવરણમાં પરિવર્તન કરી શકે છે.
૯. પહાડ પરના ભાષણમાં ખ્રિસ્તે બતાવી આપ્યું, કે સુખી જીવન ગાળવાની એક રીત તો એ છે, કે માણસોએ સલાહ કરાવનાર થવું જોઈએ.
૧૦. જ્યારે ખ્રિસ્ત આપણાં જીવનો પર સ્વામીત્વ ભોગવે છે, ત્યારે સારી સમજ અને શાંતિ ઉદ્ભવે છે.

૬. ખ્રિસ્ત પરના વિધાસમાં આનંદ

૧. અમને ખાતરી છે, કે જો આપણે દેવની ઉપર વિશ્વાસ કરીએ, અને તેની ઉપર આધાર રાખીએ, તો તે આપણાં પાપ માફ કરવાને હંમેશાં તૈયાર છે, તેનો પુત્ર આપણી વહારે આવશે, તે તો મહાન વૈદ છે.

૨. ખ્રિસ્તનો સ્વીકાર કરવો, એટલે જ પાપમાંથી મુક્તિ, અને હૃમણાંતું તથા સર્વકાળનું જીવન.
૩. કાદવ અને ક્રીચડમાંથી નીકળેલાં લીલીનાં પુષ્પો સંદેશો પ્રગટ કરે છે, કે કાદવ અને કહોવાણનું સૌંદર્યમાં અને સુવાસમાં રૂપાંતર થઈ શકે છે.
૪. ઈશુ ખ્રિસ્તમાં જીવન જીવવાની જે કૃપાને સંજીવની-પ્રગટ થયેલી છે, તેને કંઈક અંશે આને હું મારા જીવનમાં ઉતારીશ અને પ્રગટ કરીશ.
૫. હૃદયની શાંતિ અને અનંતજીવનની આશા એકલા ખ્રિસ્ત દ્વારા જ આપણને મળી શકે છે.
૬. દુઃખોને વેદના અમણાં વધી જાય, તોપણ ખ્રિસ્તમાં અમારો જ આનંદ છે, તેનાથી અમે ચલિત થઈશું નહિ.
૭. ખ્રિસ્તીની નાગરિકતા આકાશમાં છે.
૮. જેઓના મનમાં દેવનું વચન છે, તેઓ હવે જાણશે, કે એ તો અનંતજીવન સુધી અર્થા કરનાર પાણીના ઝરા સમાન છે.
૯. તેની સાથે એક હોવાથી આપણને અનંતજીવન, શાંતિ અને આનંદ છે.

૭. તુજ પર છે મુજ ઇમાન

૧. ઈશ્વરના પ્રેમનો પ્રકાશ હંમેશાં જળહળતો જ રહે છે, એવો વિશ્વાસ જ્યારે આપણે દબતાપૂર્વક કરીએ છીએ, ત્યારે ઈશ્વરથી આશીર્વાદિત થઈએ છીએ.
૨. આપણાં જીવનોનું કેન્દ્ર ઈશ્વર છે. સફરમય જીવનમાં મુસાફરી કરતાં, જો આપણે તેનું સન્માન કરીએ, તેના ઉપર ભરોસો રાખીએ, તેની પ્રાર્થના કરીએ, અને તેના જ ઉપર અદેલીએ,

તો તે આપણને ન્યાયીપણા અને ઉપયોગીપણાને માર્ગે દોરી જશે.

૩. આપણે જેઓ ઈશ્વરમાં જીવીએ છીએ, તેઓ આપણે તેના સાથી કામદારો છીએ.
૪. “ખીડીનો થોડો પણ ધુમાડો” મારાં ફેફસાંને બાળી નાખે છે.
૫. પોતાના જીવનના મુખ્ય હેતુના લાભમાં જેઓ પોતાની વંઠેલ તૃષ્ણાઓને શિસ્તબદ્ધ રાખે છે, તેઓ જીવનના દરેક પ્રયત્નક્ષેત્રમાં આગળ આવ્યાં છે, અને મહાન ગણાય છે.
૬. ડાહ્યા વૃદ્ધ સિમિયોન! જીવનના નાના બાળપ્રભુને હાથોમાં ધરી રાખતાં તેને માલૂમ પડી આવ્યું, કે તે નાના બાળકમાં દુનિયા માટે આશા સમાયેલી હતી, સિમિયોને તેના તરફ વિશ્વાસથી જોયું, અને ઈશ્વરની સ્તુતિ કરી. શું આપણે પણ વિશ્વાસથી તેમ નહિ કરીએ ?
૭. ખ્રિસ્ત જે મારો ભોમિયો હોય, તો હું ભૂલો પડી શકતો જ નથી.
૮. જે વિશ્વાસ કૃત્યમાં પ્રદર્શિત થાય છે, તે જ ખરો વિશ્વાસ છે.
૯. વિશ્વાસ હોવો એટલે પાંખો હોવી.

૮. વિજયવંત વિશ્વાસ

૧. જે લોકોને ઈશ્વર પાસે આવવાની દરકાર સરખી હોતી નથી, તેઓને ઈશ્વર પણ સારાં વાનાં વણુમાગ્યે બળજબરીથી તે આપતો જ નથી. યાકુબના શબ્દો આપણને ડંખ જેવા કોરી નાખનારા લાગે તો ભલે લાગે, પણ તે તદ્દન સત્ય છે. “તમારી પાસે કંઈ નથી, કેમ કે તમે માગતા નથી.”
૨. પ્રાપ્ત કરવા યોગ્ય વાનાં, માગવા યોગ્ય વાનાં હોય છે.
૩. ખ્રિસ્તીઓ તરીકે આપણો ભરોસો અને વિશ્વાસ આપણુ સ્વર્ગીય પિતા પર હોવો જોઈએ.

૪. ઘણી વાર આપણા ધર્મની જરૂરી આવતો અને ફરજે અદ્ધ કરવામાં જ આપણે સંતોષ માનીએ છીએ. પ્રેમ, ધીરજ અને સારી સમજનો અનામત સંગ્રહ આપણી પાસે હોતો નથી, પાંચ મૂર્ખ કુમારિકાઓ પાસે તેલ નહોતું તેમ.

૫. અણધાર્યાં સંજોગો માટે પણ તૈયાર રહેવાં સારું ઈશ્વર આપણી સહાય કરે છે.

૬. જો આપણે ઈશ્વર પર વિશ્વાસ રાખીશું, તો તે આપણને આપણા ઈષ્ટ અંદરે સહીસલામત લઈ જશે. પરંતુ કદાપિ અંધરાયેલો અને આપણાં જીવનો તોફાનગ્રસ્ત હોય, પરંતુ જો આપણા આત્માઓ તેની માયાળુ દેખરેખ હેઠળ સોંપાયેલાં હશે તો જીવનનાં તોફાનો મધ્યે પણ આપણે ગામન કરીશું. આપણે તેના ઉપર વધતો ને વધતો વિશ્વાસ રાખીશું.

૭. ઈશ્વર પરનો વિશ્વાસ તે ખીક સામે ઢાલરૂપ છે.

૮. ઈશ્વરની સહાયથી મને માલૂમ પડ્યું છે, કે ઈશ્વર ઉપર સંપૂર્ણ રીતે મારે ભરોસો રાખવો જોઈએ, અને મારા સાથી મનુષ્યોને ભરોસો રાખવા લાયક કરવાની તેનામાં શક્તિ છે, એવા વિશ્વાસ માટે અઢેલવું જોઈએ. વિશ્વાસ એ એક વિભવ છે.

૯. નિત્યતા જીવન માટે વિશ્વાસ

૧. યુસફનો ઈશ્વર પરનો વિશ્વાસ કશી ધમાલ વિનાનો હતો, અને એના પરિણામે તેની આરા માનવાને હંમેશાં તૈયાર હતો, એવો જ વિશ્વાસ આપણા દૈનિક જીવનને માટે જરૂરી છે.

૨. જેમણે દરેક સત્તાવણી અને મુશ્કેલીમાં વિશ્વાસ રાખ્યો, એવા કેટલાક યુસફ ભૂતકાળમાં થઈ ગયા, અને અત્યારે વર્તમાનકાળમાં હયાત છે, તેની ખબર તો એકલા ઈશ્વરને જ છે.

૩. યુસફને જેવો વિશ્વાસ હતો, તેના વિશ્વાસમાંથી નીપજતી શાંત પ્રસન્નતા જેમના મુખ ઉપર તરી આવતી હોય, એવા સાધુ પુરુષોને આપણે કેટલી બધી વખત માનની લાગણીથી નિહાળીએ છીએ !
૪. રાઈના દાણા જેટલો પણ વિશ્વાસ આજે મારામાં હોય, એવો પ્રયત્ન હું કરીશ.
૫. ખડકની ફાટમાંની થોડી માટીમાં બી પડે છે. બી બહુ નાનું હોય છે, તેને એવી જગ્યામાં ઊગવાની કેટલી શક્યતા હોય ? પણ તે બીમાં જીવન અને હેતુ પ્રડેલાં છે, અને વખત જતાં તે પોતાનાં બંધન તોડી નાખે છે.
૬. મારી સાથે ઈશ્વર છે, એનું ભાન જ્યાં સુધી મને થતું નથી, ત્યાં સુધી હું બહુ નાનો લાગું છું.
૭. ઈશ્વરની સાથે કામ કરવું; એ મહિમાવંત અનુભવ છે, તે આપણામાં અને આપણી મારફતે કામ કરે છે, ત્યારે આપણે નિષ્ફળ થઈ શકતાં નથી.
૮. ઈશ્વર છે તે સાબિત કરવા માટે પોતાનું જીવન હોડમાં મૂકવું, તેનું નામ જ સાચો ધર્મ છે.
૯. વિશ્વાસથી જ્યારે આપણે ઈશ્વરની ગમ જોઈએ છીએ, ત્યારે આપણે મહિમા અને પરાક્રમથી વિશિષ્ટ થઈએ છીએ.
૧૦. ઈશ્વરમાં સાચો વિશ્વાસ રાખવાને સૌથી મોટી અંતરાયરૂપ જો કોઈ આવત હોય, તો તે જીવનમાં અનુભવવા પડતા અન્યાયો છે. જતાં ઇતિહાસને માને નોંધાયેલા જે સૌથી ભયંકર અન્યાયની સામે આપણો ખ્રિસ્તી વિશ્વાસ જીવ્યો, તે તો ઈસુજીવં વધતભે જડવું તે હતું.

૧૧. ધાર્મિક વિશ્વાસ જ્યારે જીવનનું પ્રેરકબળ બને છે, અને તેને અનુરૂપ જીવન જીવાય છે, ત્યારે માર્ગસનું જીવન મહિમાવંતું બને છે. તે વિના જીવનનો સર્વોચ્ચ હેતુ અને સર્વોચ્ચ આશ્વાસો માર્ગો જાય છે.

૧૨. ઈશ્વર પરનો મજબૂત વિશ્વાસ એ જ મનુષ્યની એકમાત્ર આશા છે.
૧૦. શાંતિનો માર્ગ

૧. ચાલો, આપણે શાંતિ શોધીએ, અને તેની પાછળ લાગીએ.
૨. “જ્યાં શાંતિ છે,” ત્યાં “દેવ” છે.
૩. ખ્રિસ્તીઓ તરીકે આપણે મનની અને હૃદયની સાદાઈ શોધીએ, એ માટે કે આપણને શાંતિ પ્રાપ્ત થાય.
૪. સાદાઈ એ સુવાર્તાનો સદ્ગુણ છે, આપણે એને સાચવી રાખવા પોતાથી બંધ કરીએ.
૫. જેઓનાં મન દૃઢ છે, તેઓને શાંતિ પ્રાપ્ત થાય છે.

૧૧. ખ્રિસ્ત આપણને શાંતિની ગમ દોરે છે

૧. ઘણા ખ્રિસ્તીઓ આજે ઈસુ ખ્રિસ્તના છેલ્લા આદેશને ભૂલી ગયેલા છે, “આખા જગતમાં જઈને આખી સૃષ્ટિમાં સુવાર્તા પ્રગટ કરો.”—શું આપણે આપણા પ્રભુ તથા તારનારના છેલ્લા શબ્દોને યાદ કરીએ છીએ?
૨. આપણાં માંના જેઓને પત કે કોઈનો રોગ લાગુ પડ્યો હોય, તો તેઓ જાણે છે, કે આપણે તે સહન કર્યા વગર છૂટકો નથી, એ વધસ્તંભ આપણે કોઈને આપણી પાસેથી લઈ લેવાનું કહી શકતાં નથી, તે આપણો વધસ્તંભ છે.
૩. આપણો વધસ્તંભ ગમે તેટલો ભારે હોય, તેપણ ખ્રિસ્તના સંપૂર્ણ સ્વાર્ણમાં વિશ્વાસ રાખીને આપણે આભારની ભરી

લાગણી સહિત તેના પુનરુત્થાન તેમ જ અનંતજીવનના વચનને લીધે આનંદ કરીએ છીએ.

૪. આપણે આનંદ કરી શકીએ છીએ, કારણ કે કોઈ પણ કોટ આપણી અને ઈશ્વરની વચ્ચે અંતરાય ઊભો કરી શકે તેમ નથી. સર્વશક્તિમાન ઈશ્વરની પ્રગતિને કોઈ પણ અટકાવી શકે નહિ. દુનિયાઈ કોઈપણ વસ્તુ ઈશ્વરને ઢાંકી શકતી નથી, તેમ જ આપણા જીવનમાંથી તેને કાઢી શકતી નથી.

૫. ફક્ત એક જ પ્રશ્ન બાકી રહે છે, શું આપણે તારણ પામવા ઇચ્છીએ છીએ? ઈશ્વર આપણા નિર્ણયની રાહ જુએ છે. જો આપણે ખ્રિસ્ત પાસે આવીશું, તો તે આપણને અનંતજીવન લગી તારણે. તારણનો સ્વીકાર કરવાથી તે આપણું થશે.

૬. આપણા આકાશવાસી પિતાને પૃથ્વી, દરિયા તેમ જ આકાશ પર સત્તા છે, પરંતુ તે આપણને યાહે છે. તે પોતે આ દુનિયામાં ઈસુ ખ્રિસ્ત તરીકે આપણાં જીવનો સાથે વાસો કરવા આવ્યો. તે અહીં આપણી સાથે છે. આજે આપણને તેની જરૂર છે. આપણને તેની ઘોરવણીની હરહંમેશ જરૂર રહે છે.

૭. મોટી વેપાર અને હરેક જાતની મોજમજા-આ બે બાબતોએ આપણને કામમાં તેમ જ પૈસા મેળવવામાં મશગૂલ બનાવ્યાં છે.

૮. અમારા જગતનાં વાનાં ગુમાવી બેસવાથી અમને પ્રભુ માટે સમય મળે છે. અમે પ્રાર્થના કરતાં શીખ્યાં છીએ, અને અમારાં સર્વ કામ તથા જીવન તેને અર્પણ કર્યાં છે, અમને દેવની શાંતિ પ્રાપ્ત થઈ છે. હવે અમારું જીવન ઉપકારરહિતિથી તથા ખ્રિસ્ત અમારા તારનાર પ્રત્યેના અચળ વિશ્વાસથી ભરપૂર બન્યું છે.

૯. પૃથ્વી પરનાં વાનાં કરતાં દેવની શાંતિ શ્રેષ્ઠ છે.

૧૦. જે યુવાનો અવળે માર્ગે ભટકી જાય છે. તેઓ પ્રત્યે વડા ભાઈ તરીકેની સેવા બજાવવા આ સ્વયંસેવકો હંમેશાં તત્પર રહે છે. યુવાનોને મિત્રો બનાવી તેઓને પુખ્ત સંગતનો લાભ આપવાનો અને એ રીતે તેમના ઉપર વિશેષ સારી અસર પહોંચાડવાનો “વડીલ ભાઈઓ”ના સંબંધનો હેતુ છે.

૧૧. શાંતિરૂપી વાસ્તવિક આશીર્વાદ જે ઈશ્વરે આપણા અભ્યંતરમાં મૂકેલો છે, તેના વિષે વિચાર કરો.

૧૨. શાંતિનો માર્ગ - અમૂલ્ય ખજાનો

૧. આપણી અને પિતાની વચ્ચે જે કંઈ આશંકાના ઝોળા હોય, તે આપણને સુખ અને શાંતિ મળી શકતાં નથી.

૨. દરેક પશ્ચાતાપી આત્માને પ્રભુ જે શાંતિ આપે છે, તે અમૂલ્ય ખજાનો છે.

૩. દરેક પાપી અને પીડિત માટે ખ્રિસ્તનો વધસ્તંભ આશ્રયસ્થાન છે. દુઃખનો સાથે સમાધાન કરવાનું એ એક તટસ્થ મિલન સ્થાન છે.

૪. ખ્રિસ્તના વધસ્તંભ દ્વારા આપણને આશ્રય, માર્ગ અને વિનય પ્રાપ્ત કરવાનું બધું પ્રાપ્ત થાય છે.

૫. સલાહ કરાવવી એ કેવું અહમુત કામ છે! પછી તે નાના છોકરાઓ વચ્ચે હોય, કે લડતા પાડોશીઓ વચ્ચે હોય, કે પછી યુદ્ધે ચઢેલાં રાષ્ટ્રો વચ્ચે હોય, જ્યારે આપણે સલાહ કરાવનારા બનીએ, ત્યારે કેટલો બધો આવીર્વાદ આપણને મળે છે!

૧૩. ખ્રિસ્તી પ્રેમની સંગત

૧. મંડળીની જુદી જુદી શાખાઓ અને ફાંટાઓમાં ધણા મતભેદ હોય છે, પરંતુ જેમ પાઉલ પ્રેરિત કહે છે. તે પ્રમાણે આપણ સર્વને “એક પ્રભુ, એક વિશ્વાસ, એક બાપ્તિસ્મા, એક દેવ

- એટલે સર્વનો આપ... છે, " પાપ અને મરણ ઉપર એક જ વિનય છે. દેવ આપણને આપણાં ભુલ્યાં ભુલ્યાં એ ધારણથી ઝાળખતો નથી.
૨. આપણે આપણામાં ઐક્ય સાધવાના નથી; આપણે સર્વ એક છીએ, એ જ કપૂલ-મંજૂર રાખવાનું છે.
૩. આપણે માટે જે મોડું જોખમ છે, તે એ છે, કે આપણે સોગણાં ફળ ઉત્પન્ન કરી શકીએ. છતાં કેવળ ત્રીસગણાં ફળથી સંતુષ્ટ થઈએ છીએ. સારી ફસલનો આધાર વિવેકપૂર્વક કાળજીથી ખી વાવવા પર છે.
૪. આપણામાંનાં ધણાં જણ એવાં જ હોય છે, આપણા જીવનમાં પણ એવો એકાદ ખૂણો દેવ ખાતર બહુ જૂજ ઉત્પન્ન કરે છે.
૫. ખ્રિસ્તી સંગત આપણા સ્વામી માટે વધારે ફળ આપીએ માટે નવી શક્તિ કામે લગાડવા ઉત્તેજન આપે છે, અને એ બદલ દેવનો આભાર માનવા પ્રેરે છે.
૬. જગત ખેતર છે, શબ્દ તે ખી છે, આપણે વાવનારા છીએ, અને ફસલ દેવની છે.
૭. અધિકાર અને ગૂંચવણના જમાનામાં દેવે આપણને જગતનું અજવાળું બનવાનું કહ્યું છે, પણ મારો એવો અનુભવ છે, કે હું એટલો બધો કંગાળ છું, કે કંઈ જ આપી ન શકું, તો પણ મને મદદ મળે છે.
૮. દેવ તરફથી મારો, એ માટે કે તમે માણસોને આપો.
૯. ખ્રિસ્ત વિષે સાક્ષી આપતાં પહેલાં ખ્રિસ્તીઓએ પવિત્ર આત્મા પામવો જોઈએ.
૧૦. " અહીં-આ સ્થળે અમને ખ્રિસ્તી પ્રેમ જણાયો છે, અમને કડે લાગે છે, કે આ દેશમાં ઈશ્વર છે."

૧૧. આપણે જે સ્થળે રહીએ, તે સ્થળને ખ્રિસ્તી પ્રેમ આશીર્વાદિત સ્થળ બનાવે છે,
૧૨. તમારા ઘરમાં બીજાઓ સાથે ભાગ લેવાના આનંદનો અનુભવ તમે કર્યો છે ?
૧૩. તેનો આત્મા બીજાને મિત્ર બનાવવા અને ખ્રિસ્તની પાસે દોરી લાવવા આપણમાં એક મહાન ધર્યા ઉત્પન્ન કરે છે; એ માટે કે આપણે ખ્રિસ્તી પ્રેમની સંગત જાણી શકીએ.
૧૪. માત્ર એક જ પ્રકારની ગરીબાઈ છે, એટલે હૃદયમાં પ્રેમ ન હોવો તે.

૧૪. ખ્રિસ્તી પ્રેમનું ખમીર

૧. મારા એ વનસ્પતિ વિજ્ઞાનના શિક્ષકનું દિલ મહાન શિક્ષક ધસુના દિલને ધણું મળતું આવતું હતું. તે નમ્ર અને હયાળુ, સહૃદયી અને ધીરજવાન હતા.
આપણા પ્રભુની માફક તે હંમેશાં મનુષ્યમાં સૂતેલી સર્વોત્તમ શક્તિઓને જગાડતા અને પ્રત્યુત્તરમાં સર્વોત્તમની અપેક્ષા રાખતા.
૨. તેનો કૃપામય પ્રેમ જોતાં ખ્રિસ્ત મારું જે કંઈ સર્વોત્તમ છે, તે તે માગે છે, અને હું તે આપીશ.
૩. દુનિયામાં ખ્રિસ્તી પ્રેમના ખમીરની જરૂર છે. ખ્રિસ્તના લોકો, તેમના દુશ્મનો સહિત બીજા માણસો પર પ્રેમ રાખે, એવું તે ધર્ય છે, એ જ ખ્રિસ્તી પ્રેમનું ખમીર છે.
૪. અદેખાઈ અને ધિક્કારની દીવાલો ભેદી શકે, એવો મન્યૂત વિશ્વાસ આપણામાં દેખાતો નથી.

૫. આપણા દુશ્મનોને નાશ કરીને નહિ, પણ તેમના પર પ્રેમ કરીને તેમને જીતવાની ભારે જવાબદારી ખ્રિસ્ત આપણને બતાવે છે.
૬. રોટલીમાંના ખમીરની માફક આપણાં હૃદયોમાં આપણે ખ્રિસ્તને માનવંતું સ્થાન આપવું જોઈએ, એ માટે કે તેનો પ્રેમ જીએ ચઢે, અને આપણાં જીવનોને સંપૂર્ણ રીતે ઉન્નત બનાવે.
૭. જ્યોર્જ વોશિંગ્ટન કાર્વરે સાચું જ કહ્યું છે કે, “પ્રેમ આગળ બધાંવાનાં નમી પડે છે.”
૮. પ્રેમ નિષ્કળ જઈ શકતો નથી, કારણ કે પ્રેમ એટલે પ્રયતનશીલ ઈશ્વર.
૯. કોઈએ કહ્યું છે, કે બધા સહુણોની હાજરીમાં પ્રેમ દેખાતો નથી, કારણ કે પ્રેમ એ બધા સહુણોનું એકીકરણ છે.
૧૦. જીવનના દરેક ક્ષેત્રમાં ખ્રિસ્તની મદદથી આપણે આપણા વિચારો, કૃત્યો અને શબ્દોમાં એકબીજા પ્રત્યે પ્રેમ દર્શાવવો જોઈએ.
૧૧. આપણે બધા પાસે એક સામાન્ય ભાષા છે, અને તે ભાષા તો પ્રેમની છે.
૧૨. બોલવામાં, વાંચવામાં અને ચરસપરસને સમજાવવામાં પ્રેમ દેખાય, તો જાણવું, કે તે વ્યક્તિ ખ્રિસ્તી હોવી જોઈએ.
૧૩. એક ફૂલગુલાબી રિમત, ઉમળકાલયુક્ત એક હસ્તધૂનન, મદદનું કોઈ કાર્ય અને ક્ષમાશીલ આત્મા આ બધાં પરથી એમ દેખાય છે, કે દરેક ખ્રિસ્તાના હૃદયમાં ઈશ્વર પ્રેમ મૂકેલો છે.
૧૪. આપણાં જીવનોમાં કેટલાંક માણસાએ ભારે અસર કરી હોય છે, આપણે તેમની વાત કરવાની હવે, તેમની રીતભાત અને તેમનું સમતોલપણું વખાણીએ છીએ.

૧૫. એક જણ કહે છે, કે જે વીસ વીસ સેકાથી મનુષ્યોનાં જીવનો પર ભારે અસર પહોંચાડી રહ્યો છે, તે તો ખ્રિસ્ત છે, જે સંપૂર્ણ હતો.

૧૫. લોંદાને ખમીરી બનાવવો

૧. ઈબ્રાએલીપુત્રોને યયાવવા માટે મુસાએ પોતાનું સર્વસ્વ આપી દીધું, તેણે પોતાનું સર્વ બળ ઈબ્રાએલ માટે જ ખર્ચ્યું. તે આતુરતાથી ઈશ્વરની દોરવણી પ્રમાણે ચાલ્યો, એ જ તેની સફળતાનું ગુપ્ત રહસ્ય હતું.
૨. શું આપણે પોતે મરવા ખુશી છીએ? એ માટે કે આપણે ઈશ્વર અને માણસ માટે જીવી શકીએ?
૩. “ખરેખર, પ્રેમ એ જ જીવનનું મીઠું રહસ્ય છે.”
૪. તે નાની છોકરી તો નાનો ખમીરી લોંદો હતી, આખા હવા-ખાનાને આકાશી પિતા તરફ એક ડગલું પાસે લઈ ગઈ કેમ કે તે તારણ પામેલી હતી.
૫. ખીજઓને ખ્રિસ્ત તરફ ભીંચાં કરવાં, એ ખ્રિસ્તીઓ તરીકે આપણી જવાબદારી છે.
૬. તમારે ધર છે? ઈશ્વરના પરાક્રમનો અનુભવ કરવાને માટે એવા કરતાં કોઈ વધતું સાડું સ્થળ છે?
૭. પૃથ્વી પરના જીવનને અંતે ઈસુ પાસે જે હતું—તે તો લાકડાનો વધસ્તંભ! શું ઈશ્વરે કહ્યું, એ તો ધણું ખરામ? ના. તેના બદલામાં તેણે તો કહ્યું, “જો માણસો માત્ર વધસ્તંભ જ તારા હાથમાં મૂકશે, તો તે જોઓ તેના પર વિશ્વાસ કરશે, તેઓને તારણનો માર્ગ બનશે.”

૯. ઈશ્વરને આપણાં જીવનો જરૂરનાં છે. આપણે માનવ સમાજમાં ખમીરી લોહા જેવાં છીએ, જે આપણે પોતે તેને સમર્પિત થઈએ, તો તે ભલા માટે આપણો ઉપયોગ કરશે.
૯. જે આપણને આપણી માન્યતા વિષે હિંમત હોય, અને તેને વાસ્તવિક રીતે જાહેર ન કરી શકીએ, તો ખ્રિસ્તને ક્ષણ આપવાની આખતની વિશેષ ગણના થઈ શકતી નથી.
૧૦. આપણે રોજની સાક્ષી આપવામાં શા માટે આટલાં બધાં નબળાં છીએ? એનું કારણ એ છે, કે વેલા સાથે આપણો સંબંધ જોઈએ તેટલો મજબૂત નથી.

૧૬. બ્રાતૃભાવ માણસોને એક કરે છે.

૧. માણસો જ્યારે ઈશ્વરને ભજવાને માટે અને તેની મુશ્કેલ પ્રમાણે જીવવાનો પ્રયત્ન કરવા માટે એકઠા મળે છે, ત્યારે જ જે બ્રાતૃ-પ્રેમ માણસોને એક કરે છે, તે વધારે બળવાન કરે છે.
૨. ઈશ્વરે મનુષ્યનાં સર્વ રાજ્યોને એક જ લોહીમાંથી બનાવ્યાં છે, એ માટે કે તેઓ ઈશ્વરને શોધે.
૩. આપણામાં શું એવું કંઈક છે, જેને લીધે ખીન્નાંઓ ખોટું કરતાં આંચકો ખાય? આપણામાં શું એવું કંઈક છે, કે જેઓના સંપર્કમાં આવીએ છીએ તેઓ ખ્રિસ્તમાં વધારે સાચું જીવન જીવવાને માટે ઝંખના રાખતાં થાય?
૪. એમ કહેવામાં આવ્યું છે, કે કોઈપણ માણસના ધર્મનું માપ તેના પ્રેમના પ્રકાર અને માપ પરથી નક્કી થાય છે, એ ખરેખર સાચું છે.
૫. જેની અજ્ઞાનતા જેવી એતવણી કે સારામાં સારા માણસોએ પણ પાપીઓને તેમના ભાઈ તરીકે ગણવાના છે.

- ક. ઈશ્વર, પ્રેમી પિતાની હત્રછાયા હેઠળ, તેના પુત્ર ઈસુ, ખ્રિસ્ત દ્વારા જ્યાં આણસો ભાઈ એ બની શકે છે.
૭. માણસગત માટેનો ઈશ્વરનો પ્રેમ સાર્વકાળિક છે, જન્મસ્થાન, સ્થિતિ, નાગરિકતા કે જાતથી તે પર છે, જે આપણે ઈશ્વરકેન્દ્રી હોઈએ, તો આપણને ખબર પડે છે. કે જેઓને આપણે ઓળખીએ છીએ, તેમની પર જ પ્રેમ રાખવો. એ બસ નથી. પણ આપણે સમગ્ર માનવજાત પર પ્રેમ રાખવો જોઈએ.
૮. ભાતૃભાવ બગડેલા સંબંધો સુધારે છે. નિરાશાને દૂર કરે છે. અને એમ કરીને સક્રિય કેરચનાત્મક જીવનને માટે રસ્તો ખુલ્લો કરે છે.

૯. આ દુનિયામાં રોટલીની ભૂખ કરતાં કેટલીએ વધારે ભૂખ પ્રેમ અને કહરદાનીની છે.

૧૭. આશામાં આનંદી

૧. ઈશ્વર ખચીત આપણી આશા છે તે આપણા જીવનમાં પ્રથમ આવવો જોઈએ એ માટે કે આપણે ખીક વગર દુઃખ, માંદગી અને મરણનો સામનો કરી શકીએ.
૨. આશા, નાનો તારો કે જે આકાશમાં ઝંખૂક્યા કરે છે, તેના જેવી છે. આપણને આ સ્વર્ગીય બક્ષિશ આપવા માટે આપણે ઈશ્વરનો ઉપકાર માનવો જોઈએ.
૩. આપણે પાપીઓ આપણી દુનિયાની ઈભઓ, પાપો અને નિરાશાઓ સાથે આપણા પ્રભુ પાસે જઈએ, તો આરામ પામીએ છીએ.
૪. જીવન જીવવાના ઈસુના માર્ગમાં મને આનંદ મળે છે.
૫. હું ખ્રિસ્તી છું, એટલું જ કહીને હું સંતોષ પામીશ નહિ. આજે હું દેખાડીશ, કે હું તે એક છું.

૬. જે આત્મા બાધબલનો સૂત્રોના અજવાળા અને સુવાર્તાની આત્મિક તાજગી વિષે ક'ઈપણ જાણતો નથી, તે આત્મામાં અભિ દુઃખી છે. જે આત્મા ઈસુ પ્રત્યે વિશ્વાસુ છે, તે દૈવી આશીર્વાદ પ્રાપ્ત કરે છે.

૭. જેઓ ઈશ્વરની સાથે કામ કરનારા છે, તેઓ હૃદયમાં આનંદી છે, કારણ કે તેમની આશા ઈસુમાં છે.

૮. આશા તે આત્માનું લંગર છે.

૧૮. કેવો પ્રેમ !

૧. જીવનની વિષમ યાત્રામાં આપણે બધાંને તોફાનોનો સામનો કરવો પડે છે. સૌથી અગત્યની બાબત તો એ કે, આપણે કોના પક્ષમાં છીએ ? યુનાની તરફેણમાં છીએ, કે ખ્રિસ્તની ? આપણે તોફાનના કારણભૂત છીએ, કે તેના ભોગ બન્યા છીએ ? આપણે ઈશ્વરને આસાંકિત રહીએ છીએ, કે તેનાથી સંતાઈ જઈએ છીએ ? સંકટનાં ગર્જતાં મોઝાં પ્રત્યે આપણે આંખ આડા કાન કરીએ છીએ, કે તેના પર કાબૂ ધરાવવાની કળા આપણે જાણીએ છીએ ? રખેને આપણા સાથી મનુષ્યો દૂખી જાય, એવી ચિંતા શું આપણને થાય છે ? આપણે તેઓને આશ્વાસન આપવા તૈયાર છીએ ?

૨. પ્રાચીન શિષ્યોને પણ પ્રશ્નો હતા—અહંકાર, શંકા, સ્વાર્થપરાયણતા, ખીક. પરંતુ જ્યારે પ્રભુએ કહ્યું, કે “એ તો હું છું” ત્યારે તેઓને એક અગત્યનું શિક્ષણ મળ્યું શિષ્યોમાં જે ખીક હતી, તેનું ઓસડ ઈસુનો પોતાના શિષ્યો માટેનો પ્રેમ હતું.

૩. પચાસમાના દિવસ પહેલાં શિષ્યો ઈસુને પ્રશ્નરૂપ થઈ પડ્યા હતા, પચાસમાના દિવસ પછી તો તેઓ હિકેલણી માલૂમ પડી

આવ્યા. શા માટે તેમ બન્યું ? તેઓ જાગૃત રહેલા હતા, મનન કરતા હતા, અને પ્રાર્થના પણ કરતા હતા.

૪. જો આપણે પણ જાગતા રહીએ, અને પ્રાર્થના કરીએ, તો ધરમાં અને મંડળીમાં, સમાજમાં અને દુનિયામાં આપણે પ્રશ્ન મટીને પ્રત્યુત્તર બની જઈએ.

૫. ખ્રિસ્તની મદદથી હું પ્રશ્નરૂપ નહિ, પણ પ્રત્યુત્તરરૂપ થવા ખાંતથી મહેનત કરીશ.

૬. જો આપણે આપણું પોતાનું અને આપણી બધી ચિંતાઓનું ભારણ તેને શિર નાખીશું, તો પ્રત્યેક પળે આપણા ઓળે હલકો થતો જશે, અને આપણે ખીકથી મુક્ત થઈશું.

૭. પવિત્ર પ્રભુભોજનનો સંસ્કાર એક યાદગીરી અને જીવી છે. વળી એટલું જ કહીને બેસી રહેવું તે બસ નથી. તે તો એક ચમત્કાર અને અજાયબી છે. આ પવિત્ર વિધિમાં ઈસુ સાવ જ નજીક છે. આપણા પ્રભુની મેજ આજળ જેઓ વિશ્વાસથી આ દાનનો સ્વીકાર કરે છે, તેવા પ્રત્યેકમાં ખ્રિસ્ત છે.

૧૯. ધીરજનાં કેટલાંક પ્રતિક્ષણ

૧. સીમોન ખીતરની અપેક્ષાથી જીલટું તેના આગ્રાધીનપણાનું પ્રતિક્ષણ એ મળ્યું, કે જાળમાં માછલીઓ એટલી બધી સપડાઈ ગઈ, કે તે ફાટવા લાગી. સીમોનના પ્રેમ, આગ્રાપાલન અને ધીરજનું આ પ્રતિક્ષણ હતું.

૨. આપણા પોતાના જ્ઞાન ઉપર અટકાવું નહિ, પરંતુ પ્રેમ અને વિશ્વાસ માટે સ્વામીની સલાહ લેવી.

૩. જ્યારે દુષ્ટાર્થનાં સૈન્યો આપણી યોજનાની આડે આવે છે, અને આપણને ગભરાવે છે, ત્યારે ધીરજ આપણને આશાથી બહુ ખમવાને શક્તિ આપે છે.

૪. આપણને નીચા પાડવામાં આવે, મહેલાં મારવામાં આવે, અને પગ તળે ખૂંદવામાં આવે, પરંતુ ઈશ્વરનો આત્મા તો અવિનાશી છે. તે એવું ઇચ્છે છે, કે આપણે હતાશ ન થઈએ.
૫. ઈશ્વરનાં પ્રેમ અને સામર્થ્ય પ્રદર્શિત કરવા વિશેષ વિશ્વાસ, આશા અને ઝૂન સાથે ધીરજ દ્વારા આપણે ફરી ઊભા થઈ શકીશું. જે જાતે અનંત જીવન છે, તેનામાં આપણે માલૂમ પડીએ, એ માટે તે આપણને દોરે છે.
૬. જે આપણને ધિક્કારે છે, તેને માટે પ્રેમ. જે આપણને ઈજા પહોંચાડે છે, તેને માટે પ્રેમ. ઈશ્વર માટેના સાચા પ્રેમમાંથી જ ધીરજનો જન્મ થાય છે.
૭. 'ધીરજનું રહસ્ય અમુક સમય દરમિયાન કંઈ પીળું જ કરવામાં સમાયેલું છે.'
૮. કમળકુલ તે તો ઔદ્ધ ધર્મનું પ્રતિક છે, પરંતુ યાલા આકારે આવી રહેલી તેની પાંખડીઓમાંથી ખ્રિસ્તનો વધસ્તંભ નીકળી આવતો આપણી નજરે પડે છે.
૯. માનુષી સંબંધોમાં થઈ જીવનના સ્વામી અને દુનિયાના તારનાર તરીકે ખ્રિસ્ત બહાર નીકળી આવે છે.
૧૦. ધીરજ એ ખરી રીતે શું છે? જમી તે પરિસ્થિતિમાં આપણે હોઈએ, તેમાં આપણાં જીવનો માટે ઈશ્વરની ઇચ્છાની ભક્તમન-સાઈ ઉપર ભરોસો. એવો તે શબ્દનો અર્થ થતો નથી શું?
૧૧. ઈશ્વરના હેતુ સાથે સુમેળ સાધવામાં જ સંતોષ એ ધીરજ સમાયેલાં છે.
૧૨. ખ્રિસ્ત જે માડુ સામર્થ્ય છે, તેના વડે હું બધું કરી શકું છું.
૧૩. દરરોજની ચિંતાઓ, પૈસા કમાવાની ફિકર, દુન્યવી ફતેહ માટેની તૃષ્ણા, ધણી વાર આપણને આગળ જતાં અટકાવી દે છે.

૧૪. દરેક ખ્રિસ્તીમાં જે એક ગુણ હોવો જોઈએ, તે તો ધીરજ છે. ધીરજ કે જે આપણને પ્રગતિમાન રાખે છે. જે જરૂરનું નથી તેનાથી સંતોષ માનતાં તે આપણને અટકાવે છે. તે આપણા આત્માઓમાં ઐશ્વરી નૃણા મૂકે છે.

૧૫. જ્યારે આપણે ઈશ્વરને શોધીએ છીએ, ત્યારે ઈશ્વર આપણને શોધે છે, અને નિઃશંકીનું અંતિમ ધ્યેય તે તો મિલાપ છે.

*

૧૯. ખ્રિસ્તી જીવનને સ્પર્શતી આબતો

૧. આપણાં હૃદયની તપાસ

૧. શું મારા હૃદયની તપાસ કરવા હું તૈયાર છું ?
૨. જ્યારે ઈશ્વરે તેના પુત્ર ઈસુ ખ્રિસ્ત દ્વારા આપેલા અબવાળા પ્રત્યે કોઈ માણસ પોતાની આત્મિક આંખો બંધ કરે છે, ત્યારે કર્ણ સ્થિતિ ઉત્પન્ન થાય છે, તેની સાથે સરખાવતાં દૈહિક કર્ણ સ્થિતિ કંઈ જ હિસાબમાં નથી.
૩. જે જીવનની મારફતે ખીજાંઓની સેવા કરવામાં ઈશ્વરનું પરાક્રમ વહા જ કરે છે, તેની અસરનું માપ ટોણ કાઢી શકે ?
૪. લોકો લાંબું જીવવાની આશાએ જોખમકારક વાદકાપ અને દુઃખદાયક ચિકિત્સાનો આશ્રય લે છે.
૫. આપણો સાદો પરતાવો, હૃદયમાં ખ્રિસ્તનો અંગીકાર અને દિનપ્રતિદિન ન્યાયી જીવન ભોગવવાના કરારની મારફતે “ખ્રિસ્તમાં નવું જીવન” પ્રાપ્ત કરી શકીએ છીએ.

૬. લાંબાઈ નહિ પણ જિંડાણ એ જ મનુષ્ય જીવનનું ખરું માપ છે.
૭. ખ્રિસ્તે આપણે માર્ટે પોતાનું જીવન આપ્યું, આપણે તેને શું આપીએ છીએ ?
૮. મહાત્મય, શૈલા અને અપૂર્વ સુંદરતાની મધ્યે આપણે તદ્દન નજીવી બાબતમાં તલ્લીન થઈએ છીએ, ને તેથી ઈશ્વરનો મહિમા અને ગૌરવ ભૂલી જઈએ છીએ.
૯. માત્ર ઉત્પન્ન કરનાર વિષે જ નહિ પણ તારનાર વિષે. ન્યાયાધીશ જ નહિ, પણ બાપ વિષે. જગતથી જુદો નહિ, પણ તેમાં “આપણે જીવીએ છીએ, હાલીએ છીએ અને હોઈએ, છીએ” એવા એક જ ઈશ્વર વિષે પાઉએ બોધ કર્યો.
૧૦. ઈશ્વરનું મહાત્મય આપણું અધૂરાપણું પ્રગટ કરે છે.

૨. હૃદયની કેળવણી

૧. આપણે લક્ષમાં રાખીએ, કે સરળ રસ્તાઓ પર, અને એપરવાઈરૂપી નિંદ્રાના ઘેનમાં તથા અવિચારી જિંદગીના મોજશોખોમાં ભયંકર આક્રમિત બિતરી આવે છે.
૨. હું આજે સીધો, ઢોળાવવાળો ને મુશ્કેલીભર્યો માર્ગ જ મને ભરપૂર જીવનમાં દોરી જાય છે, તે પર ચાલવા યત્ન કરીશ.
૩. કળાઓમાં સૌથી શ્રેષ્ઠ કળા-જીવનકળા અને મરણકળા છે. આ સૌથી જીવી કળા જે કોઈપણ શિક્ષક શીખવાડી શકતો હોય, તો તે ઈસુ ખ્રિસ્ત છે.
૪. આ અશાંત-તોફાની દિવસોમાં આપણને સૌથી વધારે અગત્ય હૃદયની ખ્રિસ્તી કેળવણીની છે.
૫. આપણા ખ્રિસ્તી જીવનમાં દેવ એના આત્મા વડે આપણા પર હકૂમત ચલાવે છે, અને પ્રેરણા આપે છે.
૬. દેવ મારી પ્રેરણા અને મારું બળ છે.

૭. શું હું સ્વેચ્છાના માર્ગ પર ચાલું છું, કે ખ્રિસ્તના જેવી આધીનતાના માર્ગ પર ચાલુ છું ?
૮. જ્યારે આપણે પોતાને ઠંકનાવી દઈએ, અને ખ્રિસ્ત ઈસુમાં નવી હિતપત્તિ પામીએ, ત્યારે જ દેવ આપણામાં આવી વસે છે, દેવ એના પવિત્ર મંદિરમાં છે.
૯. મીચુએલ દે યુનામુનો નામનો સ્પેનનો લેખક ૧૬૩૬માં મરણ પામ્યો. એણે એક વખત કહ્યું હતું, "જીવનના ચાસમાં તમે પોતાને વાવો."
૧૦. એ સ્પષ્ટ છે, કે કોઈ કોઈ વાર કેવળ દેવનું સામર્થ્ય માણસોના પાપણી હૃદયોને વીધી શકે છે.
૧૧. ખ્રિસ્ત પરના વિશ્વાસ દ્વારા મારો મરતો આત્મા પુનર્જીવન પામે છે.

૩. બાળકના જેવું હૃદય

૧. આ વિશાળ વિશ્વમાં આપણે પણ નાનાં છોકરાં જેવાં છીએ, આપણને આપણા પિતાની હાજરીની અને તેના પ્રેમની ખાતરીની જરૂર છે.
૨. ઈસુ ખ્રિસ્ત જેને દેવે તેના પ્રેમ અને કાળજીની વાત કહેવાને માટે આપણી પાસે મોકલ્યો, તેનામાં એ ખાતરી અચૂક થયા વગર રહેતી નથી.
૩. આજે હું ગાયન દ્વારા મારું અંતઃકરણ પ્રભુ પ્રત્યે ખુલ્લું કરીશ.
૪. વારેઘડીએ આપણા પ્રભુ આપણને કહે છે, "બીહો મા," આપણે ખેડવાનાં જોખમો સાચાં હોય, કે કાલ્પનિક, અધકાર ને વાવાઝોડું પણ આવે, પણ આપણે એ વાતની ખાતરી રાખવી જોઈએ, કે આપણા પિતા આપણને ધર સુધી વળાવવા આવશે.

૫. દુનિયાની સૌથી મોટી જરૂરિયાત આજે આજ છે, કે દેવના રાજ્યમાં પ્રવેશ કરવાને માટે આપણે બાળકના જેવા નમ્ર, ક્ષમાવાન અને શુદ્ધ થવાની જરૂર છે, એ જ રીતે આપણને શાંતિ, આનંદ ને સુખ મળશે.
૬. જો આપણે બદલાવું હોય, અને એવા બદલાણ પામેલા રહેવું હોય, તો આપણી પાસે બાળકના જેવું મન અને હૃદય હોવાં જોઈએ. બીજને કોઈ ઉપાય નથી.
૭. બાળક જેવાં હૃદયો જ ઈશ્વરનો અવાજ સાંભળે છે.
૮. જ્યારે આપણો માર્ગ અધકારમય અને મુશ્કેલ અને, ત્યારે આપણે પણ આપણા આક્રમી પિતાના પ્રેમ અને ક્ષમા પર મજબૂત પકડ લગાવીએ.

*

૨૦. પાપ ને પ્રાયશ્ચિત્ત

૧. દેવ, હું પાપી માણસ છું, મારા પર ક્ષમા કરે
૧. નમ્રતા સાચી સંપૂર્ણતા માટે કાર ખુલ્લાં કરે છે.
૨. આ દિવસે-વિશ્વપ્રાર્થનાદિને સવારમાં ટોંગા ટાપુઓમાં સૂર્ય જોગે ત્યારથી માંડીને સાંજે સંત લોરેન્સ ટાપુના અક્ષરકા નામે સ્થળ પર સૂર્ય આથમે, ત્યાં સુધી પૃથ્વી પરના સર્વ ખ્રિસ્તીઓ પ્રાર્થના, સ્તુતિ અને ઉપકારસ્તુતિની સેવામાં એકઠાં થશે.
૩. ધરમાં, ધંધાદારી જગામાં, નિશાળામાં અને પ્રભુમંદિરોમાં થતી સજ્જનસેવાનો મુદ્રાલેખ “તમે મારામાં રહો,” એ હશે.

૪. સત્યનો સામનો કરવાની બીક, ધણા લોકો એવી રીતે સત્યની શોધ કરવાની ના પાડે છે, અને તે પ્રમાણે કરતાં પોતાના સાબળપણાનો લાગ ઓછો કરે છે.

૫. પાપે જાંડાં મૂળ ધાલ્યાં છે, અને તે ધિક્કારપાત્ર છે. આપણે બધાં તેનાથી હેરાન થઈએ છીએ. તેનાથી સાબળ થવાનો એક રસ્તો આપણી પાસે છે, એટલે નિખાલસતાથી પાપ કપૂલ કરવું, તેને આપણા તારનાર ખ્રિસ્ત પાસે લાવવું, અને તેનું શુદ્ધ કરનાર, માફ કરનાર અને જીવન આપનાર સામર્થ્ય પ્રાપ્ત કરવું તે.

૬. “પ્રામાણિક કપૂલાત આત્માને માટે સારી છે.”

૨. પાપનું ધૂમરંગ

૧. જે સુંદર રીતે ધૂમરંગ જીડે છે, તે જેવાની કેવી મજા આવે છે! પણ તે પ્રાણું વળાંતે એવા જેરથી તેના ફેંકનારના પગ આગળ પડે છે, કે જેનાથી નુકસાન પણ થાય!

૨. પાપની કેવી ક્ષણિક મજા આવે છે! તે કેવા આકર્ષક લાગે છે! પણ થોડા જ વખતમાં તેમનો ચળકાટ ઝાંખો પડી જાય છે.

૩. જે પાપોમાં આપણે પડીએ છીએ, તેમાં મજા આવે છે. અને આપણને તે વાજબી લાગે છે, પણ કરણી કે હૃદયનાં બંને પ્રકારનાં પાપ આપણને ઈશ્વરથી વિખૂટાં પાડે છે.

૪. ઈસુ ખ્રિસ્ત આપણા તારનાર આપણાં પાપ માફ કરી શકે છે. અને આપણામાં રહેલું પાપ કરવાનું વલણુ તે નાબૂદ કરી શકે છે.

૫. જે કોઈ ભારે છેતરપિંડીમાં આપણે ફસાતાં હોઈએ, તો તે આપણી માન્યતા છે. આપણા પાપના પરિણામથી બચી જઈશું, પણ એક વખત તમે દેવી નિયમ તોડો, તો પછી તેનાં દુઃખી

પરિણામથી તમે બચવાના જ નથી દુઃખતા તેની સાથે શિક્ષા લાવે છે.

૬. ખ્રિસ્તની સુવાતના મહિમા એમાં જ સમાયેલો છે, કે ઈસુ ખ્રિસ્ત પાપ કરતાં મોટા છે. તે મહાન વૈદ છે. તે ભંગાર જીવનોને સમાં કરી શકે છે.
૭. મારો આત્મા પાપ માટે નહિ, પણ ઈશ્વર માટે નિર્માણ થયેલો છે.
૮. ઈશ્વરનું વચન સત્ય છે : માણસ જે કંઈ વાવે, તે જ તે લણશે, યાકુએ પોતાના પિતાને છેતર્યો, અને યાકુબના ડોકરાઓએ પણ પોતાના આપને છેતર્યો.

૩. આપણી મૂર્તિઓ

૧. વહેલું કે મોડું કેટલાંએકને તો આ વાતનું ભાન થશે જ, કે તેઓએ પોતાના હૃદયોમાં કોઈ અયોગ્ય રાજને બેસાડી દીધો છે. સત્તાની ઝાંખના, દ્રવ્યની લાલસા, હોદાનો મોહ કે દેહની દુષ્ટ ઇચ્છાઓની તૃપ્તિના રૂપે, આ રાજ તેમનાં હૃદયોમાં રાજ કરતો હશે. જેઓએ એવા રાજને પોતાનાં હૃદયોમાં ગાદીપતિ કર્યો છે, તેમને તે હારી ગયેલી અને લાચાર હાલતમાં પડતાં કરશે, એતું ભાન જ્યારે તેમને થશે, ત્યારે બહુ મોડું થઈ ગયું હશે!
૨. આપણા જમાનામાં જાહેર મતરૂપી સોનાના વાહરડાની પૂજા કરવાનું પરીક્ષણ આપણી આગળ સતત આવ્યા કરે છે.
૩. સિનાઈ આગળ મુસાએ બહુમતી શોધી નહોતી. અને કાર્મેલ પર્વત પર એલિયાહે બહુમતીનો આશરો શોધ્યો નહોતો. કાલ્વરી પર ખુદ ઈસુએ પણ બહુમતીનો ટેકો માગ્યો નહોતો,

પરંતુ તેઓ દેવને ઓલેલા, તેથી તેઓના ઉદ્દારો આપણને
યાદ આવ્યા કરે છે.

૪. લોકમતની પરવા કર્યા વગર વધસ્તંભની તરફે હું મારા ડગ
ગોઠવીશ.
૫. ધન અને ધનથી ખરીદી શકાતાં આકર્ષક વાનાં આપણે
જીવનમાં પ્રથમ સ્થાન આપવું જોઈએ નહિ. અને તેમને
જીવનનું ધ્યેય બનાવવું જોઈએ નહિ. કપરી કસોટીની વેળાએ
અથવા મહાન જવાબદારીની ધડીએ એ બધાં વાનાં આત્માને
સ્થિર રાખી શકશે નહિ.
૬. ઈશ્વરની આપણે ઉપાસના કરીએ છીએ. અને સૌંદર્ય, સત્ય
તથા ન્યાયીપણાને આપણે મહત્ત્વ આપીએ છીએ, તથા તેમની
કદર કરીએ છીએ.
૭. વસ્તુઓને તો ઈશ્વરની અને માણસની સેવામાં વાપરવાની છે.
સર્વોત્તમની સેવાનાં સાધનો તરીકે તેમને યોગ્ય સ્થાને રાખીશું,
તો આપણને તેઓ આશીર્વાદરૂપ થશે, અને તુકસાનકારક
નહિ થાય.
૮. સ્વાર્થરૂપી મૂર્તિની પૂજા કરનારાં આપણામાંથી ઘણાં છે. એ
મૂર્તિનો નાશ કરીએ, તો જ દેવના રાજ્યના સારા કારભારીઓ
થવાની મેકિળાશ મેળવી શકાય.
૯. ખીજાંઓની ખાતર ફના થઈ જવા સાડુ ખ્રિસ્તનો આત્મા
આપણને પડકાર કરે છે.
૧૦. પાપથી મુક્ત થવું, એ આત્મિક જીત મેળવ્યા પરાખર છે.

૨૧. નવો જન્મ વિષે

૧. નવો જન્મ-નવી આઝાદી

૧. આઝાદી આપવા ખ્રિસ્ત આપણી મધ્યે છે
૨. ખ્રિસ્તી ધર્મમાંથી જે અનેક સંપૂર્ણ સતોષ ઉદ્ભવે છે-નવી આઝાદી, ઈશ્વર સાથેના સમાધાનની સહૃદય ઊંડી ભાવના, આત્માઓ માટે આતુર ધૃત્તિ, બધાં માણસો માટે ઊભરાઈ જતો પ્રેમ. તે ખરા હૃદયથી શોધનારાઓને જ પ્રાપ્ત થાય છે.
૩. આપણે નવો જન્મ પામવો જોઈએ એ વિષેના ઈસુના આગ્રહ વિષે, સૌથી અગ્રયમ જેવી વાત તો એ છે, કે આપણે નવો જન્મ પામી શકીએ છીએ, એવી તેને ખાતરી છે. આનો અર્થ તો નવું જીવન થાય છે. આપણે નવે નામે આપુ'યે જીવન શરૂ કરી શકીએ છીએ.
૪. જે હું મારી જાતે કરી શકતો નથી, તે ઈશ્વર કરી શકે છે. મારું અર્પણ તેને કરું છું.
૫. ખ્રિસ્તી પુનરુત્પત્તિની પ્રથા બધી રીતે સંપૂર્ણ હોવી જોઈએ, આપુ'યે વ્યક્તિત્વ નવું થવું જોઈએ.
૬. પ્રેમ ને પરાક્રમ સહિતના ખ્રિસ્તના આત્માને આપણાં જીવનોમાં પ્રવેશ કરવા દેવાથી નવો જન્મ શું છે, તે આપણે જાણી શકીએ છીએ.

૨. મુક્તિનો પવિત્ર પ્રકાશ

૧. બળતા ઝાડવાનો પ્રકાશ, સહેલાઈથી સ્વાતંત્ર્યના પવિત્ર પ્રકાશનું લાક્ષણિક ચિહ્ન બની શકે.
૨. મુસા તેના જમાનાના કોઈપણ માણસ કરતાં, તે ઝોઝામાં

ઓછો સ્વતંત્ર હતો. કારણ કે તે યહોવાહનો ગુલામ હતો. ઈશ્વરની ઇચ્છા પ્રમાણે જ તેને કામ કરવાનું હતું.

૩. નિર્દોષ ભાવે કે ગુસ્સામાં તમે અને હું કદાચ ઈશ્વરના નિયમો તોડીએ, પણ એનો વિનાશ તો નહિ કરી શકીએ, કે એના સર્વશક્તિમાનપણાની ઉપરવટ નહિ થવાય.

૪. ખ્રિસ્તીની મિલકતનો નાશ કદાચ થાય, પણ ખ્રિસ્તમાનું તેનું સ્વાતંત્ર્ય કોઈ છીનવી શકે નહિ.

૫. પ્રભુનાં બાળકો તરીકેની આપણી ખરી શક્યતાઓનું—ઈસુ ખ્રિસ્ત હૃદયને અજવાળનાર સાચો પ્રકાશ છે.

૬. ઈસુ કદી અંખો ન થનાર પ્રકાશ છે, તે કદી બંધ ન પડનાર પ્રકાશ છે. ખીલ પ્રકાશ અંખા થાય છે. પણ ઈસુ ખ્રિસ્તને સદીઓ અંખી પાડી શકતી નથી.

૭. વ્યક્તિ તેમ જ રાષ્ટ્રની સાચી સ્વતંત્રતા, એ સચ્ચાઈભર્યા જીવનની આડપેદાશ છે.

૮. પેન્સિલવેનીઆના ફિલોડેન્ડીઆમાંના મુક્તિઘંટ પર આ લેખ કોતરેલો છે. “આખા દેશમાં તેના સર્વ રહેવાસીઓને માટે છૂટકાનો ઠંઠેરો પિટાવો.” મુક્તિના ઠંઠેરાની જાહેરાતનો સ્વીકાર કરતાં તે ઘંટને ૧૭૭૬ના જુલાઈમાં વગાડવામાં આવ્યો હતો.

૯. દેવે ખ્રિસ્તમાં આપણા પાપની બેડીઓ તોડી નાખી છે; તે બદલ શું આપણે તેનો આભાર માનીએ છીએ?

૧૦. ખ્રિસ્તથી મળતું તારણ તેના પવિત્ર પ્રકાશમાં ચાલવાનું સામર્થ્ય આપણને આપે છે.

૧૧. ખ્રિસ્તે આપેલી સ્વતંત્રતામાં જે ચાલે છે, તે જ જયવંત ખ્રિસ્તી છે.

૨૨. શિષ્યપણા વિષે

૧. શિષ્યપણું મૂલ્ય

૧. જ્યો તેમના માર્ગમાં આવતી બધી વસ્તુઓને વેચે છે, અને આત્મિક બાબતોમાં રોકે છે, તેઓની પાસે ઈશ્વરનું રાજ્ય આવશે.
૨. ખ્રિસ્તી ચારિત્ર્ય મેળવવું, એટલે ઈશ્વરના મહિમા સાથે જે જે બાબતો અસંગત છે તેનો ત્યાગ કરવો.
૩. વિશ્વની નૈતિક રચનામાં અલિદાનનો સિદ્ધાંત જીંડાણથી કોતરલો છે વધસ્તંભથી નાસી શકાય તેમ નથી. ખ્રિસ્તી શિષ્યપણું મૂલ્ય ચૂકવવું જ પડે છે પણ એ જ શિષ્યપણું તે જીવનનો માર્ગ છે.
૪. જ્યાં સુધી માનવી અગત્ય છે, ત્યાં સુધી આપણે જીવનમાંથી વધસ્તંભ તજી શકતાં નથી.
૫. ધન માત્ર જીવાન માણસની કચ્છતા તો, તેણે મૂલ્ય ચૂકવવાને ના પાડી તેમાં છે. દુઃખી અહેરે તેણે ઈસુ તરફ પીઠ ફેરવી.
૬. ખ્રિસ્તી જીવન એ તો એક વીરના જેવું શિસ્તમય જીવન છે. બધા ખ્રિસ્તીઓ જાણે છે, કે ઈસુના શબ્દ થવું, એમાં પ્રયત્ન, ભડાઈ, ત્યાગ અને સતત શિસ્તનો સમાવેશ થાય છે. તેઓ એ પણ જાણે છે, કે ગૌરવની પરાકાષ્ટાએ તો ઈસુ મારફતે જ પહોંચાય છે, અને ઈશ્વર આપણને ઈસુની મારફતે વિજય આપે છે.
૭. ઈસુના શિષ્ય થવું, એ સહેલું કામ નથી, પણ તે મહિમાવંત કામ છે.

૨. આપણા શિષ્યપણાની વૃદ્ધિ

૧. જેઓ પોતાના શિષ્યપણામાં આગળ વધવા માગે છે, તેમને માટે ઈસુ ત્રણ નિયમ દર્શાવે છે. સ્વનકાર કરવો, પોતાનો વધસ્તંભ જીવકવો, અને તેની પાછળ ચાલવું.
૨. માતા પોતાના કુટુંબને માટે ખરચવામાં સાચો આનંદ અનુભવે છે, જેટલો વધારે પ્રેમ તે કરે છે. તેટલો વધારે પ્રેમ તેને મળે છે.
૩. ખ્રિસ્તને માટે પોતાની જાતને ખોઈ નાખવામાં જ સર્વોત્તમ જીવનનું રહસ્ય રહેલું છે. ખ્રિસ્તમાં શિષ્ય થવામાં જ્યારે આપણે આપણી જાતને ખોઈ નાખીએ છીએ. ત્યારે જ આપણને જીવન હા, ભરપૂર, સાર્વકાળિક જીવન પ્રાપ્ત થાય છે.
૪. જેમ જેમ હું ઈશ્વરને માઠું જીવન સોંપું છું, તેમ તેમ તે મને પાછું મળે છે.
૫. જે આપણે આપણાં સામાન્ય જીવનોને આકાશનું રાજ્ય બાંધવામાં વાપરીશું, તે આપણાં જીવનો અર્થપૂર્ણ બનશે.
૬. ચાર સુવાર્તામાં દર્શાવેલા ઈસુના જીવનનો સાચો અર્થ સમજવા માટે આપણે ખંતથી તેનો અભ્યાસ કરવો જોઈએ.
૭. પહેલી સદીના ખ્રિસ્તીઓ ભેગા મળતા હતા અને પ્રાર્થનામાં લાગુ રહેતા હતા, તે સંગતમાંથી મંડળી જીવી થઈ. આવી સંગતમાં મંડળીએ ચાલુ રહેવું જ જોઈએ.
૮. ઈસુને પોતાને પુષ્કળ પ્રાર્થનાની જરૂર પડી હતી, અને એકો પોતાના ગુરુ કરતાં મોટો નથી.
૯. જે પુરુષ, સ્ત્રી કે બાળક સચ્ચાઈથી પોતાને ઈસુને સોંપે છે, તેને તે બદલી નાખે છે, અને તેને પોતાનો શિષ્ય બનાવે છે.

૨૩. ખ્રિસ્તી સાક્ષી

૧. ખ્રિસ્તને દેખાડી આપવા

૧. આપણે જે રસ્તે જઈએ છીએ, તે ખીજાંઓ અપનાવે, તે માટે આપણે તેમના પર બળબળારી કરી શકતાં નથી, પરંતુ આપણે તેમને માટે પ્રાર્થના કરી શકીએ છીએ.
૨. ફતેહમંદ જીવન જીવવાને અર્થે ખ્રિસ્તી માણસ તેડાયેલો છે.
૩. જગતમાં આપણને સંકટ તો થશે જ. પરંતુ આ સંકટમાં આપણને ધરી રાખવા અને આપણને આશ્વાસન આપવા ખ્રિસ્ત છે, તે વાત આપણે ખ્રિસ્તીઓ તરીકે શીખીએ છીએ. તે આપણને ધૈર્ય આપે છે, અને ફતેહની પરંપરામાં જીવવા આપણને ઉત્તેજન પણ આપે છે.
૪. ફતેહમંદ જીવનનો અને સંપૂર્ણતા સુધી આગળ વધવાનો ખ્રિસ્ત આપણે માટે નમૂનો છે.
૫. એક વખતે કોઈએ એવું કહ્યું છે, કે ખ્રિસ્તી માણસે તો એક સારા ધડિયાળ જેવું હોવું જોઈએ. ખુલ્લું મોં, ઉલોગી હાથો, બધી રીતે નિયમિત અને સારાં કામોથી ભરપૂર.
૬. જે આપણે વિશ્વાસથી જાણે જોઈએ, તો આપણને માલૂમ પડશે, કે જીવનના અંધકારમય સ્થળોએ ઈશ્વરે આપણને તારા વિનાના રાખ્યા નથી.
૭. ખ્રિસ્તીઓ આત્મિક કલાકારો છે. ખ્રિસ્તનું ચારિત્ર્ય આપણે ખીજા આગળ ચીતરીએ છીએ શું આપણે સાચા કલાકારો થવા પ્રયત્ન કરીએ છીએ ?
૮. ખ્રિસ્તને કાળે અમુક માણસ એક ખરા સાક્ષી બની શકે, તે

માટે ઉપરથી સામર્થ્યની જરૂર છે. ખ્રિસ્તને તારનાર તરીકે પ્રગટ કરવામાં ના આવે, ત્યાં સુધી લોકોને અંધકારમાં નાશ પામતા જ સમજવા.

૯. હિંમતભરી સાક્ષી પૂરવી, એ આપણી ફરજ છે.
૧૦. પાપના પરિણામોનું કેટલાંકને તો ભાન જ હોતું નથી. તેઓની દૃષ્ટિએ પાપ તેમને જોખમ રહિતનું લાગે છે. તેઓ તો તેને માત્ર એક મજાક જ સમજે છે અને તો આપણને બધું સુરક્ષિત લાગે, પરંતુ કાલે તો પાપમાં ભયંકર પરિણામ આપણા જીવનમાં આવે નરકનું જે સંગીત આજે સંભળાતું નથી, તે કાલે સંભળાતું થાય.

૨. ખ્રિસ્તના સાક્ષી

૧. આપણી પાડોશમાં રહેતા અથવા પરદેશમાં રહેતા કોઈ માણસ જે આપણને આવીને એમ કહે, કે તમે ઈસુ વિષે જાણતા હતા, તો તમે એમને કહીયે તે વિષે કેમ કહ્યું નહિ?
૨. ખ્રિસ્તના સુસમાચાર બીજાઓને પણ જાણવાનો હક્ક છે, તે શું કેવળ મારા પોતા માટે રાખીને બેસી રહું છું?
૩. જ્યારે ખ્રિસ્ત આપણામ વસે છે, ત્યારે જીવનમાં સર્વત્ર આપણે જીવો અથ જોઈએ છીએ.
૪. રવિવારે જે આપણે ખ્રિસ્તના અનુયાયી હોવાનો દાવો કરીએ, અને અઠવાડિયાના બીજા દિવસોમાં અનાતિમાન કે અપ્રામાણિક બનીએ, તો આપણી સાક્ષી પોલી છે.
૫. આપણા શબ્દોથી આપણા જીવનનો પ્રત્યેક ભાગ ઠાંકી શકાય, પણ આપણાં કૃત્યોથી ઠાંકી નાખેલું બધું ખુલ્લું થઈ જાય છે.
૬. આપણા આત્મિક પર્વતારોહણનાં આજે આપણે માટે એવી જ પ્રેરણા પડેલી છે. આપણી અગાઉ ગયેલાં ઘણાં ખ્રિસ્તી

માખા પે, શિક્ષકોએ, ઈશ્વરને અર્પાઈ ગયેલાં સામાન્ય માણસોએ
હૃદય જીવનનો રસ્તો આપણને બતાવ્યો છે. તે આપણે પણ
આપણી પાછળ આવનારાઓને તે જીએતો માર્ગ બતાવવાનો છે.

૭. ઈશ્વરે વચનો તે આપેલાં છે જ, પણ આપણે તેમને પોતાનાં
કરી લેવાનાં છે.

૩. ખ્રિસ્તને માટે સાક્ષી આપવાની હિંમત

૧. સ્ટીફન કેનની વાર્તા “હિંમતનો લાલ બિલ્લો” બહુ આકર્ષક
છે બિલ્લો એ વીરતા અને બલિદાનનું પ્રતીક છે.

૨. ખ્રિસ્તી માણસે પોતાની માન્યતાઓ પ્રગટ કરવી જોઈએ. એને
લીધે કદાપિ તેને જોખમ વેઠવું પડે, કે અપ્રિય થવાનો ડર
જીવો થાય, તેપણ તેણે છુપાવવી જોઈએ નહિ, એણે જે માન્યું
છે, તેની સાચી સાક્ષી પૂરે એવું તેનું વર્તન હોવું જોઈએ.

૩. પુરાતન ખ્રિસ્તી મંડળામાં ઘણાંએ ધર્મને માટે પોતાના પ્રાણ
આપ્યા. કેટલાનામાં અને સાકારીનાં સ્થળોમાં રેડાતું તેમનું
જોડી તેમની “હિંમતનો લાલ બિલ્લો” હતું. તેઓ એમ
માનતા હતા, કે પ્રભુને નકારવા જેવું ખરાબ અને તેને માટે
સાક્ષી આપવાની તક સમાન મહિમાવતું કાર્ય ખીણું કશું
હોઈ શકે નહિ.

૪. ખ્રિસ્તની સાક્ષી આપવાની તકો આપણને પણ આપવામાં આવે
છે. ઈશ્વરનો પ્રેમરૂપી બિલ્લો ધાલીને આપણે હંમેશાં હિંમતપૂર્વક
જીવવું જોઈએ, પછી ભલે તેમ કરતાં આપણા ઉપર જોખમો
આવી પડે, કે આપણો સામાજિક બહિષ્કાર થાય.

૫. ખ્રિસ્તી માન્યતાઓ ખુલ્લેખુલ્લી જાહેર કરવી જોઈએ.

૬. ખ્રિસ્તની સાક્ષી આપવાને માટે આપણે હિંમત મેળવવાની રાહ
જોવાની જરૂર નથી.

૭. જેઓ હિંમત રાખે છે, તેમને તે મળે છે.
૮. ખ્રિસ્ત માટે સાક્ષી આપવાના ઈશ્વરના તેડાને આપણે જે સ્વેચ્છાપૂર્વક તાબે થઈએ, તો તે આપણને જરૂર હિંમત આપે છે.
૯. આપણે એ જાણવું જોઈએ, કે પરીક્ષણો સારાં તેમ જ ખરાબ બંને હોય છે. ખરાબ પરીક્ષણો વખતે આપણામાં રહેલો દૈવી સ્વભાવ આપણને ખોટું કરતાં વારે છે.
૧૦. ઈશ્વરનાં વચનોના જ્ઞાનથી આપણાં મન તથા હૃદયને ભરી દેવાં જોઈએ. અને આપણાં જીવનો પ્રાર્થના અને મનનથી ભરપૂર કરવાં જોઈએ. તો આપણે પરીક્ષણો આવશે, ત્યારે જે સાડું તે ખરું છે, તે કરવાને માટે તે આપણને બળ આપશે.
૧૧. આપણી પોતાની જાતને દૂર કરીને, જેણે આપણે માટે દુઃખ સહ્યું, અને વિજય પામ્યો, તેને જો આપણે આગળ ધરીશું. તો આપણી સાક્ષી જરૂર વધારે અસરકારક બનશે.
૧૨. તેનો ઉપયોગી સાક્ષી બનાવવામાં ઈશ્વર આજે જ મારાં દુઃખોનો ઉપયોગ કરી શકે છે.

૪. શિષ્યો બનાવવા

૧. આ જીવનરૂપી સમુદ્રમાં ગમે તે જાત કે સ્થિતિના માણસોને ખ્રિસ્તની તારવાની શક્તિનાં જ્ઞાનરૂપી અંદરે ખેંચી લાવવાની આપણી ગંભીર જવાબદારી છે.
૨. “તમે આખા જગતમાં જાઓ,” એ પ્રભુની આજ્ઞા જો આપણે માથે ન ચઢાવીએ, તો બચાવની દોરી વિનાના, નુકસાન પહોંચેલા વહાણની માફક કેટલાક માણસો નાશ પામે એવો સંભવ છે.

૩. કોઈક તણાઈ રહ્યું છે, તમે બચાવતું દોરડું ફેંકો.
૪. ઈશ્વર તેનાં બાળકોને ચાહે છે. સમગ્ર સૃષ્ટિ કરતાં તેમનું મૂલ્ય તેને મન વધારે છે. માણસના આત્માઓ એ તેનું સાર્વકાળિક ધ્યેય છે.
૫. ઈશ્વર સર્વાં સ્થૂળ વસ્તુઓ કરતાં મનુષ્યની કિંમત વધારે આકે છે.
૬. ખ્રિસ્તીઓ તરીકે આપણે જાણીએ છીએ, આપણા તારનાર ઈસુ ખ્રિસ્ત પાસે દુનિયામાં પાપોનો ઈલાજ છે. જો આપણે જીવતા તારનારમાં માનતા હોઈએ, તો આપણે છાના રહી શકીએ નહિ, આપણે દુનિયાને તે કહેવું જ પડે. એ માટે કે લોકો તેને જાણે. અને તેણે સિદ્ધ કરેલા તારણને સ્વીકારવાની તક તેમને મળે.
૭. આપણે એકલા આપણા નહિ, પણ ખીજાઓના તારણને માટે પણ આતુર હોવું જઈએ. રમતગમતના મેદાન પર તેમ જ દેવળમાં પણ; જ્યાં હોઈએ ત્યાં, આપણે ઈસુની સુવાર્તિની સંદેશો લઈ જનારા બનીએ. આપણા કોઈ મિત્ર કે દુશ્મનને ઈસુની પાસે લઈ જઈએ, એવું પ્રભુ ઇચ્છે છે.
૮. પ્રભુ ઈસુને જાન તથા હૃદય અર્પણ કર્યાં, એ જ ધડીએ કોઈ ઈસુનો સાચો શિષ્ય બની જતો નથી. દરરોજની પ્રભુલક્ષિતી, શિસ્તપાલનથી અને પ્રભુ પ્રત્યેની આતુર વફાદારીથી શિષ્ય આત્મિક બનવું પડે છે.
૯. અંગત રસ લેવાથી આપણે શિષ્યોને દૃઢ કરીએ છીએ, અને ઉત્તેજન આપીએ છીએ.
૧૦. પ્રેરિત પાઉલની પાસે, તેના જીવાન સાથી સુવાર્તિકની આગળ જાહેર કરવા લાયક એક મહાન ખાતરી હતી. જીવનના મુશ્કેલ

માર્ગ પર ઈસુની સાથે તે ચાલ્યો હતો, અને તેમાંથી તે ખસ્યો નહોતો. તે ખીક વગર મુસાફરી પૂરી થવાની રાહ જોતો હતો. તેનો વિશ્વાસ દૃઢ હતો, તેનું સ્વાર્પણ સંપૂર્ણ હતું. તેનું જીવન ભય અને વિનયવંત હતું, કારણ કે તે તેના જીવંત તારનારને ઓળખતો હતો.

૧૧. અમે સૂર્યોદય તરફ પ્રયાણ કરીએ છીએ, અને રાત્રી પસાર થઈ જાય ત્યાં સુધી અમારી સાથે કોઈક હશે.

૨૪. સ્વાર્પણ વિષે

૧. આપણે આપણું સ્વાર્પણ કરીએ.

૧. આપણું આપણું આપણી શક્તિ કરતાં ઓછું હશે, તો ખ્રિસ્ત આપણામાંના કોઈની ઉપર તેના આશીર્વાદો લાદવાની આશા રાખતો નથી.

૨. ખરું જોતાં, જે માણસો પોતે કંઈ કરી શકે, તે જાણવા પ્રમાણિકપણે મહેનત કરે છે, અને આનંદથી તે કરે છે, તેમને માટે જ પ્રભુની "શાઆશી" અનામત રાખેલી છે.

૩. આપણે પહેલાં પોતાને અર્પણ કરીએ, તો સર્વમાં તેની ઇચ્છા પૂર્ણ કરવાને મદદ કરવા તેનો આત્મા આપણી સાથે હાજર છે.

૪. આપણુ પ્રત્યેક પર આપણા દયાળુ પ્રભુનો હક્ક છે. તેણે આપણે માટે પોતાને આપ્યો. અને બાપે આપણને તેને સોંપ્યો. શું આપણે પોતે પોતાને ઈસુને સ્વાધીન કર્યા છે?

૫. ખ્રિસ્તી કારભારીપણું તો ખ્રિસ્તને આપણી પોતાની પૂરેપૂરી સોંપણીમાંથી નીપજી છે.

૬. તેની ઇચ્છા પ્રમાણે કરવા આપણે રોજ આપણા જીવન તેને સાંપીએ.

૭. ખ્રિસ્તને અર્થે આપણો સ્વનકાર

૧. ઈશ્વરે પ્રચારાર્થે તેના સંદેશો આપણને સાંપેલો છે તે સંદેશો પરત્વે જેઓ ખ્રિસ્ત રહિતનું જીવન ગાળે છે, તેઓને તેની ખાસે લાવવામાં આવે, અને તે તેઓને બચાવે છે. ઈશ્વરે એસ્ટર રાણી મારફતે અગમ્ય જાણ કામ કર્યું. તે આપણી મારફતે પણ તેમ કરી શકે છે.

૨. આપણે બધા પૂરા સમય માટે ખ્રિસ્તી સેવામાં જોડાઈએ, એની કશી જ આવશ્યકતા નથી, પરંતુ એક વાર પવિત્ર તેડું મળ્યા બાદ તે પવિત્ર ઐશ્વરી તેડાને તુચ્છકારી કાઢી તેને બદલે સ્વાર્થી પસંદગી કરીએ, તે આપણાથી ના થઈ શકે.

૩. ખ્રિસ્તને અર્થે આપણો સ્વનકાર કરવામાં તેના પ્રતિકૂળદાયક સેવકો થવાય છે, તેવો ભરોસો આપણે કરી શકીએ છીએ.

૪. જે શિષ્ય ખ્રિસ્તને અર્થે પોતાનો નકાર કરે છે, તે મુશ્કેલીઓનો સામનો કરવા પોતાનું કામ ઉલ્લાસથી, રાજપુશીથી અને હિંમતથી કરે છે.

૫. સારો નમૂનો એ સર્વોત્તમ ધર્મોપદેશ છે.

૬. અમે શબ્દોનો બહોળો ઉપયોગ કરીને કે ઉપદેશ વડે સુવાર્તા પ્રગટ કરી નહિ, પરંતુ અમારાં કૃત્યો દ્વારા પ્રગટ થતી તેઓએ તે તેમની નજરે જોઈ. આ પ્રમાણે કેટલાંક ખ્રિસ્તને શરણે આવ્યાં.

૩. સ્વાર્પણનું સપ્તાહ

૧. દેવના રાજ્યનું કામ હંમેશાં મહત્વનું છે. કેટલી બધી વાર બીલા થઈને કાર્યમાં જોડાવાને બદલે આપણે નિરાંતે બેસીને વાતોના તડાકા મારીએ છીએ.

૨. હું જ્યારે આ દુનિયામાં આવ્યો, ત્યારે ઘણાં ઉત્તમ વાનાંઓ પામ્યો હતો, હવે મારા જતાં પહેલાં હું ખીન્નઓ માટે અને તેટલાં સારાં વાનાં પાછળ મૂકી જવાનો ધરાદો રાખું છું. (એક વૃદ્ધ માણસની સાક્ષી).

૩. આપણે આપણા જાતીભાઈઓ પ્રત્યે ઈશ્વરના વધારે ઉત્તમ એલચીઓ બની શકીએ તે માટે શું દેવના આત્માને આપણાં જીવનો પર સંપૂર્ણ અધિકાર ન સોંપી દઈએ ?

૪. પવિત્ર આત્માના શબ્દો પર મીટ માંડી જોવું, એટલું જ બસ નથી. ઉપરચોટિયુ વાચન લાભદાયી નીવડે નહિ. દેવનાં વચનો ગંભીરપણે અને અને મનનપૂર્વક અભ્યાસ માગી લે છે.

૫. અધિકારનો ખબતો તે પછી કોલસાની ખાણનો હોય, મનનો હોય, કે હૃદયનો હોય—તે પ્રાપ્ત કરવો હોય, તો સખત મહેનત કરવી જ પડશે.

૪. આપણે પોતાની જાતનું અર્પણ કરીએ

૧. આપણાં જીવનોને અર્થપૂર્ણ અને હેતુલક્ષી બનાવનાર તથા આપણને દોરનાર અને રાહ બતાવનાર ઈશ્વરનો અવાજ, જ્યાં સુધી આપણે શાંત રહીને સાંભળવા માટે આપણી જાતને કેળવતા નથી, ત્યાં સુધી આપણને સંભળાતો નથી. હા, ખરેખર તે જ અવાજ આપણાં જીવનોને એકત્ર કરીને સંભળાવી રાખે છે.

૨. દિવસમાં ત્રણ વખત પોતાનું સમગ્ર જીવન દેવ આમળ ધરી દેવાની ઘનીએલની રીત હતી, આ કેટલી સુંદર ટેવ હતી !

૩. પાઉલ વિષેની એક ખરેખરી અજ્ઞયબ જેવી વાત એ હતી, કે તેના મન, હૃદય અને આત્મામાં તે લવિષ્ય તરફ જોતો હતો. અપેક્ષા જીવનને આત્મા, અર્થપૂર્ણતા અને જોમ અર્થે છે.

૪. જેતું છેલ્લામાં છેલ્લું સ્વપ્ન મૂતપ્રાય અર્થ ગયું હોય, તે મનુષ્યને દારી દીધા સિવાય ખીજું કશું કરવાનું બાકી રહેતું નથી. જે માણસના જીવનમાં વર્તમાનકાળ સંપૂર્ણ અર્થ ગયો તે, તેની ખરાબમાં ખરાબ-કરુણ દશા કહેવાય.
 ૫. ખ્રિસ્તી માણસના જીવનનો મહિમા આ રહ્યો, “હું આગળ ધસું છું.” “મારે રૂમ પણ જવું જોઈએ.” “જ્યારે હું સ્વપ્ન જઈશ, ત્યારે ત્યાં જતાં હું તમને મળવા આવીશ.”
 ૬. ઈસુના પુનરુત્થાનના રવિવાર અગાઉના ચાલીસ દિવસો લેન્ટના દિવસો કહેવાય છે. તેનો પહેલો દિવસ હમેશાં બુધવાર હોય છે. તે એક વેન્સડે કહેવાય છે.
 ૭. આજે વિશ્વપ્રાર્થનાદિને, યોન્ગા, ફિન્જિ, અને ન્યુઝીલેન્ડમાં ભિગતા પ્રભાતથી માંડી સેન્ટ લોરેન્સ ટાપુ, અલાસ્કામાં થતી સંધ્યા સુધી, સૂર્ય જેમ જેમ પોવાનું ગૌરવ દરેક ભૂખંડ અને ટાપુ ઉપર ફેલાવશે, તેમ તેમ, ઓસ્ટ્રેલિયાની સ્ત્રીઓએ તૈયાર કરેલી ખાસ ભજનસેવાની મારફતે મનુષ્યો પોતાનો અવાજ પ્રાર્થના અને સ્તુતિ દ્વારા પ્રભુની આગળ ચઢાવશે.
 ૮. હાલના આપણા કોલેજના વિદ્યાર્થીઓમાં ભવિષ્યના શિક્ષકોનો અને આપણી પ્રજાના રાજકર્તાઓનો-આવતી પેઢીનાં સ્ત્રીપુરુષોનો-આપણા દેશની મંડળીની અને દુનિયાની ઉત્તમ આત્માઓનો સમાવેશ થાય છે.
 ૯. આપણી શાળાઓ અને કોલેજોમાંના પ્રભુની સેવાથે અપરિણાં વિદ્યાર્થીઓ માટે આપણે પ્રાર્થના કરતાં રહીએ.
૫. આપણું આત્મસમર્પણ
૧. જે પ્રમાણે વહાણ ગુહના જીવનનું પ્રતીક હતું. તે પ્રમાણે “જેવા મિનારાવાળું દેવળ” પ્રેરણા અને સંયુક્ત પ્રયત્ન-તે સમજના તારણ માટે શું કરી શકે છે, તેનું એ ચિહ્ન છે.

૨. નુહના વહાણમાં બનેલી આ મહાન ખીનામાં ત્રણ વ્યાપ્તો આસ તરી આવે છે—ઐશ્વરી દોરવણી, મનુષ્ય વિશ્વાસ અને બીજાઓ માટે માનુષી કાળજી. નુહનું વહાણ જે માત્ર તેના પોતાના બચાવનું જ પ્રતીક નહિ, પણ તેના જમાનાની માનવ-જાતના બચાવનું પણ ચિહ્ન હતું.
૩. હાલના નુહોને હાથે જ બચાવ માટેનું આ જમાનાનું નાવ બંધાવું જોઈએ. તારણ માટે તો નહિ, પણ સમાજિક તારણ માટે મદદરૂપ થવા સંયુક્ત પ્રયત્નો આદરવા આપણે સઘળા વિશ્વાસીઓ તેડાયેલા છીએ.
૪. ખ્રિસ્તની તારકશક્તિ માનુષી હાથે—તમારા અને મારા દ્વારા પોતાનું કાર્ય કરે છે.
૫. આપણું કાર્યક્ષેત્ર બાહ્ય વિશાળ છે. “દેવે જગત પર એટલી પ્રીતિ કરી.” આ વાક્યમાં બોસ્ટન અને બલીફિન, આથેન્સ અને એટલાન્ટા, ટોલેડો અને ટોલકિયો, શાંગહાઈ અને શિકાગો; લોસ-એન્જલીસ અને લેલિનગ્રેડને પણ સમાવેશ થાય છે.
૬. ક્ષેત્ર જેમ મહાન છે, તેમ જરૂરિયાત પણ તેટલી જ મહાન છે. “આવો ને અમને સહાય કરો.” એવું કરોડો માણસો પોકારે છે.
૭. નાનામાં નાનાથી માંડીને મોટામાં મોટા સુધી—દરેક આપાલ-બુદ્ધના ઉપર ખ્રિસ્ત આધાર રાખે છે, જ્યારે તે આર વર્ષના બાલકો, ત્યારે તેણે આ પ્રમાણે કહ્યું, “શું તમે જાણતાં નહોતાં, કે મારા આપને ત્યાં મારે હોવું જોઈએ!”
૮. જ્યાં સુધી આપણે પોતાનું આત્મસમર્પણ કરતાં નથી, ત્યાં સુધી આપણે તેની ઇચ્છાનો અમલ કરી શકતાં નથી.
૯. સુસાની માફક નેતાઓ થવા માટે ધણા જૂજ માણસોને તેડવામાં આવે છે, પરંતુ વસ્તુઓ બનાવવા માટે તો બધાંને જ તેડું

આપવામાં આવ્યું છે. કારણ કે આપણા ઉત્પન્નકર્તા ઈશ્વરે વસ્તુઓ પનાવવાનો કુદરતી સ્વભાવ આપણને પ્રથમથી જ અક્ષેપો છે.

૧૦. ઈશ્વરના નમૂના પ્રમાણે દિનપ્રતિદિન આપણે ઇમાનદારી સહિત કામ કરીએ છીએ? ઈશ્વરનું સાનિધ્ય શોધવા-ઈશ્વર ઇચ્છાને આધીન થઈને મુસા વહેલી સવારે જઈતો, આ મુલાકાતનો સમય સાચવવાનું પરિણામ એ આવ્યું, કે ઈશ્વરના મહિમાએ તેના પંથ પ્રજ્વળ્યા. તેનું મોં તે દિવ્ય તેજથી પ્રકાશિત થયું. અને પોતાના જીવન કર્તવ્યનું તેને જ્ઞાન થયું.

૧૧. જેઓએ દેવને પોતાનું આત્મસમર્પણ કરેલું છે, તેઓનાં કામ ઈશ્વર સંકળ કરે છે.

૧૨. દેવ સાથે કામ કરનારા-અહો ! કેટલા આકર્ષક શબ્દો ! દુનિયા-રૂપી ધરમાં સાર્વત્રિક દાસ ! તેના જીવનનો મુદ્રાલેખ—“મારો પિતા અત્યાર સુધી કામ કરે છે, અને હું પણ કામ કરું છું.”

૬. સ્વશિસ્ત

૧. વ્યક્તિ તરીકે કે પ્રજા તરીકે સુખી અને સુવ્યવસ્થિત દૈનિક જીવનનું પ્રથમ પગથિયું-જેમે તે ભોગે ઈસુના શિક્ષણને આચાર્ય કિત રહેવામાં જ સમાયેલું છે.

૨. આ અર્વાચીન દિવસોમાં મોટાંમાં મોટી સ્વશિસ્ત જે હું જાણું છું, તે તો ઈશ્વરની વાણી સાંભળવા માટે પૂરતા લાંબા સમય સુધી શાંતતા જાળવવી તે છે.

૩. પ્રત્યેક વહેલી સવારે જાગતાંની સાથે જે જે વિચારો આપણા મગજમાં ઉદ્ભવે છે, તે ભૂલી ન જઈએ, માટે તેને લખી લેવા, એ એક સારી આદત છે.

૪. મોટામાં મોટાં બારણાં નાનાં મિળગરાં ઉપર ફરે છે.
૫. ઈશ્વરી શિસ્તમાં કેળવાયેલા મનુષ્ય અમુક ખરી બાબતો પૈકી કઈ તેણે કરવી, એ તો દેવ જ તેને કહી શકે છે.
૬. જ્યારે આપણે સાંભળીએ છીએ, ત્યારે દેવ બોલે છે, જ્યારે આપણે આસાંકિત થઈએ છીએ, ત્યારે દેવ પોતાનું કામ કરે છે.
૭. અન્યાયથી કારાવાસમાં નાખવામાં આવેલાનો એવો એક દાખલો જ્ઞાન અન્યનનો છે, પરંતુ તેનો કારાવાસ તે તો એક તક થઈ પડી. બધા જ સાચા પ્રબોધકો ઈશ્વર જે વધસ્તંભ તેમના પર મૂકે છે, તે ખુશીથી જાંચકે છે.
૮. ખ્રિસ્તની ઝૂંસરી ધરવી, એટલે ગરડની પાંખો વડે જાંચે ઊડવું.

૭. આનંદથી આપવું

૧. કેટલીક વાર મદદ ખરેખર મદદરૂપ બને છે, પણ કેટલીક વાર તે નુકસાનકારક પણ બને છે.
૨. આપવાની વાત કરીએ છીએ, ત્યારે તેમાં વસ્તુઓની ભેટ અને નાણાં કરતાં કંઈક વિશેષ બાબતો-જેવી કે ઉત્તેજન, દયા અને આનંદનો પણ સમાવેશ થાય છે.
૩. દુઃખી જીવનોને હૂંફ અને મીઠાશ આપવી. વિપત્તિ વેળાએ ઉત્તેજન અને આત્મબળ આપવું; કડવાં વેણ સાંભળીને નમ્ર ઉત્તર આપવો. અણગમો, અભિમાન અને પૂર્વગ્રહનો ત્યાગ કરવો. આમ શબ્દોને બદલે કૃત્યો દ્વારા પ્રેરણા આપવી, આ બધી બાબતોનો એમાં સમાવેશ થાય છે.
૪. દેવ જે મને ત્રિવિધ શક્તિ અને સાધનો આપે છે, તે તેમના વ્યાજબી વહીવટ માટે મને જવાબદાર પણ ગણે છે.

૫. આનંદ સહિત તેઓ (નર્સી) પોતાનું જીવન આપે છે, અને તેમની એ સેવાની કિંમત કોઈપણ વસ્તુ વડે આંકી શકાય તેમ નથી.

૬. માનવી જીવનના ભલાને સારું જોયો આનંદથી પોતાના જીવનને આપી દે છે, તેઓ જ સૌથી કિંમતી દાન આપે છે.

૭. આનંદથી આપનાર દેવના હૃદયને, તેના પોતાના હૃદયને અને જોને તે આપે છે, તેના હૃદયને ઉલ્લાસિત કરે છે.

૮. આખી દુનિયામાં એવા લોકો છે, કે જેઓ કોઈ વ્યક્તિમાં કે કોઈ સારાં કાર્યમાં શ્રદ્ધા હોવાના કારણે મજબૂતીથી તેમનાં વાનાંમાંથી આપે છે. તેમનાં હૃદયો દયા અને અનુકંપાથી ભરેલાં હોય છે, તેથી તેઓ ઉદારતાથી આપે છે. ખીજાંઓને આપણી સાથે આ પ્રમાણે ભાગીદાર બનાવવાથી-ખીજાંઓને આપણાં વાનાંઓમાંથી આ પ્રમાણે આપવાથી આનંદનો આશીર્વાદ ઊતરે છે.

૯. ઈસુ જગતમાં સૌથી મહાનમાં મહાન દાતાર બની ગયો છે. એણે ખીજા કોઈના કરતાં વધારે ખરચું-વધારે પ્રેમ કર્યો, એને પૂર્વે કે પાશ્ચાત્થયેલાં મનુષ્યોમાં સર્વના કરતાં ઈસુએ વધારે આપ્યું છે.

૧૦. જે સ્ત્રીપુરુષો જીવનમાં નિરંતર જખરજસ્તીથી માગણી કરે છે, વિનંતી કરે છે. અને માગ્યા જ કરે છે; તેઓ સૌના કરતાં દુઃખી અને નાહિમેદ રહેતાં નથી શું? પણ જે સ્ત્રીપુરુષો જીવનમાં નિરંતર ખીજાંઓનું ભલું કર્યાં કરે છે, તેઓ સૌ કરતાં વિશેષ સુખી અને આનંદી રહેતાં નથી શું?

૧૧. ઈસુના જીવનને ઉત્તમ રીતે સંક્ષિપ્તમાં વ્યક્ત કરનાર શબ્દો આ છે:-આપવું, ખીજાંને સહભાગી બનાવવાં, ખર્ચાવું, વાપરવું,

- મદદ કરવી, સેવા કરવી, પ્રેમ કરવો, આપણા જીવનનું વર્ણન કયા શબ્દોમાં થઈ શકે?
૧૨. 'કોઈકે ભોગ આપ્યો છે, તેથી જીવન સુંદર બન્યું છે.'
૧૩. આપણો સમય, આપણાં જીવનો ને આપણાં કૃપાદાનો આપણે વધસ્તંભના પાયે ધરી દેવાં જોઈએ. જેથી આપણું નિષ્ક્રિય જીવન ખ્રિસ્ત અને તેના રાજ્યની ખાતર ક્રિયાત્મક બની જાય.
૧૪. આત્મસમર્પણ એ પ્રેમનું હાર્દ છે. ખ્રિસ્તીઓ તરીકે આપણે દેવને સંપૂર્ણપણે અર્પાઈ જવાની જરૂર છે. આ આપણે પ્રાર્થના દ્વારા કરી શકીએ. કેમ કે આપણી પ્રાર્થનાઓ દિવ્ય પ્રેમ અને મનુષ્યપ્રેમનું મિલનસ્થાન છે.
૧૫. કેમ કે સેવા એ કૃત્યમાં મૂકેલો પ્રેમ છે.
૧૬. ઈસુએ એના શિષ્યોને એવું સમજાવ્યું, કે સાચું સુખ પામવામાં કે સંઘરી રાખવામાં નહિ, પણ આપી દેવામાં સમાયેલું છે. ખ્રિસ્ત આપણને સેવા અર્થે, એના અનુયાયી થવા માટે, અને એની ખાતર કૃણ આપવા તેડું આપે છે.
૧૭. આપણી ભેટ ગમે તેટલી કિંમતી હોય, પણ તે દેવનું આપેલું જ એને આપણે પાછું આપીએ છીએ.

૮. ભલાથી ભૂંડાનો પરાજય કર

૧. ખ્રિસ્તના આત્મામાં આજે હું મારો પ્રેમ દુનિયાને આપીશ.
૨. ભૂંડાનો ભલાથી, ઘિઠ્ઠારનો પ્રેમથી અને તરવારનો સ્તંભથી પરાજય કરવાનો - આ તો ખ્રિસ્તનો માર્ગ છે.
૩. ભલાનો બહલો ભૂંડાથી વાળવો. એ શૈતનીની સ્વભાવ છે, ભલાનો બહલો ભલાથી વાળવો, એ મનુષ્ય સ્વભાવ છે. પરંતુ ભૂંડાનો બહલો ભલાથી વાળવો, એ ઐશ્વરી સ્વભાવ છે.

૪. પ્રાર્થના દ્વારા દોરવણી માગીને આપણા આકાશી પિતાને જે પસંદ છે, તેવા વિચારો આપણે કરવા જોઈએ. લલાથી ભૂંડાનો પરાજય કેવી રીતે કરવો, તેનો સંપૂર્ણ જવાબ આપણમાં આપેલો છે.

૫. યોગ્ય વિચાર કરવાથી આજનો દિવસ સુખમાં જશે.

૯. જ્યારે દુઃખો આવે

૧. જાહેરમાં ભાષણ અને ઓધ કરવાની મને મના કરવામાં આવી, ત્યારે અન્ય રીતે સેવા કરતાં ઈશ્વરે મને શીખવ્યું-મારા મિત્રો અને વિદ્યાર્થીઓ માટે પ્રાર્થના, અને મારી પરિમિત શક્તિ કરવા દે, તેટલું વાચન અને લેખન.

૨. હવે મને માલૂમ પડ્યું છે, કે ખ્રિસ્તી માણસે દિલાસો પામવાની નહિ, પણ ખીજાંઓને દિલાસો આપવાની ઇચ્છા રાખવી જોઈએ, અને સંજોગો કરવા દે એટલી સમાજસેવા તેણે કરવી જોઈએ.

૩. યોતે જે ઓધ કરે છે તે શીખવે છે, તે તેણે ખરાબમાં ખરાબ સંજોગોમાં પણ જાળવું જોઈએ.

૪. અણધારી આફતનો સ્વીકાર કરી લેવો, એ ધર્મની મહાનમાં મહાન કસોટી છે.

૫. જે ખ્રિસ્ત સાથે એક છે, તેના આત્માનો કોઈપણ ખીમારી નાશ કરી શકતી નથી.

૬. એવું કહેવામાં આવે છે, કે લયંકરમાં લયંકર તોફાનના કેન્દ્ર આગળ ઘણી ઘેરી શાંતિ હોય છે, તે જ પ્રમાણે જિંદગીનાં તોફાનો અને શ્રમ મધ્યે આંતરિક શાંતિથી ખ્રિસ્તી માણસને ચેતના હોય છે.

૭. આમોચિયું જે શાંતિ તો હોય છે, છતાં ગંદું હોય છે, તેવી શાંતિની વાત હું કરતો નથી, પરંતુ ધીમેથી વહેનાર નદીની શાંતિ, અને ઈશ્વર પિતાની ગાદી પરથી જે સાન્નપહું આવે છે, તે શાંતિની વાત હું કરું છું.

૮. ઘણી માર્મિક આગતો આપણા કાપ્પૂની બહાર હોય છે, પરંતુ જ્યારે દુઃખ આવે છે, ત્યારે ઈશ્વરના જ્ઞાન પરનો જીવંત વિશ્વાસ, તેની ભલાઈ અને તેનો પ્રેમ તેનાં આળોકને ધરી રાખે છે.

૯. જ્યારે યરુશાલેમના લોકોને બંદીવાસમાં લઈ જવામાં આવ્યા, ત્યારે તેમણે “વીલો” નામના છોડ (જળાશય પાસે ભગતા છોડ) ઉપર પોતાની વીણા ટાંગી દીધી. તેઓનું જીવન અને કામ બદલાયું, છતાં તેઓનાં હૃદય તો હજીયે યરુશાલેમમાં જ હત્યા.

૧૦. આપણે એટલું તો જાણીએ છીએ, કે ઈશ્વર સર્વ સ્થળે છે, દુઃખ આપણી આસપાસ ફરી વળે, આપણે એકાંતવાસ સેવવાનો પ્રસંગ આવી પડે, જેખમ આપણને શસ્ત્રહીન બનાવી દે છતાં ખ્રિસ્તમાં દેવમાં આપણને જીવાળ આશા છે. નિરાશા અને દુઃખનાં ઘેર પાણીઓ મધ્યે, દુનિયામાં રહેતા ખ્રિસ્ત દ્વારા આપણને શાંતિ ને આશ્વાસન મળે છે.

૧૧. ખ્રિસ્તને શરણે થયેલું જીવન ભય રહિત છે.

૧૨. પુનરુત્થાનની વિગતોમાં આ એક ખીના પણ ગૂંથાયેલી છે, જ્યારે દુઃખ આવે છે ત્યારે આવી વાતથી દિલ્લાસો મળે છે. કારણ કે ખચિત શોક કરનારની વધારે નજીક તે ત્રાતાને લાવે છે, દરેક વિકાપ કરનારને તે નામથી ઓળખે છે.

૨૫. ખ્રિસ્તી સેવકો ને સેવા

૧. ઈશ્વરનાં પસંદ કરેલાં પાત્રો

૧. દરેક સ્થળે વ્યક્તિઓ મનની શાંતિની શોધ પાછળ લાગેલી છે. કેમ કે સુખની અમૂલ્ય ચાવી તે શાંતિ છે.
૨. દેવના રાજ્યના કામકાજમાં, દેવની સાથે, તે કરવામાં લાગીદાર થવું, એ ખ્રિસ્તી માણસનો એક મહાન હક્ક છે. આ હક્કનો લાભ લેવાથી સુખ, સંતોષ ને આત્મિક વૃદ્ધિ ઉદ્ભવે છે.
૩. પ્રત્યેક નવા દિવસનું ઊગવું, તે ઈશ્વરની લલાઈનું એક તાલુકા પ્રમાણ છે. તે ઈશ્વરનાં પસંદ કરેલાં પાત્રો તરીકે તેની સેવા અર્થે આપણે શું કરવું જોઈએ, તે જાણવા પ્રભુની અંતથી પ્રાર્થના શરૂ કરવી, એ કેટલું વિશેષ સાડું છે!
૪. પવિત્ર શાસ્ત્ર મનુષ્યોનો પાત્ર તરીકે ઉદ્દેશ્ય કરે છે.
૫. તાર્સનો શાઉલ તે દેવનું પસંદ કરેલું પાત્ર હતો, તે પવિત્ર આત્માથી ભરપૂર હતો, તે પાઉલ થયો, એક સૌથી મહાન ખ્રિસ્તી ધર્મપ્રચારક બન્યો.
૬. આપણા પાળકો તેઓ પણ ઈશ્વરનાં પાત્રો છે. આપણે તેમના વિષે એવો જ ખ્યાલ રાખવો જ જોઈએ. અ- તેઓને તેઓનાં જ્ઞાન, તાલીમ અને પ્રેરણા આપણા પર રેડાવા દેવાં જોઈએ.
૭. માણસ એ ઈશ્વરના મંદિર તરીકે સૌથી અગત્યતી વાત છે.
૮. દેવને અર્પણ કરવામાં આવેલું મંદિર તો પવિત્ર હોવું જોઈએ.
૯. મારું હૃદય જેમાં ઈશ્વરના પ્રેમનો વાસો છે, તેને મંદિર તરીકે હું આજે જ દેવને અર્પણ કરીશ.

૨. દેવતા સેવકો

૧. ઈશ્વર જ સર્વ સત્તાધારી છે. રાજા નામને માત્ર તે જ લાયક છે. તો જેને તાબે સર્વ વસ્તુઓ છે, તેવા દેવને માન આપો, ને તેની જ સેવા કરો.
૨. સર્વ શ્રેષ્ઠ રાજા ઈશ્વરને હું માન આપીશ.
૩. માટીનું દ્યુથર એવું કહ્યું છે, કે આપણ પ્રત્યેક તેના પાડોરી માટે ખ્રિસ્ત નીવડવું જોઈએ. જે તમે મારે ખારણે કોઈ અને પૂછો, કે “હાં કોણ રહે છે?” ત્યારે મારે તો એમ જ પ્રત્યુત્તર આપવાનો, કે “માટીનું દ્યુથર નહિ પણ ખ્રિસ્ત”. પ્રત્યેક જણનું જીવન કાં તો જીવતો કાં તો મરેલો ખ્રિસ્ત પ્રદર્શિત કરે છે. આપણે કયા ખ્રિસ્તનું ચિત્ર રજૂ કરીએ છીએ?
૪. ખ્રિસ્તી જીવન સારાં કામોવાળું જીવન છે. એદી ને આજસુને જે જીવન પસંદ છે, તેવું જીવન તે નથી.
૫. ખ્રિસ્ત જાતે પણ ખોરાક અને મિત્રભાવનો જેટલી વાસ્તવિક રીતે સ્વીકાર કરતો હતો. તેટલી જ વાસ્તવિક રીતે તે શ્રમનો પણ આવકાર કરતો હતો.
૬. કામ, હંમેશથી જીવનનો એક ભાગ બની રહેલો છે. માણસ-જાતને માટે જીવન તો એક મફત દાન સમાન છે. પરંતુ દુનિયાની ઘણી સારી વસ્તુઓ મહેનત કિંવા શ્રમ કરવાથી જ આપણી માલિકીની બની શકે છે.
૭. નવો કાર મહેનત કરવા સંબંધીના શિક્ષણથી ભરપૂર છે. માણસે પોતાનું તારણ લય અને ધૂનરી સહિત સાધી લેવાનું છે.
૮. જે માણસ ઈશ્વરના રાજ્યમાં કામ કરે છે. તે ઉદ્યમ તથા કાટથી નાશ ન પામનાર દ્રવ્ય ઉત્પન્ન કરે છે.

૯. આજે હું મારી મિલકત અને મારાં તાલંત ઈશ્વરના ઉપયોગ માટે તેને સ્વાધીન કરીશ.

૩. આપણી પ્રેમયુક્ત સેવા શાંતિનો માર્ગ આપે છે.

૧. ખ્રિસ્તનું સમર્થ પરાક્રમ આપણ સૌને એના માત ને ગૌરવ ખાતર એકબીજા સાથે મજબૂતાઈથી બાંધે છે.

૨. ખ્રિસ્ત મારામાં વસે છે, ત્યારે તમામ કુષ્ટ બળો તૂટી પડે છે.

૩. ઈસુએ એના શિક્ષ્યોને એકબીજા પર પ્રેમ રાખવાને ખાસ વિનંતી કરી, કેમ કે તે જાણતો હતો કે એનું સેવાકાર્ય આગળ ધપાવવા માટે અરસપરસનો પ્રેમ અનિવાર્ય છે.

૪. ખ્રિસ્તનો પ્રેમ શબ્દોમાં સમાયેલો નથી, પણ ખ્રિસ્તના નામમાં સેવા તે સહભાગીદારી છે.

૫. દેવની કૃપાથી આપણે આપણાં હૃદયોમાંથી સઘળી કડવાશ ને દૂષભાવને કાઢી શકીએ છીએ. જો આપણે આ કરીએ; તો આપણો પ્રભુ ભૂંડાઈને સારાપણામાં ને ભલાઈમાં ફેલાવવાના માર્ગો બતાવે છે.

૬. હજી લાખો આત્માઓ નાશને માર્ગે જાય છે, અમારે હજી ખ્રિસ્તના આત્માથી સેવા કરે, એવાં યુવકયુવતીઓની ઘણી જરૂર છે, કોણ અમારી વહારે આવશે ?

૪. ખ્રિસ્તી સેવાથી મળતો આનંદ

૧. “આપણો પ્રભુ એક મજબૂત કિલ્લો છે.” (એક ગીતની પહેલી લીટી),

૨. બચાવનું એક સ્થાન હજુ છે એક કિલ્લો છે. તેની આસપાસની ખાઈ ઉપરનો પુલ, અદર પેસવા માટે નીચે ઉતારેલો છે, દરવાજો ઉઘાડો છે. જાણે ઈશ્વર તેના લોકોનો આવકાર કરવાને અને દિલાસો આપવાને તૈયાર છે.

૩. ઈસુ ખ્રિસ્ત આપણા તારણને માટે વધસ્તંભ પર મરણ પામ્યો. તેથી આજે હું મિત્રને અને દુશ્મન-બંધાને તેની પાસે શરણ શોધવાને મદદ કરીશ.
 ૪. જે માણસ એક નાના સરખા સ્મિતથી, માયાળુ શબ્દથી, સમજૂક હૃદયથી કે પ્રેમભર્યા કૃત્યથી ખીજના હૃદયમાં પડેલા સર્વોત્તમ તરવને જાગૃત કરીને વિકસાવે છે, તેને ધન્ય છે.
 ૫. સરચાઈભર્યા, પ્રામાણિક, દૃઢતાપ્રેરક, દયાના અને સહાનુભૂતિના શબ્દો સર્વ મનુષ્યોનાં હૃદયોને મુક્ત કરનાર પ્રેરક બળ છે.
 ૬. એ જ સેવા-સારી સેવા કરે છે, જે ભોગ આપે છે-પ્રેમ કરે છે.
 ૭. પ્રભુ ઈસુની સેવા કરવામાં અમને આનંદ થાય છે, ત્યારે ઈશ્વર પિતા અમારું બહુમાન કરે છે.
 ૮. દરેક સલાસદને મંડળીની સેવા કરવામાં આનંદ પ્રાપ્ત થાય છે.
 ૯. હું આપી શકું, એ બધી સેવાઓની અપેક્ષા ખ્રિસ્ત રાખે છે.
 ૧૦. ખાસ શક્તિઓ અને બળ જે વપરાય નહિ, તો તે નક્કમાં બની જાય છે.
 ૧૧. ખ્રિસ્તી સેવામાં દરેક માણસનું જીવન પ્રવૃત્તિમય હોવું જોઈએ, ખીજઓ કામ કરે, અને આપણે મંડળીમાં મોટા ભાગે થઈને માન મેળવીએ, એ ન ચાલે.
 ૧૨. આપણે સ્થિર ઊભા રહી શકતા નથી. કાં તો ઈશ્વરનું કામ કરતાં આપણે આગળ વધીએ છીએ, અથવા તો સ્વાર્થી હેતુઓ પાર પાડતાં આપણે અધકારમાં પાછાં ડગ માંડીએ છીએ.
૫. ખ્રિસ્ત માટે મહેનત કરનારા
૧. અમારી પોતાની ઊણપોની સંપૂર્ણતા, અમને ખ્રિસ્તમાં જડી આવે છે.

૨. જે ગહન અને ગુહ્ય વસ્તુઓ આપણને પ્રકાશમાં કે સપાટી ઉપર મળી શકતી નથી, તે જીવનની અધી આપણને કેવી રીતે આપી શકે, તે ખ્રિસ્ત આપણને શીખવે છે. ભૂખમરો વેઠતી દુનિયા માટે તે જ રીતે આપણે ખોરાક-આત્મિક ખોરાક લઈને પાછા ફરીએ છીએ.
૩. તોફાનોની લીચે-ધણે ઊંડે ગુપ્ત ખજાનો રહેલો છે.
૪. જે માણસો પોતાનો ને પોતાનો ખ્યાલ કર્યા કરે છે, તેઓ પોતાના જીવનપથ પર પ્રસન્નતાલય્યાં થોડાં જ સ્મારક ચિહ્નો છોડી જાય છે.
૫. પ્રથમના શિષ્યો એવી રીતે ચાલ્યા, કે જે કે તેમને ધર્મર્થિ વેઠવું અને શહીદી બનવું પડ્યું; છતાં તેઓ એવી પ્રકાશમય પગથી મૂકતા ગયા છે, કે જેથી અધી માનવજાતના પંથ પ્રકાશિત બની રહ્યા છે.
૬. હું કોને માટે શ્રમ ઊઠાવું છું? મારે ખાતર કે ખ્રિસ્તને ખાતર?
૭. ઐશ્વરી પ્રેમ કેટલો નિરાળો છે! તેનો પ્રેમ તે તો આપનાર પ્રેમ છે. તે તો માત્ર ક્યારે ભોગવટો જમાવવા માગતો નથી.
૮. કોઈના ઉપર આપણે સાચે જ પ્રેમ કરીએ છીએ કે નહિ? તે જાણવું હોય, તો ઈશ્વરના પ્રેમના માપ વડે આપણે પોતાને માપવાં જોઈએ.
૯. પ્રેમને લીધે ઉઠાવેલા શ્રમનું સ્મરણ ઈશ્વર હંમેશાં રાખે છે.
૧૦. મારો ધર્મ તે માત્ર એક પાલત્યાર નહિ, પણ એક બળ અને, તેવું હું પ્રાર્થું છું.
૧૧. અધિકાગત રીતે ઈશ્વરને જાણવો, અને તેની સંગત કરવી તે શું માણસને માટે શક્ય છે? હા, તે શક્ય છે.

૧૨. દેવની કૃપાતી આતર દેવળને સમૃદ્ધ બનાવવા-સાધનરૂપ બનવા-
જે આહે તે આવે, દરેકને નોતરું આપવામાં આવે છે.
૧૩. ઈશ્વરના આત્મિક ધરમાં જે આપણે જીવંત પથ્થરો તરીકે
ચણાવા ઇચ્છતા હોઈએ, તે આપણા પ્રભુએ આપણામાં
વસવું જોઈએ.

૬. ખ્રિસ્તની તારકશક્તિથી શુદ્ધ કરાયેલાં

૧. દુનિયામાં કડવાં પાણીનાં ઘણાં ઝરણાં છે-ગરમ અને ઠંડાં યુક્તો,
દુકાળ, રેલસંકટ, સુકવણું, રોગચાળો, નિરક્ષરતા, મંદી, ગુના
અને પાપ, આવાં અને બીજાં અનેક, આજે મારાહનાં કડવાં
પાણી સમાન છે.
૨. તમામ કડવાં વાનાં ખ્રિસ્ત મીઠાં કરે છે, અને તમામ વધસ્તંભોને
જીંચકી શકાય, એવા બનાવે છે.
૩. જીવન પ્રવાસને અંતે મારા જીવનનું મૂલ્ય શું? કેટલું થશે?
૪. પ્રભુ ઉત્તમ છે, તે ક્ષમા કરવાને તત્પર છે.
૫. આપણે કાજે ઈશ્વરના ધરાદા કે મરજી હંમેશાં ઉત્તમોત્તમ હોય છે.
૬. આપણે જ્યારે ઈશ્વરને સોંપાઈએ છીએ, ત્યારે તે આપણને
પકડી રાખે છે-સંભાળે છે.
૭. ઈશ્વર કેવળ આપણું અજવાળું તથા તારણ જ નથી; તે
આપણું સામર્થ્ય પણ છે.
૮. પ્રભુ ઈસુના શિક્ષણને આધારે આપણે આપણાં જીવનોનો
નકશો ઘડી શકીએ છીએ.

૭. શાંતિના નબીરા તરીકે ખ્રિસ્તીઓ

૧. “માછલીઓની માફક તરતાં અને પક્ષીઓની જેમ ઊડતાં
આપણને આવડે છે, પરંતુ પૃથ્વી પર માણસો તરીકે ચાલતાં
આપણને આવડતું નથી.

૨. શાંતિની ખરી અને સાચી દુન્યવી વ્યવસ્થા સ્થાપિત કરવાનો માર્ગ તે માત્ર ખ્રિસ્તી માર્ગ જ છે. આપણી નજીકનાં તેમ જ દૂરના પાડોશીઓ સાથે સંમાધાનમાં ચાલવું, તે એક મહાન પાઠ આપણે શીખવાનો છે.

૩. એમોસની વાટે જે શિષ્યો તેને ઝોળખી શક્યા નહિ, તેઓની સાથે ખ્રિસ્ત ચાલતો હતો. પોતાની મનોરંજક અસરથી તેણે તેઓનાં હૃદય હંકાળ્યાં બનાવ્યાં, આ જ રીતે ખ્રિસ્તીઓ તરીકે બધી પ્રજાઓના આપણા પાડોશીઓ સાથે આપણે ચાલી શકીએ છીએ, અને તેઓનાં હૃદયોને હંક આપી શકીએ છીએ ?

૪. જે સર્વોચ્ચ આપત આપણે જાણીએ છીએ, તેને વિશ્વાસુ રહેવાથી આપણે ખીન્નઓ પ્રત્યે પણ વિશ્વાસુ રહીએ છીએ. એટલું જ નહિ પણ જે અનિષ્ટ આપણને યુદ્ધને માર્ગે લઈ જાય છે, તેથી માનવજાતનો બચાવ કરવામાં આપણે સહાયરૂપ નીવડીએ છીએ.

૫. ખ્રિસ્ત જે કાયમ ટકનાર સુખ માટેનો ધોરી માર્ગ બાંધે છે, તેનું નામ જ સલાહ કરાવનાર.

૬. જ્યારે આપણા પ્રભુએ શિષ્યોના પગ ધોયા, ત્યારે તેનું રાંકપાણું અને નમ્રતા માનુષી અપેક્ષાને વટાવી ગયાં. જેઓ પોતા ખાતર જીવતા નથી, તેઓના વલણમાં જ આવું વર્તન માલુમ પડી આવે છે.

૭. જ્યારે આપણે એવું સમજતાં થઈએ છીએ, કે ખીન્નઓનું સુખ જે આપણા સુખ ઉપર જ અટકે છે, અથવા આપણું સુખ તે ખીન્નઓના સુખ ઉપર જ આધાર રાખે છે, ત્યારે આપણે શાંતિને ચીલે ચઢીએ છીએ.

૮. આપણા સાથી મનુષ્યો ઉપર આપણે કેવી જાતનો પ્રભાવ પાડીએ છીએ ?
૯. ખ્રિસ્તી ધર્મને શાંતિનો ધર્મ કહેવામાં આવે છે. આપણે જેઓ ખ્રિસ્તીઓ કહેવાઈએ છીએ, તેઓમાંના ધણા ખરા સહિષ્ણુ, પ્રેમાળ અને ક્ષમાશીલ નથી હોતા, એવો વિચાર જ દુઃખકર લાગે છે.
૧૦. જેનો ભરોસો દેવ પર છે, તે માણસ સંપૂર્ણ શાંતિમાં રહે છે.
૧૧. સલાહ કરાવનારો થવા માટે પ્રથમ તો આપણામાં ખ્રિસ્તનો આત્મા હોવો જોઈએ. પછી પોતાનો ઉદ્ધાર અને પોતાની કૃપા, સાથી મનુષ્યોને પહોંચાડવા તે આપણને તેડે છે.
૧૨. ખરા શિષ્યો તો મનમાં શુદ્ધ હોય છે. તેઓ અધાં માણસો સાથે શાંતિમાં રહેવાને યત્ન કરે છે. તેઓ મધ્યે સલાહસંપ કરાવે છે, અને ખ્રિસ્તી સંગતમાં તેઓને વિશેષ નજીક ખેંચી લાવે છે.
૧૩. ખીજાઓને મદદ કરવા જ્યારે હૃદય તત્પર થાય છે, ત્યારે પવિત્ર આત્મા પોતાની હાજરી પ્રગટ કરે છે.

૮. ઉપદેશ કરવા માટે તેડું

૧. આપણો સ્વામી આપણી પાસે વફાદારી માગે છે. જે અમુક સેવા કે ફરજ માટે આપણને તેડવામાં આવે, ત્યારે શું આપણે શાકિલ રાજની માફક સામાન મધ્યે સંતાર્થ રહીશું ?
૨. યુવકો માટે ઘણી ભવ્ય અને આકર્ષક તકો ખુલ્લી થઈવામાં આવે છે, તેથી સુવાર્તાનો પ્રચાર કરવા માટેનું ખ્રિસ્તનું તેડું સ્વીકારવા યુવકોને બહાર પડતા જોઈ આપણને વિશેષ ઉત્તેજન મળે છે.

૩. ગ્લાસગો વિશ્વવિદ્યાલયમાં ભાષણ કરતાં ડેવિડ લીવીંગ્સ્ટોને અંતે આ પ્રમાણે કહ્યું, કે “હવે હું વધુ જીવી શકું તેમ નથી. હું આશ્ચિકામાં જ મરણને શરણ થઈશ. માડું સ્થાન કોણ લેશે ? એવો પ્રશ્ન તેમણે કર્યો. આ પડકારના પરિણામે તે વિશ્વવિદ્યાલયના ઘણા વિદ્યાર્થીઓ મિશનરી થયા.
૪. વાત ખરી છે, કે ખ્રિસ્તની પાછળ ચાલવામાં ઘણીવાર મુશ્કેલીઓ નડે છે, પરંતુ સાથે સાથે આપણા ઉપયોગીપણાનું જ્ઞાન પણ આપણને થાય છે.
૫. ખ્રિસ્તનું તેહું સાંભળવા માટે આજે હું સાવચેત રહીશ.
૬. ખ્રિસ્ત રહિતના જગ્યા છે, તેઓને ઈશ્વરનો સંદેશો પહોંચાડવા માટે મિશનરીઓ પૃથ્વીના ઝોળાના દૂરનાં દૂર આવેલાં સ્થળો સુધી જાય છે. આ સમર્પણ થયેલા લોકોને આપણી પ્રાર્થના તથા ટેકાની જરૂર છે.
૭. કોઈપણ માણસના બદલાણમાં પાંચ આખતો આધારબૂત બને : સમયસરનો પત્ર, ચોક્કસ પ્રાર્થના, બોધભાષણ, વ્યક્તિગત કાર્ય અને વિશ્વાસ.
૮. વિશ્વાસ કરતાં ખીજી વિશેષ અભયબ વસ્તુ આ જીવનમાં છે જ નહિ,
૯. જ્યારે ઈશ્વર મને તેડે છે, ત્યારે જ મે તે મને કહેશે, તેમ હું કરીશ.
૧૦. ઓ ઈશ્વર ! તેં ઈસ્રાહીમ ને ખીજા બધા પ્રબોધકોને તેડ્યા તેમ હું હજીપણ માણસોને તેડે છે.

૯. સુવાર્તાના જયોતિર્ધરે

૧. નવા કરારના લોકો ઉપર જ્યારે પવિત્ર આત્મા આવ્યો, ત્યારે તેઓ નવું બળ પામ્યાં. ત્યાર પછીનો ઇતિહાસ આપણને ચાંદ દેવડાવે છે, કે પવિત્ર આત્મા સતત કામ કરી રહ્યા છે.

૨. પવિત્ર આત્મા જ્ઞાનનો ભંડાર છે. સર્વશક્તિમાન છે, અતિ દયાળુ છે, અને જે બધા પોતાનાં જીવનોમાં તેની હાજરીની માગણી કરે છે, તેઓમાં વાસો કરવા હંમેશાં ઉત્સુક છે.
૩. હું પૂર્ણ રીતે તને સમર્પિત થાઉં, ત્યાં સુધી હું પવિત્ર આત્મા મારા ઉપર તારો શ્વાસ કુંકાવા દેઉં.
૪. આખા જગતમાં અને તમામ લોકોમાં દેવનું રાજ્ય ફેલાવવા માટે ધીરજથી અને હિંમતથી પૂરા બળથી અને આશા સહિત આજે સદીઓથી મિશનરીઓ સુવાર્તાના જ્યોતિર્ધરો તરીકે જહેમત ઉઠાવી રહ્યા છે.
૫. આપણે બધાં જ ખ્રિસ્તનાં જ્યોતિર્ધરો થઈએ, એ જ ખ્રિસ્તનું મહાન કરમાન છે.
૬. “જો હું મારું જીવન ખર્ચવા ચાહું, તો હું તેને સાચવી રાખી શકું નહિ.”
૭. દેને પોતાની અપ્રતિમ સુવાર્તા, જે તેણે ખ્રિસ્તદ્વારા આપણને આપી છે, તે પ્રેમ અને હતાપણપૂર્વક આપી છે. એ માટે કે તે વડે આપણને દોરવણી અને રક્ષણ મળી રહે.
૮. જ્યાં સુધી આ પૃથ્વી પર માણસો જન્મતાં રહેશે, ત્યાં સુધી ખ્રિસ્તને તેની સુવાર્તાને માટે જ્યોતિર્ધર થનાર શિષ્યોની જરૂર રહેશે.

૧૦. સમય, શક્તિ અને દ્રવ્ય

૧. સમય, શક્તિ અને દ્રવ્ય માણસોને મળેલી એશ્વરી બક્ષિઓ છે. તેની કૃપા અને પ્રેમનાં એ ચિહ્નો માટે પ્રભુનો આભાર માન્યા વગર એકપણ દિવસ જવો જોઈએ નહિ.
૨. જો આપણે દરરોજ એમ કહીએ, કે “બધું જ ધસુને માટે.” અને એ પ્રમાણે વર્તીએ, તો આપણને ધન્ય છે.

૩. સમય પોતે એક અમૂલ્ય ખજાનો છે. ધનદોલત, પ્રતિષ્ઠા, વિદ્યા અને જૈશ્વરી 'હા પણ મેળવવાતું' એ એક સાધન છે.

૪. આપણો સમય ઈશ્વરનો છે. દરેક ઘડી એની છે. આખલ આપણને અનેક રીતે એમ કહે છે, કે 'સર્વકાળનું જીવન પામવાનો સમય હમણાં જ છે.

૫. સમય એ અમૂલ્ય ખજાનો છે, તેને સારી રીતે ખ્રિસ્ત માટે વાપરો.

૬. ઈશ્વર આપણને કશું અશક્ય કરવા માટે કહેતો નથી, પણ તેણે આપણને જે આપ્યાં છે, તે વડે આપણાથી જે બની શકે તે, તેને માટે અને આપણા સાથી મનુષ્યો માટે કરીએ, એવી અપેક્ષા તે રાખે છે.

૭. આપણી પોતાની શક્તિ કે વલાણ ગમે તે હોય, પણ ઈશ્વરના મહિમાને માટે તેને વાપરવાતું કદી ન ભૂલીએ.

૧૧. કસોટીઓ

૧. નિરાશાતું દુઃખ કોઈને દારૂડિયો બનાવે છે, અને કોઈ ખીજને મહાન નેતા બનાવે છે.

૨. આપણને સુધારવાના અને સંપૂર્ણ કરવાના એક સાધન તરીકે તે આપણા જીવનની કસોટીઓને જીએ છે.

૩. ઈસુ ખ્રિસ્ત આપણી બધી કસોટીઓમાં આપણી સાથે છે. તેથી આપણે હિંમત રાખવી જોઈએ.

૪. સ્વકેન્દ્રી જીવન ગુલામી છે, ખ્રિસ્તકેન્દ્રી જીવન સ્વતંત્રતા છે.

૫. આપણો પ્રભુ હંમેશાં એનો એ જ છે. અને જીવન પણ તે જ છે.

૬. એક દિવસ મરણની જાયાની પેલે પાર આપણને સમજાશે, કે આપણી ઉપર આવી પડેલી કસોટીઓ આપણા વિશ્વાસ બળવાન કરવા માટે અને ઈશ્વરના મહિમાને માટે હતી.

૭. દરેક સત્તાવળી આપણા વિશ્વાસની કસોટી છે.

૧૨. કસોટીના સમયે

૧. “કસોટીઓ અને પરીક્ષણો આવે, ત્યારે પણ શાંત રહી શકીશ. તિરસ્કારભર્યા વચનો અને અન્યાયી આક્ષેપો તરફ હું ધ્યાન નહિ આપું. ઈશ્વરની મદદ વડે મારા હૃદયમાંથી હું તમામ કડવાશ અને ખુલસને તિલાંજલી આપી શકીશ.”

૨. આપણે પોતાની પારખ કરીએ, તો આપણને માલૂમ પડશે, કે આપણે પણ યહુદામાં જેવું જ કરીએ છીએ, આપણે ત્રીસ રૂપિયા ખાતર નહિ, પણ મોજશાખ, લોલ, કીર્તિ, દુર્બલાવ, સંદેહ, અવિશ્વાસપણું અને એવી અનેક બાબતો ખાતર ધણીવાર આપણા પ્રભુને વેચીએ છીએ. આપણા અંતરમાં શોધખોળ કર્યા પછી આપણે ખ્રિસ્તને પૂછીએ, “પ્રભુ, શું તે હું છું?” તો તેનો જવાબ કેવો હશે?

૩. દરેક ખ્રિસ્તીએ જાણવાની જરૂર છે, કે પ્રભુના માર્ગમાં ચાલતાં અનેક પ્રકારના આત્મભોગ આપવાના છે.

૪. આપણા વિશ્વાસની દૃઢ માન્યતાઓને માટે ભોગ આપવા સાડુ આપણે તૈયાર રહેવું જોઈએ, કારણ કે આપણી સાક્ષી કેવળ શબ્દોથી જ નહિ, પણ જરૂર પડે, દુઃખો વેઠીને પણ આપણે આપવાની છે.

૫. પુનરુત્થાને પહોંચવાનો માર્ગ ગલગથા થઈ ને બંધ છે.

૧૩. જીવતા દેવનાં મંદિર

૧. જેઓને આપણે નકાર કરીએ છીએ, અને જેઓને આપણે યાગવા માગીએ છીએ, તેઓ પ્રાર્થના કરતા હોય, કે તેઓ પર હાથ મૂકવા માટે ઈશ્વર કોઈને મોકલે, એમ બનતું શું સંભવિત નથી?

૨. જેઓને આપણે આપણી ઉતાવળમાં વખોડી કાઢીએ છીએ, તેઓ જ ઈશ્વરનાં પસંદ કરેલાં યાત્રી હોય, એવું બની શકે?

૩. શરીર અને આત્માના એકાંકીપણા પર પ્રેરિત પાઉલ જે સ્પષ્ટ ભાર મૂકે છે, તે પર આપણે ધણીવાર ધ્યાન આપતા નથી, અથવા તો તે આખત સમૂળગી બૂલા જ નર્ધએ છીએ.

૪. ફેરીથીઓની માફક બધી બાબતોમાં ખિસ્ત આપણો આત્મિક ગુરુ છે, એવું આપણે પણ કબૂલ કરીએ છીએ.

૫. ખાનનાં ધણાંઓને ઈસુએ બક્ષેલી સારી તદ્દુરસ્તી એ તો એક ધ્યેય છે, કે જેને પહોચવાને આપણે બધાં સમર્થ નથી, છતાં આપણે આપણાથી બનતું કરવું નર્ધએ, અને આપણાં લથડી ગયેલાં અને દુઃખથી પીડાતાં શરીરો દેવનાં મંદિર છે, એવું ગણ્યતાં તેમાં રહીને અને તે વડે દેવને મહિમા આપવો નર્ધએ.

૬. જીવનની સારી આદતો, ખાવાપીવામાં ખિતાહારીપણું, આપણાથી થાય તેટલી કસરત અને આરામ—આ બાબતો સ્વામી માટે અસરકારક રીતે સેવા બનવવામાં આપણને મદદરૂપ થઈ પડશે.

૭. રોજિંદા જીવનની કઈ કઈ આદતો હું સુધારી શકું? કે જેથી અને શારીરિક તેમ જ આત્મિક આરોગ્ય પ્રાપ્ત થાય?

૧૪. જીવતાં જીવંત

૧. પ્રત્યેક દિવસનું જીવન ભરપૂરપણે જીવવું, અને આવતી કાલની ચિંતા કરવી નહિ, એમાં સલામતી છે એમ જાણો.

૨. ખરી રીતે પ્રત્યેક દિવસ માત્ર એક જ વખત જીવવાનો હોય છે, તેથી તે દિવસનો સંપૂર્ણ લાભ લેવા માટે ખિરત સહિત તે દિવસનો સામનો કરવો જોઈએ.
૩. કઠર કર્યા વિના એમ ને એમ આપણે બધું સ્વીકારી લઈએ છીએ, આશ્ચર્યજનક પાનખર ઋતુ, મેઘનો ને જાંચા પર્વતો, વાંકીચંકી નદીઓ અને ભૂરા આકાશનો ખ્યાલ કરો. તેણે માણસજાતને માટે આવી સુંદરતા અને આશીર્વાદોની વ્યવસ્થા કરી છે, આ તો દેવનો પ્રેમ છે.
૪. ઈશ્વરનું જીવન તે આપણું જીવન છે.
૫. આપણે માટે સંપૂર્ણ પ્રેમનો નમૂનો ઈસુ છે. કારણ કે જીવનના દરેક ક્ષેત્રમાં દેવનો પ્રેમ માત્ર તેણે જ આપણને પ્રગટ કર્યો છે.
૬. ઈશ્વરનો મહાન પ્રેમ જે તેઓમાં રહે છે અને જે તેઓનાં હૃદયોમાં રાજ કરે છે તે વડે પ્રેરિત પાઉલથી માંડીને આજે સ્વેઈઝર સુધી અગણિત ખ્રિસ્તીઓએ પોતાના પ્રેમથી દુનિયાને પ્રેરણા આપી છે. આવાં બધાં જીવનો જીવતાં જીવતાં છે.
૭. જ્યારે ઈશ્વર આપણા જીવનોમાં આધિપત્ય ભોગવે છે, ત્યારે તેની સુંદરતા, લલાઈ અને ઉદારતાની આપણને વિશેષ જાંડી કઠર થાય છે.
૮. આપણામાં જાંડે રહેલું ઈશ્વરહત વ્યક્તિપણું જે તેના પ્રેમના પ્રકાશ દ્વારા ફળવંત બની શકે છે, તે તરફ તે (ઈસુ) દૃષ્ટિ કરે છે.
૯. ખિરતના જેવા પ્રેમ વડે ખીન્નાઓમાં ખ્રિસ્ત જાતે પ્રગટ થાય, માટે આપણે સહાયબૂત થઈ શકીએ છીએ.

૧૦. જીવન એ એક શરત કિંવા દોડથી પણ વિશેષ છે અને ખ્રિસ્તી જીવનમાં સારી ખેલદિલીની અગત્યતા છે.

૧૧. ખ્રિસ્તીને મન તો તેનાથી અને તેટલું કરી છુટવામાં જ ધ્યેય પાલનની મહત્વતા સમાયેલી છે.

૧૫. આપણા અંધાર માટે તેનો પ્રકાશ

૧. ખ્રિસ્ત જગતનું અજવાળું છે. જ્યારે તે આપણા અસ્તિત્વમાં દાખલ થાય છે, ત્યારે તે આપણાં જીવનને એવાં પ્રકાશિત કરે છે કે આત્માની આંખે પ્રથમ જે વસ્તુ દેખાતી નહોતી, તે હવે તેને સ્પષ્ટ રીતે દેખાય છે.

૨. અશ્ચિંતપણાથી ભરપૂર એવી દુનિયામાં અનાથ હોવું એટલે ભયમાં જીવન ગુજરવું, એવો અર્થ થાય. આપણે અનાથ નથી, આપણને પિતા છે—આકાશવાસી પિતા.

૩. જે આપણી આજુબાજુના સંજોગોથી આપણે કચડાઈ જવા માગતા ના હોઈએ, તો આપણે પોતાને આપણા આકાશવાસી પિતાના પ્રેમાળ હાથમાં સુપરત કરવા જોઈએ.

૪. પિતાના પ્રેમને લીધે આપણા અંધકાર માટે આપણને પ્રકાશ છે.

૫. માણસોની માફક ઈશ્વર પણ એક નૈતિક વ્યક્તિ છે.

૬. પવિત્ર આત્મા તે હોઈ એક વિચિત્ર અને અગમ્ય શક્તિ નથી. તે તો ઈસુમાં જે પ્રેમ, સત્ય અને પવિત્રતા જોવામાં આવે છે, તે ખ્રિસ્ત-આત્મા છે.

૨૬. પાડોશી ધર્મ બજાવવો

૧. આપણા પાડોશી પર પ્રેમ કરીએ

૧. બધું વહી જવાનું છે, સારા અવસરો ફરી આવશે, આપણે ઈશ્વર પર વિશેષ શ્રદ્ધા રાખવી જોઈએ.
૨. સુખની પ્રેરણા વિશ્વાસ આપે છે.
૩. તમારો મિત્ર તે તમારી જરૂરિયાતોનો જવાબ છે.
૪. આજરોજ સહાયરૂપ નીવડી સાક્ષી પૂરવાની મારી તકોનો હું ઉપયોગ કરીશ.
૫. ખીન્નઓને મદદ કરવામાં જ ખ્રિસ્તી માણસને સાચો આનંદ પ્રાપ્ત થાય છે.

૨ આપણા પાડોશી માટે ચિંતા

૧. આપણે શું આપણા પાડોશીઓ અને સાથીઓનું સાડું ભોલીએ છીએ ?
૨. આપણાથી થોડે જ આપણા માંદા પાડોશીને પ્રેમ અને કાળજી-ભર્યા બે શબ્દો સાથે થોડું દુઃખ આપીને આપણે આપણા પાડોશી ધર્મ બજાવીએ.
૩. આપણા જે પાડોશીઓ આપણાથી હજારો માઈલ દૂર છે, તેમને માટે આપણો પ્રેમ અને ચિંતા બતાવીએ, અને તેને આપણા કાર્યો અને પ્રાર્થનામાં મૂકી બતાવીને આપણે પાડોશી ધર્મની ઈશ્વરની ભૂગોળ શીખીએ.
૪. આપણા પાડોશી ધર્મની સીમા મોટી અને વિશાળ થાય, ને આખું જગત એક ખરેખરો ખ્રિસ્તી વિસ્તાર બની જાય, તેવી પ્રાર્થના કરીએ.

૫. આબુધાતક દુષ્ટતા પર વિનય મેળવવા માટે આપણે શક્તિશાળી ભલાઈના મોટા ડોઝ આપીએ.

૬. ખ્રિસ્તી પાડોશી ધર્મ લખને દૂર કરે છે.

૭. આપણાં હૃદયોમાં રહેલો ઈશ્વર પરનો પ્રેમ જ્યારે બહાર વહેવા લાગે છે, ત્યારે આપણાં હયાનાં કૃત્યો આપણા શબ્દો કરતાં વધારે અસર ઉપજાવે છે, ત્યારે આપણે ખ્રિસ્તના ખરા એલચીઓ બનીએ છીએ.

૮. ખ્રિસ્તી કાળજી કે ચિંતાને કંઈ મર્યાદા નથી.

૯. જ્યારે તમે તે હું આપણા પાડોશીઓ માટે કાળજી રાખીશું, ત્યારે જ ઈશ્વર ની આની શકાય એવા અમતકારો કરે છે.

૩. આ મારા ભાઈઓ.

૧. આપણે પ્રત્યેક ઈશ્વરની સૃષ્ટિમાં તેનાં બાળક છીએ, એ માટે, જ્યારે આપણે આપણા પાડોશી-ભલે તે નાનામાં નાનાં હોય, તોપણ તેના પર પ્રેમ-આપણા જેવો જ પ્રેમ કરીએ, ત્યારે આપણે ભાઈપણાનો પ્રેમ પ્રદર્શિત કરીએ છીએ, અને વાસ્તવિક રીતે જોતાં ઈશ્વર પર પ્રેમ કરીએ છીએ.

૨. વિશ્વની શાંતિને આરંભ વ્યક્તિના હૃદયમાં થાય છે.

૩. જ્યાં પ્રત્યેક દેશજાતિનાં ફળવાનું ભેજ બ્રાતૃભાવની વૃદ્ધિ માટે સંકલિત થાય છે, ત્યાં જ જીવનમાં સાચો બ્રાતૃભાવ ખીલી નીકળે છે.

૪. એમ જણાય છે, કે પચાસમાને દિવસ પણ અકસ્માતથી આવ્યો નહોતો, જ્યારે સર્વ દેશજાતિના તે માણસો એક હેતુ અને એક વિચારથી એકત્ર મળ્યા, ત્યારે તેઓ માવત્ર યોજના પ્રમાણે એકબીજાની નિકટ આવ્યા, અને ખ્રિસ્તમાં નવું ભાઈપણું વિકાસ પામ્યું.

૫. ખ્રિસ્તી ભાઈચારાનું હાર્દ-કેન્દ્ર-તે ઈસુ છે.
૬. ખ્રિસ્તી કોઈ બ્રાહ્મણ નથી, અને કોઈ હરિજન નથી.
૭. ખ્રિસ્તીએ ભાઈઓ છે, તેઓના વિચાર, વાણી ને કૃતિ સરખા છે એ માટે નહિ, પણ તેઓ તો એક આપનાં છોકરાં છે. તેઓ તો ઉત્પત્તિ દ્વારા તેમ જ તારણ દ્વારા તેનાં છે. એટલા માટે જ એક જ કુટુંબના સભ્યો છે.
૮. ઈશ્વરે તેની યોજનાની સિદ્ધિ માટે આપણને આવશ્યક બનાવ્યાં છે.

૪. મનુષ્ય જીવન માટે સન્માન

૧. જેમ ખ્રિસ્ત લોકો તરફ કરુણા દષ્ટિથી જુએ છે, તેમ આ સ્ત્રી પુરુષોએ (મિશનરીઓએ) પણ આ લોકોને કરુણા દષ્ટિથી જોયાં. જંગલી મનુષ્યો તરીકે તેમણે તેમને જોયાં નહિ; પરંતુ જેમના તારણ ખાતર ખ્રિસ્તે દુઃખ તથા મોત સહ્યાં, તેવા કિંમતી અમર આત્માઓ તરીકે તેમને નિહાળ્યાં.
૨. ખ્રિસ્તના પ્રકાશ સંબંધી ઈશ્વરની એ ઇચ્છા છે, કે તે પ્રત્યેક મનુષ્ય પર ચમકે.
૩. ખ્રિસ્તી ઇતિહાસનાં ઓગણીસ કરતાં વધુ સૈકાં વીત્યા પછી હજીયે પણ એ પાઠનું પઠન ભાગ્યે જ થયું હશે, મોટા ભાગની પ્રજાઓના મનમાં મનુષ્ય જીવન પ્રત્યેના સન્માનને પ્રથમ સ્થાન અપાયું નથી.
૪. વધસ્તાંભ એ તો ખ્રિસ્તના સર્વ મનુષ્યજીવો પ્રત્યેના સન્માનનો અગ્નયમ પાઠ છે. પછી ભલેને ખ્રિસ્તના ધાતકીમાં ધાતકી દુશ્મનનો એ જીવ હોય !
૫. પ્રત્યેક મનુષ્યને ખ્રિસ્તના નામે બચાવવું, તથા તેની સંભાળ લેવી, એ પ્રત્યેક ખ્રિસ્તી શિષ્યનું સર્વોત્તમ કર્તવ્ય છે.

૬. ચીની ઠમે કહીએ, તે “ ચાર સમુદ્રો વચ્ચે આપણે બધા ભાઈઓ જ છીએ.”
૭. પુનરુત્પત્તિના પોતાના હેતુઓ માટે ઈશ્વર આજે આપણા શુભ વિચારોને વાપરી શકે છે.

૫. ઈશ્વરની શાંતિનાં સાધનો

૧. આજની આગળ વધેલી અને વૈજ્ઞાનિક દુનિયાને જે કોઈ બાબતની જરૂર હોય, તે તે શાંતિની છે.
૨. આપણા પારોશી ગમે તે જાતિના કે રાષ્ટ્રના હોય, પણ તેમની સાથે સમાધાનમાં જીવવા માટે ઈશ્વર આપણને મદદ કરે છે.
૩. ખ્રિસ્તી માણસે બહાદુર બનવું જોઈએ, અને હંમેશાં સત્ય જ બોલવું જોઈએ.
૪. હું ગમે ત્યાં જાઉં, અને ગમે તે કડું, પણ ઈશ્વર મને જુએ છે, તે મારી ચિંતા રાખે છે.
૫. વ્યક્તિગત રીતે જુઓ કે પછી સામૂહિક રીતે જુઓ, પણ એટલું-તો સ્પષ્ટ જ છે, કે માણસ અત્યારે અરાજકતામાં જીવી રહ્યું છે.
૬. મનુષ્યોના જીવનમાં રહેલી ઈશ્વરની શાંતિ તે જ વિશ્વશાંતિનો સાચો માર્ગ છે.
૭. બિનખ્રિસ્તીઓની પુરાણી વિનંતી કે, “ સાહેબ, અમે ઈસુને જોવા આહીએ છીએ.” તે આજે પણ ખ્રિસ્તી મંડળોને પડકાર કરી રહી છે.
૮. “ જે ધિક્કારથી દૂર રહે છે, તેને તરવારની જરૂર નથી.”
૯. યુરુશાલેમના એ અસલના ખ્રિસ્તીઓમાં જે ભાવ ઉત્પન્ન થયો હતો, તેવો જો આજે આપણાં કુટુંબોમાં, આપણી મંડળીઓમાં

અને આપણા મનુષ્યસમાજમાં દેખાય, તે કંટલું બધું પરિવર્તન
આવી જાય.

*

૨૭. વર્ષના અંતે

૧. જુઓ, હું સઘળું નવું બનાવું છું

૧. મનમાં જે શુદ્ધ તે દેવને જુએ છે, અને તેને જોઈને તેઓ
નવી અને જીવાળ રીતે તેની સેવા કરે છે.
૨. માણસોની સાથે કામ લેવાની પ્રભુની રીત જુદી છે. તે તો
નુકસાન પામેલા આત્માવાળા માણસો પર એટલો બધો પ્રેમ
કરે છે, કે તેઓને નાખી દેતો નથી, તે તેમને ફરી બનાવવા
માગે છે.
૩. ઈશ્વરનો પ્રેમ સર્વ સમજશક્તિની બહાર છે, અને તેના પ્રેમમાં
મારી આશા છે.
૪. સુવાર્તા માણસોને પ્રથમ સંલગ્નાવવામાં આવી, ત્યારે નવીન
શરૂઆત સમાન થઈ પડી હતી. આ સુવાર્તા નવા જન્મને
લગતાં, નવા નામને લગતાં, નવા ગીતને લગતાં અને નવી
શરૂઆતને લગતાં વચનોથી ભરપૂર છે.
૫. વિશ્વાસીઓ તરીકે આપણે આપણા પોતાના ભૂતપૂર્વ મૃત
અનુભવ પર જીવન નિભાવી શકતાં જ નથી, આપણે આપણું
માત્રા દરરોજ સવારે તાજું જ એકદું કરવાનું છે.

૬. પ્રતિ નવું વર્ષ ખ્રિસ્તની અશોધ્ય સંપત્તિનો નવીન બળનો આપણી સમક્ષ આવી મુકે છે.

૭. ખ્રિસ્ત ગર્વિષ્ઠ માણસને નમ્ર અને સ્વાર્થીને ઉદાર બનાવી શકે છે.

૨. એક નવો અને જીવંત માર્ગ

૧. તમારાં શિક્ષક કે જેમની શક્તિ મર્યાદિત છે, તેમની પાસે જઈને તમારી મુશ્કેલી રજૂ કરો છો, ત્યારે તે તમને મદદ કરે છે; પરંતુ જેની શક્તિ અમાપ છે, એવા શિક્ષક પાસે તમે તમારી મુશ્કેલીઓ લઈને જાઓ, તો તે કેટલી વિશેષ તમારી મદદ કરી શકે?

૨. સારા અને માઠા અનુભવો દ્વારા આપણે પાકટ થઈએ છીએ, અને શીખીએ છીએ. દરરોજના પ્રશ્નોનો સામનો કર્યાને લીધે આપણી બુદ્ધિ અને સમજણ પાકટ બની જાય છે.

૩. અમુક કસોટીમાં થઈને કે અમુક અપમાનભર્યા અનુભવમાં થઈને મારે કેમ પસાર થવું પડે છે? તે હું સમજી ન શકું. છતાં એ આખતોને માટે કારણ હોવું જ જોઈએ, એ યાદ રાખીને હું કદી ગભરાતો નથી, કે પાછો પડતો નથી, કે એકલો પડતો નથી.

૪. વિપત્તિ પર જયવાન થવાથી આપણે વિધારે બળવાન અને બુદ્ધિવાન બનીએ છીએ.

૫. આ પ્રતિદિન કેવળ આ કાળને માટે જ નહિ, પણ અનંતકાળને માટે બાંધકામ કરીએ છીએ.

૬. આપણે એવી વ્યક્તિઓ વિષે જાણીએ છીએ, કે જેઓ પોતાના માર્ગમાં ભૂલાં પડવાં છે, કે ભટકી ગયાં છે, તેઓ જો અમકારક સ્થાનોમાં જાય છે, તેઓ પૂરતી ઉચ્ચ સમાધીએ

જીવન ઘડતર કરતાં નથી, તિથી તેઓ મંડળમાં દૂર ભટકી જાય છે.

૭. દિવસ આવે તે પૂરો થાય, પણ જ્યારે આપણે સુઈ જઈએ, ત્યારે એ દૃઢ આશામાં નિદ્રાધીન થઈએ, કે પ્રભુનો પ્રેમ, કાળજી અને કૃપા પ્રભાતમાં નવાં નામે આપણી રાહ જોતાં હશે.
૮. નિયમિત પ્રાર્થના, શાસ્ત્રનું વાચન અને ભક્તિસભામાં હાજરી આપવી, આ બધી આપતો ખ્રિસ્તી જીવન ટકાવી રાખવાને માટે અગત્યની છે.
૯. ઈશ્વરની આગળ રજૂ કરવાને માટે આપણી પાસે જીવનના એક બગડેલા પાના સિવાય બીજું કંઈ નહિ હોય, પણ જો આપણે તેની પાસે દીન મનથી આવીએ, અને નવી તક માટે માગીએ, તો તે આપણો બગડેલો કાગળ લઈ લેશે, અને આપણને એક નવો જ બિલકુલ ચોખ્ખો કાગળ આપશે.
૧૦. હૃદયમાં રહેલો ખ્રિસ્ત, પવિત્ર શાસ્ત્રના વાચનને માથે પડેલી ફરજરૂપ બનતાં અટકાવે છે, અને તેને જીવનસંદેશમાં પસંદી નાખે છે.
૧૧. સમયને કેવળ પસાર કરવાનો સમય મટાડી દઈને, તેને તેના મહિમાને માટે અને માનવજાતના ભલાને માટે વાપરવાનું સાધન તે બનાવી દે છે, જેમ સર્વકાળને માટે તેમ આજે, તે બધું નવું કરે છે.

૩. ઈશ્વર અમારી સહાય-અમારી આશા

૧. આપણે વર્ષને અંત આવી પહોંચ્યાં છીએ, આ વખતે આગળ અને આજીવન દૃષ્ટિ નાખવી એ સારું છે.
૨. ઈશ્વરનાં પ્રિયજન તરીકે આભાર માનવાને ખ્રિસ્તીઓ પાસે ધણાં કારણો છે.

૩. ભૂતકાળમાંની ઈશ્વરની સનાતન સહાયનો સ્વીકાર કરવાથી, આપણી ભવિષ્યની આશા વિશેષ ખાતરીપૂર્વકની બને છે.
૪. જ્યારે માંદગી, દુઃખ અને મુરકેલી આવી પડે છે, ત્યારે આપણને માયાળુ સલાહ, ખ્રિસ્તી મિત્રોનો પ્રેમ અને ઈશ્વર પરની શ્રદ્ધાની જરૂર પડે છે.
૫. આજને માટે જીવો; ભવિષ્યને માટે ઈશ્વર પર શ્રદ્ધા રાખો.
૬. જૂના અને નવા વચ્ચેના ચાલુ સંઘર્ષમાં આપણે નવા વર્ષમાં પ્રવેશીએ છીએ.
૭. આપણે ભૂતકાળમાં જીવી શકતાં નથી, પણ ભૂતકાળનો ભગ્ય વારસો વર્તમાનમાં જીવવા માટે આપણને સહાયરૂપ બની શકે.
૮. જે ઈશ્વર ભૂતકાળમાં હતો, વર્તમાનમાં છે, અને ભવિષ્યમાં હશે.
૯. વર્ષ પૂરું થાય છે, ત્યારે એ આત્મપરીક્ષા અને પશ્ચાદ્દષ્ટિ કરવાનો સમય છે.
૧૦. જીવન દૂંકું છે, તેથી ગીતકર્તા એવી પ્રાર્થના કરે છે, કે આપણને મળેલા સમયનો સારામાં સારો ઉપયોગ આપણે કરીએ.
૧૧. આપણા ચહેરાએ ખીજા માણસોને પ્રેરણા આપવા માટે છે.
૧૨. જે કે જગતમાં બધું યોગ્ય તો નથી, પણ ઈશ્વર હજી પણ સ્વર્ગમાં છે, તે આપણ પ્રત્યેક પર આધાર રાખે છે, કે આ દુનિયાને વધારે સારી બનાવવા પ્રયત્ન કરવામાં આવે.
૧૩. ધનીએલની જેમ જે આપણે જીવનમાં વિજય પ્રાપ્ત કરવો હોય, તો નીચે આપેલા સિંહોનાં મોં બંધ કરવાં જોઈએ :
 અ. નાહિંમતનો સિંહ, બ. હારનો-પરાજયનો સિંહ ને ક.
 ચરણનો સિંહ.

૧૪. દેવ આપણો પિતા, આપણો નાનુદા છે, એ નકશાનો માહિતગાર છે, અને માર્ગ પણ જાણે છે. એના સૂચનો પ્રમાણે ચાલવામાં આપણને કાંઈ ભય ન હોવો જઈએ, એ નિરંતર આપણી આશા ને આપણી સહાય છે.

૪. વાવણી અને કાપણી

૧. માણસનો દીકરો આવશે, ત્યારે આપણુ દરેકની નોંધ ત્યાં રજૂ કરવામાં આવશે અને તે નોંધને આધારે આપણુ દરેકનો ન્યાય કરવામાં આવશે.
૨. માણસોને આપણે આપીને, અને તે વાંચવાનું પ્રોત્સાહન આપીને આપણુ દેવનું સત્યરૂપી પી વાવી શકીએ છીએ.
૩. આં દ્રવ્યાએ પીતરને બોલાવ્યો, અને તેને પરિણામે પચાસમાના દિવસે પીતરનો બોધ સાંભળીને ત્રણ હજાર માણસ મંડળીમાં મેળવાયા. ખરેખર, જે આંદ્રિયાએ વાવણી કરી હતી, તેણે કાપણી પણ કરી.
૪. આપણે પણ ધીરજથી સારાં પી વાવીએ, તો ફક્ત કાપતાં આપણને અનંત થશે જ થશે.
૫. આજે હું પીગળવ્યાના જીવનમાં માયાળુપણાનાં પી વાવીશ, અને ફક્ત માટે પ્રભુ પર વિશ્વાસ રાખીશ.
૬. આપણી ખિસ્તી સાક્ષીથી જમીન તૈયાર કરીએ છીએ, ખિસ્તી સેવાથી આપણે તેને પ્રાણી પ્રાઈએ છીએ અને તેને મધ્યસ્થીની પ્રાર્થનાથી ગરમી આપીએ છીએ. અને યોગ્ય સમયે જે જીવનો ખિસ્તને અને તેની જીવનપદ્ધતિને સોંપાઈ ગયાં હોય છે, તેઓ તે ફળ આવે છે.
૭. વધસ્તંભે જડાવાથી અને કબરમાં મૂકાવાથી જ અમારા સનાતન ખિસ્તને આકાશી રાજગાદી અને મહિમા મળ્યાં.

૨. ખ્રિસ્તને માટે જે સૌથી વધારે સહન કરે છે, તેની જ પાસે સૌથી વધારે આપવાનું હોય છે.
૩. આ જાણીતા શબ્દો જીવનમાં ઉતારવાને માટે આજે હું પ્રયત્ન કરીશ, કે "તું વિશ્વાસુ થા."

૫. સંપૂર્ણતા તરફ આગળ વધવું.

૧. આપણા શબ્દો કે કૃત્યો મારફતે કોઈ હૃદય, કોઈ ઘર કે કોઈ સમાજની શાંતિ અથવા સુખ આપણે ચોરી લીધું છે શું ?
૨. જેમ બીજા દિવસોમાં તેમ આજે પણ તે આપણામાંના દરેક સામે ખેલવા આહુ છે. ઈશ્વરની વાટ જીવી, કે જીતી તે આપણને દરેક સારા કામમાં મજબૂત કરે. તેનો અગત્યનો અંદાજ આપણે કાઢી શકતાં નથી.
૩. જીવનમાં આપણી સફળતાનો આધાર માત્ર મહાન પ્રવૃત્તિઓ પર જ રહેલો નથી. તેનો આરંભ નાની બાબતોથી થાય છે. પાપનું મૂળ પણ બીણાં વાનાંમાં જ છે. એ માટે આપણે આરંભથી ચેતતા રહેવું જોઈએ.
૪. ખ્રિસ્ત પરના વિશ્વાસ મારફતે, પાપનો સજો કે જે સહેલાઈથી આપણને ઘેરી લે છે, તેના પર જીત પામવાને આપણને પરાક્રમ મળે છે.
૫. ધર્મ તે આપણે માટે ભારરૂપ નથી, તે આપણી પ્રગતિને અડચણરૂપ નથી. એથી ઊલટું તે આપણને ભીંચકી લે છે, અને સંપૂર્ણતા તરફ લઈ જાય છે.
૬. ઈશ્વર આપણને અડચણ કરતો નથી, તે આપણું તારણ કરે છે.
૭. ઈશ્વરનાં પ્રતાપ, પરાક્રમ અને મોટાઈ વિષે વિચાર કરવો, એટલું જ આપણે માટે પૂરતું નથી. આપણે પૂર્ણ ખાંતથી ઈશ્વરની

શોધ કરવી, અને ઈસુ ખ્રિસ્ત આપણા તારનારની મારફતે આપણા પુત્રપણાનો દાવો રજૂ કરવો.

૮. આપણા જીવનનું સૌથી ઊંચું માપ આપણને ઈસુમાં મળે છે.

૯. જેવા તારા દિવસો તેવું તારું જીવન થશે.

૧. પ્રતિ પળે જે સામર્થ્ય, કૃપા, હિંમત અને ડહાપણની જરૂર છે, તે પૂર્ણ પાડવાનું તેણે વચન આપ્યું છે.

૨. “શું મારું જીવન શોભાના ધરણા જેવું છે કે ઉપયોગી છે?” એક જ જવાબ ખ્રિસ્તી જવાબ હોઈ શકે.

૩. જૂની ચિંતાઓના બિનજરૂરી બોજને દિનપ્રતિદિન ઢસડયા કરવું, એ આપણા હક્કમાં એક પ્રકારનું પાપ જ છે.

૪. “આત્મભોગ” એ કોઈપણ ભાષાના સુંદર શબ્દોમાંનો એક છે, એનો સંબંધ જીવનના સ્વાર્પણના મૂલ્યવાન, મિષ્ટ અને સુંદર અનુભવ સાથે સંકળાયેલો છે.

૫. સાચો ખ્રિસ્તી આવા આત્મભોગને સ્વનકાર ગણતો નથી, પણ તેને પોતાનો હક્ક, તક કે આનંદ તરીકે ગણે છે. આ પ્રકારના સ્વાર્પણને ઈશ્વર આશીર્વાદિત કરે છે, એ ઈશ્વરની મંડળીને વૃદ્ધિ પમાડે છે તથા આત્માદ કરે છે. જેઓ ખ્રિસ્તના સાચા અનુયાયી થવા માગે છે, તેઓના જીવનોમાં આત્મભોગનો પ્રવાહ વહેવો જોઈએ.

૬. આપણે ઉકેલી ન શકીએ એવી ગૂંચવણભરી પરિસ્થિતિઓ પ્રતિદિન આપણી સમક્ષ ખડી થાય છે. એક વસ્તુ આપણે ખાતરીપૂર્વક કરી શકીએ—ખ્રિસ્તને વફાદાર રહીએ.

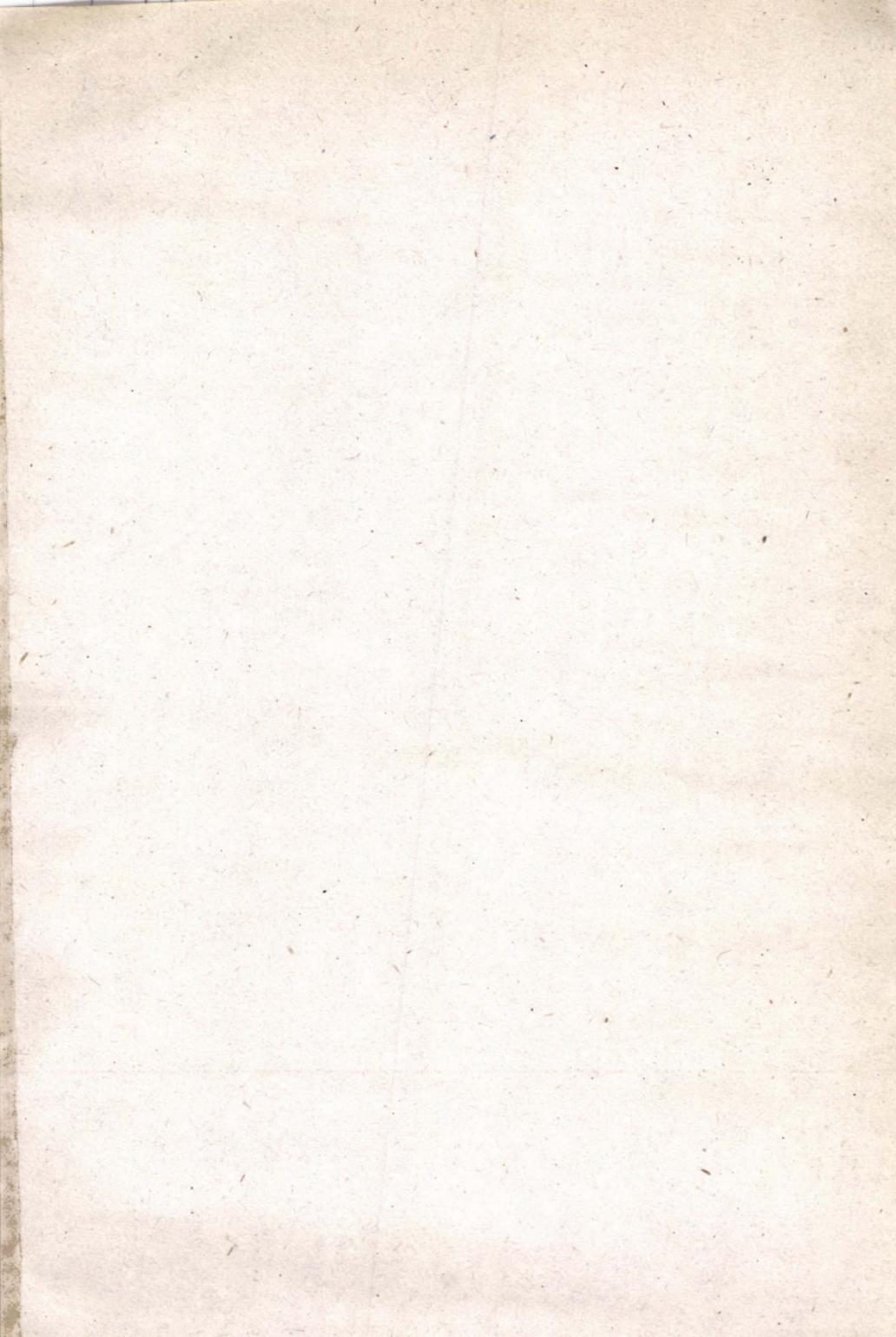

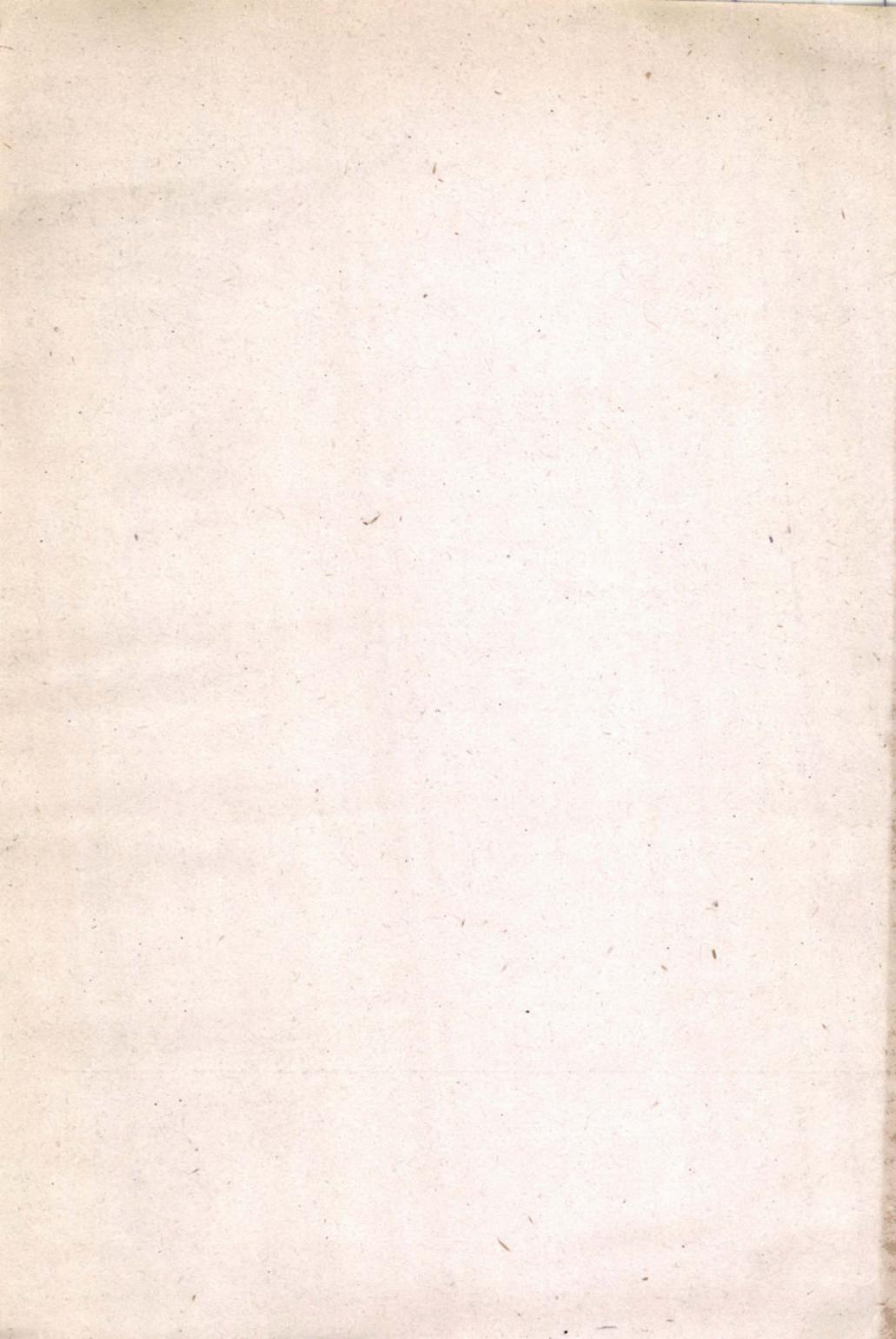
શુદ્ધિપત્રક

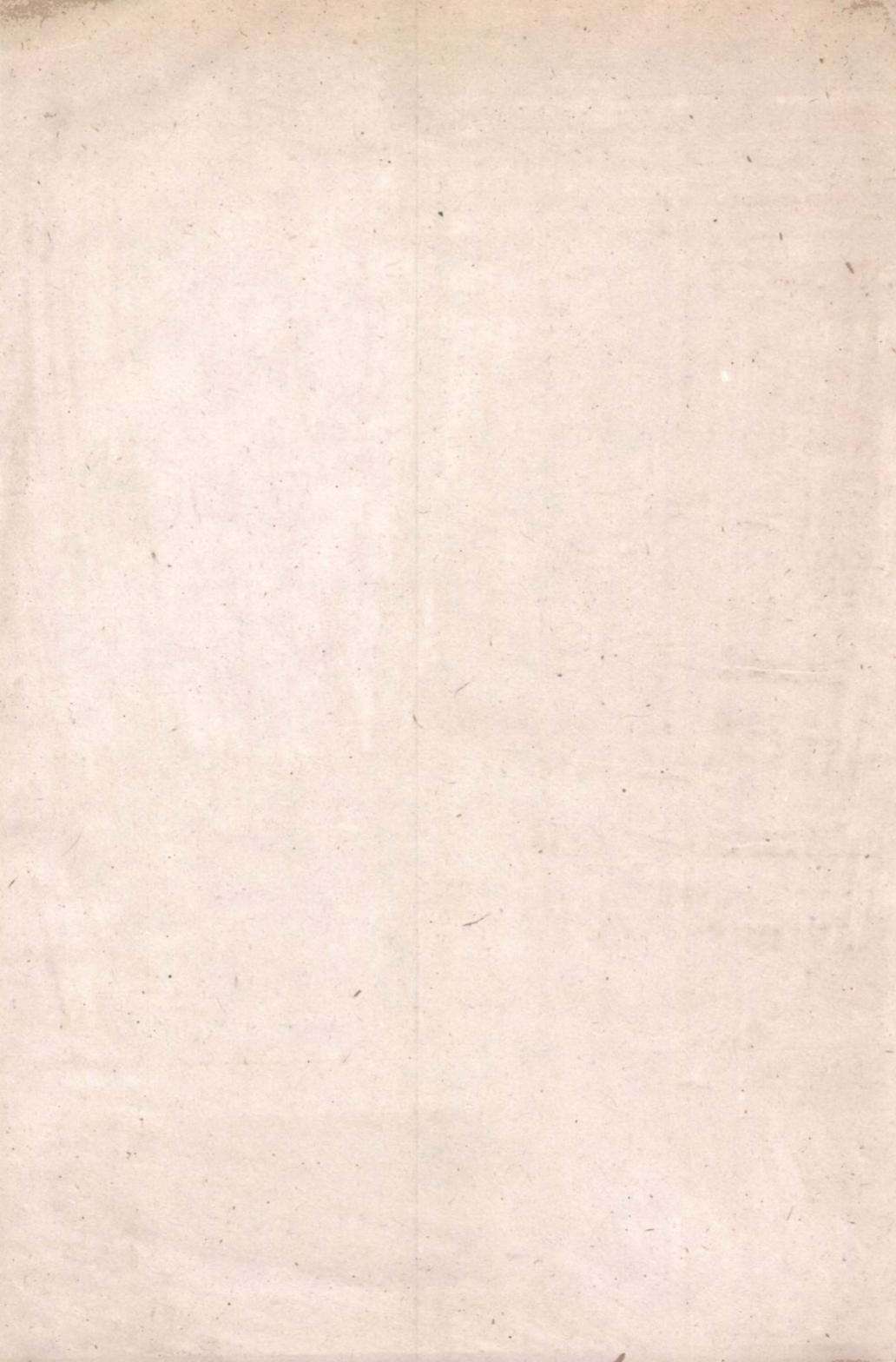
પૃષ્ઠ	લીઠી	ભૂલ	ખરું		
૨	૨૦	કહે	કહે છે, કે	૬૨	૧૩
૪	૧૯	જતા	જતાં	૬૨	૧૩
૬	૧૭	સાંભળું	સાંભળું	૬૨	૧૩
૮	૧૨	હમેશા	હમેશાં	૬૨	૧૩
૮	૧૩	માર્ગમાં	માર્ગમાં	૬૨	૧૩
૮	૧૬	હકમાં	હકમાં	૬૨	૧૩
૧૨	૫	કાર્મ	કાર્ય	૬૨	૧૩
૩૦	૫	ધાર્મિ	ધાર્મિક	૬૨	૧૩
૩૬	૪	પ્રેમનો	પ્રેમનો	૬૨	૧૩
૩૯	૫	જવું આપણે	જવું એ આપણે	૬૨	૧૩
૪૮	૬	જીવનોમ	જીવનોમાં	૬૨	૧૩
૫૨	૩	ઈશ્વરને	ઈશ્વરે	૬૨	૧૩
૫૨	૨૧	નાતાલમાં	નાતાલનાં	૬૨	૧૩
૫૨	૨૧	નાતાલમાં	નાતાલનાં	૬૨	૧૩
૫૩	૧૩	દેહધારણાનો	દેહધારણાનો	૬૨	૧૩
૫૩	૧૬	ખીનઓ	ખીનઓ	૬૨	૧૩
૧૩	૧૯	શક્તિશાથી	શક્તિશાળી	૬૨	૧૩
૫૬	૧૩	ધણો	ધણાં	૬૨	૧૩
૫૮	૧૩	નાતાલમાં	નાતાલનાં	૬૨	૧૩
૭૦	૨૩	તક કે	તક છે.	૬૨	૧૩
૭૧	૧૪	ખિસ્ત	ખિસ્તે	૬૨	૧૩
૭૮	૧૫	પ્રાર્થના	પ્રાર્થના	૬૨	૧૩

पृष्ठ	श्री	शुल	पत्र
८४	३	आवा	भरा
८४	५	आत्मा शाय	आत्मा प्राण शाय
८६	२३	गभीरता पूर्वक	गंभीरता पूर्वक
६१	८	आपणे	आपणी
६४	१०	भूखान	भूखवान
१०१	२३	प्राथना	प्रार्थना
१०५	२२	ॐ	ॐ
१०६	१७	लडाई	लडाईनी
१०६	२२	भारवानो	भारवाना
११४	६	छे	छे,
११५	५	विषेनु	विषेनुं
११६	१७	पथथी	पंथथी
११६	२१	साक्षीओ	साथीओ
११७	१७	सुवाता	सुवाता
११६	२४	शुवनयंतनी	शुवनपथंतनी
१२०	६	सुधारणु	सुधारणु
१२२	५	ईवाई	ईरवाई
१२७	२१	भउणीभां	भउणीभां
१२८	७	गायन	गायन सभान
१३३	८	रहेलुं	रहेलुं
१३४	२५	ॐ भाउ	ते भाउ
१३८	१२	भकादम	मुकादम
१४०	५	२	१२
१४१	४	सायववाना	सायववाना छे
१४३	१६	गतना	गतनी

પૃષ્ઠ	લીટી	બૂલ	અરુ	કિંમત	કુલ
૧૫૨	૨૧	વરસગાંઠના	વરસગાંઠના	૪૧	૪૦૬
૧૫૬	૨૨	-ના	તેના	૪૬	૪૦૬
૧૬૨	૮	આનંદ	આનંદ	૩૧	૪૦૬
૧૬૮	૪	ઉત્પન્ની	ઉત્પન્ન	૧૬	૪૦૬
૧૬૮	૧૪	ધૃષ્ટિ ના	ધૃષ્ટિના	૩૧	૪૦૬
૧૬૯	૧૬	થવા ।	થવાનો	૩૧	૪૦૬
૧૬૯	૧૮	સહિત	સહિત	૬	૪૦૬
૧૭૦	૯	કાર્ય	કાર્ય	૩૧	૪૦૬
૧૭૦	૨૨	જે ૧	જેની	૩૧	૪૦૬
૧૭૧	૨૪	વિશ્વાસને	વિશ્વાસને	૩૧	૪૦૬
૧૭૨	૨	અમ શક્યે	અસેડી શકીએ	૩૧	૪૦૬
૧૭૭	૫	સંજોગો	સંજોગો	૩	૪૦૬
૧૮૨	૪	સાધવાના	સાધવાની	૧૬	૪૦૬
૧૮૫	૧૭	પરાક્રમ	પરાક્રમનો	૪૧	૪૦૬
૧૮૫	૧૭	એવા	એના	૦૬	૪૦૬
૧૮૬	૧૮	પ્રસ્તમાં	પ્રિસ્તમાં	૧	૪૦૬
૧૮૮	૨૪	ઉકેલણી	ઉકેલણ		
૧૯૩	૧૦	પાપણી	પાપીણી		
૧૯૪	૧૫	સૂર્ય	સૂર્ય		
૧૯૫	૧	બીક	બીકે		
૧૯૫	૨૪	છે	છે, કે		
૧૯૯	૧૫	ફિલોડેલ્ફીયા	ફિલાડેલ્ફીયા		
૨૦૦	૧૭	શિષ્ય	શિષ્ય		
૨૦૨	૧૦	ગુરુ કારભારી	ગુરુ-કારભારી		
૨૦૪	૮	પાપમાં	પાપનાં		

ગુજરાત ટ્રાક્ટ એન્ડ બુક સોસાયટી

'સાહિત્ય સેવા સદન', એલિસબ્રિજ, અમદાવાદ - ૩૮૦ ૦૦૬
પ્રકાશનો

આત્મિક સંસાર	૨-૦૦	જીવનનાં જળ	૩-૦૦
દાનિયેલનું પુસ્તક	૩-૫૦	આતમનાં એસડ	૪-૦૦
બાઇબલ અભ્યાસ ૧ થી ૬	૨૨-૫૦	મુક્તિને માર્ગે	૩-૦૦
વાટને વિસામે	૩-૦૦	યાત્રાકારી	૬-૦૦
સૌથી મહાન વિગ્રેતા	૨-૦૦	વૈદક ખોજની પરિપૂર્ણતા	
એનહૂર (ઐતિહાસિક નવલકથા)	૩-૦૦	— ઈસુ ખ્રિસ્ત	૭-૦૦
અંતરના અજવાળાં (બોધદાયી વાર્તા)	૩-૦૦	ભક્ષે ભરવાડ	૪-૦૦
ધી રોબ	૬-૫૦	પવિત્ર યુદ્ધ	૧૦-૦૦
અજ્ઞય ભવિષ્યવચનો	૩-૦૦	જીવન પરિમલ	૧-૫૦
પુનરુત્થાનો ન્યાયકાળો	૩-૦૦	પ્રેમનો પ્રકાશ	૪-૦૦
રશિયા ઇઝરાયેલ અને બાઇબલ	૫-૦૦	ગાંધીજીને ગમતાં ગીતો	૦-૨૫
અનોખી ઇઝરાયેલ પ્રભ	૭-૦૦	ભજનાવલિ	૦-૨૫
યરુસાલેમનું મંદિર અંધારે ?	૭-૦૦	બારાબાસ અને ખીન્ન નાટકો	૩-૦૦
સચિત્ર બાઇબલ અભ્યાસ- માર્ગદર્શિકા	૧૫-૦૦	અરમાન (નાટ્ય સંગ્રહ)	૨-૫૦
બાઇબલ માહિતીકોશ-૧	૧૫-૦૦	વેદના-વિજય	૧-૨૫
કબરને પેલે પાર	૧-૫૦	અત્રિતા (નવલકથા)	૬-૦૦
યુવાવસ્થા સોનાની ખાણ	૨-૦૦	વધસ્તંભની વાટે	
નિર્મળા	૩-૦૦	(પ્રેમલિપ્તમાં પણ છે.)	૧-૨૫
યોનેકો-પ્રસન્નતાની પુત્રી	૪-૦૦	ગીદુ ગધેડો બેથલેહેમમાં	૨-૫૦
કસ્ટોર્ણી	૨-૦૦	ઈસુ જીવન દર્શન	
રાજરાજેશ્વર	૭-૦૦	(બાળ સાહિત્ય)	૨-૫૦
એક યોગીનો નવો જન્મ	૬-૦૦	જીવન જીવી જાણનારાં અપંગો	
આ ઉપરાંત જીવન સાહિત્ય ભ પ્રકાશનો પણ ઉપલબ્ધ છે.		(પ્રેમલિપ્તમાં પણ છે.)	૨-૦૦

17BG52